
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00051207 9

Indrajāla

Indrajālavidyāsaṃgrahaḥ

इन्द्रजालविद्यासंग्रहः।

तत्र

[इन्द्रजालशास्त्रम् + कामरत्नम् + दत्तात्रेयतन्त्रम् + षट्कर्म्म-दीपिका + सिद्धनागार्जुनकक्षपुटम्।]

पण्डितकुलपति बि, ए, उपाधिधारि-

श्रीमज्जीवानन्दविद्यासागरभट्टाचार्य्यात्मजाभ्यां

पण्डित-श्रीआशुबोध-विद्याभूषण-पण्डित-श्रीनित्यबोध-विद्यारत्नाभ्यां प्रतिसंस्कृतः प्रकाशितश्च।

तृतीयसंस्करणम्।

कलिकातामहानगर्य्याम्

वाचस्पत्ययन्त्रे

मुद्रितः।

ई १९१५।

मूल्यं त्रिसो मुद्रा

इन्द्रजालविद्यासंग्रहः।

तत्र

[इन्द्रजालशास्त्रम् + कामरत्नम् + दत्तात्रेयतन्त्रम् + षट्कर्म्म-
दीपिका + सिद्धनागार्ज्जुनकक्षपुटम्।]

पण्डितकुलपति वि, ए, उपाधिधारि-

श्रीमज्जीवानन्दविद्यासागरभट्टाचार्य्यात्मजाभ्यां

पण्डित-श्रीआशुबोध-विद्याभूषण-पण्डित-श्रीनित्यबोध-
विद्यारत्नाभ्यां प्रतिसंस्कृतः प्रकाशितश्च।

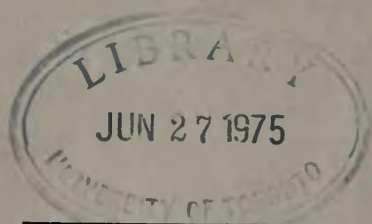
तृतीय संस्करणम्।

कलिकातामहानगर्य्याम्

वाचस्पत्ययन्त्रे

मुद्रितः।

इं १९१५।

प्रकाशक—{ पण्डित-श्रीआशुबोध-विद्याभूषण
तथा
पण्डित-श्रीनित्यबोध-विद्यारत्न ।

प्राप्तिस्थान—{ २न०, रमानाथ मजुमदार ष्ट्रीट्,ह्यारिसन
रोड—पोष्ट अफिस । कलिकाता ।

प्रिण्टर—वि, वि, मुखर्जी ।

२ न०, रमानाथ मजुमदार ष्ट्रीट्, कलिकाता ।

इन्द्रजालविद्यासंग्रह-निघण्टुः ।

इन्द्रजालस्य ।

कामरत्नस्य ।

दत्तात्रेयतन्त्रस्य ।

षट्कर्म्मदीपिकाया: ।

सिद्धनागार्जुनकक्षपुटम् ।

इन्द्रजालविद्यासंग्रहः ।

इन्द्रजालम् ।

(सिद्धखण्डम् ।)

अथातः संप्रवक्ष्यामि चेन्द्रजालमनुत्तमम् ।
व्याधिदारिद्र्यहरणं जरामृत्युविनाशनम् ॥ १ ॥
इन्द्रस्य यो न जानाति जालेशं रुद्रभाषितम् ।
निग्रहानुग्रहे तस्य का शक्तिः परमेश्वरि ! ॥ २ ॥
न तेषां जायते सिद्धिर्गोत्रे चेत्रे गृहेऽपि वा ।
इन्द्रजालं न जानाति स क्रुद्धः किं करिष्यति ? ॥ ३ ॥
न जीवति वरारोहे ! संसारे दुःखसागरे ।
इन्द्रजालं न जानाति कुतः सौख्यं भवेत् ततः ॥ ४ ॥
कौतूहलं कुतस्तेषां कुतः कामा वरानने ! ।
संसारसागरे घोरे कामलुब्धाश्च मानवाः ।
रुद्रकर्म न हि तेषां कुतः सौख्यं विधीयते ? ॥ ५ ॥
यथा नदीनदाः सर्वे सागरे समुपागताः ।
तथा सर्वाणि शास्त्राणि इन्द्रजालस्थितानि च ॥ ६ ॥
तप्तानाञ्च यथा भानुः शीतलानां यथा शशी ।
गम्भीराणां यथा सिन्धुर्जालेन्द्रश्च तथा प्रिये ! ॥ ७ ॥
तथा किं बहुनोक्तेन वर्णनेन पुनः पुनः ? ।
जालेन्द्रस्य समं शास्त्रं न भूतं न भविष्यति ॥ ८ ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि ओषधीनां विधिं वरे ! ।
येन विज्ञानमात्रेण सर्वसिद्धिर्भविष्यति ॥ ९ ॥

महाकालस्य बीजानि प्रस्थमेकं समाहरेत् ।
धात्रीरसेन देवेशि ! सप्त वारान् विभावयेत् ॥

गुटिका कर्त्तव्या, तां गुटिकां मुखे निक्षिप्य पारावतो भवति ॥ १० ॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि शृणु त्वं मम वल्लभे ! ।

छागस्य शीर्षं संगृह्य कृष्णमृत्तिकां पूरयित्वा पुनः धुस्तूरबीजानि वापयेत्, काले तानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा यस्योपरि निक्षिपेत् स छागो भवति ॥ ११ ॥

मयूरशीर्षमादाय कृष्णचतुर्दश्यां मृत्तिकां पूरयेत्, शणबीजानि वापयेत्, यदा फलितानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा शणबीजानि ग्रीवायां बन्धयेत् । मयूरो भवति ॥ १२ ॥

कृष्णचतुर्दश्यां मयूरशीर्षमादाय कृष्णमृत्तिकायां पूरयेत्, कार्पासबीजानि वापयेत् ; यदा फलितानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा पुष्पफले संगृह्य समस्तं पेषयित्वा अङ्गं विलिप्य पानीयमध्ये प्रविश्य तथा जले तिष्ठति यथा स्थले ॥ १३ ॥

कृष्णकाकशीर्षमादाय काकमाचीबीजानि वापयेत्, यदा फलितानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा तत् फलं संगृह्य मुखे प्रक्षिप्य-काको भवति, काक इव गच्छति मह्याम् उद्गीर्णे मोक्षः ॥ १४ ॥

पारावतशीर्षमादाय कृष्णमृत्तिकां पूरयित्वा तिलबीजानि वापयेत्, क्षीरोदकेन सिञ्चनीयं, यदा पुष्पितानि भवन्ति, तदा मुखे संस्थाप्य अन्तर्हितो भवति ॥ १५ ॥

तेषां फलानां चूर्णं कृत्वा तेन चूर्णेन यं स्पृशति, स किङ्करो भवति, सर्वस्वं ददाति ॥ १६ ॥

तानि तिलानि संगृह्य नेत्राञ्जनेन सह पिष्ट्वा कपिलादुग्धेन गुटिकां कारयेत् । सप्तरात्रं पाचयेत्, तां गुटिकां मुखे निक्षिप्य अन्तर्हितो भवति, देवैरपि न दृश्यते मनुष्याणां

का कथा। उष्ट्रीर्णेन पुरुषो भवति। जीवेद्वर्षशतं स्त्रियः सर्वे जनाश्च वश्या भवन्ति ॥ १७ ॥

गृध्रशिरः समादाय कृष्णचतुर्दश्यां कृष्णमृत्तिकायां निक्षिपेत्, लशुनवीजानि वापयेत्; यदा फलं पुष्पं भवति, तदा पुष्यानक्षत्रे पुष्पं गृहीत्वा अञ्जनेन सह कपिलाघृतेन कज्जलं पातयेत्, चक्षुरञ्जनीयं, तावत् योजनशतं पश्यति मेदिनीं, दिवा नक्षत्राण्यपि पश्यंति। लाभस्तस्य—यत् किञ्चित् कर्तुमिच्छति तत् करोति न संशयः ॥ १८ ॥

अन्ये च सर्वे जीवाः एवम् उष्ट्रगर्दभमहिष्यादि-लघुवृहज्जीवाः। यत् यत् वीजं यस्य शिरसि वापयेत्; यदा पुष्पितं फलितं भवति, तदा यस्य वीजानि मुखे निक्षिप्यन्ते स जीवो भवति नात्र सन्देहः ॥ १९ ॥

सर्वेषां साधारणमन्त्रः।

ओं क्रीं क्रीं क्रें ऐं लं लं ओं भौ स्वाहा। एकादशाक्षरो मनुरस्य, पुरश्चरणं लक्षजपः। दशांशहोमः घृतेन, तर्पणं मार्जनं ब्राह्मणभोजनादिकं कारयित्वा सिद्धिर्भवति ॥ २० ॥

अथ वश्याधिकारः।

मातुलुङ्गस्य मूलन्तु धुस्तूरवीजकेन च।
पलाण्डुपुष्पमादाय सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ॥
योऽस्य गन्धं समाघ्राति स च स्नेहेन पश्यति।
दुन्दुभिं पटहांश्चैव शङ्खांश्चैव तु लेपयेत् ॥
एष भूतोपसृष्टानां कुमारीणां गृहेषु च।
भूपतेः सेव्यमानानां तथापत्यापजीविनाम्।
न चाग्निर्दह्यते वेश्म यत्रैष सोऽगदो भवेत् ॥ २१ ॥

अत्र मन्त्रः।—ओं रक्तचामुण्डे अमुकं मे वशमानय क्रीं क्रीं ह्रं फट्। अयुतं जप्तव्यम् ॥ २२ ॥

श्रीं नमोऽस्तु आदित्याय किलि किलि चिलि चिलि धूमं लिहि यक्षिणि मोदते हि शाकिनि अनिदुद्रु शूलपाणि स्वाहा । वर्णाः ४० । शिलाकृतिके मन्त्रे ।—श्रीं नमो गुहावासिन्यै गुह्यपति गुह्लिले मनोजवो श्रीं एं श्रीं विज्वे नमः । शिलायाः कृतिः करलिखिता खदिरानलसन्तप्तलिङ्गा यतो नवयोषितोऽपि आकर्षणम् । वर्णाः २६ । श्रीं नमः कपालरुद्राय सर्वलोकवशङ्कराय अनाथायाप्रतिहतबलवीर्य्यपराक्रमप्रभवाय हा हा ह्रे ह्रे पच पच मारय मारय कपट कपट काट सर्प कर्मकरि अमुकं मे वशमानय स्वाहा ! अयुतजपाद्वशीकरोति ॥ २३ ॥

अन्यप्रकारः । पारावतस्य हृदयं चक्षुर्जिह्वा च शोणितम् ।
अञ्जनं रोचनायुक्तं वनितावशकृत्परम् ॥

तत्र मन्त्रः ।—श्रीं नय नय महारिणि नमो देव्यै स्वाहा । एकविंशतिवारान् परिजप्य सिद्धिर्भवति ॥ २४ ॥

अन्यप्रकारः । कपालं मानुषं गृह्य कनकस्य फलानि च ।
कर्पूरं मधुसंयुक्तं निष्टष्य तिलकेन च ॥
नारी वा पुरुषोऽनेन वश्यो भवति नित्यशः ।
एष कापालिको योगो वशिष्ठस्य शुभो मतः ॥ २५ ॥

पुरुषवशीकरणम् ।

कर्पूरं बालुकं लाक्षा रजसा सप्तभावितम् ।
रतिकाले भगं लिप्य पतिर्दासो भविष्यति ॥ २६ ॥

अन्यप्रकारः । नरजिह्वां समुद्धृत्य सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ।
जलेन च सुशीतेन दापयेत तद्विचक्षणः ॥
पाने फले च पुष्पे च भक्ष्ये भोज्ये च दापयेत् ।
प्रजापतिकुलोद्भूता यदि साक्षादरुन्धती ।
साऽभिषक्तां प्रियं याति नान्यं पुरुषमिच्छति ॥ २७ ॥

अन्यप्रकारः। कनकस्त्वाप्यपामार्गं सुरसा गौरसर्षपाः।
तिलतैलेन पिष्टाऽपि योनिलेपः प्रशस्यते ॥

अत्र मन्त्रः।—ओँ नमः शय्यायै दरि विदरि यामिनि अमुकं मे वशमानय स्वाहा ॥ २८ ॥

अन्यप्रकारः। हरितालं श्मशाने कृष्णचतुर्दश्यां चिप्वा कुष्ठ-विमिश्र ग्राह्यम्, अवश्यं वशी भवेत् स नरः ॥ २९ ॥

अन्यप्रकारः। ऋतुनवलोचनतालाललाटास्थिब्राणसाधितं तैलम्।
सकलमनुजेन्द्रललनावशङ्करं भैकरालये पुष्ये ॥

नरतैलं प्रेताम्बरवर्त्तिकं कृत्वा रात्रौ प्रज्वाल्यार्कवृक्षस्कन्धे कज्जलं कृत्वा चक्षुषी अभ्यञ्जयेत्; यं पश्यति स वश्यो भवति ॥ ३० ॥

अन्यप्रकारः। कर्णदन्तमलं लाला स्वदेहाक्षि मलत्रयम्।
नासिकोद्भवरक्तञ्च चूर्णमेतद्बलायुतम् ॥
एतत् सर्वं समुद्धृत्य गुटिकां कारयेद्बुधः।
पानभोजनके देया वशीकरणमुत्तमम् ३१ ॥

अन्यप्रकारः। काकजिह्वा वचा कुष्ठम् आत्मनो रुधिरं स्त्रियाः।
तद्भाविताश्च मञ्जिष्ठा तगरं गौरसर्षपाः ॥
शिवनिर्माल्यसंयुक्तं समभागानि कारयेत्।
भोज्ये पानेऽथवा देयाः स्त्रीणान्तु वशकारकाः ॥
नित्यं पुरुषमिच्छन्ती मृतमप्यनुगच्छति ॥ ३२ ॥

अन्यप्रकारः। कृष्णसर्पमप्यङ्गुलप्रमाणं शिरश्छित्त्वास्यास्यं सर्षपादिभिः पूरयित्वा छायाशुष्कं शोषयेत्। परतः सर्षपान् ग्राहयित्वा तानि यस्मै दीयन्ते स वश्यो भवति ॥ ३३ ॥

अन्यप्रकारः। पूगीफलं निर्गिलित्वा अपानमार्गे निर्गतं गृह्य धुस्तूररसान्तरितं कृत्वा सप्त दिनानि पूजयेत्। पुनः कुङ्कुम-चन्दनैरधिभाव्य यस्मै दीयते स वश्यो भवति ॥ ३४ ॥

अन्यप्रकारः। दर्दुरयुग्मं गृहीत्वा तद्भूमेन हि दाहयेत्।
तद्भस्म-मद्यपानेन वश्यकृत् परमो मतः ॥ ३५ ॥

अन्यप्रकारः। अजगन्धस्य पत्राणि वचाकुष्ठेन भावयेत्।
श्मशानभस्मसंयुक्तं चूर्णञ्चेत्त्रिषु दुर्लभम्।
अनेनैव तु चूर्णेन जोटयेत् त्रिश पादपम् ॥
पुष्पितं फलितं दृष्ट्वा चूर्णं वृक्षादिलग्नयेत्।
तत्क्षणात् फलते वृक्षो नरनारीषु,का कथा ॥ ३६ ॥

अन्यप्रकारः। जिह्वामूले सप्तरात्रं सैन्धवेनापि मिश्रितम्।
ददाति यस्य पानेषु सोऽपि वश्यो भवेत् क्षणात् ॥३७॥

अन्यप्रकारः। गोपित्तं सैन्धवञ्चैव वृहतीफलमेव च।
लेपमेतत् प्रयोक्तव्यं नरनारीवशङ्करम् ॥ ३८ ॥

अन्यप्रकारः। बलामूलं चूर्णयित्वा रक्तरेतःसमन्वितम्।
दद्यात् पानेन प्रमदां क्षिप्रमेव वशं नयेत् ॥
पुत्रादिञ्च धनं त्यक्त्वा दासीवत् वर्त्तते सदा।
यत्र वा नीयते तत्र पश्चात् भ्रमति विह्वला ॥ ३९ ॥

अन्यप्रकारः। वल्मीकमृत्तिकया प्रतिकृतिं कृत्वा क्षीरेण स्नाप्याऽऽज्येन विभाज्य तस्य लवणाहुतिमेकविंशतिवारं जुहुयात्, त्रिरात्रेण वश्यो भवति, सप्तरात्रेणाथवा। देवीञ्च गान्धारीं यक्षिणीं शुक्रस्यापि पत्नीं वशमानयति ॥ ४० ॥

अन्यप्रकारः। उन्मातुः पक्षिणो मलमात्मनो रुधिरान्वितम्।
स्त्रीपुंसयोः प्रदातव्यं वशीकरणमुत्तमम् ॥

अथ मन्त्रः।—त्रिशूलिने त्रिनेत्राय हिलि हिलि स्वाहा। वर्णाः १४। सप्तजप्तेन सिद्धिः ॥ ४१ ॥

अन्यप्रकारः। कृष्णपक्षचतुर्दश्यां मृतभस्म तु ग्राहयेत्।
स्त्रीणाञ्च मूर्ध्नि दातव्यं विद्यया परिजप्तया ॥

दह्यते मुह्यते नारी पच्यते शुष्यतेऽपि च।
अङ्गानि चैव भज्यन्ते यदि तं न समाविशेत्॥

अत्र मन्त्रः।—ओं नमश्चामुण्डे श्मशानवासिनि स्वाहा।
वर्णाः १४। समरावेश प्रेरकः॥ ४२॥

अन्यप्रकारः। श्वेतार्कं रोचनायुक्तम् आत्ममूत्रेण पेषयेत्।
ललाटे तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं क्षोभयेत् क्षणात्।
दृष्टिमात्रेण तेनैव सर्वो भवति किङ्करः॥ ४३॥

अन्यप्रकारः। श्वेतार्कं चन्दनेनैव रमयेत् संह लेपयेत्।
दीयते कस्यचिद्वापि पश्चाद्दासो भविष्यति॥ ४४॥

अथ पतिवशीकरणम्।

मधुकं सह तैलेन सार्षपेण तु पेषयेत्।
तेनैव पाणिमभ्यज्य भर्त्रा सा सहिता स्वपेत्।
संवृत्ते मैथुनीभावे पतिर्दासो भविष्यति॥ ४५॥

अन्यच्च।

मनःशिला कुङ्कुमसर्षपाश्च तथाच कुष्ठं सहदेवदारु।
रक्तश्च रक्तं पलितेन सार्द्धं प्रपेषयेत् सूक्ष्मतरं महान्तम्॥४६॥
प्रस्नातपूर्वाभिमुखोऽपि भूत्वा संस्मृत्य लक्ष्मीञ्चरकेण पूज्य।
ततः प्रकुर्य्यात् तिलकं ललाटे वामाच्च हस्ताच्चतुरङ्गुलीभिः॥
पुंदृष्टमात्रेण भवेत् सकान्तादासातिदासश्च किमत्र चित्रम्॥४७॥

अथ लिङ्गलेपाधिकारः।

बृहतीफलमूलानि पिप्पली मरिचानि च।
तया रोचनया सार्द्धं लिङ्गलेपोत्तमो मतः॥ ४८॥
निःशेषस्त्रीजगत्कर्षं नाम्ना स्त्रीहृदयाङ्कुशम्।
मोहनं शस्त्रमेतद्धि मदनस्य स्मृतं बुधैः॥ ४९॥

अन्यच्च। कुष्ठञ्च धातकीपुष्पं मरिचानि वचा तथा।
अनेन लिङ्गमालिप्य कृत्स्नां श्यामां वशं नयेत्॥
तासां चित्तहरोऽप्येषा मृतमप्यनुगच्छति।
विवशा भक्तिभावेन पश्चात् सर्वं प्रयच्छति॥ ५०॥
अन्यच्च। पञ्चरक्तानि संगृह्य शुभानि च यथेच्छया।
सर्वाणि समभागानि प्रियङ्गुश्चापि तत्समम्।
नागरं दशभागेन लेपः कान्तावशङ्करम्॥ ५१॥
अन्यच्च। देवदारुवचाकुष्ठं चतुर्थं विश्वभेषजम्।
अम्लवीजरसैर्युक्तं गौरी श्यामावशङ्करम्॥ ५२॥
अन्यप्रकारः। हरिद्रा वृहतीमूलं भद्रमुस्तं तथोत्पलम्।
कृष्णं विड़ङ्गं वैरञ्च समभागानि कारयेत्।
लिङ्गलेपोत्तमो ह्येष रक्तवल्लीवशङ्करः॥ ५३॥
अन्यप्रकारः। हरिद्रा पिप्पलीमूलं पद्मं मधुकमेव च।
एतानि समभागानि नवनीतेन पेषयेत्।
लिङ्गलेपोत्तमो ह्येष गौरीप्रीताय शाङ्करः॥
कौशिकशोणितलेपात् सेचनाद्वा पुष्टं भवेल्लिङ्गम्।
तद्वशं तेजस्तम्भमयःकीलकसदृशं भवेच्च॥ ५४॥
वीर्य्यस्तम्भनम्। कौशिकं रुधिरं गृह्य गोमूत्रेण च पेषयेत्।
वीर्य्यं हि स्तम्भयेन्नित्यं प्रहरार्द्धं न संशयः॥ ५५॥
सर्वसाधारणमन्त्रः।—ओं एं क्लीं क्लीं श्रीं फट् स्वाहा। अनेन मन्त्रेण सर्वयोगानभिमन्त्र्य सिद्धिः॥५६॥

इति श्रीसिद्धखण्डे तन्त्रसारे इन्द्रजालतन्त्रम्।

ईश्वर उवाच। इन्द्रजालं विना रक्षां न करोतीति निश्चितम्।
रक्षामन्त्रं महामन्त्रं सर्वसिद्धिप्रदायकम्॥
अथ मन्त्रः।—ओं नमो नारायणाय विश्वम्भराय इन्द्रजालकौतुकानि दर्शय दर्शय सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः।

अथ रक्षामन्त्रः।

ओं नमः परब्रह्मपरमात्मने मम शरीरे पाहि पाहि कुरु कुरु॥

दृष्टिप्रसादनम्। उलूकस्य कपालेन घृतेनाहृतकज्जलम्।
तेन नेत्राञ्जनं कृत्वा रात्रौ पठति पुस्तकम्॥ १॥

बलवर्द्धनम्। अङ्कोलवीजनिक्षिप्ते गुरुवारे मुखे गजे।
मन्त्रेण सिञ्चयेन्नित्यं यावद्वीजफलं ह वै॥
त्रिलोहैर्वेष्टितं कृत्वा एकवीजं मुखे स्थितम्।
मत्तमातङ्गवीर्य्यस्तु वायुतुल्यपराक्रमः॥
दश हेम द्विषट् ताम्रं षोड़शं रुप्यभागकम्।
एवं संख्या त्रिलोही च ज्ञातव्या सर्वकर्मणि॥ २॥

वृक्षकरणम्। यानि कानि च वीजानि जङ्गमं स्थलमेव च।
अङ्कोलवीजनिक्षिप्ते मुखे भूमितले ध्रुवम्॥
तद्वीजं मुखमध्यस्थं त्रिलोहैर्वेष्टितं कुरु।
तद्रूपो हि भवेन्मर्त्यो नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ३॥

फलनम्। यानि कानि च वीजानि अङ्कोलतैलमेलनात्।
सफलो जायते वृक्षः सिद्धियोगमुदाहृतम्॥ ४॥

जीवनदानम्। शवमुखे बिन्दुमात्रं तत्तैलं निक्षिपेद् यदि।
एकयामं भवेज्जीवो नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ५॥

प्रतापवर्द्धनम्। शिग्रुवीजस्थितं तैलं पारावतपुरीषकम्।
वराहस्य वसायुक्तं गृहीत्वा च समं समम्॥
गर्दभस्य वसायुक्तं हरितालं मनःशिला।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा यथा लङ्केश्वरो नृपः॥ ६॥

उन्मादनम्। उलूविष्ठां गृहीत्वा तु एरण्डतैलपेषणात्।
यस्याङ्गे निक्षिपेद्बिन्दुं स क्षिप्तो जायते ध्रुवम्॥ ७॥

सद्यो मारणम्। सर्पदन्तं गृहीत्वा तु कृष्णवृश्चिककण्टकम्।
कृकलासरक्तसंयुक्तं सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत्।

यस्याङ्गे निक्षिपेच्चूर्णं सद्यो याति यमालयम् ॥ ८ ॥

अग्निप्रदर्शनम् । सिन्दूरं गन्धकं तालं समं पिष्ट्वा मनःशिलाम् ।
तल्लिप्तवस्त्रं शिरसि अग्निवद्दृश्यते ध्रुवम् ॥ ९ ॥

कृत्रिमदुग्धम् । अर्कक्षीरं वटक्षीरं क्षीरं डुम्बरसम्भवम् ।
गृहीत्वा पात्रके लिप्ते जलपूर्णं करोति च ।
दुग्धं सञ्जायते तत्र महाकौतुककौतुकम् ॥ १० ॥

राक्षसकरणम् । अङ्कोलतैललिप्ताङ्गो दृश्यते राक्षसाकृतिः ।
पलायन्ते नराः सर्वे पशुपक्षिगजा हयाः ॥ ११ ॥

भूतादिदर्शनम् । अङ्कोलस्य तु तैलेन दीपं प्रज्वालयेन्नरः ।
रात्रौ पश्यति भूतानि खेचराणि महीतले ॥ १२ ॥

क्लीवीकरणम् । बुधे वा शनिवारे वा कृकलां परिगृह्य च ।
शत्रुर्मूत्रयते यत्र कृकलां तत्र निक्षिपेत् ॥
नपुंसकं भवेत् सत्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ।
निखनेद्भूमिमध्येषु उद्धृते च पुनः सुखी ॥ १३ ॥

दूरीकरणम् । गन्धकं हरितालञ्च गोमूत्रञ्च विषं तथा ।
सूक्ष्मचूर्णमयं कृत्वा किञ्चिदङ्गे विनिक्षिपेत् ।
विघ्नाः सर्वे पलायन्ते यथा युद्धेषु कातराः ॥ १४ ॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे इन्द्रजालकौतुकदर्शनं नाम एकादशः पटलः ।

अथ कालः ।

वश्याकर्षणकर्म्माणि वसन्ते योजयेत् प्रिये ! ।
ग्रीष्मे विद्वेषणं कुर्य्यात् प्रावृषि स्तम्भनं तथा ॥
शिशिरे मारणञ्चैव शान्तिकं शरदि स्मृतम् ।
हेमन्ते पौर्णमास्याञ्च ऋतुकर्म्मविशारदः ॥ १ ॥
वसन्तश्चैव पूर्वाह्णे ग्रीष्मो मध्याह्न उच्यते ।
वर्षा ज्ञेया पराह्णे तु प्रदोषे शिशिरः स्मृतः ।
अर्द्धरात्रे च हेमन्तः शरदं तत्परं स्मृतम् ॥ २ ॥

अथ पक्षादिनिर्णयः।

कृष्णपक्षे मारणादि शुक्लपक्षे च वर्द्धनम्।
द्वादश्यां मारणं कर्म्म एकादश्यां तथैव च॥
तृतीयां नवमीञ्चैव वश्याकर्षञ्च कारयेत्।
स्तम्भनञ्च चतुर्दश्यां चतुर्थ्यां प्रतिपद्यपि॥
द्वितीयां षष्ठीमष्टम्यां कारयेत् शान्तिकर्म्म च॥ ३॥
अश्विनीमृगमूलाश्च पुष्या पुनर्वसुस्तथा।
वश्याकर्षञ्चं कर्त्तव्यं कारयेच्च सदा बुधः॥
ज्येष्ठा च उत्तराषाढ़ा अनुराधा च रोहिणी।
कारयेन्मारणं शान्तिं स्तम्भनं विजयं तथा।
विधिमन्त्रसमायुक्तमौषधं सफलं भवेत्॥ ४॥

अथ वशीकरणम्।

सिन्दूरमाक्षिककपोतमलानि पिष्ट्वा
लिङ्गं विलिप्य रमते तरुणीं नवोढ़ाम्।
शान्तिं न याति पुरुषो मनसाऽपि नूनं
दासीभवेदिति मनोहरदिव्यमूर्त्तिः॥ ५॥

पुष्ये रुद्रजटामूलं मुखस्थं कारयेद्बुधः।
ताम्बूलादौ प्रदातव्यं वश्या भवति निश्चितम्।
तथैव पाटलीमूलं ताम्बूलेन तु वश्यकृत्॥ ६॥
नागपुष्पं प्रियङ्गुञ्च तगरं पद्मकेशरम्।
जटामांसी समं नीत्वा चूर्णयेत् मन्त्रवित्तमः।
स्वाङ्गं धूपयते तेन भजते कामवत् स्त्रियः॥

ओं मूलो मूलो महामूलो सर्वं संक्षोभय भयेभ्य उपद्रवेभ्यः स्वाहा। धूपमन्त्रः॥ ७॥

पानीयस्याञ्जलीन् सप्त दत्त्वा विद्यामिमां जपेत्।
सालङ्कारां नवां कन्यां लभते मासमात्रतः॥

अत मन्त्रः।—ओं विश्वावसुर्नामगन्धर्वः कन्यानामधिपतिः। सुरूपां सालङ्कारां देहि मे नमस्तस्मै विश्वावसवे स्वाहा।

कन्यागृहे शालकाष्ठं क्षिपेदेकादशाङ्गुलम्।
ऋक्षे च पूर्वफल्गुण्यां यस्तां कन्यां प्रयच्छति॥ ८॥

अथ सर्वजनवशीकरणम्।

शिला च रोचनामूलं वारिणा तिलके कृते।
दृष्टिमात्रे वशं यान्ति नारी वा पुरुषोऽपि वा॥
स्वर्णेन वेष्टनं कृत्वा तेनैव तिलके कृते।
सम्भाषणेन सर्वेषां त्रैलोक्यं वशमानयेत्॥ ९॥

ओं ह्रीं क्लीं ऐं च्रौं भोगप्रदा भैरवी मातङ्गी त्रैलोक्यं वशमानय स्वाहा। औषधोपरि सहस्रजपं कुर्य्यात्; पुनः सप्तवारजपेन तिलकं कारयेत्, शत्रुसमोऽपि वश्यो भवति।

इति कालनाथविरचिते इन्द्रजाले प्रथमोऽध्यायः।

अथाकर्षणम्।

ओं ह्रीं चामुण्डे ज्वल ज्वल प्रज्वल प्रज्वल स्वाहा। अनेन मन्त्रेण स्त्रियं दृष्ट्वा जपं कुर्य्यात्, तत्क्षणात् पृष्ठतः समागच्छति। पूर्वमेवायुतजपेन सिद्धिः॥ १०॥

अश्लेषायां समादाय अर्ज्जुनस्य च बन्धकम्।
अजामूत्रेण सम्पिष्य स्त्रीणां शिरसि दापयेत्।
पुरुषस्य पशूनां वा क्षिपेदाकर्षणं भवेत्॥ ११॥

अथ जयः।

गोजिह्वा शिखिमूलं वा मुखे शिरसि संस्थिता।
कुरुते सर्ववादेषु जयं पुष्ये समुद्धृते॥ १२॥
मार्गशीर्षपौर्णमास्यां शिखिमूलं समुद्धरेत्।
बाहौ शिरसि वा धार्य्यं विवादे विजयो भवेत्॥ १३॥

गिरिकर्णीं शमीं गुञ्जां श्वेतवर्णां समाहरेत्।
चन्दनेनान्वितञ्चैव तिलकेन जयी नरः॥ १४॥
कनकार्कवटा वह्निर्विद्रुमः पञ्चमस्तथा।
तिलकं कुरुते यस्तु पश्येत् तं पञ्चधा रिपुः॥ १५॥
आर्द्रायां वटवन्दाकं गृहीत्वा धारयेत् करे।
संग्रामे जयमाप्नोति जयां स्मृत्वा जयी भवेत्॥

अस्य मन्त्रः।—ओं नमो महाबलपराक्रम-समस्तविद्याविशारद अमुकस्य भुजबलं बन्धय बन्धय, दृष्टिं स्तम्भय स्तम्भय, अङ्गानि धूनय धूनय, पातय पातय महीतले क्लीं॥ १६॥

सौभाग्यम्। पुष्योद्धृतं सितार्कस्य मूलं वामेतरे भुजे।
बद्ध्वा सौभाग्यमाप्नोति दुर्भगापि न संशयः॥ १७॥
रक्तं चितार्कमूलन्तु सोमग्रस्ते समुद्धृतम्।
चौद्रैः पिष्ट्वा वटीं कुर्य्यात् तिलकं शुभमङ्गना॥ १८॥

अथ ईश्वरादिक्रोधशमनम्।

ओं शान्ते प्रशान्ते सर्वक्रोधोपशमनि स्वाहा। अनेन मन्त्रेण त्रिःसप्तधा जपेन मुखं मार्जयेत्। ततः क्रोधोपशमनं भवति॥ १९॥

गजनिवारणम्। श्वेतापराजितामूलं हस्तस्थं वारयेद्गजम्।
मूलं त्रिशूल्या वक्तस्थं गजबन्धकरं भवेत्॥ २०॥

व्याघ्रनिवारणम्। मुखस्थं वृहतीमूलं हस्तस्थं व्याघ्रभीतिजित्।

क्रीं क्रीं क्रीं श्रीं श्रो श्रो स्वाहा। इत्यष्टाक्षरमन्त्रेण लोष्ट्रं पठित्वा क्षिपेत्; तदा मुखं न चालयति गन्तुमशक्यः।

मूलं कृष्णचतुर्दश्यां ग्राहयेल्लाङ्गलीभवम्।
हस्तस्थं व्याघ्रभीतादिभयहृत् परिकीर्त्तितम्॥ २१॥

इति इन्द्रजालतन्त्रे तृतीय उपदेशः।

अथ स्तम्भनम्।

श्वेतगुञ्जोत्थितं मूलं मुखस्थं दुष्टतुण्डजित्।

ओं ह्रीं रक्ष रक्ष चामुण्डे तुरु तुरु अमुकं मे वशमानय वशमानय स्वाहा अयं चामुण्डामन्त्रः।

सर्वयोगसिद्धिः। पुष्यार्के मधुवन्दाकं गृहीत्वा प्रक्षिपेद्बुधः।
सभामध्ये च सर्वेषां मुखस्तम्भः प्रजायते ॥ १ ॥

मेघस्तम्भनम्। इष्टकद्वयसम्पुटमध्ये मेघसंख्यकचतुरस्रं विलिख्य उद्याने स्थापयेत्, तदा मेघान् स्तम्भयति। मन्त्रः।—ओं मेघान् स्तम्भय स्तम्भय स्वाहा ॥ २ ॥

नौकास्तम्भनम्। भरण्यां क्षीरकाष्ठस्य कीलं पञ्चाङ्गुलं क्षिपेत्।
नौकामध्ये तदा नौका-स्तम्भनं जायते ध्रुवम् ॥ ३ ॥

निद्रास्तम्भनम्। मूलं बृहत्या मधुकं पिष्ट्वा नस्यं समाचरेत्।
निद्रास्तम्भनमेतद्धि मूलदेवेन भाषितम् ॥ ४ ॥

शस्त्रस्तम्भनम्। कपित्थस्य च वन्दाकं कृत्तिकायां समाहरेत्।
वक्त्रसंस्थन्तु देवस्य शस्त्रस्तम्भनकं परम् ॥ ५ ॥
करे सुदर्शनामूल-बन्धनात् स्तम्भनं तथा ॥

अत्र मन्त्रः।—ओं अहो कुम्भकर्ण महाराक्षस निकषागर्भसम्भूत परसैन्यस्तम्भन महाभय रणरुद्र आज्ञापय स्वाहा। अष्टोत्तर-सहस्रजपात् सिद्धिः ॥ ६ ॥

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकम्।
लेपमात्रे शरीराणां सर्वशस्त्रनिवारणम् ॥ ७ ॥
पुष्यार्के श्वेतगुञ्जाया मूलमुद्धृत्य धारयेत्।
हस्ते काण्डभयं नास्ति संग्रामे च कदाचन ॥ ८ ॥

अथ गोमहिष्यादिस्तम्भनम्।

उष्ट्रस्यास्थि चतुर्दिक्षु निखनेद्भूतले ध्रुवम्।
गां मेषीं महिषीं वाजीं स्तम्भयेत् करिणीमपि ॥ ९ ॥

बुद्धिस्तम्भनम्। भृङ्गराजमपामार्गं सिद्धार्थं सहदेविकाम्।
श्वेतं वचाञ्च श्वेतार्कं ध्रुवमेतान् समाहरेत्॥
लौहपात्रे विनिक्षिप्य द्विदिनान्ते समुद्धरेत्।
तिलकैः सर्वभूतानां बुद्धिस्तम्भनकृत् परम्॥

ओँ नमो भगवते विश्वामित्राय नमः, सर्वमुखीभ्यां विश्वामित्र आगच्छ आगच्छ स्वाहा। उक्तयोगस्यायं मन्त्रः॥ १०॥

अथ चौरगतिस्तम्भनम्।

अत्र मन्त्रः।—ओँ ब्रह्मवेशिनि शिवे रक्षं रक्ष स्वाहा। अनेन मन्त्रेण सप्त पाशान् गृहीत्वा त्रीणि कट्यां बद्धा अपरान् मुष्टिभ्यां धारयेत्॥ ११॥

अथ गर्भस्तम्भनम्।

ग्राह्यं कृष्णचतुर्दश्यां धुस्तूरस्य तु मूलकम्।
कट्यां बद्धा रमेत् कान्तां न गर्भं धारयेत् क्वचित्॥
मुक्तेन लभते गर्भं पुरा नागार्ज्जुनोदितम्।
तन्मूलचूर्णं योनिस्थं न गर्भं सम्भवेत् क्वचित्॥ १२॥
सिद्धार्थमूलं शिरसि बद्धा कान्तां रमेत् तु याम्।
न गर्भं धारयेत् सा स्त्री मुक्तेन लभते पुनः॥ १३॥

अथ शुक्रस्तम्भनम्।

नीलीमूलं श्मशानस्थं कट्यां बद्धा तु वीर्य्यधृक्॥
रक्तापामार्गमूलन्तु सोमवारे निमन्त्रयेत्।
भौमे प्रातः समुद्धृत्य कट्यां बद्धा तु वीर्य्यधृक्॥ १४॥

अथ मोहनम्।

शृङ्गीवचानलदसर्जरसं समानं
कृत्वा त्रुटिं मलयजञ्च षड़ेकमिश्रम्।
यो धूपयेत्त्रिजगृहं वसनं शरीरं
तस्यापि दास इव मोहमुपैति लोकः॥ १५॥

भृङ्गराजः केशराजो लज्जा च सहदेविका।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं मोहयेन्नरः॥
"ओं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं फट्।"
अनेनैव तु मन्त्रेण कृत्वा ताम्बूलभावनम्।
साध्यस्य मुखनिक्षिप्ते मोहमायाति तत्क्षणात्॥

"ओं भीं क्षीं भीं मोहय" इमं मन्त्रं वारत्रयं जपेत्। मोहमाप्नोति मानवः॥ १६॥

देहरञ्जनम्। कदम्बपत्रं लोध्रञ्च अर्ज्जुनस्य च पुष्पकम्।
पिष्ट्वा गात्रोद्वर्त्तनाच्च कायदुर्गन्धनाशनम्॥ १७॥
एलाशटीपत्रकचन्दनानि तोयाऽभया शिग्रघनामयानि।
ससौरभोऽयं सुरराजयोग्यः ख्यातः सुगन्धो नरमोहयोग्यः॥१८॥

अथ मुखरञ्जनम्।

रसालजम्बूफलगर्भसारः सकर्कटो माक्षिकसंयुतश्च।
स्थितो मुखान्ते पुरुषस्य रात्रौ करोति पुंसां मुखवासमिष्टम्॥
चूर्णं मुराकेशरकुष्ठकानां प्रातर्दिनान्ते परिलेढ़ि या स्त्री।
अप्यर्द्धमासेन मुखस्य वासः कर्पूरतुल्यो भवति प्रकाशः॥ १९॥

अथ केशकृष्णीकरणम्।

लौहकिट्टं जवापुष्पं पिष्ट्वा धात्रीफलं समम्।
त्रिदिनं लेपयेत् शीर्षं त्रिमासं केशरञ्जनम्॥ २०॥

अथ केशशुक्लीकरणम्।

अजाक्षीरेण सप्ताहमन्वहं भावयेत् तिलान्।
तत्तैललिप्ताः केशाः स्युः शुक्लाश्च नात्र संशयः॥ २१॥

अथ वाजीकरणम्।

अश्विन्यां वटवन्दाकं क्षीरैः पिष्ट्वा महाबलः।
पुष्योद्धृतं पिबेन्मूलं श्वेतार्कस्य प्रयत्नतः।
सप्तरात्रन्तु गोक्षीरैर्वृद्धोऽपि तरुणायते॥ २२॥

चूर्णं विदार्य्याः स्वरसेन तस्या विभावितं भास्कररश्मिजाले।
मध्वाज्यसंमिश्रितमेव लीढ़्वेद्य स्त्रियो गच्छति निर्विशङ्कः॥२३॥

अथ जन्मबन्ध्याचिकित्सा।

समूलपत्रां सर्पाक्षीं रविवारे समुद्धरेत्।
एकवर्णगवां क्षीरैः कन्याहस्तेन पेषयेत्॥
ऋतुकाले पिबेद्वन्ध्या पलार्द्धं तद्दिने दिने।
क्षीरशाल्यन्नमुद्गञ्च लघ्वाहारं प्रदापयेत्।
एवं सप्तदिनं कुर्य्यात् बन्ध्या भवति गर्भिणी॥ १ ॥
उद्वेगं भयशोकञ्च दिवानिद्रां विवर्जयेत्।
न कर्म कारयेत् किञ्चिद्वर्जयेत् सावगाहनम्।
पतिसङ्गं चरेत् सा च नात्र कार्य्या विचारणा॥ २ ॥
कृष्णाऽपराजितामूलं छागीक्षीरेण संपिबेत्।
ऋतुकाले समायाते भुक्त्वा गर्भधरा भवेत्॥ ३ ॥
गोक्षुरस्य तु बीजन्तु पिबेन्निर्गुण्डिकारसैः।
त्रिरात्रं सप्तरात्रं वा बन्ध्या भवति गर्भिणी॥ ४ ॥

अथ काकबन्ध्याचिकित्सा।

अश्वगन्धीयमूलन्तु ग्राहयेत् पुष्यभास्करे।
पेषयेन्महिषीक्षीरैः पलार्द्धं भक्षयेत् सदा।
सप्ताहाल्लभते गर्भं काकबन्ध्या चिरायुषम्॥

अथ मृतवत्साचिकित्सा।

प्राङ्मुखी कृत्तिका-ऋक्षे बन्ध्या कर्कोटकीं हरेत्।
तत्कन्दं पेषयेत् तोयैः कर्षमात्रं सदा पिबेत्॥ १ ॥
या बीजपूरद्रुममूलमेकं क्षीरेण पक्वं प्रपिबेद् विमिश्रम्।
ऋतौ निजं या तु पतिं प्रयाति दीर्घायुषं सा तनयं प्रसूते॥२॥
मञ्जिष्ठा मधुकं कुष्ठं त्रिफला शर्करा बला।
मेदा पयस्या काकोली मूलञ्चैवाश्वगन्धजम्॥

अजमोदा हरिद्रे द्वे हिङ्गुः कटुकरोहिणी।
उत्पलं कुमुदं द्राक्षा काकोल्यौ चन्दनद्वयम्॥
एतेषां कार्षिकैर्भागैर्घृतप्रस्थं विपाचयेत्।
शतावरीरसं क्षीरं घृतस्येदं चतुर्गुणम्॥
संपिबेन्नियतं नारी नित्यं स्त्रीषु च शस्यते।
पुत्त्रान् जनयते नारी मेधाढ्यान् प्रियदर्शनान्॥
या चैवास्थिरगर्भा स्यात् या नारी जनयेन्मृतम्।
अल्पायुषञ्च जनयेत् या च कन्याः प्रसूयते॥
योनिदोषे रजोदोषे गर्भस्रावे च शस्यते।
प्रजावर्द्धनमायुष्यं सर्वग्रहनिवारणम्॥
नाम्ना फलघृत ह्येतदायुष्यं परिकीर्त्तितम्।
नोक्तञ्च लक्षणामूलं वदन्त्यत्र चिकित्सकाः॥
जीवद्वत्सा-शुक्लवर्णाघृतमत्र तु दीयते।
अरण्यगोमयेनात्र वह्नेर्ज्वाला प्रदीयते॥

अत्र पयस्या—क्षीरयुक्तं भूमिकुष्माण्डम्, उत्पलं—नीलम्।

अथ गर्भस्रावचिकित्सा।

प्रथमे मासि। गोक्षीरैः पेषयेत् तुल्यं पद्मकेशरचन्दनम्।
पतने तत् पिबेन्नारी महागर्भः स्थिरो भवेत्॥
अथवा मधुकं दारु शरवृक्षस्य वीजकम्।
संपिष्य क्षीरकाकोलीं पिबेत् क्षीरैश्च गोभवैः॥ १॥
२ये " नीलोत्पलं मृणालञ्च यष्टिः कर्कटशृङ्गिका।
गोक्षीरैश्च द्वितीये च पिबेत् शाम्यति वेदना॥ २॥
३ये " श्रीखण्डं तगरं कुष्ठं मृणालं पद्मकेशरम्।
पिबेत् शीतोदकैः पिष्ट्वा तृतीये वेदनावती॥
अथवा क्षीरकाकोली बलाऽनन्तापयः पिबेत्॥ ३॥

४र्थे मासि। शीतोत्पलं मृणालानि गोक्षीरककशेरुकम्।
तुर्य्यमासि गवां क्षीरं पिवेत् सा वेदनापरा॥
अथवा मधुकं रास्नां श्यामां ब्राह्मणयष्टिकाम्।
अनन्तां पेषयित्वा तु गवां क्षीरैः समं पिवेत्॥ ४॥

५मे " पुनर्नवा च काकोली तगरं नीलमुत्पलम्।
गोक्षीरं पञ्चमे मासि गर्भक्लेशहरं भवेत्॥
अथवा वृहतीयुग्मं यज्ञाङ्गं कट्फलं त्वचः।
गोघृतं क्षीरसंयुक्तं पिवेत् पिष्ट्वा च पञ्चमे॥ ५॥

६ष्ठे " सिता काश्माऽऽखुमज्जा च शीततोयेन पेषयेत्।
षष्ठे मासि गवां क्षीरैः पिबेत् क्लेशं निवर्त्तयेत्॥
अथवा गोक्षुरं शिग्रुं मधुकं पृश्निपर्णिकाम्।
बलायुक्तं पिवेत् पिष्ट्वा गोदुग्धं षष्ठमासके॥ ६॥

७मे " काष्ठकं पौष्करं मूलं शृङ्गाटं नीलमुत्पलम्।
पिष्ट्वा च सप्तमे मासि क्षीरैः पीत्वा प्रशाम्यति॥
अथवा मकरद्राक्षां शृङ्गाटञ्च सकेशरम्।
मृणालं शर्करायुक्तं क्षीरैः पेयन्तु सप्तमे॥ ७॥

८मे " यष्टी पद्माक्षार्कमुस्तं केशरं गजपिप्पली।
नीलोत्पलं गवां क्षीरैः पिबेदष्टममासके॥
अथवा विल्वमूलञ्च कपित्थं वृहती शमी।
इक्षुपाटलयोर्मूलं एभिः क्षीरं प्रसाधयेत्।
तत्पिबेदष्टमे मासि गर्भे शाम्यति वेदना॥ ८॥

९मे " विशालावीज-कक्कोलं मधुना सह लेपयेत्।
वेदना नवमे मासि शान्तिमाप्नोति नान्यथा॥
अथवा मधुकं श्यामा ह्यनन्ता क्षीरकाकली।
एभिः सिद्धं पिवेत् क्षीरं नवमे वेदनावती॥ ९॥

१०मे " शर्करा गोस्तनी द्राक्षा सक्षौद्रं नीलमुत्पलम्।
पाययेद्दशमे मासि गवां क्षीरैः प्रशान्तये॥
अथवा शुद्धसंसिद्धं गोक्षीरं दशमे पिबेत्।
अथवा मधुकं दारु शुद्धक्षीरेण संपिबेत्॥ १०॥
क्षौद्रं वृषं चन्दनसिन्धुजातं महेन्द्रराजं पयसा सुपिष्टम्।
गर्भं क्षरन्तं प्रतिहन्ति शीघ्रं योगो विभुञ्जन् किल मूलदेवैः॥११

शुष्कगर्भचिकित्सा। गोक्षीरं शर्करायुक्तं गर्भशुष्कप्रशान्तये।
पिबेद्वा मधुकं चूर्णं गाम्भारीफलचूर्णकम्।
समांशं गव्यदुग्धेन गर्भिणी रोगशान्तये॥

अथ सुखप्रसवयोगः।

श्वेतं पुनर्नवामूलं चूर्णं योनौ प्रवेशयेत्।
प्रसूते तत्क्षणान्नारी गर्भे सति प्रपीड़िते॥ १॥
वासकस्य तु मूलन्तु चोत्तरस्थं समुद्धरेत्।
कट्यां बद्धा सप्तसूत्रैः सुखं नारी प्रसूयते॥ २॥
सहदेव्याश्च मूलं वा कटिस्थं प्रसवे सुखम्॥ ३॥
अपामार्गस्य मूलन्तु ग्राहयेच्चतुरङ्गुलम्।
द्वारि प्रवेशयेद् योनौ तत्क्षणात् सा प्रसूयते॥ ४॥

अथ स्तनवर्द्धनं स्तनोत्थापनञ्च।

तैलं वचादाड़िमकल्कसिद्धं सिद्धार्थजं लेपनतो नितान्तम्।
नारीकुचौ चारुतरौ सुपीनौ कुर्य्यादसौ योगवरः प्रदिष्टः॥ १॥
श्रीपर्णिकाया रसकल्कसिद्धं तिलोद्भवं तैलवरं प्रदिष्टम्।
तूलेन वक्षोजयुगे प्रदेयं प्रयाति वृद्धिं पतितोऽपि नार्य्याः॥ २॥
प्रथमकुसुमकाले नस्ययोगेन पीतं
सनियममसरास्यं तण्डुलाम्भो युवत्या।
कुचयुगलसुपीनं क्वापि नो याति पातं
कथित इति पुरैवं चक्रदत्तेन योगः॥ ३॥

अथ योनिसंस्कारः।

प्रक्षालयेन्निम्बकषायनीरैः स्निग्धाज्यकृष्णागुरुगुग्गुलूनाम्।
धूपेन योनिं निशि धूपयित्वा नारी प्रमोदं विदधातु भर्त्तुः॥

अथ लोमशातनम्।

पलाशभस्मान्विततालचूर्णै रम्भाम्बुमिश्रैः परिलिप्य भूयः।
कन्दर्पगेहे मृगलोचनानां रोमाणि रोहन्ति कदापि नैव॥

अथ मूत्रस्तम्भनम्।

अथ मूत्रप्रणाशार्थं वच्यामि योगमुत्तमम्।
अश्वगन्धां समानीय अस्त्रमन्त्रेण मन्त्रयेत्।
तोलकं सर्पिषो देयं मिश्रयित्वा पिवेत् सुधीः।
लिङ्गमूले कामवीजं जप्त्वा च स्तम्भयेद्धिया।
द्वात्रिंशत् तोलकं दुग्धं मरिचं तोलकद्वयम्।
संमिश्र्य प्रपचेद् यत्नाद् यावत् शुष्कं समानयेत्।
ततो वै वाग्भवं जप्त्वा भक्षयेत् साधकोत्तमः।
अनेनैव विधानेन मूत्रनाशोऽभिजायते॥ ७॥

पुरीषस्तम्भनम्।

पुरीषनाशनार्थाय विडङ्गं तोलकद्वयम्।
पिप्पलीतोलकं गृह्य शुण्ठीञ्च तोलकत्रयम्॥
तेजपत्रस्य क्षीरेण मिश्रयित्वा जपेन्मनुम्।
शतमष्टोत्तरं जप्त्वा मिश्रयेद्बहुयत्नतः॥
मन्त्रं तस्य प्रवच्यामि शृणुष्वानन्दभैरव।
श्रीर्माया वाग्भवञ्चैव शक्तिवीजत्रयं तथा॥
शिववायुजलं पृथ्वी वह्निजाया ततः परम्।
मन्त्रयित्वा पिबेद् द्रव्यं पुरीषं नाशयेद् ध्रुवम्॥

इति शिवोक्तमिन्द्रजालम्।

कामरत्नम् ।

यस्येश्वरस्य विमलं चरणारविन्दम्
संसेव्यते विबुधसिद्धमधुव्रतेन ।
निर्माणशातकगुणाष्टकवर्गपूर्णम्
तं शङ्करं सकलदुःखहरं नमामि ॥ १ ॥

कामतन्त्रमिदं चित्रं नाम सुश्रावितं मया ।
वश्यादि-यक्षिणीमन्त्रसाधनान्तं समुद्धृतम् ॥
शान्तिवश्यस्तम्भनानि द्वेषणोच्चाटनं तथा ।
मारणान्तानि शंसन्ति षट् कर्म्माणि मनीषिणः ॥१॥

अथ वश्यादिकर्म्मणां ऋतुनिर्णयः ।

वश्याऽऽकर्षणकर्म्माणि वसन्ते साधयेत् प्रिये ! ।
ग्रीष्मे विद्वेषणं कुर्य्यात् प्रावृषि स्तम्भनं तथा ॥ २ ॥
शिशिरे मारणञ्चैव शान्तिकं शरदि स्मृतम् ।
हेमन्ते पौष्टिकं कुर्य्यात् चतुःकर्म्मविशारदः ॥ ३ ॥
वसन्तश्चैव पूर्वाह्णे ग्रीष्मो मध्याह्न उच्यते ।
वर्षा ज्ञेयाऽपराह्णे तु प्रदोषे शिशिरः स्मृतः ॥ ४ ॥
अर्द्धरात्रौ शरत्काल ऊषा हेमन्त उच्यते ।
ऋतवः कथिता ह्येते सर्वे येन क्रमेण तु ॥ ५ ॥
तद्विहीना न सिध्यन्ति प्रयत्नेनापि कुर्वतः ।
अनन्यकरणात् ते हि ध्रुवं सिध्यन्ति नान्यथा ॥ ६ ॥

अथ तिथिनिर्णयः ।

वशीकरणकर्म्माणि सप्तम्यां साधयेद्बुधः ।
तृतीयायां त्रयोदश्यां तथाऽऽकर्षणकर्म्म वै ॥ ७ ॥
उच्चाटनं द्वितीयायां षष्ठ्याञ्चैव प्रकारयेत् ।
स्तम्भनञ्च चतुर्दश्यां चतुर्थ्यां प्रतिपद्यपि ॥ ८ ॥

मोहनन्तु नवम्याञ्च तथाऽष्टम्यां प्रयोजयेत्।
द्वादश्यां मारणं शस्तमेकादश्यां तथैव च ॥ ९ ॥
पञ्चम्यां पौर्णमास्याञ्च योजयेच्छान्तिकादिकम्।
सर्वविद्याप्रसिद्ध्यर्थं तिथयः कथिताः क्रमात् ॥ १० ॥

अथ माहेन्द्रादिनिर्णयः।

स्तम्भनं मोहनञ्चैव वशीकरणमुत्तमम्।
माहेन्द्रे वारुणे चैव कर्त्तव्यमिह सिद्धिदम् ॥ ११ ॥
विद्वेषोच्चाटनं वह्नि-वायुयोगेन कारयेत्।
ज्येष्ठा चैवोत्तराषाढ़ा अनुराधा च रोहिणी।
माहेन्द्रमण्डलस्था च प्रोक्तकर्म्मप्रसिद्धिदाः ॥ १२ ॥
स्यादुत्तरपदा मूला-ऋचे शतभिषा तथा।
पूर्वभाद्रपदाऽश्लेषा ज्ञेया वारुणमध्यगाः।
पूर्वाषाढ़ा ततः कर्म्म-सिद्धिदा शम्भुना स्मृताः ॥ १३ ॥
स्वाती हस्ता मृगशिरा आर्द्रा चोत्तरफल्गुनी।
पुष्या पुनर्वसुर्वह्नि-मण्डलस्था प्रकीर्त्तिताः ॥ १४ ॥
अश्विनी भरणी चित्रा धनिष्ठा श्रवणा मघा।
विशाखा कृत्तिका पूर्व-फल्गुनी रेवती तथा।
वायुमण्डलमध्यस्था तत्तत्कर्म्मप्रसिद्धिदाः ॥ १५ ॥

अथाङ्गुलिनिर्णयः।

शान्तिके पौष्टिके चैव आभिचारिककर्म्मणि।
तर्जन्यादिसमारूढं कुर्य्याद् यत्नात् क्रमं सुधीः।
तत्राङ्गुष्ठसमारूढ़ः सर्वकर्म्मशुभे रतः ॥ १६ ॥

अथ मूलिकाग्रहणविधिः।

विधिमन्त्रसमायुक्तमौषधं सफलं भवेत्।
विधिमन्त्रविहीनन्तु काष्ठवद् भेषजं भवेत् ॥ १७ ॥

एकान्ते तु शुभारण्ये तिष्ठत्येव यदौषधम्।
कार्य्यसिद्धिर्भवेत् तेन वीर्य्यमस्ति च तत्र वै ॥ १८ ॥
वल्मीककूपरथ्यातरुतलदेवायतनश्मशानेषु।
जाता विधिना विहिताप्यौषधयः सिद्धिदा न स्युः ॥१९॥
जलजीर्णमग्निकवलित-
मकालक्रमिभक्ष्य भूतलशरीरम्।
न्यूनं तथाऽधिकतया द्रव्यमद्रव्यं जगुर्भिषजः ॥ २० ॥
भूतादियुक्तमभ्यर्च्य गिरीशं प्रातरुत्थितैः।
श्राद्धैरुपासितैर्वापि संग्राह्यं सर्वमौषधम् ॥ २१ ॥
इत्येवं सर्वमूलानां विधिमन्त्रश्च कथ्यते।
आदौ गत्वा वृक्षमूलं ततो वै अभिमन्त्रयेत् ॥ २२ ॥
"ओं वेतालाश्च पिशाचाश्च राक्षसाश्च सरीसृपाः।
अपसर्पन्तु ते सर्वे वृक्षादस्माच्छिवाज्ञया" ॥ २३ ॥
ततो नतिः। ओं नमस्तेऽमृतसम्भूते बलवीर्य्यविवर्द्धिनि।
बलमायुश्च मे देहि पापान्मे त्राहि दूरतः ॥ २४ ॥
ततः खननम्। येन त्वां खनते ब्रह्मा येन त्वां खनते भृगुः।
येन इन्द्रोऽथ वरुणो येन त्वामुपचक्रमे।
तेनाहं खनयिष्यामि मन्त्रपूतेन पाणिना ॥
मा ते पाते मा निपाति मा ते तेजोऽन्यथा भवेत्।
अत्रैव तिष्ठ कल्याणि! मम कार्य्यकरी भव ॥
ओं क्रीं च्रौं फट् स्वाहा। अनेन मूलिकां छेदयेत् ॥ २५ ॥
इत्येवं सर्वविद्यानां सिद्धये ऋतुनिर्णयः।
कथितश्चात्र यत्नेन मूलिकाग्रहणादिकः ॥ २६ ॥

इति मूलिकाग्रहणविधिः।

अथ वशीकरणम् ।

तत्र सर्वजनवशीकरणम् ।

वर्णानामुत्तमं वर्णं मठान्तस्थं तथैव च ।
श्रोंकारशिरसा चापि श्रोंकारशिरसं तथा ॥
अधोभागे च रेफञ्च दत्त्वा मन्त्रं समुद्धरेत् ।
निरामिषान्नभोक्ता च जप्तव्यो मन्त्र एव च ॥
"श्रों स्त्रों ड्रों" अनेन मन्त्रेण—
असाध्यमपि राजानं पुत्रमित्रांश्च बान्धवान् ।
ये ये गोत्रे समुत्पन्नाः पशवो ये च सर्वतः ।
ते सर्वे वशतां यान्ति सहस्राद्धस्य जापनात् ॥
स्पृष्ट्वा दृष्ट्वा च येऽसाध्या गृहीत्वा नाम तस्य वै ॥
इत्यादिकञ्च सर्वञ्च मन्त्रं भक्त्या गुरोस्तदा ।
सिध्यन्ति सर्वकार्य्याणि चान्यथाऽसिद्धिभाग् भवेत् ॥ १ ॥

"श्रों नमः कटविकटघोररूपिणि स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण सप्ताभिमन्त्रितं भक्तपिण्डं यस्य नाम्ना सप्ताहं खाद्यते, स ध्रुवमेव वश्यो भवति। "श्रों वश्यमुखि राजमुखि स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण सप्तधा मुखप्रक्षालनात् सर्वे वश्या भवन्ति। "श्रों राजमुखि वश्यमुखि स्वाहा"। वामहस्ते तैलं संस्थाप्य अनामिकया त्रिधामन्त्र्य पुनर्मूलमन्त्रं त्रिधा पठित्वा प्रातःकाले शय्यायां स्थित्वा मुखकेशादौ विलेपयेत्। तदा सर्वे जना वश्या भवन्ति ; व्याघ्रोऽपि न खादति। "श्रों चामुण्डे जय जय स्तम्भय स्तम्भय मोहय मोहय सर्वसत्त्वान्नमः स्वाहा"। अनेन पुष्पम् अभिमन्त्र्य यस्मै दीयते स वश्यो भवति ॥ २ ॥

एकचित्तस्थितो मन्त्री मन्त्रं जप्त्वाऽयुतद्वयम् ।
ततः क्षोभयते लोकान् दर्शनादेव साधकः ॥ ३ ॥

रुद्राक्षवटमूलञ्च जलेन सह घर्षयेत् ।
विभूत्या संयुतं मन्त्रतिलकं लोकवश्यकृत् ॥ ४ ॥
पुष्ये पुनर्नवामूलं करे सप्ताभिमन्त्रितम् ।
बद्ध्वा सर्वत्र पूज्यः स्यान्मन्त्रमत्रैव कथ्यते ॥

"एं वतु ओं क्षोभय क्षोभय भगवति त्वं स्वाहा"। इमं मन्त्रं पूर्वोक्तमयुतद्वयजपे सिद्धिः ॥ ५ ॥

अपामार्गस्य मूलन्तु पेषयेत् रोचनेन तु ।
ललाटे तिलकं कृत्वा वशीकुर्य्याज्जगत्त्रयम् ॥

"ओं नमः कोदण्डशरविजालिनि मालिनि सर्वलोकवशङ्करि स्वाहा"। इमं मन्त्रम् उक्तयोगः स्यादष्टोत्तरसहस्रजपे सिद्धिः ॥ ६ ॥

कृष्णपक्षे चतुर्द्दश्यामष्टम्यां वा उपोषितः ।
बलिं दत्त्वा समुद्धृत्य सहदेवीं सुचूर्णयेत् ॥
ताम्बूलेन तु तच्चूर्णं दत्तं वश्यकरं ध्रुवम् ।
स्नाने लेपे च तच्चूर्णं योज्यं वश्यकरं भवेत् ॥
रोचना-सहदेवीभ्यां तिलकं लोकवश्यकृत् ॥
मुखे क्षिप्त्वा च ताम्बूलं कट्यां बद्ध्वा च कामयेत् ।
या नारी सा भवेत् तस्या मन्त्रयोगेण कथ्यते ॥

"ओं नमो भगवति मातङ्गेश्वरि सर्वमुखरञ्जनि सर्वेषां महामाये मातङ्गे कुमारिके लहलहजिह्वे सर्वलोकवशङ्करि स्वाहा"। सहस्रं जप्त्वा उक्तयोगानां सिद्धिः ॥ ७ ॥

श्वेतापराजितामूलं चन्द्रग्रस्ते समुद्धृतम् ।
अञ्जिताक्षो नरस्तेन वशीकुर्य्याज्जगत्त्रयम् ॥
तन्मूलं रोचनायुक्तं तिलकेन जगद्वशम् ।
तन्मूलेन प्रदातव्यं ताम्बूलं विश्ववश्यकृत् ॥
शिलापिष्टञ्च तन्मूलं वारिणा तिलके कृते ।
सम्भाषणेन सर्वेषां वशीकरणमुत्तमम् ॥

स्वर्णेन वेष्टितं कृत्वा तेनैव तिलके कृते।
दृष्टिमात्रे वशं याति नारी वा पुरुषोऽपि वा॥
ग्राह्यं शुक्लचतुर्दश्यां श्वेतगुञ्जा-सुमूलकम्।
ताम्बूलेन प्रदातव्यं सर्वलोकवशङ्करम्॥
"ओं वक्रकिरणे शिवे रक्त भये मया ह्यामृतं कुरु कुरु स्वाहा"। उक्तयोगानां सहस्रजपे सिद्धिः॥ ८॥
हृत्पादचक्षुर्नासानां मलं पूगे प्रदापयेत्।
तत् पूगं खाद्यते येन यावज्जीवं वशो भवेत्॥
अनेन मन्त्रितं कृत्वा रक्तेन्दीवरमूलकम्।
रोचनाभिस्ताम्रपात्रे घृष्ट्वा नेत्रद्वयाञ्जनात्।
प्रियो भवति सर्वेषां दृष्टिमात्रान्नसंशयः॥
तन्मूलं मधुसंमिश्रं ललाटे तिलके कृते।
ताम्बूले वा प्रदातव्यं वशीकरणमुत्तमम्॥
तन्मूलं रञ्जनाख्यञ्च पिष्ट्वा मूलं प्रयोजयेत्।
ताम्बूलेन तु तद्भुक्ते ध्रुवञ्च वशमानयेत्॥
"पिङ्गलायै नमः"। अनेन मन्त्रेणाभिमन्त्र्य उक्तयोगान् साधयेत्॥ ९॥
रक्तागस्त्यभयं नेत्रं कृष्णपेचकयोरथ।
निष्काश्य मधुना लिप्त्वा वर्त्तिकज्जलपातनम्।
तेन नेत्राञ्जनं कृत्वा त्रैलोक्यं वशमानयेत्॥
देवदानवसिद्धार्थं गुटिकां कारयेद् बुधः।
मुखे निक्षिप्य सर्वेषां प्रियो भवति नान्यथा॥
भृङ्गमूलं मुखे क्षिप्त्वा सर्वत्र पूजितो भवेत्॥
रोहिण्यां वटवन्दाकं संगृह्य धारयेत् करे।
वश्यं करोति सकलं विश्वामित्रेण भाषितम्॥ १०॥
कुङ्कुमं तगरं कुष्ठं हरितालं समं समम्।
अनामिकाया रक्तेन तिलकं सर्ववश्यकृत्॥ ११॥

विष्णुक्रान्ता शुभा भृङ्गी सुदण्डी मूलरोचनाम्।
पिष्ट्वा तु वटिकां कृत्वा तिलकं वश्यकृत् परम्॥ १२॥
पुष्योद्धृतं श्वेतभानु-मूलमाजास्रमूत्रकैः।
वटिकां कारयेत् प्राज्ञस्तिलकेन जगद्वशम्॥ १३॥
अजारक्तेन तन्मूलं पुष्यायां पेषयेद् बुधः।
कज्जलं पातयित्वा तु चक्षुषी रञ्जयेन्नरः।
त्रैलोक्यं वशतां याति दृष्टमात्रं न संशयः॥ १४॥
मूलन्तु श्रवणा-ऋक्षे पिण्डीतगरसम्भवम्।
संगृह्य धारयेद्वश्यं कुरुते सकलं जगत्॥ १५॥
कृष्णापराजितामूलं पुष्येणोद्धृत्य चूर्णयेत्।
गोमूत्रेण समालोड्य कज्जलं कारयेद् बुधः।
ध्रुवमेतेनाञ्जनेन वशीकुर्य्याज्जगत्त्रयम्॥ १६॥
पुत्रजीवकबीजञ्च तिलकं रोचनायुतम्।
प्रियो भवति सर्वेषां नरः कृत्वा ललाटके॥ १७॥
श्वेतापराजितामूलं तथा श्वेतजयाश्वयोः।
नासाग्रे तिलकं कृत्वा वशीकुर्य्याज्जगत्त्रयम्॥ १८॥
मञ्जिष्ठाकुष्ठकैः कृत्वा ललाटफलके कृती।
लोकालोकं वशयति क्षणमात्रेण साधकः॥ १९॥

नीरं घृतञ्च मधुकञ्च कृताञ्जलिश्च *
द्रव्यं समं निजशरीरमलेन मिश्रम्।
आलेपभक्षणविधौ तिलके कृते वा
योगात्तु सर्वभुवनानि वशीकरोति॥ २०॥
मूलं जटीतगरमेषविषाणिकानाम्
पञ्चाङ्गजं निजशरीरमलं तथैव।

* कृताञ्जलिः,—लज्जावतीलता।

एकीकृतानि मधुना दिवसे कुजस्य
कुर्वन्ति वक्रतिलकेन वशं जगन्ति ॥ २१ ॥
भृङ्गस्य पत्तयुगलं शुकमांसयुक्तम्
पिंष्यादथात्ममलं च मलं स्वदेहम् ।
एतानि लेपविधिनाप्यथ भक्षणाद् वा
कुर्वन्ति वश्यमखिलं जगदप्यकस्मात् ॥ २२ ॥
तालीशकुष्ठतगरैः परिलिप्य वर्त्तिं
सिद्धार्थतैलसहितां दृढपट्टवस्त्राम् ।
पुंसः कपालफलके विनिपातितञ्च
तेनाञ्जनेन वशतां किल याति लोकः ॥ २३ ॥
गोरोचनं पद्मपत्रं प्रियङ्गुं रक्तचन्दनम् ।
एकीकृत्याऽञ्जयेन्नेत्रं यं पश्यति वशो भवेत् ॥ २४ ॥

अथ राजवशीकरणम् ।

कुङ्कुमं चन्दनञ्चैव रोचनं शशिमिश्रितम् ।
गवां क्षीरेण तिलकं राजवश्यकरं परम् ॥ १ ॥
"ओं ह्रीं सः अमुकं मे वशमानय स्वाहा" । पूर्वमेव सहस्रं जप्त्वा ततोऽनेन मन्त्रेण सप्ताभिमन्त्रितं तिलकं कार्य्यम् ॥ १ ॥
चम्पकस्य तु वन्दाकं करे बद्धा प्रयत्नतः ।
सम्पूज्य भरणी-ऋक्षे पुष्यायां वा विधानतः ।
राजानं तत्क्षणादेव मनुष्यो वश्यतां नयेत् ॥ २ ॥

अथ स्त्रीवशीकरणम् ।

पुष्ये पुष्पन्तु संगृह्य भरण्यां फलकं तथा ।
शाखाञ्चैव विशाखायां हस्ते पत्रं तथैव च ॥
मूले मूलं समुद्धृत्य कृष्णोन्मत्तस्य तत्क्रमात् ।
पिष्ट्वा कर्पूरसंयुक्तं कुङ्कुमं रोचनं समम् ।
तिलकात् स्त्री वशं याति यदि साक्षादरुन्धती ॥ १ ॥

काकजङ्घा वचा कुष्ठं शुक्रशोणितमिश्रितम् ।
तद्धस्ते भोजने नार्य्या श्मशाने रुद्यते सदा ॥
"ओं नमो भगवते रुद्राय ओं चामुण्डे अमुकीं मे वशमानय स्वाहा"। उक्तयोगानामयमेव मन्त्रः ॥ २ ॥

प्रातर्मुखन्तु प्रक्षाल्य सप्तवाराभिमन्त्रितम् ।
यस्य नाम्ना पिबेत् तोयं सा स्त्री वश्या भवेद् ध्रुवम् ॥
"ओं नमः क्षिप्रकर्मणि अमुकीं मे वशमानय स्वाहा" ॥३॥

कृष्णापराजितामूलं ताम्बूलेन समायुतम् ।
अवश्यायै स्त्रियै दद्याद् वश्या भवति नान्यथा ॥
"अं क्रूं स्वाहा"। अनेनाभिमन्त्र्य दद्यात् ॥ ४ ॥

साध्यसाधकनाम्ना तु कृत्वा सप्ताभिमन्त्रितम् ।
दीयते कुसुमं यस्यै सा वश्या भवति ध्रुवम् ॥
सुसाधितो ह्ययं मन्त्रः अवश्यं फलदायकः ।
तस्मादेतत् प्रयत्नेन साधयेन्मन्त्रमुत्तमम् ॥
अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रूं स्वाहा" ॥ ५ ॥

विशाखायान्तु वन्दाकं मङ्गल्यस्य समाहरेत् ।
हस्ते बद्धा तु कुरुते वशतां वरयोषिताम् ॥
"ओं पातं वन्नाय स्वाहा"। अनेनाभिमन्त्र्य बध्नीयात् ॥ ६ ॥

कृष्णोत्पलञ्च शिखिनश्च सुपक्षयुग्मम्
मूलं तथा भगवतः शितकाकजङ्घा ।
यस्याः शिरोगतमिदं विहितं विचूर्णम्
दासीभवेज् झटिति सा तरुणी सुरूपा ॥ ७ ॥

सव्येन पाणिकमलेन रतावसाने
यो रेतसं निजभवञ्च विलासिकायाः ।
वामं विलिम्पति पदं सहसैव यस्याः
तस्यैव सा भवति नात्र विकल्पभावः ॥ ८ ॥

सिन्धूत्थमाक्षिककपोतमलानि पिष्ट्वा
लिङ्गं विलिप्य तरुणीं रमते नवोढ़ाम्।
साऽन्यं न याति पुरुषं मनसाऽपि नूनम्
दासीभवेदिति मनोहरदिव्यमूर्त्तिः ॥ ९ ॥
गोरोचनाशिशिरदीधितिशम्भुवीजैः
काश्मीरचन्दनयुतैः कनकद्रवैश्च।
पिष्ट्वा ध्वजोपरि रमत्यबलां नवोढ़ाम्
तस्याः स एव हृदये मुकुटत्वमेति ॥ १० ॥

पुष्ये रुद्रजटामूलं मुखस्थं कारयेद् बुधः।
सताम्बूलं प्रदातव्यं वश्या भवति निश्चितम् ॥ ११ ॥
तथैव पाटलं मूलं ताम्बूलेन तु वश्यकृत् ॥
त्रिपत्रभण्टिकामूलं पिष्ट्वा गात्रे तु संक्षिपेत्।
यस्याः सा वशमायाति बिन्दुमात्रेण तत्क्षणात् ॥ १२ ॥
स्वकीयं काममादाय कामदेवं स्मरेत् पुनः।
तरुण्या हृदये दत्तं तत्क्षणात् स्त्री वशीभवेत् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ऐं पीं स्त्रीं क्रीं कामपिशाचिनि अमुकीं कामेन ग्राहय, कामेन कामरूपेण नखैर्विदारय विदारय दारय दारय, स्नेहेन बन्धय बन्धय श्रीं फट्" ॥ १३ ॥

प्रकारान्तरम्। नागपुष्पं प्रियङ्गुञ्च तगरं पद्मकेशरम्।
जटामांसीं समं कृत्वा चूर्णयेत् मन्त्रवित् ततः।
स्वाङ्गं धूपयते तेन भजन्ते कामवत् स्त्रियः ॥

"ओं मूलो मूलो महामूलो सर्वं संक्षोभय एभ्य उपद्रवेभ्यः स्वाहा"। इति धूपमन्त्रः ॥ १ ॥

पानीयस्याञ्जलीन् सप्त दत्त्वा विद्यामिमां जपेत्।
सालङ्कारां नरः कन्यां लभते नात्र संशयः ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं विश्वावसुर्नाम गन्धर्वः कन्यानामधिपतिः, सुरूपां सालङ्कारां देहि मे, नमस्तस्मै विश्वावसवे स्वाहा" ॥२॥

कन्यागृहे शालकाष्ठं चिपेदेकादशाङ्गुलम्।
ऋचे च पूर्वफल्गुन्यां तस्मै कन्यां प्रयच्छति ॥

गोरोचनाकुङ्कुमाभ्यां भूर्जे यस्याः नामाऽभिलिख्य घृतमधुमध्ये स्थापयेत् सा वश्या भवति ॥ ७ ॥

अथ पतिवशीकरणम्।

खञ्जरीटस्य मांसानि मधुना सह पेषयेत्।
अनेन योनिलेपेन पतिर्दासो भवेद् ध्रुवम् ॥ १ ॥
पञ्चाङ्गदाड़िमं पिष्ट्वा श्वेतसर्षपसंयुतम्।
योनिलेपे पतिं दासं करोत्यपि च दुर्भगा ॥
कर्पूरं देवदारुञ्च सक्षौद्रं पूर्ववत् फलम् ॥

"ओं काममालिनि पतिं मे वशमानय ठठ"। उक्तयोगानां सप्ताभिमन्त्रितेन सिद्धिः ॥ २ ॥

गोरोचनामत्स्यपित्तं पिष्ट्वाऽपि तिलके कृते।
वामहस्तकनिष्ठायां पतिर्दासो भवत्यलम् ॥ ३ ॥
स्वशोणितं रोचनया तिलकं पतिवश्यकृत् ॥
चित्रकस्य तु पुष्पाणि मधुयुक्तानि कारयेत्।
अन्ने पाने प्रदातव्यं पतिवश्यकरं भवेत् ॥ ४ ॥
सर्जपत्रञ्च मधुना योनिलेपे पतिर्वशः ॥
जलौकसां मुखे देयं शम्बूशङ्खादिचूर्णकम्।
तच्चूर्णन्तु समागृह्य ताम्बूलेन समायुतम्।
दातव्यं स्वामिने भोक्तुं वश्यो भवति नाऽन्यथा ॥ ५ ॥
गोरोचनानलदकुङ्कुमभाविताया:
तस्याः सदैव कुरुते तिलकं वशित्वम्।

वात्स्यायनेन बहुधा प्रमदाजनानां
सौभाग्यकृत्यसमये प्रकटीकृतोऽसौ ॥ ६ ॥
सम्भोगशेषसमये निजकाममेढ्रम्
या कामिनी स्पृशति वामपदाम्बुजेन ।
तस्याः पतिः सपदि विन्दति दासभावं
गोणीसुतेन कथितः किल योगराजः ॥ ७ ॥

इति श्रीनागभट्टविरचिते कामरत्ने वशीकरणं नाम प्रथमोपदेशः।

अथ आकर्षणम्।

चतुर्थवर्णमाकृष्य द्वितीयवर्गसंस्थितम्।
कृत्वा त्रिविधह्राह्रान्तं तदन्ते हेंद्वितीयकम्॥
अंकारं शिरसं कृत्वा प्रत्यक्षरप्रजापनम्।
सहस्रार्द्धस्य जापेन फलं भवति शाश्वतम्॥
मन्त्रः।—"झां झां झां ह्रां ह्रां ह्रां हें हें"।
मानुषासुरदेवाश्च सयक्षोरगराक्षसाः।
स्थावरा जङ्गमाश्चैव आकृष्टास्ते वराङ्गने!॥ १ ॥
हान्ते रेफं समादाय यकारन्तु विशेषतः।
अक्षरं त्रितयं तच्च द्विधा कृत्वा प्रजापयेत्॥
भक्ष्यं कृत्वा स्वहस्तेन कृत्वा मन्त्रविभावनम्।
दीयते यस्य भक्ष्यं तत् सर्वेषां प्राणिनां शुभे!।
ते सर्वे यत्र नीयन्ते तत्र गच्छन्त तत्क्षणात्॥
मन्त्रः।—"हरय हरय"।
क्लींकारेण मन्त्रयेत् पाशं ह्रंकारेणाङ्कुशं तथा।
त्रिफलं वामगं पाशं दक्षिणे ज्वलिताङ्कुशम्।
सन्ध्यायां स्वकरे मन्त्री ततो मन्त्रमिमं जपेत्॥
"ओं क्लीं रक्ष रक्ष चामुण्डे तुरु तुरु अमुकीमाकर्षय

आकर्षय क्लीं"। अस्य मन्त्रस्य पूर्वमेवायुतजपे सिद्धिः। ओं चामुण्डे ज्वल ज्वल प्रज्वल प्रज्वल स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण स्त्रियं दृष्टा जपं कारयेत् तत्क्षणात् पृष्ठतः समागच्छति। पूर्वमेवायुतजपे सिद्धिः।

अश्लेषायां समाहृत्य अर्जुनस्य तु वल्कलम्।
अजामूत्रेण संपेष्य स्त्रीणां शिरसि दापयेत्।
पुरुषस्य पशूनां वा क्षिपेदाकर्षणं भवेत्॥ ३॥
साध्यानामपदस्थान्तान्मृत्तिकामाहरेत् ततः।
कृकलासस्य रक्तेन प्रतिमां कारयेद् बुधः॥
साध्यानामाक्षरं तस्यास्तद्रक्तैर्विलिखेद्भवि।
मूत्रस्थाने च निखनेत् सदा तत्रैव मूत्रयेत्।
आकर्षयेत्तु तां नारीं शतयोजनसंस्थिताम्॥ ४॥
सूर्य्यावर्त्तस्य मूलन्तु पञ्चम्यां ग्राहयेद् बुधः।
ताम्बूलेन समं दद्यात् स्वयमायाति भक्षणात्॥ ५॥
रतिकर्मकरी ग्राह्यौ भ्रमरौ यत्नतो बुधैः।
भिन्नौ कृत्वा दहेत् तौ तु चित्रकाष्ठैस्तयोः पुनः॥
वस्त्रेण बन्धयेद्भस्म पृथक्कृत्पुट्टलोद्वयम्।
तयोरेकामजाशृङ्गे दृढ़ं बद्धा परीक्षयेत्॥
यां यां याति च सा मेषी पृथक् तु रक्षयेद् बुधः।
तत् भस्म शिरसि न्यस्तं क्षणादाकर्षयेत् स्त्रियम्।
अपरं रक्षयेद्धस्ते नो चेन्नायाति कामिनी॥

"ओं कृष्णवर्णाय स्वाहा"। इमं मन्त्रं पूर्वमेवायुतं जप्त्वा उक्तयोगेनाभिमन्त्र्य सिद्धिः॥ ६॥

इति श्रीनागभट्टविरचिते कामरत्ने आकर्षणं नाम द्वितीयोपदेशः।

अथ जयः।

हकारं स्वरसंयुक्तं उकारेण सुपूजितम्।
ओंकारेण च सम्पूज्य अन्ते फट् च नियोजयेत्॥

"ओं हुं फट्"।
जेयाग्रे शतजापेन जितो भवति नान्यथा।
जेयनाम हृदि न्यस्य चक्षुषा तन्निमील्य च।
स्पृष्ट्वा च मन्त्रजापेन तत्क्षणाज्जितवानसौ ॥ १ ॥
गोजिह्वा शिखिमूली वा मुखे शिरसि संस्थिता।
कुरुते सर्ववादेषु जयं पुष्ये समुद्धृता ॥ २ ॥
मार्गशीर्षस्य पूर्णायां शिखिमूलं समुद्धरेत्।
बाहौ शिरसि वा धार्य्यं विवादे विजयो भवेत् ॥ ३ ॥
गिरिकर्णीं शमीं गुञ्जां श्वेतवर्णां समाहरेत्।
चन्दनेनान्वितं सर्वं तिलकेन जयो नरः ॥ ४ ॥
कनकार्कवटौ वह्निर्विद्रुमः पञ्चमस्तथा।
तिलकं क्रियते येन पश्येत् तं पञ्चधा रिपुः ॥ ५ ॥
कृष्णसर्पकपाले तु वसामृत्तिकयान्विते।
सितगुञ्जां वपेत् तत्र तस्या मूलं समाहरेत् ॥
कृत्वा च तिलकं धीरः यं पश्येत् सम्भृतं रिपुम्।
खगणैर्भक्ष्यमाणश्च पतितश्च ततो भुवि ॥ ६ ॥
ओषधिः सिंहिका नाम तथा मृष्टा महारसैः।
सिंही कपर्दिकामध्ये क्षेप्या तन्मूलसंयुता ॥
पिधाय वदनं तस्याः सिक्थकेन समन्विता।
तस्यां वक्त्रस्थितायान्तु सिंहवत् ज्ञायते नरः ॥
रणे राजकुले द्यूते विवादे चाऽपराजितः।
मदोन्मत्तो गजस्तस्य दर्शनेन पराङ्मुखः ॥ ७ ॥
व्याघ्रीरसेन संमृष्टः पारदो मूलसंयुतः।
पूर्ववत् साधयेद्व्याघ्रीं फलञ्चैव तथाविधम् ॥ ८ ॥
करे सुदर्शनामूलं बद्ध्वा राजकुले जयी।
जयामूलं राजकुले मुखस्थञ्च जयप्रदम् ॥ ९ ॥

आर्द्रायां वटवन्दाकं हस्ते बद्धाऽपराजितः।
तद्वत्चे चूतवन्दाकं गृहीत्वा धारयेत् करे।
संग्रामे जयमाप्नोति जयां स्मृत्वा जयी तथा ॥ १० ॥
केकाया नयनं वामं गुड़लोहेन वेष्टयेत्।
प्रतिक्षिप्य मुखे धीरः सर्ववादे जयी भवेत् ॥ ११ ॥
कृत्तिका च विशाखा च भौमवारेण संयुता।
तद्दिने घटितं वस्त्रं संग्रामे जयदायकम् ॥ १२ ॥
अपामार्गरसेनैव यानि, शस्त्राणि लिप्यते।
जयन्ति तानि संग्रामे, मूलमन्त्राभिमन्त्रितात्।
तच्चूर्णोद्वर्त्तनान्मन्दः शत्रून् मोहयते बहून् ॥ १३ ॥

अस्य मन्त्रः।—"ओं नमो महाबलपराक्रम शस्त्रविद्याविशार अमुकस्य भुजबलं बन्धय बन्धय, दृष्टिं स्तम्भय स्तम्भय, अङ्गा धूनय धूनय, पातय पातय महीतले क्रूं"।

अथ सौभाग्यकरणम्।

पुष्योद्धृतं सितार्कस्य मूलं वामेतरे भुजे।
बद्धा सौभाग्यमाप्नोति स्वामिनो दुर्भगाऽपि सा ॥ १ ॥
रक्तचित्रकमूलञ्च सोमहस्ते समुद्धृतम्।
क्षौद्रैः पिष्ट्वा वटिं कुर्य्यात् तिलकं शुभमङ्गना ॥ २ ॥

गोरोचनाकुङ्कुमाभ्यां यस्य नाम संलिख्य मधुमध्ये स्था येत्, सद्यः सौभाग्यं भवति। गोरोचनया भूर्जे यस्य नामा लिख्य मधुमध्ये स्थापयेत्, सौभाग्यं भवति। कुङ्कुमगोर चनाऽलक्तकेन यस्य नाम संलिख्य मधुमध्ये स्थापयेत्, सौभाग भवति ॥ ३ ॥

अथ ईश्वरादीनां क्रोधोपशमनम्।

कण्टकेन तालपत्रे नामाभिलिख्य कर्दमे स्थापयेत् कुपितः प्रसन्नो भवति। गोरोचनया भूर्जे यस्य ना

समालिख्य पयोमध्ये स्थापयेत्, कुपितः प्रसन्नो भवति। "ओं शान्ते प्रशान्ते सर्वक्रुद्धोपशमनि स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण त्रिःसप्तवारजप्तेन मुखं मार्जयेत्। ततः क्रोधोपशमनं भवति। प्रसादपरो भवति ॥ १ ॥

अथ अदातुर्दातृशक्तिकरणम्।

गोरोचनया स्वानामिकारक्तेन भूर्जे यस्य नाम संलिख्य मधुमध्ये स्थापयेत् स अदाता दाता भवति।

अथ गजनिवारणम्।

बिल्वपत्रस्य चूर्णन्तु कुक्कुर्य्याश्च तत् समम्।
तल्लिप्ताङ्गं नरं दृष्ट्वा दूरे गच्छति कुञ्जरः॥
मूलं मर्कटवल्ल्याश्च बाहौ बद्धश्च मूर्द्धनि।
दुष्टदन्तिहरं दूरं चित्रं संयति जायते॥
श्वेतापराजितामूलं हस्तस्थं वारयेद् गजम्।
मूलं त्रिशूल्या वक्त्रस्थं गजवश्यकरं भवेत्॥

अथ व्याघ्रनिवारणम्।

मुखस्थं बृहतीमूलं हस्तस्थं व्याघ्रभीतिहृत्।

"क्रीं क्रीं श्रीं क्रीं क्रीं"। इति पञ्चाक्षरमन्त्रेण लोष्ट्रं पठित्वा क्षिपेत्, तदा मुखं न चालयति गन्तुमशक्तः।

मूलं कृष्णचतुर्द्दश्यां ग्राहयेत् लाङ्गलीभवम्।
हस्तस्थं व्याघ्रसिंहादि-भयहृत् परिकीर्त्तितम्॥

इति श्रीनागभट्टविरचिते कामरत्ने विजयादिव्याघ्रनिवारणं नाम तृतीयोपदेशः।

अथ स्तम्भनम्।

तत्र शत्रूणां मुखस्तम्भनम्।

मेघनादस्य मूलन्तु मुखस्थं तारवेष्टितम्।
परवादी भवेन्मूकोऽथवा याति दिगन्तरम्॥
श्वेतगुञ्जोत्थितं मूलं मुखस्थं परतुण्डजित्॥

अथ मन्त्रः।—"ओं क्रीं रक्ष चामुण्डे तुरु तुरु अमुकं मे वश-मानय स्वाहा"। अयं चामुण्डामन्त्रः, अनेन उक्तयोगसिद्धिः ॥१॥

पुष्यार्के मधुवन्दाकं गृहीत्वा प्रक्षिपेद् बुधः।
सभामध्ये च सर्वेषां मुखस्तम्भः प्रजायते ॥ २ ॥

अर्कपत्रे हरितालरसेन यस्य नामाभिलिख्य उद्यानमध्ये ईशानकोणे स्थापयेत् तस्य मुखस्तम्भनं भवति। शिलापटले हरिद्रया यस्य नामाभिलिख्य अधोमुखीकृत्य स्थापयेत्, तस्यैव शत्रोः मुखं स्तम्भयति। यस्मिन् कस्मिंश्चित् तिथौ लिखित्वा यस्य नाम स्थापयेत्, तस्य मुखबन्धनं करोति। "अमुकस्य मुखं स्तम्भय स्तम्भय स्वाहा" इति त्रिकोणमध्ये हरिद्रया यस्य नामाभिलिख्य द्रुमविवरे स्थापयेत्, तेन शत्रुमुखं स्तम्भयति ॥ ३ ॥

नौकास्तम्भनम्। भरण्यां क्षीरिकाष्ठस्य कीलं पञ्चाङ्गुलं क्षिपेत्।
नौकामध्ये तदा नौका-स्तम्भनं जायते ध्रुवम् ॥

निद्रास्तम्भनम्। मूलं बृहत्या मधुकं पिष्ट्वा नस्यं समाहरेत्।
निद्रास्तम्भनमेतद्धि मूलदेवेन भाषितम् ॥

शस्त्रस्तम्भनम्। अङ्कुशी च जटा पाठा विष्णुक्रान्ता च पाटली।
श्वेतापराजिता पुङ्खा देवी च काकजङ्घिका ॥
पुष्यर्क्षेण समुद्धृत्य वक्त्रे शिरसि संस्थितम्।
एकैकं वारयत्येव शस्त्रसंहरणं नृणाम् ॥
वज्रञ्च व्याघ्रभूपाल-भयं शत्रुभयं जयेत् ॥ १ ॥
जातीमूलं मुखे क्षिप्तं शस्त्रस्तम्भनमुत्तमम्।
पुङ्खायाः पाटलाया वा मुखस्थं काण्डशस्त्रहृत् ॥ २ ॥
कपित्थस्य च वन्दाकं कृत्तिकायां समाहरेत्।
वक्त्रसंस्थन्तु देवस्य शस्त्रस्तम्भकरं परम् ॥ ३ ॥
करे सुदर्शनामूलं बद्ध्वास्त्रस्तम्भनं भवेत् ॥
केतकी मस्तके नेत्रे तालमूलं मुखे स्थितम्।

खर्जूरं चरणे हस्ते खड्गस्तम्भः प्रजायते ॥
एतानि त्रीणि मूलानि चूर्णितानि घृतैः पिवेत्।
त्र्यहं रात्री ततः सर्वैर्यावज्जीवं न वध्यते ॥ ४ ॥
सर्वेषामुक्तयोगानां कुम्भकर्णः प्रसीदति।
आयान्तं सैन्यकं शस्त्रसमूहं स निवारयेत् ॥ ५ ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं अहो कुम्भकर्ण महाराक्षस निकषागर्भसम्भूत परसैन्यस्तम्भन भगवन् रुद्र आज्ञापयति स्वाहा"। सर्वयोगाणामष्टोत्तरसहस्रजपेन सिद्धिः।

वक्री चक्री तथा वज्री त्रिशूली मुषली तथा ॥ ६ ॥
देहस्था समरे पुंसः सर्वायुधनिवारिणी ॥
गृहीत्वा शुभनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकम्।
लेपमात्रे शरीराणां सर्वशस्त्रनिवारणम् ॥ ७॥
खर्ज्जूरी मुखमध्यस्था कटिबद्धा च केतकी।
भुजदण्डस्थितश्चार्कः सर्वशस्त्रनिवारणः ॥ ८ ॥
पुष्यर्क्षे श्वेतगुञ्जाया मूलमुद्धृत्य धारयेत्।
हस्ते काण्डं भयं नास्ति सङ्ग्रामे च कदाचन ॥ ९ ॥
त्रिलोहवेष्टितं कृत्वा रसं वज्राभ्रसंयुतम्।
वक्त्रस्थञ्च करस्थञ्च सर्वायुधनिवारणम् ॥ १० ॥
ब्रह्मदण्डी च कौमारी ऐश्वरी वैष्णवी तथा।
वाराही वैष्णवी * चैन्द्री महालक्ष्मीस्तथैव च ॥
एताश्चौषधयो दिव्यास्तथैता मातरः स्मृताः।
स्मृताश्चैव करे बद्धाः सर्वशस्त्रनिवारिकाः ॥ ११ ॥

अग्निस्तम्भनम्। जप्त्वा जटीं नरो देवीं तारीं महिषमर्दिनीम्।
खदिराङ्गारमध्ये तु प्रविष्टोऽसौ न दह्यते ॥ १ ॥

* अत्र वैष्णवी नारसिंही।

अत्र मन्त्रः।—"ओं मत्तकटोट क्षयघने सेकटीय मूलीयसी। आलिप्याग्नाय मुदीयते शनकवोज्झे मन्दी क्रीं फट्। ओं क्रीं महिषवाहिनी स्तम्भय मोहय भेदय अग्निं स्तम्भय ठठ"। एतन्मन्त्रद्वयस्य पूर्वमेवायुतजपेन सिद्धिः॥ २॥

कुमारीरसकं पिष्ट्वा लिप्तहस्तो नरो भवेत्।
दीप्ताङ्गारैस्तप्तलौहैर्मन्त्रयुक्तैर्न दह्यते॥
करे सुदर्शनामूलं बद्ध्वाग्निस्तम्भनं भवेत्॥ ३॥

गोमहिष्यादिस्तम्भनम्।

उष्ट्रस्यास्थि चतुर्दिक्षु निखनेद् भूतले ध्रुवम्।
गोमेषमहिषीवाजीः स्तम्भयेत् करिणीमपि॥

अथ मनुष्यस्तम्भनम्।

गोरोचनाऽलक्तककुङ्कुमेन भूर्जे संलिख्य जले धारयेत्, यस्य नाम तस्य स्तम्भनं भवति।

मृन्मयशरावे संलिख्य श्मशानभस्मनापूर्य्य शरावसम्पुटे कृत्वा श्मशाने निखनेत्, सद्यः स्तम्भनं भवति। गोरोचना-कुङ्कुमाभ्यां यस्य नाम संलिख्य रक्तसूत्रेण संवेष्ट्य धारयेत्। ते सर्वे दुष्टाः स्तम्भीभूता भवन्ति निश्चितम्।

अथ सर्वेषां शत्रूणां बुद्धिस्तम्भनम्।

भृङ्गराजोऽप्यपामार्गः सिद्धार्थं सहदेविका।
तुल्यं तुल्यं वचा श्वेता द्रव्यमेषां समाहरेत्॥
लौहपात्रे विनिक्षिप्य द्विदिनान्ते समुद्धरेत्।
तिलकैः सर्वभूतानां बुद्धिस्तम्भकरं भवेत्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते विश्वामित्राय नमः सर्वमुखीभ्यां विश्वामित्राय विश्वामित्र आज्ञापयति। शक्त्या आगच्छागच्छ स्वाहा"। उक्तयोगस्यायं मन्त्रः। अनेन मन्त्रेण नदीं प्रविष्टः कृताञ्जलिस्तर्पयेत्। शत्रूणां बुद्धिस्तम्भो भवति।

अथ चौराणां गतिस्तम्भनम्।

"ओं ब्रह्मवेशिनि शिवे रक्ष रक्ष ठठ"। अनेन मन्त्रेण सप्त-
पाशान् गृहीत्वा त्रीणि कट्यां बद्धा अपरान् मुष्टिभ्यां धारयेत्।
चौराणां गतिस्तम्भो भवति।

अथ गर्भस्तम्भनम्।

ग्राह्यं कृष्णचतुर्दश्यां धुस्तूरस्य तु ब्रध्नकम्।
कट्यां बद्धा रमेत् कान्तां न गर्भं धारयेत् क्वचित्॥
मुक्तेन लभते गर्भं पुरा नागार्जुनोदितम्।
तन्मूलचूर्णं योनिस्थं न गर्भं सम्भवेत् क्वचित्॥
सिद्धार्थमूलं शिरसि बद्धा कान्तं रमेत्तु या।
न गर्भं धारयेत् सा स्त्री त्यक्ता च लभते पुनः॥

मार्जारस्य मलं गृहीत्वा अनामिकाया रक्तेन भूर्जे लिखित्वा
भूमौ निखातयेत्। गर्भं स्तम्भयति।

अथ शुक्रस्तम्भनम्।

इन्द्रवारुणिकामूलं पुष्ये नग्नः समुद्धरेत्।
कटुत्रयैर्गवां क्षीरैः संपिष्य गोलकीकृतम्॥
छायाशुष्कं स्थितञ्चास्ये वीर्य्यस्तम्भकरं परम्॥ १॥
नीलीमूलं श्मशानस्थं कट्यां बद्धा तु वीर्य्यधृक्।
कृष्णोन्मत्तवचामूलं मधुपिष्टं प्रलेपयेत्।
अत्यर्थं रमते कान्तां स्वभावात् द्विगुणं नरः॥ २॥
शृङ्गीविषं पारदञ्च प्रत्येकन्तु द्विगुञ्जकम्।
वराटन्तु क्षिपेद्विन्दुः स्थिरः स्यान्मस्तके धृते॥ ३॥
रक्तापामार्गमूलन्तु सोमवारे निमन्त्रयेत्।
भौमे प्रातः समुद्धृत्य कट्यां बद्धा तु वीर्य्यधृक्॥ ४॥

पुनर्नवाचूर्णविलेपनं वा जहाति वीर्य्यं न कदाचिदेव।
कृष्णधूर्त्तं महाकालं शनिवारे निमन्त्रयेत्॥

रविवारे समादाय अदत्तारमणीकृतैः।
सूत्रैर्गुणत्रयैर्बद्धं करे वामे प्रयत्नतः॥
उपविश्यासने खण्डत्रये कामत्रयं ततः।
बिन्दुस्थिरत्वमाप्नोति मुक्ते चरति तत्क्षणात्॥ ५॥

इति कामरत्ने स्तम्भनं नाम चतुर्थोपदेशः।

अथ सर्वजनमोहनम्।

कन्यावरे सुरतिसङ्गमने नराणा-
मालोकने नरपतेः क्रयविक्रयादौ।
प्रज्ञाविधौ सकलकर्मणि कौतुके वा
धूपैर्मदैः सुहृदयैर्विनियोजनीयः॥
शृङ्गीवचानलदसर्जरसं समानं
कृत्वा त्रुटिं मलयजञ्च षड़ेकमिश्रम्।
या धूपयेन्निजगृहं वसनं शरीरं
तस्यास्तु दास इव मोहमुपैति लोकः॥ १॥
भृङ्गराजः केशराजो लज्जा च सहदेविका।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं मोहयेन्नरः॥ २॥
त्रिदलं कुसुमं यस्य स धुस्तूरः कृताञ्जलिः।
भृङ्गराजः सहाज्येन तिलकं मोहयेज्जगत्॥ ३॥
तालकं कुलटीश्चैव भृङ्गपत्रसमं समम्।
कृष्णोन्मत्तस्य कुसुमं वटिकां कारयेद् बुधः॥ ४॥
तेनैव तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं मोहयेन्नरः।
अग्रे सप्तस्वरा ग्राह्या अन्ते क्रूंकारसंयुताः॥
ओंकारशिरसं कृत्वा क्रूं अन्ते फट् च विन्यसेत्।
मन्त्रः। "ओं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं क्रूं फट्"।
अनेनैव तु मन्त्रेण कृत्वा ताम्बूलभावनम्।
साध्यस्य मुखनिक्षिप्ते मोहमायाति तत्क्षणात्॥

"ओं भीं चां भीं मोहय मोहय" इति वारत्रयं जपनात् मोहमाप्नोति मानवः। गोरोचनया अनामिकारक्तेन यस्य नामाभिलिख्य घृतमध्ये स्थापयेत् तं मोहयति ॥ ५ ॥

अथ राजकुलमोहनम्।

नीलोत्पलं गुग्गुलुश्च कृष्णागुरुसमं समम्।
धूपयित्वा निजं देहं राज्ञः कुलविमोहनम्॥

अथ ईश्वरकुलमोहनम्।

शुभामूलं तथा वीजं रक्तचन्दनसम्भवम्।
त्रुटीवीजं समं पिष्ट्वा वचामूलं प्रयोजयेत्।
भोक्तुं देयं स्वहस्तेन मोहमाप्नोति चेश्वरः॥

अथ दुष्टजनमोहनम्।

यस्य नाम रक्तद्रव्येण भूर्जे संलिख्य मधुमध्ये स्थापयेत्। स दुष्टोऽपि मोहमाप्नोति।

गोरोचनया भूर्जे यस्य नामाभिलिख्य पुष्पादिषड़ङ्गैः सम्पूज्य मधुमध्ये स्थापयेत् तमतिदुष्टमपि मोहयति।

सर्वमोहनम्। दुश्चिक्योद्भवचूर्णेन धूपो मोहयते नृणाम्॥ १॥
गरलं धूर्त्तपञ्चाङ्गं महिषीशोणितं कणा।
शिलायां कुरुते मोहं धूपो गुग्गुलुसंयुतः॥ २॥
हलिसी विषधुस्तूरं शिखिविष्ठाभिरन्वितम्।
समं भागं तथा धूपः योषित्येव विनिश्चितः॥ ३॥
कुकुन्दरीसप्तमुण्डं वृश्चिकस्य तु कण्ठकम्।
हरितालसमं धूपो मोहयेत् सकलान् नरान्॥ ४॥

अथ शत्रुमोहनम्।

अविः पीतशिखा चैव श्वेता च गिरिकर्णिका।
गोरोचनसमायोगे तिलकं शत्रुमोहनम्॥ ५॥

तालकोन्मत्तवीजानि पाने शत्रोश्च दापयेत्।
तत्क्षणान्मोहमाप्नोति चोन्मत्तो जायते नरः।
समाक्षिकैः सिताम्भोजैः सुस्थः पानाद् भवेन्नरः॥ ६॥

विद्वेषणम्। कपिरोम-हिङ्गुदार्वी-खरचर्माणि चूर्णयेत्।
तच्चूर्णं मन्त्रसञ्जप्तं नामकर्मविदर्भितम्॥
त्रिसहस्रं पुनस्तेन स्निग्धयोरन्तरात्मनोः।
धूपैरतीवविद्विष्टौ स्निग्धावपि भविष्यतः॥
तालपत्रे लिखेन्मन्त्रं नामकर्मविदर्भितम्।
कृतप्राणप्रतिष्ठान्तं प्रजप्तं त्रिसहस्रकम्॥
विषालिप्तं द्विधा कृत्वा निखनेत् सिन्धुतीरयोः।
स्निग्धयोराशु विद्वेषः स्यादुमेशानयोरपि॥

अथ रञ्जनम्।

तत्र देहरञ्जनम्।

अत्राङ्गरागः पुरुषेण कार्य्यः स्त्रियाऽपि सम्भोगसुखाय गात्रे।
तस्मादहं गन्धविधानमादौ विलासिनः सर्वमुदीरयामि॥ १॥
हरीतकीलोध्रमरिष्टपत्रं सप्तच्छदं दाड़िमवल्कलञ्च।
एषोऽङ्गनायाः कथितः कवीन्द्रैः शरीरदौर्गन्ध्यहरः प्रलेपः॥ २॥
हरीतकीचन्दनमुस्तनागैरुशीरलोध्रामयरात्रितुल्यैः।
स्त्रीपुंसयोर्घर्मजगात्रगन्धं विनाशयत्याशु विलेपनेन॥ ३॥
हरीतकी श्रीफलमुस्तचिञ्चा-फलत्रिकं पूतिकरञ्जवीजम्।
कक्षादिदौर्गन्ध्यमपि प्रभूतं विनाशयत्याशु निदाघकाले॥ ४॥
कदम्बपत्रं लोध्रञ्च अर्जुनस्य तु पुष्पकम्।
पिष्ट्वा गात्रोद्वर्त्तनञ्च दुर्गन्धचयनाशनम्॥ ५॥
सचन्दनोशीरकबालपत्रैः कोलाख्यमज्जाऽगुरुनागपुष्पैः।
पिष्ट्वा शरीरं प्रमदा हठेन चिरप्रभूतं विनिहन्ति गन्धम्॥ ६॥

दाड़िमत्वङ्मधुलोध्रपद्मैः पिष्टैः समानैः पिचुमर्दपत्रैः।
लिप्य गात्रं तरुणी निदाघे दुर्गन्धि घर्माम्बुचयं निहन्ति ॥७॥
केशरोशीरशिरीषलोध्रैश्चूर्णीकृतैरङ्गविलेपनेन।
षे नराणां न कदापि देहे घर्मच्युतिः स्यादिति भोजराजः॥८॥
तिलसर्षपरजनीद्वयदूर्वागोरोचनाकुष्ठसहितैः।
अजमूत्रतक्रपिष्टैरुद्वर्त्तिताङ्गमनुपमं स्यात्॥ ८ ॥
रीतकीतोयदतुल्यभागैर्घनेतरस्यापि चतुर्थभागः।
दर्द्धभागः कथितो नखस्य तेषाञ्च गन्धो मदनप्रकाशः॥ १० ॥
लाशठीपत्रकचन्दनानि तोयात्तथा शिग्रुघनामयानि।
सौरभोऽयं सुरराजयोग्यः ख्यातः सगन्धो नरमोहयोगः॥११॥

अथ मुखरञ्जनम्।

ालजम्बूफलगर्भसारः सकर्कटो माक्षिकसंयुतश्च।
यतो मुखान्ते पुरुषस्य रात्रौ करोति पुंसां मुखवासमिष्टम्॥१॥
ड़त्वगेलानखजातिशिम्बैः स्वर्णान्वितैः चुद्रवटी विधेया।
म्बूलगर्भा दिवसे च रात्रौ करोति पुंसां मुखवासमिष्टम्॥२॥
र्णं मुराकेशरकुष्ठकानां प्रातर्दिनान्ते परिलेढ़ि या स्त्री।
स्यर्द्धमासेन मुखस्य वासः कर्पूरतुल्यो भवति प्रकाशः॥ ३ ॥
कृष्णाचूर्णं मधुना घृतेन पिकाक्षबीजान्वितमत्ति नित्यम्।
सैकमात्रेण मुखं तदीयं गन्धायते केतकगन्धतुल्यम्॥ ४ ॥
ष्ट्वा मसूरं घनसारकेण मुहुर्मुहुस्तेन विलिप्य वक्त्रम्।
श्यन्ति गन्धाः पिड़काः प्ररूढ़ा मासार्द्धमात्रेण विलासिनीनाम्॥५
कण्टकैः शाल्मलिपादपस्य चीरेण पिष्ट्वाऽऽशु दिनं प्रलिप्य।
ढप्ररोहाः पिड़कास्त्र्यहेण प्रयान्ति नाशं पुरुषस्य तन्व्याः॥६॥
न्यं वचाशैलजलोध्रतुल्यं पिष्ट्वा लिपेत्* तेन मुखं नितान्तम्।
वोद्भवा या वनिताजनानां नश्यन्ति नूनं पिड़काः क्रमेण॥७॥

* लिपेत् इत्यार्षं पदम्।

सिद्धार्थवीजं द्वितयं तिलञ्च चीरेण पिष्ट्वा परिलिप्य वक्तम्।
सप्ताहमात्रेण मुखस्य नीलीं निहन्ति कृष्णामिति रन्तिदेवः ॥५

मरिचं रोचनायुक्तं सम्पिष्य मुखमालिपेत्।
तरुण्याः पिड़काः सर्वा नश्यन्ति मुखसम्भवाः ॥ ८ ॥
मातुलुङ्गजटासर्पिः शिला गोशकृतो रसः।
मुखकान्तिकरो लेपः पिड़कातिलकालजित् ॥ १० ॥
मनःशिला तथा लोध्रः द्विनिशा सर्षपाः समाः।
वारिपिष्टो हितो लेपो वदने श्यामिकां हरेत् ॥ ११ ॥

अथ केशस्य कृष्णीकरणम्।

स्रग्गन्धधूपाम्बरभूषणाद्यं न शोभते शुक्लशिरोरुहाणाम्।
यस्मादतो मूर्द्धजरागमेवां कुर्य्यात् यथैवाञ्जनभूषणानाम् ॥ १

अङ्कोलकोत्थितं तैलं कान्तपाषाणचूर्णकम्।
फलन्तु श्रीफलं कृष्णां चूर्णयित्वा प्रयत्नतः ॥
धान्यराशौ विनिक्षिप्य मासार्द्धं शिरसि स्थितम्।
नस्यं दिनत्रयं तेन केशरञ्जनकं भवेत् ॥
वर्षार्द्धं तिष्ठते कृष्णं भ्रमराञ्जनसन्निभम् ॥ २ ॥
त्रिफला लौहचूर्णञ्च इक्षुभृङ्गरसस्तथा।
कृष्णमृत्तिकया सार्द्धं भाण्डे मासं निरोधयेत्।
तल्लेपाद्रञ्जयेत् केशान् चतुर्मासं स्थिरं भवेत् ॥ ३ ॥
लौहकिट्टं जवापुष्पं पिष्ट्वा धात्रीफलं समम्।
त्रिदिनं लेपयेत् शीर्षं त्रिमासं केशरञ्जनम् ॥ ४ ॥

अथ केशस्य यूकादिनिवारणम्।

विड़ङ्गगन्धोपलकल्कयोगात् गोमूत्रसिद्धं कटुतैलमेतत्।
अभ्यङ्गयोगेन शिरोरुहाणां यूकादिलिख्यप्रचयं निहन्ति ॥ १

गोमूत्रे तु बलामूल-लेपो यूकादिवारणः ॥
पारदं घर्षयेल्लेख्यं कृष्णधुस्तूरजैर्द्रवैः।

तेनैव मिश्रितेनाथ खण्डवस्त्रं प्रलेपयेत्॥
तद्वस्त्रं वेष्टयेन्मौलौ धार्य्यं यामत्रयं तथा।
यूकाः पतन्ति निःशेषं मस्तकान्नात्र संशयः॥
विल्वमूलं सगोमूत्रं लेपाद् यूकादिनाशनम्॥ २॥

अथ केशस्य इन्द्रलुप्तादिनिवारणम्।

गुञ्जाफलैः क्षौद्रयुतैर्विलिप्य शिरःप्रदेशे सकलेन्द्रलुप्ते।
अनेन योगेन सदैव केशा रोहन्ति कृष्णाः कुटिलाऽतिरम्याः॥१॥
मातङ्गदन्तस्य मसीं विधाय स्रोतोऽञ्जनं तुल्यतया सुपिष्टम्।
लेपादनेनैवमिहेन्द्रलुप्तं केशाः प्ररोहन्त्यपि हस्तमध्ये॥ २॥
कुङ्कुमं मरिचैः सार्द्धं पिष्ट्वा तैलेन लेपयेत्।
इन्द्रलुप्तं निहन्त्याशु विम्बीपुष्परसैर्द्रवैः॥ ३॥
सुदग्धहस्तिदन्तन्तु छागीदुग्धं रसाञ्जनम्।
पिष्ट्वा लेपात् प्रजायन्ते केशाः करतलेष्वपि॥ ४॥
जातीपुष्पदलं मूलं कृष्णगोमूत्रपेषितम्।
लेपोऽयं सप्तरात्रेण दृढं केशकरं परम्॥ ५॥
भृङ्गाटं त्रिफलां भृङ्गीं नीलोत्पलमयो रजः।
श्लक्ष्णचूर्णं समं कृत्वा पचेत् तेन चतुर्दले॥
तल्लेपेन दृढाः केशाः कुटिलाः सरला अपि।
कीटभक्षितकेशन्तु स्थानं स्वर्णेन घर्षयेत्।
यावत् सुतप्ततां याति ततो लेपमिदं कुरु॥ ६॥
भल्लातकं कृष्णतिलं कण्टकारीफलं समम्।
पिष्टं तण्डुलतोयेन लेपोऽयं तं विनाशयेत्।
जवापुष्पैश्च तं हन्यात् कृष्णगोमूत्रलेपनात्॥ ७॥
तिलस्य मूलं हि सगव्यक्षीरं
सशावरं गव्यघृतेन लिप्तम्।

सप्ताहमात्रेण शिरःप्रलेपात्
भवन्ति दीर्घाः प्रचुराश्च केशाः ॥ ८ ॥
शाद्दला-तालमूलञ्च मूलं पद्मसमुद्भवम् ।
आमदुग्धेन संपिष्टा लेपयेत् मुण्डितं शिरः ॥
त्रिदिनं भक्षयेत् तच्च केशवर्द्धनमुत्तमम् ॥ ९ ॥

अथ केशस्य शुक्लीकरणम् ।

अजाक्षीरेण सप्ताहं भावयेद्भयाफलम् ।
तैलेन सह तच्चूर्ण-लेपात् शुक्ला भवन्ति हि ॥ १ ॥
वज्रीक्षीरेण सप्ताहं तच्छेषं भावयेत् तिलान् ।
तत्तैललिप्ताः केशाश्च शुक्लाः स्युर्नात्र संशयः ॥ २ ॥
रोगामलकचूर्णन्तु वज्रीक्षीरेण सप्तधा ।
भावयेत् तस्य लेपेन शुक्लतां यान्ति मूर्द्धजाः ॥ ३ ॥

अथ वाजीकरणम् ।

बलेन नारी परितोषमेति न हीनवीर्य्यस्य कदापि सौख्यम् ।
अतो बलार्थं रतिलम्पटस्य वाजीविधानं प्रथमं विदध्मे ॥ १ ॥
अश्विन्यां वटवन्दाकं क्षीरैः पिष्ट्वा महाबलः ।
पुष्योद्धृतं पिबेन्मूलं श्वेतार्कस्य प्रयत्नतः ॥
सप्तरात्रन्तु गोक्षीरैर्वृद्धोऽपि तरुणायते ॥ २ ॥
पूर्वभाद्रपदा-ऋक्षे विम्बीमूलं पिबेद् बुधः ॥ ३ ॥
चूर्णं विदार्य्याः स्वरसेन तस्या विभावितं भास्कररश्मिजालैः ।
मध्वाज्यसंमिश्रितमेव लीढ्वा दश स्त्रियो गच्छति निर्विशङ्कः ॥४॥
भूयो विभाव्यामलकस्य चूर्णं रसेन तस्यैव सिताज्यमिश्रम् ।
सक्षौद्रमालेढ़ि निशामुखे यो नूनं स वृद्धस्तरुणत्वमेति ॥ ५ ॥
कर्षप्रमाणं मधुकस्य चूर्णं क्षौद्राज्यसंमिश्रितमेव लीढ्वा ।
क्षीरान्नपानं रमते तु तावद् यावन्नराणामुदरस्थमेतत् ॥ ६ ॥

सितपिकतरुवीजं तण्डुलाः षष्टिकानाम्।
सघृतमधुसमेतं प्रत्यहं योऽवलेढ़ि॥
जठरकुहरमध्ये याति पाकं न यावत्।
रमयति कृशदेहोऽप्यङ्गनानां समूहम्॥ ७॥
वृद्धशाल्मलिमूलस्य रसं शर्करया पिबेत्।
एतत्प्रयोगात् सप्ताहाज्जायते रेतसोऽम्बुधिः॥ ८॥
लघुशाल्मलिमूलेन तालमूलीं सुचूर्णिताम्।
सर्पिषा पयसा पीत्वा रतौ चटकवद्भवेत्॥ ९॥
विदारीफलकन्दन्तु घृतेन पयसा नरः।
उडुम्बरसमं खादेद् वृद्धोऽपि तरुणायते॥ १०॥
पिप्पली लवणोपेतौ वस्ताण्डौ क्षीरसर्पिषा।
साधितौ भक्षयेद् यस्तु स गच्छेत् प्रमदाशतम्॥ ११॥
वस्ताम्बुसिद्धान् पयसि भावितानसकृत् तिलान्।
यः खादेत् स नरो गच्छेत् स्त्रीणां शतमपूर्ववत्॥ १२॥

श्रीमन्मदनमोदकः।

त्रैलोक्यविजयापत्रं सवीजं घृतभर्जितम्।
त्रिकटुत्रिफलाकुष्ठं भृङ्गं सैन्धवधान्यकम्॥ १३॥
शटीतालीशपत्रञ्च कट्फलं नागकेशरम्।
अजमोदां यमानीञ्च यष्टीमधुकमेव च॥ १४॥
मेथीं जीरकपत्रञ्च गृहीत्वा समभागतः।
यावन्त्येतानि चूर्णानि तावदेव तदौषधम्॥ १५॥
समे शिलातले पिष्ट्वा चूर्णयेदति चिक्कणम्।
तावदेव सिता देया यावदायाति बन्धनम्॥ १६॥
घृतेन मधुना मिश्रं मोदकं परिकल्पयेत् *॥ १७॥

* घृतभर्जिततिलचूर्णं मोदकोपरि विन्यसेत्।

त्रिसुगन्धिसमायुक्तं कर्पूरेणाधिवासितम्।
स्थापयेद् घृतभाण्डे तु श्रीमन्मदनमोदकम्॥ १८॥
भक्षयेत् प्रातरुत्थाय वातश्लेष्मामयापहम्।
प्रवृद्धमग्निं कुरुते मन्दमग्निञ्च दीपयेत्॥ १९॥
कृशानामतिरूक्षाणां स्नेहनं स्थौल्यकारणम्।
कासघ्नं सर्वशूलघ्नं आमवातनिवारणम्॥ २०॥
सर्वरोगहरं ह्येतत् संग्रहग्रहणीहरम्।
एतस्य सतताभ्यासात् वृद्धोऽपि तरुणायते॥ २१॥
ब्रह्मणः स्वमुखात् श्रुत्वा वासुदेवे जगत्पतौ।
एतत् कामस्य वृद्ध्यर्थं नारदेन प्रकाशितम्।
येन लक्षं ध्रुवं स्त्रीणां रेमे स यदुनन्दनः॥ २२॥

अथ गाढ़ीकरणम्।

प्रौढ़ाङ्गनाया नवसूतिकायाः श्लथं वराङ्गं न सुखाय नृणाम्।
तस्मान्नरैर्भेषजतो विधेया गाढ़ीक्रिया मन्मथमन्दिरस्य॥ २३॥
निशाद्वयं पङ्कजकेशरञ्च निष्पिष्य देवद्रुमतुल्यभागम्।
अनेन लिप्तं मदनातपत्रं प्रयाति सङ्कोचमलं युवत्याः॥ २४॥
सधातकीपुष्पफलत्रिकोण-जम्बूत्वचा साररसं घृतेन।
लिप्त्वा वराङ्गं मधुकेन तुल्यं वृद्धाऽपि कन्येव भवेत्पुरन्ध्री॥ २५॥
पिकाक्षबीजेन मनोजगेहं विलिप्य योषा नियमञ्चरन्ती।
हठेन गाढ़ं लभते तदङ्गं कष्टौ नरैरेष हठेन योगः॥ २६॥
दाड़िम्बपत्रञ्च हरीतकीञ्च प्रक्षाल्य पिष्ट्वाऽथ तथा विलिम्पेत्।
वस्त्रेण नीरं परितोल्य सम्यक् तदा नवं स्यात् मदनातपत्रम्॥२७
मृणालपङ्कं पयसा सुपिष्ट्वा दृढ़ा समङ्गा गुटिका विधेया।
यस्या वराङ्गे निहिता क्षणेन कन्येव सद्यः समृणालयोगः॥२८॥
मदनकघनसारैः क्षौद्रतुल्यं वराङ्गम्
शिथिलमपि च यस्याः पूरितं भूय एव।

भवति कठिनमुच्चैः कर्कशं कामिनीनाम्
इति निगदति योगं रन्तिदेवो नरेन्द्रः ॥ २९ ॥
अश्वगन्धैर्लिपेल्लिङ्गं गाढ़ीकरणमुत्तमम् ॥ ३० ॥

अथ स्त्रीद्रावणम्।

यद्यप्यष्टगुणाधिको निगदितः कामोऽङ्गनानां सदा
नो याति द्रवतां तथापि झटिति स्त्री योज्जिता सङ्गमे।
तस्माद्भेषजसम्प्रयोगविधिना संक्षेपतो द्रावणम्
किञ्चित्पल्लवयामि नीविजभृशं प्रद्रावणं कामिनीः ॥ ३१ ॥
सिन्दूरचिञ्चाफलमाक्षिकाणि तुल्यानि यस्या मदनातपत्रे।
प्रलिप्य तस्यास्तु सहप्रसङ्गात् प्रागेव वीर्य्यच्युतिमातनोति ॥३२॥
सव्योषजक्षौद्रसमन्वितन्तु लिप्तं यदि स्यात् स्मरगेहयन्त्रे।
द्रुता भवेत् सा हठमेव नारी दृष्टः सदाऽयं किल योगराजः ॥३३॥
सुपक्वचिञ्चाफलघोषमूली गुड़ं तथा माक्षिकतुल्यभागम्।
अमीभिरालिप्य पुनः सलिङ्गं वीजं करोत्याशु नितम्बिनीनाम् ॥३४॥
सटङ्कनक्षौद्रमहेशवीजैः कर्पूरतुल्यैरुपलिप्य लिङ्गम्।
शतं नरो याति विलासिनीनां रेतः प्रपातं कुरुते हठेन ॥ ३५ ॥
गोष्ठवार्त्ताक्यपामार्ग-रसेन लिङ्गलेपनात्।
तत्क्षणात् द्रवते नारी पद्मपत्रे यथा पयः ॥ ३६ ॥
पिप्पली चन्दनञ्चैव वृहती पक्वतिन्तिड़ी।
एतैर्लिङ्गप्रलेपेन द्रवेन्नारी न संशयः ॥ ३७ ॥
जलेन लाङ्गलीमूलं पिष्ट्वा हस्तं प्रलेपयेत्।
हस्तेन स्त्रीकरे स्पृष्टे द्रवत्यग्नौ घृतं यथा ॥ ३८ ॥
सर्वेषां द्रवयोगानां मन्त्रराजः शिवोदितः।
अष्टोत्तरशतं जप्त्वा तत्र योगस्य सिद्धये ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओँ नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय द्रावय द्रावय स्त्रीणां मदं द्रावय द्रावय स्वाहा" ॥ ३९ ॥

अथ लिङ्गस्थूलीकरणं दृढ़ीकरणञ्च ।

मकुष्ठमातङ्गबलायुतानां वचाऽश्वगन्धागजपिप्पलीनाम् ।
तुरङ्गशत्रोर्नवनीतयोगात् लेपेन लिङ्गं मुषलत्वमेति ॥ १ ॥
लेपं दिने दिने ह्येवं सुधीः कुर्य्यात् प्रयत्नतः ।
तदा लेपे कृते लिङ्गं स्थूलो भवति निश्चितम् ॥ २ ॥
मल्लोध्रकाशीशतुरङ्गगन्धा-मातङ्गगन्धापरिपाटितेन ।
तैलेन वृद्धिं खलु याति लिङ्गं वराङ्गनालोकमनोहरञ्च ॥ ३ ॥
टङ्कनञ्च महाराष्ट्री जम्बूशूकरतैलकम् ।
मधुना सह लेपेन लिङ्गं स्यान्मुषलोपमम् ॥ ४ ॥
महिषीनवनीतञ्च मुषलीचूर्णमिश्रितम् ।
धान्यराशिस्थितं भाण्डे सप्ताहाच्च समुद्धरेत् ॥ ५ ॥
तेन प्रलेपयेल्लिङ्गं यामैकाद्वर्द्धते ध्रुवम् ।
मुषली सतिला भच्या लिङ्गवृद्धिकरी मता ॥ ६ ॥
मांसवराचफलं कुष्ठं अश्वगन्धा शतावरी ।
तैलपक्वप्रलेपेन लिङ्गस्थौल्यकरं ध्रुवम् ॥ ७ ॥
रोहितस्य तु मत्स्यस्य पित्ताम्धुलाङ्गुणैः सह ।
अनेन वर्द्धयेल्लिङ्गं वर्द्धते मुषलोपमम् ॥ ८ ॥
कृष्णाऽपराजितामूलं पुष्ये खदिरकीलकैः ।
कृष्णसूत्रैः कटिं बद्वा ऊर्द्धलिङ्गं करोति सः ॥ ९ ॥
देवदालीरसं धात्री चीरपानात् स्थिरो भवेत् ॥ १० ॥
इत्येवं सर्वयोगानां मन्त्रराजः शिवोदितः ।
अनेन मन्त्रितं कृत्वा मासैकं लेपयेत् ततः ॥

अथ मन्त्रः ।—"ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय सव सव प्रसव प्रसव कुरु कुरु स्वाहा" । दृढ़ीकरणञ्च विनाऽपि मन्त्रेण कार्य्यम् ॥ ११ ॥

अथ स्तनवर्द्धनं स्तनीत्थानञ्च ।

मातङ्गकृष्णामय-वाजिगन्धा वचायुताः पर्य्युषिताम्बुमिश्राः ।

हयारिपत्नीनवनीतयोगाः कुर्वन्ति पीनं कुचकुम्भयुग्मम् ॥१॥
तैलं वचादाड़िमकल्कसिद्धं सिद्धार्थजं लेपनतो नितान्तम्।
नारीकुचौ चारुतरौ च पीनौ कुर्य्यादसौ योगवरः प्रदिष्टः ॥२॥
श्रीपर्णिकाया रसकल्कसिद्धं तिलोद्भवं तैलवरं प्रदिष्टम्।
तूलेन वक्षोजयुगे प्रदेयं प्रयाति वृद्धिं पतितोऽपि नार्य्याः ॥ ३ ॥

प्रथमकुसुमकाले नस्ययोगेन पीतम्
सनियममथवा स्यात् तण्डुलाम्भो * युवत्या।
कुचयुगलसुपीनं क्वापि नो यति पातम्
कथित इति पुरैकः चक्रदत्तेन योगः ॥ ४ ॥

शुण्ठीचूर्णं दशपलं तोयैश्चतुर्गुणैः पचेत्।
अर्द्धं शेषं हरेत् क्वाथं क्वाथार्द्धं तिलतैलकम् ॥ ५ ॥
तैलशेषं पचेत् तेन नस्यं पानञ्च कारयेत्।
पतितं यौवनं स्त्रीणां मासादुत्तिष्ठते स्वयम् ॥ ६ ॥

अथ श्यामादितैलम्।

श्यामा निशा बला लाजा लवणं क्वाथयेत् समम्।
तोये चतुर्गुणे पाच्यं पादशेषं समाहरेत् ॥
तिलतैलं क्वाथपादं तैलार्द्धं माहिषं घृतम्।
स्नेहशेषं पचेत्तैलं नस्येन माससात्रकैः।
बालास्त्रीवृद्धनारीणां यौवनं कुरुते द्रुतम् ॥ ७ ॥

ड़तैलं शकुलस्य तैलं तथाऽऽमविल्वस्य रसं गृहीत्वा।
र्दयेद्दृढ़ंगहस्तकेन तदा स्तनौ स्यात् पतितौ न चैव ॥ ८ ॥

अथ योनिसंस्कारः।

ालयेन्निम्बकषायनीरैः शिलाज्यकृष्णागुरुगुग्गुलूनाम्।
ान योनिं निशि धूपयित्वा नारीप्रमोदं विदधाति भर्त्तुः ॥१॥

---

* शालितण्डुलोदककर्षमात्रं वामदक्षिणनासापुटाभ्यां पेयम्।

प्रक्षाल्य निम्बस्य जलेन भूयस्तस्यैव कल्केन विलेपयेच्च ।
त्यजेद् युवत्याश्चिरकालभूतं गन्धं वराङ्गस्य न संशयोऽत्र ॥ २ ॥

अथ लोमपातनम् ।

पलाशभस्मान्विततालचूर्णैः रम्भाम्बुमिश्रैः परिलिप्य भूयः ।
कन्दर्पगेहे मृगलोचनानां रोमाणि रोहन्ति कदापि नैव ॥ १ ॥
एकः प्रदेयो हरितालभागः पञ्च प्रदेया जलजस्य भागाः ।
ब्रह्मतरोभस्म स एव पञ्च गोक्षाश्च भागाः कदलीजलार्द्राः ॥
समेत्य सप्ताहकभावितानां कृत्वा स्मरागारविलेपनञ्च ।
रोमाणि सर्वाणि विलासिनीनां पुनर्न रोहन्ति कदाचिदेव ॥२॥
रम्भाजलैः सप्तदिनं विभाव्य भस्मानि कम्बोर्मसृणानि पश्चात् ।
तालेन युक्तानि विलेपनानि लोमानि निर्मूलयितुं क्षमाणि ॥३॥

तालकं शङ्खचूर्णञ्च मञ्जिष्ठाभस्म किंशुकम् ।
समभागं प्रलेपेन रोमखण्डनमुत्तमम् ॥ ४ ॥
तालकं शङ्खचूर्णन्तु पिष्ट्वा च क्षारतोयकैः ।
तेन लिप्ताः कचा घर्मे स्थिते गच्छन्ति तत्क्षणात् ॥ ५ ॥
पूगवृक्षस्य पत्रोत्थद्रवैः पिष्ट्वाऽथ गन्धकम् ।
तेन लिप्ता स्थिते घर्मे रोमखण्डनमुत्तमम् ॥ ६ ॥
नराणां खण्डकेशानां कुच्छुन्दर्य्याश्च तैलतः ।
न निर्य्यान्ति पुनर्लेपात् त्रिसप्ताहे कृते सति ॥ ७ ॥
कुसुम्भतैलतो लिप्ता सप्तवारं तथा पुनः ।
सद्योजातस्य महिषी वत्सस्य मलमाहरेत् ॥
तल्लिप्तान् वेष्टयेद्रात्रौ केशान् वा तान् व्युपद्रवः ।
प्रातस्तप्तोदकैः क्षाल्य पतन्त्यामूलमुत्थिताः ॥ ८ ॥
पिपीलिकानां कृष्णानां स्थूलानां भूगृहं हरेत् ।
छायाशुष्कञ्च तच्चूर्णं सप्ताहं लेपयेत् सदा ॥
लेपात् पतन्ति रोमाणि पक्वपत्रमिव द्रुमात् ॥ ९ ॥

शङ्खं तालं यवं गुञ्जां काञ्जिकैः पेषयेत् सदा।
लेपात् पतन्ति लोमानि पक्कपत्रमिव द्रुमात्॥
लेपनात् हन्ति केशांश्च कटुतैलैर्मनःशिला॥ १०॥

अथ षण्डीकरणं तत्शान्तिश्च।

नरो मूत्रयते यत्र कृष्णन्तु तत्र वृश्चिकम्।
निखन्याज्जायते षण्ड उद्धृते च पुनः सुखी॥ १॥
अजामूत्रेण सम्भाव्य निशि षड्बिन्दुचूर्णितम्।
खाद्ये पाने प्रयोगेण षण्डत्वमाप्नुयान्नरः॥ २॥
तिलगोक्षुरयोश्चूर्णं छागदुग्धेन भावितम्।
शीतलं मधुना युक्तं पिबेत् षण्डत्व शान्तये॥ ३॥
जलौकादग्धचूर्णन्तु नवनीतेन भक्षितम्।
यावज्जीवं न सन्देहः षण्डत्वं प्राप्नुयान्नरः।
धुस्तूरपुष्पभक्ष्येण पुनः सम्पद्यते सुखम्॥ ४॥
या गोविषाणं पतितं विघृष्य लिम्पेद्व्रती तस्य मनोभवास्त्रम्।
रकान्तकं तत्कुरुतेऽन्यपत्न्यां नोत्तिष्ठते तामपहाय तस्याम्॥ ५॥
अत्युन्नतं चापरगोविषाणं घृष्ट्वा पुनस्तेन विलिप्य लिङ्गम्।
प्रयाति भूयः प्रकृतं तदङ्गं दृष्टो नरैरेष सदा प्रयोगः॥ ६॥
निशा विचूर्णं घनसारयुक्तं समीकृतं बस्तपयोवियुक्तम्।
भक्तं निपीतं कुरुते निकामं नरस्य षण्डत्वमिति प्रसिद्धम्॥७॥
तिलस्य दण्डाविटपस्य चूर्णं प्रसाधितं बस्तपयोऽर्द्धमाषम्।
त्रयावकं शर्करयान्वितञ्च पीत्वा हरेत् षण्डकतामवाप्ताम्॥ ८॥

अथ दुष्टस्त्रीकृतलिङ्गपातोत्थानम्।

भूमिचम्पकमूलञ्च मगुवाकं समं तथा।
तद्भक्षणाद्भवेत् सद्यो लिङ्गोत्थानं न संशयः॥ १॥
रक्तशाल्मलिमूलन्तु शिवं दुर्गां विनायकम्।
सम्पूज्य विविधैर्द्रव्यैर्निमन्त्र्य निशि संयतः॥

प्रातस्त्वचं हरेत् सम्यक् शुष्कं कुर्य्याच्च चूर्णकम्।
घृतेन पेषितं कृत्वा सैन्धवेन सदा शुचिः॥
प्रातर्भुक्त्वा च किञ्चित्तु भोक्तव्यं प्रहरावधि।
पतितस्य भवेल्लिङ्गस्योत्थानं नात्र संशयः॥
अयोमयं भवेल्लिङ्गं कोद्रवान्नं विवर्जयेत्॥ २॥

अथ भगबन्धनं तस्य मोचनञ्च।

पूर्वोत्थं लाङ्गलीमूलं वामपादस्य पांशुकम्।
एकत्र कारयेद्धीमान् दाहयेत् शुक्तिसम्पुटे॥
लेपनाद्भगबन्धः स्यात् तक्रैः प्रक्षाल्य मुच्यते॥ १॥
श्मशानचेलमादाय वामपादस्य पांशुकम्।
साध्याया बन्धयेत् तेन पोटली भगबन्धनी॥ २॥
मन्त्रस्तु।—"ओं अमुकीभगं बन्धयामि विस्फुरय विर रन्ध्रशोणितं मया कृतं भगबन्धनं नास्ते लोकचिकित्सकः।
यदि वा यान्ति मन्त्रेण ये चान्ये भगमर्दकाः।
सर्वे वै विमुखा यान्ति वर्ज्यते कामुकैस्तदा।
ओं चिटि चिटि खचिटि खचिटि ठः ठः"। प्रयोगद्वयस्यायं मन्त्रः॥३॥
एलाफलं वासरगोपचूर्णं गुप्तं क्षिपेद् योषिदुपस्थमार्गे।
तस्यैव लिङ्गस्य वरः प्रवेशः स्यात् तत्र नान्यस्य कदाचिदेव॥४॥
गव्येन दध्ना मथितं विधाय प्रक्षालयेत् तेन तदङ्गमुच्चैः।
भवेद्वराङ्गं प्रकृतं युवत्या इत्याह कर्त्ता हरमेखलायाः॥ ५॥
वचैलाचन्दनक्षीरैः प्रक्षाल्य मर्दयेद्भगम्।
यन्त्रमन्त्रादितन्त्रे यद् यत्किञ्चिच्छत्रुणा कृतम्।
तत् तस्यैव भवेन्नित्यं सिद्धमन्त्रः स उच्यते॥ ६॥
सप्ताभिमन्त्रितं तोयं शुद्धं पूतं पिबेत्तु यः।
तस्य शत्रुकृतो दोषः शत्रुवेश्मनि यास्यति॥ ७॥

प्राकाग्रदेशे पतितं गृहीत्वा योषिन्नखं दन्तमलं सुपिष्ट्वा।
लिप्त्वा ध्वजं तेन रमेत् ततो यां तस्या विनाशः पुरुषान्तरेण ॥८॥
निर्वान्तलोहस्य जलेन भूयः प्रक्षालनं कामगृहस्य कुर्य्यात्।
पुनः समासादयति प्रकृष्टं नारी तदङ्गं खलु पूर्वरूपम् ॥ ६ ॥
मुहुर्मुहुर्या मथितेन नारी प्रक्षालयेत् सप्त दिनानि तेन।
नार्य्यास्तदङ्गं पुनरेव भूयात् पूर्वाऽनुरूपं न हि संशयोऽत्र ॥१०॥

अथ गृहकोट्टारक निवारणम्।

वधू टुण्टीयमूलन्तु तस्या हस्तेन बन्धनात्।
गृहकोट्टारकं न स्याद् यावद्धस्ते तु बन्धनम् ॥ १ ॥

अथ नष्टपुष्पायाः पुष्पकरणम्।

ज्योतिष्मती कोमलपत्रमग्नौ भृष्टं जवायाः कुसुमञ्च पिष्टम्।
गृहाम्बुना पीतमिदं युवत्याः करोति पुष्पं स्मरमन्दिरस्य ॥ १ ॥
दूर्वादलं तण्डुलतुल्यभागं निष्पिष्य पिष्टं परिपाचितञ्च।
तद्भक्षयित्वा वनिता प्रनष्टं पुष्पं लभेत स्वबलानुरूपम् ॥ २ ॥
लाङ्गलीमूलचूर्णं वाऽपामार्गस्यापि मूलकम्।
इन्द्रवारुणिकामूलं योनिस्थं पुष्पशोधनम् ॥ ३ ॥
पारावतपुरीषञ्च मधुना संपिबेत् ततः।
रजस्वला भवेन्नारी मूलदेवेन भाषितम् ॥ ४ ॥
तिलमूलकषायन्तु ब्रह्मदण्डीय मूलकम्।
यष्टित्रिकटुकोन्मिश्रं क्वाथयुक्तञ्च पाययेत्।
पुष्परोधे रक्तगुल्मे स्त्रीणां सद्यः प्रशस्यते ॥ ५ ॥
क्वाथं गुड़तुरषण्जं तिलभागो कृतं पिबेत्।
क्वाथं रक्तभवे गुल्मे नष्टपुष्पे च योजयेत् ॥ ६ ॥

अथ गर्भपातनम्।

कृते जारे क्षिपेद् योनौ तिलतैलञ्च सैन्धवम्।
द्रवते तत्क्षणादेव शुष्कपुष्पं स्रवत्यपि ॥ १ ॥

अथ आमगर्भपातनम् ।

काण्डमेरण्डपत्रस्य योनावष्टाङ्गुलं क्षिपेत् ।
चतुर्मासभवो गर्भस्तत्क्षणात् स्रवते खलु ॥ १ ॥
देवदालीयमूलन्तु कार्षिकं तोयपेषितम् ।
पिबेद् गर्भवती नारी गर्भं स्रवति तत्क्षणात् ॥ २ ॥
निर्गुण्डोद्रवसंमिश्रं चित्रमूलं मधुप्लुतम् ।
कर्षं भुक्त्वा पतत्याशु गर्भोरण्डाकुलोद्भवः ॥ ३ ॥

अथ अतिरजो निवारणम् ।

धात्रीञ्च पथ्याञ्च रसाञ्जनञ्च कृत्वा विचूर्णं सजलं निपीतम् ।
अत्यन्तरक्तोत्थितमुग्रवेगं निवारयेत् सेतुरिवाम्बुपूरम् ॥ १ ॥
शेलुत्वचामिश्रिततण्डुलेन विधाय पिष्टं विनियोजनीयम् ।
कन्दर्पगेहे मृगलोचनाया रक्तं निहन्त्याशु हठेन योगः ॥ २ ॥
मूलन्तु शरपुङ्खायाः पेषयेत् तण्डुलोदकैः ।
पाययेत् कर्षमात्रं तदतिरक्तप्रशान्तये ॥ ३ ॥
अपामार्गस्य मूलन्तु दृढ़पूगेन भक्षयेत् ।
रक्तस्रावं निहन्त्याशु सुखीभवति सुन्दरी ॥ ४ ॥
कुशस्य मूलं कदलीफलं वा वलाशिफा वा वदरी फलं वा ।
गुड़ूचिका तण्डुलवारिपीता स्त्रीणामनेकं रुधिरं जयेच्च ॥ ५ ॥
कुरण्टकस्य मूलानि मधुकं श्वेतचन्दनम् ।
पिष्ट्वा वै सममात्रन्तु पाययेत् तण्डुलाम्बुना ।
सकृत् पीत्वा माषयूषं प्रदरात् परिमुच्यते * ॥ ६ ॥
चन्दनं † क्षीरसंयुक्तं सघृतं पाययेद्भिषक् ।
शर्करामधुसंयुक्तमसृक्स्रवविनाशनम् ॥ ७ ॥
दार्वी रसाञ्जनवृषाब्दकिरातविल्व-
भल्लातकैरथ कृतो मधुना कषायः ।

* घृतभ्रष्टमाषयूषेण पथ्यम् । † अत्र चन्दनं रक्तम् ।

पीतो जयत्यतिबलं प्रदरं सशूलम्
पीतं सितारुणविलोहितनीलकृष्णम् ॥ ८ ॥
अशोकस्य त्वचा सिद्धं क्षीरं रक्तहरं पिबेत् ॥ ९ ॥
पेटारिकायाः पत्रञ्च माषचूर्णेन संयुतम्।
रम्भादलैर्वेष्टयित्वा दाहयेच्च प्रयत्नतः।
तस्य भक्षणमात्रेण अतिरक्तनिवारणम् ॥ १० ॥
तन्मूलं तण्डुलैः पिष्ट्वा पिष्टकं भर्जयेद् बुधः।
तस्य भक्षणमात्रेण रक्तं विप्रकृतं हरेत् ॥ ११ ॥
तस्य वल्कलचूर्णन्तु भ्रष्टतण्डुलचूर्णकम्।
भक्षणादेव हृद्रक्तं स्त्रीणां शमयति ध्रुवम् ॥ १२ ॥
शतावर्य्यास्तु मूलस्य समाहृत्य निजद्रवम्।
चत्वारिंशत्पलान्येव वस्त्रपूतं समाहरेत् ॥
द्रवतुल्यं गवां क्षीरं क्षीरस्य द्विगुणं घृतम्।
धातकी क्षीरकाकोली जीवन्ती शैलोमञ्जिका ॥
मुद्गपर्णी माषपर्णी महामेदा शतावरी।
द्राक्षा परुषको यष्टी जीरकं प्रतिकार्षिकम् ॥
पलार्द्धं मधुकं पुष्पं सर्वमेकत्र पाचयेत्।
घृतशेषं समुत्तार्य्य शीतीभूते च निक्षिपेत् ॥
क्षौद्रं पलाष्टकं नेयं शुण्ठीचूर्णं पलाष्टकम्।
शतावरीघृतं ह्येतत्सिता दशपलान्वितम् ॥
लेह्यं कर्षं प्रमेदाशु दुःसाध्यमतिरक्तजम्।
कमलां वातरोगांश्च अश्मरीञ्च शिरोग्रहम् ॥ १३ ॥

अथ बन्ध्याया गर्भधारणम्।

जन्मबन्ध्या काकबन्ध्या मृतवत्सा क्वचित् स्त्रियः।
तासां पुत्रोदयार्थञ्च शम्भुना सूचितं पुरा ॥ १ ॥

आदौ जन्मबन्ध्याचिकित्सा ।

समूलपत्रां सर्पाक्षीं रविवारे समुद्धरेत् ।
एकवर्णागवीक्षीरैः कन्याहस्तेन पेषयेत् ॥
ऋतुकाले पिबेद्वन्ध्या पलार्द्धं तद्दिने दिने ।
क्षीरशाल्यन्नमुद्गञ्च लघ्वाहारं प्रदापयेत् ॥
एवं सप्तदिनं कृत्वा बन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ।
उद्वेगं भयशोकञ्च व्यायामञ्च विवर्जयेत् ॥
अनङ्गं भयशोकञ्च दिवानिद्रां विवर्जयेत् ।
न कर्म्म कारयेत् किञ्चिद्वर्जयेच्छीतमातपम् ॥
न तया परमां सेवां कारयेत् पूर्ववत् क्रियाम् ।
पतिसङ्गाद्गर्भलाभो नात्र कार्य्या विचारणा ॥ २ ॥
एकमेव तु रुद्राक्षं सर्पाक्षी-कर्षमात्रकम् ।
पूर्ववच्च गवां क्षीरे ऋतुकाले प्रदापयेत् ।
महागणेश मन्त्रेण रक्षां तस्याश्च कारयेत् ॥
मन्त्रस्तु—"ओं ददन्महागणपते रक्षामृतं मत्सुतं देहि" ॥३॥
पत्रमेकं पलाशस्य गर्भिणी पयसाऽन्वितम् ।
पीत्वा तु लभते पुत्त्रं रूपवन्तं न संशयः ॥ ४ ॥
पथ्यमुक्तं यथा पूर्वं तद्वत् सप्तदिनावधि ।
देवदालीयमूलन्तु ग्राहयेत् पुष्यभास्करे ॥
निष्कत्रयं पिबेत् क्षीरैः पूर्ववत् क्रमयोगतः ।
बन्ध्याऽपि लभते पुत्त्रं देयं पथ्यं यथा पुरा ॥ ५ ॥
शीततोयेन सम्पिष्टं शरपुङ्खीयमूलकम् ।
कर्षं पीत्वा लभेद्गर्भं पूर्ववत् क्रमयोगतः ॥ ६ ॥
मुस्ताप्रियङ्गुसौवीरं लाक्षाक्षौद्रं समं पिबेत् ।
कर्षं तण्डुलतोयेन बन्ध्या भवति पुत्रिणी ॥
पथ्यमुक्तं यथापूर्वं तद्वत् सप्तदिनं पिबेत् ॥ ७ ॥

समूलां सहदेवीच्च संग्राह्यं पुष्यभास्करे।
छाया शुष्कञ्च तत् चूर्णं एकवर्णगवां पयः॥
पूर्ववत् पिबते नारी बन्ध्या भवति पुत्रिणी॥ ८॥
मूलं शिफां वा किल लक्षणाया ऋतौ निपीय त्रिदिनं पयोभिः।
क्षीरानुचर्य्यां नियमेन भुङ्क्ते पुत्रं प्रसूते वनिता न चित्रम्॥ ९॥
सपिप्पलीकेशरशृङ्गवेरं क्षुद्रोषणं गव्यघृतेन पीतम्।
बन्ध्यापि पुत्रं लभते हठेन योगोत्तमोऽयं मुनिभिः प्रदिष्टः॥१०॥
तुरङ्गगन्धाघृतवारिसिद्धं साज्यं पयः स्नानदिने च पीत्वा।
प्राप्नोति गर्भं विषयं चरन्ती बन्ध्याऽपि पुत्रं पुरुषप्रसङ्गात्*॥११॥
पुष्यार्कयोगोद्धृतलक्षणाया मूलं तथा वत्सतरोश्च पिष्ट्वा।
प्रत्येकवर्णापयसा निपीतं स्त्रियः स्मृतं पुत्रकरं मुनीन्द्रैः॥१२॥
पुष्योद्धृतं लाक्षणमेव चूर्णं पुंसा निपिष्टं सघृतं निपीय।
क्षीरोदनं प्राश्य पतिप्रसङ्गात् गर्भं विदध्यात् तरुणी न चित्रम्॥१३॥
कृष्णाऽपराजितामूलं बस्तक्षीरेण संपिबेत्।
ऋतुस्नाता त्रिधा या तु बन्ध्या गर्भधरा भवेत्॥ १४॥
नागकेशरकं चूर्णं नूतनं गव्यदुग्धतः।
पिबेत् सप्तदिनं दुग्धं घृतैर्भोजनमाचरेत्॥
तदृतौ लभते गर्भं सा नारी पतिसङ्गतः॥ १५॥
पुत्रजीवस्य पत्रैकं पिबेत् क्षीरैः ऋतौ तु या।
पतिसङ्गा च सा नारी सत्यं पुत्रवती भवेत्॥
तस्य मूलं चैकवर्णाक्षीरैः पीत्वा च पुत्रिणी॥ १६॥
काकोल्यौ लक्षणामूलं तथा षष्टिकतण्डुलम्।
नार्य्यैकवर्णापयसा पीत्वा गर्भवती ऋतौ॥ १७॥
अश्विन्यां बोधिवृक्षस्य वन्दाकं ग्राहयेद् बुधः।
गोक्षीरैः पानमात्रेण बन्ध्या पुत्रवती भवेत्॥ १८॥

* घृतन्तु शयनसमये पेयम्।

तिलरसकुड़वैकं गोकरीषाग्नियोगात्
तरुणवृषभमूत्रं प्रस्थयुक्तं विपक्वम्।
ऋतुषु दिवसमध्ये सप्तवारैश्च पीतम्
जनयति सुतमेतन्निश्चितं पुष्पितैव ॥ १९ ॥
कदम्बपत्रं श्वेतञ्च बृहतीमूलमेव च।
एतानि समभागानि अजाक्षीरेण पेषयेत् ॥
त्रिरात्रं पञ्चरात्रं वा पिबेदेतन्महौषधम्।
अस्मिन्निपीयमाने तु गर्भो भवति निश्चितम् ॥ २० ॥
गोक्षुरस्य तु वीजन्तु पिबेन्निर्गुण्डिकारसैः।
त्रिरात्रं सप्तरात्रं वा बन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ॥ २१ ॥
कर्कोटवीजचूर्णन्तु एकवर्णागवां पयः।
ऋतौ निपीयमाने तु बन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ॥ २२ ॥
भगाख्ये चैव नक्षत्रे वटवृक्षस्य मूलकम्।
हस्ते बद्धा लभेत् पुत्त्रं सुन्दरं कुलवर्द्धनम् ॥ २३ ॥
अश्वत्थस्य तु वन्दाकं पूर्वद्युः सुनिमन्त्रितम्।
ऋतुस्नाने तु पीतं स्यादपि बन्ध्या लभेत् सुतम् ॥ २४ ॥
एकवर्णासवत्साया गोः क्षीरेण सुपेषितम्।
भावितं वटवन्दाकं पीतं बन्ध्या सुतं लभेत् ॥ २५ ॥

अथ काकबन्ध्यालक्षणम्।

पूर्वं पुत्त्रवती भूत्वा पश्चान्नो सूयते यदि।
काकबन्ध्या च सा ज्ञेया चिकित्सास्याश्च कथ्यते ॥ १ ॥
तच्चिकित्सा। विष्णुक्रान्तां समूलान्तु पिष्ट्वा दुग्धैस्तु माहिषैः।
महिषीनवनीतेन ऋतुकाले च भक्षयेत् ॥
एवं सप्तदिनं कुर्य्यात् पथ्यमुक्तञ्च पूर्ववत्।
गर्भं सा लभते नारी काकबन्ध्या सुशोभनम् ॥ २ ॥
अश्वगन्धीयमूलन्तु ग्राहयेत् पुष्यभास्करे।

योजयेन्महिषीक्षीरैः पलाडुं भक्षयेत् सदा।
सप्ताहाल्लभते गर्भं काकवन्ध्या न संशयः॥ ३॥

अथ मृतवत्सालक्षणम्।

गर्भसञ्जातमात्रेण पक्षान्मासाच्च वत्सरात्।
म्रियते द्वित्रिवर्षाद्वा यस्याः सा मृतवत्सिका॥
तत्र प्रयोगः कर्त्तव्यो यथा शङ्करभाषितम्॥ १॥
चिकित्सा। मार्गशीर्षे तथा ज्येष्ठे पूर्णायां लिप्त मन्दिरे।
नूतनं कलसं पूर्णं गन्धतोयेन कारयेत्॥
शाखाफलसमायुक्तं नवरत्नसमन्वितम्।
सुवर्णसूत्रिकायुक्तं षट्कोणमण्डले स्थितम्॥
तन्मध्ये पूजयेद्देवीमिकान्तीं मनसा स्थितः।
गन्धपुष्पाऽक्षतैर्दीपैर्धूपैर्नैवेद्यसंयुतैः॥
अर्च्चयेद्भक्तिभावेन मत्स्यमांसैः समद्यकैः।
ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा॥
वाराही च तथाचैन्द्री षट्पत्रेषु च मातरः।
पूजयेन्मन्त्रवीजेन श्रींकारेण विधिश्रुतैः॥
दधिभक्तैश्च पिण्डानि सप्त संख्यानि कारयेत्।
षट्संख्याः षट्सु पत्रेषु मातृभ्यः कल्पयेत् पृथक्॥
विल्वाभं सप्तमं पिण्डं शुचिस्थाने वहिः क्षिपेत्।
तैर्भुक्ते गृहमागच्छेद्यक्राङ्गं यावदाचरेत्॥
कन्यकां योगिनीं बालां भोजयेत् सकुटुम्बकैः।
दक्षिणां दापयेत् तासां देवताग्रेण चान्यथा॥
विसर्ज्य देवताश्चाथ नद्यां तत्फलमोदकम्।
सकुलं वीक्षयेद्धीमान् शुभेन शुभमादिशेत्॥
विपरीते पुनः कार्य्यं योगान्तर सुसिद्धिदम्।
प्रतिवर्षमिदं कार्य्यं दीर्घजीविसुतं लभेत्॥

"ओं क्रीं फें एकान्तीदेवतायै नमः" । अनेन मन्त्रेण पूजा जप
कार्य्यः ॥ २ ॥

प्राङ्मुखो कृत्तिका-ऋचे बन्ध्याककोटकीं हरेत् ।
तत्कन्दं पेषयेत् तोयैः कर्षमात्रं सदा पिबेत् ॥
ऋतुकाले तु सप्ताहं दीर्घजीविसुतं लभेत् ॥ ३ ॥

या वीजपूरद्रुममूलमेकं चीरेण सिद्धं हविषा विमिश्रम् ।
ऋतौ निपीय स्वपतिं प्रयाति दीर्घायुषं सा तनयं प्रसूते ॥ ४ ॥

द्रुममूलघृतम् ।

मञ्जिष्ठा मधुकं द्राक्षा त्रिफला शर्करा बला ।
मेदा पयस्या * काकोली मूलञ्चैवाश्वगन्धजम् ॥
अजमोदा हरिद्रे द्वे हिङ्गुनी कटुरोहिणी ।
उत्पलं † कुमुदं कुष्ठं काकोल्यौ चन्दनद्वयम् ॥
एतेषां कार्षिकैर्भागैर्घृतप्रस्थं विपाचयेत् ।
शतावरीरसं चीरं घृताद्देयं चतुर्गुणम् ॥
सर्पिरेतन्नरः पीत्वा नित्यं स्त्रीषु वृषायते ।
पुत्रान् जनयते नारी मेधाव्यान् प्रियदर्शनान् ॥
याचैवास्थिरगर्भा स्याद् या नारी जनयेन्मृतम् ।
अल्पायुषं वा जनयेत् या च कन्यां प्रसूयते ॥
योनिदोषे रजोदोषे गर्भस्रावे च शस्यते ।
प्रजावर्द्धनमायुष्यं सर्वग्रहनिवारणम् ॥
नाम्ना द्रुमघृतं ह्येतदश्विभ्यां परिकीर्त्तितम् ।
तद्युक्तं लक्षणामूलं क्षिपन्त्यत्र चिकित्सकाः ॥
जीववत्सैकवर्णाया घृतमत्र तु दीयते ।
आरण्यगोमयेनैव वह्निज्वाला प्रदीयते ॥ ४ ॥

* पयस्या—चीरयुक्तभूमिकुष्माण्डः ।

† उत्पलं नीलमिति ।

अथ गर्भरक्षा।

अकस्मात् प्रथमे मासि गर्भे भवति वेदना।
गोक्षीरैः पाययेत् तुल्यं पद्मकेशरचन्दनम्॥
पलमात्रं पिबेन्नारी त्र्यहं गर्भः स्थिरो भवेत्॥ १॥
अथवा मधुकं दारु शरवृक्षस्य वीजकम्।
संपिष्य क्षीरकाकोलीं पिबेत् क्षीरैस्तु गोभवैः॥ २॥

२ये मासि। नीलोत्पलं मृणालञ्च यष्टिः कर्कटशृङ्गिका।
गोक्षीरैस्तु द्वितीये च पीत्वा शाम्यति वेदना॥ ३॥
अश्वत्थवल्कलञ्चाथ तिलं कृष्णं शतावरी।
मञ्जिष्ठासहितं पिष्ट्वा पिबेत् क्षीरैश्चतुर्गुणैः॥ ४॥

३ये मासि। श्रीखण्डञ्च वचा कुष्ठं मृणालं पद्मकेशरम्।
पिबेत् शीतोदकं पिष्टं तृतीये वेदनावती॥
अथवा क्षीरकाकोलीं बलां पिष्ट्वा पयः पिबेत्॥ ५॥

४र्थे मासि। नीलोत्पलं मृणालानि गोक्षुरञ्च कशेरुकम्।
तुर्य्यमासे गवां क्षीरैः पिबेत् सा वेदनापरा॥ ६॥
अथवा मधुकं रास्नां श्यामां ब्राह्मणयष्टिकाम्।
अनन्तां पेषयित्वा च गव्यक्षीरेण सम्पिबेत्॥ ७॥

५मे मासि। पुनर्नवाञ्च काकोलीं तगरं नीलमुत्पलम्।
गोक्षीरं पञ्चमे मासि गर्भक्लेशहरं भवेत्॥ ८॥
अथवा वृहतीयुग्मं यष्ट्याङ्गं कटुकं त्वचम्।
गोघृतं क्षीरसंयुक्तं पिबेत् पिष्ट्वा च पञ्चमे॥ ९॥

६ष्ठे मासि। सिता कपित्थमज्जा च शीततोयेन पेषयेत्।
षष्ठे मासि गवां क्षीरैः पिबेत् क्लेशनिवृत्तये॥ १०॥
अथवा गोक्षुरं शिग्रुं मधुकं पृश्निपर्णिकाम्।
बलायुक्तं पिबेत् पिष्ट्वा गोदुग्धैः षष्ठमासके॥ ११॥

७मे मासि। कशेरु पौष्करं मूलं शृङ्गाटं नीलमुत्पलम्।
पिष्ट्वा च सप्तमे मासि क्षीरैः पीत्वा प्रशाम्यति ॥१२॥
अथवा मधुकं द्राक्षां शृङ्गाटञ्च कशेरुकम्।
मृणालं शर्करायुक्तं क्षीरैः पेयन्तु सप्तमे ॥ १३ ॥
८मे मासि। यष्टीं पद्माख्यकं मुस्तां कशेरु गजपिप्पलीम्।
नीलोत्पलं गवां क्षीरैः पिबेदष्टममासके ॥ १४ ॥
अथवा विल्वमूलञ्च कपित्थं बृहतीफलम्।
इक्षुपटोलयोर्मूलमेभिः क्षीरं प्रसाधयेत्।
तत्क्षीरमम्भसा पीत्वा गर्भे शाम्यति वेदना ॥ १५ ॥
९मे मासि। विशालावीज-कक्कोलं मधुना सह लेहयेत्।
वेदना नवमे मासि शान्तिमाप्नोति नान्यथा ॥ १६ ॥
अथवा मधुकं श्यामा त्वनन्ता क्षीरकाकोली।
एभिः सिद्धं पिबेत् क्षीरं नवमे वेदनावती ॥ १७ ॥
१०मे मासि। शर्करा गोस्तनीक्वाथैः सक्षौद्रं नीलमुत्पलम्।
पाययेद्दशमे मासि गवां क्षीरैः प्रशान्तये ॥ १८ ॥
अथवा शुण्ठीसंसिद्धं गोक्षीरं दशमे पिबेत्।
अथवा मधुकं दारु शुद्धक्षीरेण सम्पिबेत् ॥ १९ ॥

सामान्यौषधम्।

धान्याञ्जनं सावरयष्टिकाख्यं त्र्यहं निपीतं प्रमदा हठेन।
सप्ताहमात्रं विनियोज्य नारी स्तम्भाति गर्भं चलितं न चित्रम् ॥१॥
क्षौद्रं वृषं चन्दनसिन्धुजातं महेन्द्रमाज्यं पयसा सुपिष्टम्।
गर्भं चरन्तं प्रतिहन्ति शीघ्रं योगोऽयमुक्तः किल मूलदेवैः ॥२॥
कुलालहस्तोद्भवकर्दमस्य बस्तीपयःक्षौद्रयुतस्य मात्रम्।
गर्भच्युतिं शूलमयीं निवार्य्य करोति गर्भं प्रकृतं हठेन ॥ ३ ॥
कशेरुशृङ्गाटकजीरकाणि पयोघनैरण्डशतावरीभिः।
सिद्धं पयः शर्करया विमिश्रं संस्थापयेद्गर्भमुदीर्य्य शूलम् ॥ ४ ॥

कन्दं कौमुदकस्य माक्षिकयुतं क्षीराज्ययुक्तं पिबेत्
सप्ताहं सितया सुपक्वमबला शीतीकृतं वायुना ।
गर्भस्रावमशेषकं सपवनं शोषं त्रिदोषं वमिम्
शूलं सर्वविधं निहन्ति नियमादेवञ्च तत्तत् स्मृतम् ॥ ५ ॥
ह्रीवेराऽतिविषामुस्तैर्मोचशक्रैः शृतं यवम् ।
दद्याद्गर्भस्रवे चैव प्रदरे कुक्षिसंरुजे ॥ ६ ॥
कुवलयकन्दं सतिलं पीत्वा क्षीरेण मधुयुतं वनिता ।
मुक्तिं गुरुतरदोषैश्चलितं गर्भं दधत्याशु ॥ ७ ॥
पद्मोत्पलस्य मूलानि मधुशर्करया तिलाः ।
क्षरमाणेषु गर्भेषु गर्भस्थापनमुत्तमम् ॥ ८ ॥
थ गर्भे शुष्के । गोक्षीरं शर्करायुक्तं शुष्कगर्भप्रशान्तये ।
पिबेद्वा मधुकं चूर्णं गाम्भारीफलचूर्णकम् ।
समांशं गव्यदुग्धेन गर्भिणी तत्प्रशान्तये ॥ १ ॥

अथ सूतिकानिरोधे सुखप्रसवमाह ।

श्वेतं पुनर्नवामूलचूर्णं योनौ प्रवेशयेत् ।
क्षणात् प्रसूयते नारी गर्भेणातिप्रपीड़िते ॥ १ ॥
उत्तराभिमुखं ग्राह्यं श्वेतगुञ्जीयमूलकम् ।
कट्यां बद्ध्वा विमुक्तञ्च गर्भं पुत्रन्तु तत्क्षणात् ॥ २ ॥
वासकस्य तु मूलन्तु चोत्तरस्थं समुद्धरेत् ।
कट्यां बद्ध्वा सप्तसूत्रैः सुखं नारी प्रसूयते ॥ ३ ॥
उत्तरे च समालोड्य श्वेतगुञ्जाफलीयकम् ।
सुखप्रसवमाप्नोति तत्क्षणान्नात्र संशयः ॥ ४ ॥
योनिं वा लेपयेत् तेन सा सुखेन प्रसूयते ।
सहदेव्याश्च मूलन्तु कटिस्थं प्रसवेत् सुखम् ॥ ५ ॥
अपामार्गस्य मूलन्तु ग्राहयेच्चतुरङ्गुलम् ।
नारी प्रवेशयेद् योनौ तत्क्षणात् सा प्रसूयते ॥ ६ ॥

तोयेन लाङ्गलीमूलं पिष्ट्वा योनौ प्रवेशयेत् ।
नाभिञ्च लेपयेत् तेन चणात् सा सूयते सुखम् ॥ ७ ॥
गुञ्जाफलार्कपुष्पञ्च तोयपूगं तथाऽर्द्धकम् ।
पिबेद्वा तोयपिष्टञ्च सा सुखेन प्रसूयते ॥ ८ ॥

गुञ्जातरोर्मूलयुगं विधानादुत्पाद्य पुष्ये च रवौ निबद्धम् ।
कटीतले मूर्द्धनि नीलसूत्रैः शीघ्रं प्रसूतिं कुरुतेऽङ्गनायाः ॥९॥
आगारधूमं गृहवारिणा वा पीत्वाऽबला शीघ्रतरं प्रसूते ।
अलम्बुषामूलमथो निबद्धं योगद्वयं भूपतिरित्यवादीत् ॥ १० ॥
समातुलुङ्गं मधुकस्य चूर्णं मध्वाज्यमिश्रं प्रमदा निपीय । *
व्यथाविहीनं प्रसवं हठेन प्राप्नोति नैवात्र विकल्पबुद्धिः ॥ ११ ॥

दशमूलीशृतं तोयं घृतसैन्धवसंयुतम् ।
शूलातुरा पिबेदाशु सुखं नारी प्रसूयते ॥ १२ ॥

"ओं मन्मथ मन्मथ वाहिनि लम्बोदरं मुञ्च मुञ्च स्वाहा" ।
अनेन मन्त्रेण जलं सुतप्तं पातुं प्रदेयं शुचिना नरेण ।
तोयाभिपानात् खलु गर्भवत्या प्रसूयते शीघ्रतरं सुखेन ॥ १३ ॥

ओं कारञ्च हकारञ्च आंकारेण सुपूजितम् ।
अंकारं शिरसं कृत्वा अन्ते नमस्त्रिमूर्त्तये ॥

"अं ओं ह्रां नमस्त्रिमूर्त्तये" ।

अनेनैव तु मन्त्रेण जप्तव्यं सूतिकागृहे ।
सुखप्रसवमाप्नोति सा पुत्त्रं लभते ध्रुवम् ॥ १४ ॥

अथ बालानां प्रसूतानां भूतग्रहादिनिवारणम् ।

विल्वमूलं देवदारु गोशृङ्गञ्च प्रियङ्गुकः ।
मार्जारस्य मलं कुष्ठं वंशत्वग्गजमूत्रकैः ॥
पिष्ट्वा धूपो निहन्त्याशु ग्रहभूतज्वरादिकान् ।
शाकिनीराक्षसाः प्रेताः पिशाचाः ब्रह्मराक्षसाः ।

* अत्र मातुलुङ्गस्य मूलं योज्यं, न तु फलम् । पेयं क्वाथयित्वा ।

ऐकाहिको द्वाहिकश्च ज्वरो नश्यति तत्क्षणात्॥
"ओं द्रावितं तापे ठं ठः स्वाहा"। अनेन धूपं दद्यात्॥ १॥
श्रीवासं सैन्धवं कुष्ठं वचा तैलं घृतं वसा।
धूपो बालगृहे देयो ग्रहराक्षसशान्तये॥ २॥
शिरीषनिम्बयोः पत्रं गोशृङ्गस्य त्वचा वचा।
वंशत्वक् शिखिपुच्छञ्च कङ्गुना च समं घृतम्।
धूपो बालग्रहान् हन्ति एतन्मन्त्रेण मन्त्रितः॥
"ओं द्रुतं मुञ्च मुञ्च उड्डामरेश्वरं आज्ञापयति स्वाहा"
धूपत्रयाणामेष मन्त्रः॥ ३॥
पुनर्नवानिम्बपत्रसर्षपघृतैर्विरचितो धूपः।
गर्भिण्या बालानां सततं रक्षाकरः कथितः॥ ४॥
दाड़िमस्य च वन्दाकं ज्येष्ठा-ऋक्षे समुद्धरेत्।
द्वारबन्धे च बालानां सर्वग्रहनिवारणम्॥ ५॥
पुष्यार्के श्वेतगुञ्जाया मूलमुद्धृत्य धारयेत्।
बालानां कण्ठदेशे तु डाकिनीभयनाशनम्॥ ६॥
श्वेतापराजितापत्रं जयापत्रं द्वयोः रसम्।
नस्यं कुर्य्यात् पलायन्ते डाकिनीदानवादयः॥ ७॥
सर्पत्वक् शिंशपावृक्ष-पल्लवं रजनी वचा।
रसोनहिङ्गुगोरोमशृङ्गीमरिचमाक्षिकैः।
धूपः सर्वज्वरघ्नोऽयं कुमाराणां ज्वरापहः॥ ८॥
रसोनहिङ्गुगोरोमशृङ्गीमरिचमाक्षिकैः।
छुच्छुन्दरीमलं मांसं हरिद्रा विल्वपत्रकम्॥
इन्द्रः शिरीषपत्रञ्च धूपेन तत्प्रयोजितम्।
निहन्ति रोदनं रात्रौ बालस्याशु न संशयः॥ ९॥
मत्स्यराजस्य पित्तेन मरिचं भावयेद् बुधः।
रविवारे रौद्रशुष्कमञ्जनात् सर्वभूतहृत्॥ १०॥

नरसिंहस्य वीजन्तु सक्कदुच्चरितं हरेत्।
डाकिनीप्रेतभूतानि तमः सूर्य्योदये यथा॥

अत मन्त्रः।—"ओं नमो नरसिंहाय हिरण्यकशिपुवक्षःस्थलविदारणाय त्रिभुवनव्यापकाय भूतप्रेतपिशाचडाकिनीकुलोन्मूलनाय स्तम्भोद्भवाय समस्तदोषान् हर हर विसर विसर पच पच हन हन कम्पय कम्पय मथ मथ ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् फट् ठः ठः एह्येहि रुद्र आज्ञापयति स्वाहा"। इति नरसिंहमन्त्रः। "ओं ओं ह्रीं ह्रीं ह्रः ह्रः फट् स्वाहा। अनेन सर्षपमभिमन्त्रितं कृत्वा रोगिणं प्रहारयेत् तदा सर्वे ग्रहाः पलायन्ते॥ ११॥

अथ बलिरुच्यते।

बालग्रहाभिभूतानां बलिं यत्नेन कल्पयेत्।
शुचिः पक्का तु सप्ताहं मत्स्यमांससुराफलम्॥
पुष्पधूपाक्षतं गन्धं दीपञ्च दक्षिणादिकम्।
चतुष्पथे क्षिपेद्रात्रौ शुद्धे नूतनखर्परे।
शनौ वा कुजवारे वा बालदोषोपशान्तये।

"ओं सर्वभूतेभ्यो बलिं गृह्ण गृह्ण स्वाहा"। इति बलिदानमन्त्रः॥१॥

अथ सद्योजातबालकस्याहितुण्डिकानिवारणम्।

उडुम्बरभवं मूलं शिशुकण्ठाच्च धारयेत्।
वृहत्कुष्माण्डचूर्णं वा तेनाहितुण्डिकां जयेत्॥ १॥
श्वेतार्कमूलं संगृह्य गृहस्तम्भे च बन्धयेत्।
पुष्यार्के वा रवौ वारे तेनाहितुण्डिकां जयेत्॥ २॥
चन्द्रग्रस्ते शिखीमूलं विधिवद्बन्धयेद् बुधः।
बद्धा बालस्य जघने बालाऽहितुण्डिकां जयेत्॥ ३॥

अथ स्त्रीणां पुष्परक्षा।

पलाशराजादनयोः फलानि पुष्पाण्यथो शाल्मलिपादपस्य।
आज्येन मासार्द्धदिनं पिबन्ति स्यात्पुष्परक्षाद्भुतमङ्गनानाम्॥१॥

तुषाम्बुना पावकवृक्षमूलं निक्वाथ्य पीत्वा नियमं चरन्ती।
ऋतौ च काले त्रिदिनं पिबन्ती रक्षाभवेद्दोषविनाशमेति ॥ २ ॥
फलं कदम्बस्य च माक्षिकाणि तुषाम्बुना तु त्रिदिनं पिबन्ती।
स्नानावसाने नियमेन गर्भं बन्ध्या त्ववश्यं लभते हठेन ॥ ३ ॥
वैहायणं वा शुभमत्ति नित्यं पलप्रमाणं वनिताऽर्द्धमासम्।
जीवन्तिकं निश्चितमेव नश्येत् बन्ध्यात्वमुक्तं कविपुङ्गवेन ॥ ४ ॥
कर्षद्वयं राक्षसबीजचूर्णं सप्ताहमात्रं सितशालिधान्यम्।
ऋतौ निपीतं मृगशावकाक्ष्या रक्षार्थमेतन्नियतं प्रदिष्टम् ॥ ५ ॥

अथ दुर्भगाकरणम्।

ज्येष्ठानक्षत्रे निम्बवन्दाकं यस्या अङ्गे दीयते सा दुर्भगा भवति ॥ १ ॥

अथ कलहकरणम्।

विशाखायां निम्बवृक्षस्योत्तरमूलं विवस्त्रो विमुखीभूयोत्पाट्य मुखेन यस्य चाले प्रक्षिपेत् तस्य प्रत्यहं कलहो भवति। दूरीकृते तु तन्मूले भद्रं भवति ॥ १ ॥

तन्नक्षत्रे शाखोटबदरीबीजद्वयमेकीकृत्य यस्य गृहे स्थापयेत् तस्य नित्यं कलहो भवति ॥ २ ॥

शाखोटमूलपत्रञ्च एकीकृत्य यस्य गृहे स्थापयेत् तेन कलहो जायते नात्र संशयः ॥ ३ ॥

ब्रह्मदण्डीं समूलाञ्च काकमाचीसमन्विताम्।
जातीपुष्परसैः पिष्ट्वा सप्तरात्रं पुनः पुनः ॥
एष धूपः प्रदातव्यः शत्रुगोत्रस्य मध्यतः।
यथागोत्रं समाघ्राति पितापुत्रैः समं कलिः ॥ ४ ॥

अथ सर्वानिष्टनिवारणार्थं रक्षाविधिः।

कादिहरवसानञ्च अक्षरं स्वरभूषितम्।
ईकारेणाऽपि संयोज्य अधोरेफत्रयान्वितम् ॥

श्रोंकारशिरसं कृत्वा जप्तव्यं सिद्धिमिच्छता।
"श्रों क्षीं क्रीं खीं"। केचित्तु "श्रों क्रीं खीं चीं"॥
खसंयमनमन्त्रोऽयं शतार्द्धजापमात्रतः।
अशेषारिष्टनाशः स्यादित्याह पुरसूदनः॥ १॥
कपरं चपरञ्चैव ठपरं तपरन्तथा।
पपरं वर्णमाकृष्य ईकारेण सुपूजितम्॥
अधोरेफसमायुक्तं शोङ्कारशिरसं तथा।
"श्रों क्रीं खीं क्रीं ठीं थीं फ्रीं क्रीं"।
श्रद्धया तु महामन्त्रं ये जपन्ति सदा हृदि।
सर्वथा तस्य पुंसः स्यात् सर्वारिष्टविनाशनम्॥
हस्तेन रक्तपुष्पेण ग्रथितां मालिकां शुभाम्।
अभिमन्त्र्य शतेनापि दद्याद्देव्यै सदाऽनघे!॥
यावज्जीवं सुखं तस्य सर्वलाभो दिने दिने।
न गृहेऽनिष्टपातः स्याल्लिखित्वा स्थापने गृहे॥ ३॥
अक्षराणामन्त्यवर्णं लिखित्वा पञ्चधाऽनघे!।
अधोरेफसमायुक्तमोङ्कारशिरसं तथा॥
ईकारेण च सम्पूज्य अन्ते फड़क्षरान्वितम्।
"श्रों क्षीं क्षीं क्षीं क्षीं क्षीं फट्"।
मन्त्रोऽयं ममरूपश्च ध्यानं जापं तथैव च।
सदा स्यात् तद्गृहे क्षेमं सहस्रार्द्धस्य जापनात्॥
त्रैलोक्ये तत्समो नास्ति नित्यं फलमवाप्नुयात्।
नित्यं सम्पद्यते वासः पत्न्या पुत्रेण बान्धवैः॥
ज्ञातिभिः सज्जनैश्चापि शत्रुभिश्च विवर्जितः।
अन्यजन्मसुखी प्राणी शृणु देवि! महाफलः॥ ४॥
अन्तद्वयं समागृह्य अधोरेफसमायुतम्।
श्रोंकारेण युतं कृत्वा श्रोङ्कारशिरसं तथा॥

"श्रीं च्रीं च्रीं"

अनेनैव तु मन्त्रेण ये जपन्ति महाजनाः।
ते सर्वे शान्तिमायान्ति सततं तस्य जापतः ॥ ५ ॥
श्वेतार्कमूलं पुष्यार्के समुद्धृत्य विधारयेत्।
बाहुभ्यां धारणात् तस्य त्वनिष्टानि विशेषतः ॥
तद्दर्शनेन नश्यन्ति डाकिनी प्रेतदानवाः।
तद्रूपेन पलायन्ते प्रेताद्या दूरतो ध्रुवम् ॥ ६ ॥
पूर्वभाद्रपदे ऋक्षे वन्दाकन्तु शिरोषजम्।
संगृह्य शिरसि क्षिप्ते अभयं भवति ध्रुवम् ॥ ७ ॥
विष्णुक्रान्ताभवं मूलं हस्तस्थं चोरभातिहृत्।
नरसिंहस्य मन्त्रे* तु सकृदुच्चरिते हरेत्।
डाकिनीग्रहभूतानि तमः सूर्य्योदये यथा ॥
भूतप्रेतपिशाचादिभये स्मृत्वाऽभयो नरः।
भैरवोत्र महापूर्वो भवेदेव न संशयः ॥
चक्राणि लेख्यानि ॥ ८ ॥

अथ निद्रालुकरणम्।

निगड़े चौरिकायाञ्च पठेद्वारत्रयं यदि।
सर्वे प्रहरिका यान्ति निद्राया वशमेव च ॥ १ ॥

गुवाकं खादित्वा तस्यावशिष्टं विवरं कृत्वा संप्रोतयेत्, तत्र स्रावयेत्। तस्य वाटिकायां य आयाति तस्याऽनेन निद्रा भवति ॥ २ ॥

नीलोत्पलं समरिचं नागकेशरमूलकम्।
घृष्येत् तदञ्जयेच्चक्षुर्निद्रामाप्नोत्यसंशयः ॥ ३ ॥
काकजङ्घा जटा निद्रां जनयेत् शिरसि स्थिता।
मूलं वा काकमाच्याश्च कृष्णायास्तद्गुणं स्मृतम् ॥ ४ ॥

* नरसिंहमन्त्रः पुरा कथितः।

सुनिषस्सकशाखाञ्च शय्यास्थाने खनेदथ।
करञ्जमूलं शिरसि बन्धनात् कुरुते तथा ॥ ५ ॥

अथ निद्राभञ्जनम्।

कनकधूस्तूरमूलं मृताभ्रं केतकीपुष्परजः। एतानि पिष्टा कपटवेशेन खादयेत्, तेन निद्राभञ्जनं भवति ॥ १ ॥

अथ बन्धनमोचनम्।

मार्गशीर्षस्य पूर्णायां शिखिमूलं समुद्धरेत्।
बन्धनान्मुच्यते तेन शिखाबद्धो न संशयः ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः कमलपिङ्गले रुद्रहृदयाङ्गे वेताल अस्थिधारिणि तिष्ठ तिष्ठ सर सर सर्वान् मोहय मोहय भगवति शिखाजे तिमिरे महामाये स्वाहा"। अष्टोत्तरशतं जप्त्वा शिखायां पूर्वोक्तमौषधं बन्धयेत्, तेन सिद्धिः।

लत्तं वर्णं ककारञ्च लिखेद्बन्धनमोचनम्। यन्त्राणि लेख्यानि ॥ १ ॥

अथ निगड़ादिभञ्जनम्।

हस्तार्के सिन्धुवारस्य मूलं चोत्तरगं हरेत्।
स्पर्शनं बन्धविच्छेदं कुरुते शीघ्रमारुतः ॥ १ ॥
मांसीं रक्तोत्पलं तुल्यं कृकलासञ्च भोजयेत्।
तन्मलैर्गुटिकास्पर्शात् तदा बन्धं भिनत्त्यलम् ॥ २ ॥
सुपक्कामिष्टिकां कृष्ण-वज्रीं ग्राह्यान्तु योगिभिः।
सूक्ष्मचूर्णन्तु तत् कृत्वा लोहकिट्टमथापि वा ॥
सूत्रैः रज्जुं दृढ़ीकृत्य तिलतैलेन लेपिताम्।
तच्चूर्णलोटिकां कृत्वा महालोहं भिनत्त्यपि ॥ ३ ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय बहुरूपाय नानारूपधराय हस हस नृत्य नृत्य तुद तुद नानाकौतुकेन्द्रजालदर्शकाय ठः ठः स्वाहा"। अनेन सर्वयोगानभिमन्त्र्य सिद्धिः ॥ ४ ॥

अत्रास्ति मन्त्रान्तरमेकं तत्रैव।—"ओं अग्निमुखी पिशाची
अमुकं हन हन पच पच शीघ्रं मे वशमानय स्वाहा"। उक्तमन्त्रेण
सिद्धि: ॥ ५ ॥

"टं हं ओं आय आय चिं चिटि चिटि ह्रांलां वज्र नन्दिका
कालिका"। अनेन मन्त्रेण श्वेतसर्षपं श्वेतभीड्पुष्पत्रयं त्रि: पठित्वा प्रथमद्वारि
निक्षिपेत्, तेन सर्वाणि द्वाराणि भज्यन्ति ॥ ६ ॥

अथ गृहक्लेशनिवारणम्।

तक्रपिष्टेन तालेन लेपयेत् पुत्त्रिकाकृतिम्।
तामाघ्राय गृहाद् यान्ति मक्षिका नात्र संशय: ॥ १ ॥
श्वेतार्कदुग्धकुल्माषं तिलचूर्णसमन्वितम्।
अर्कपत्रेषु विन्यस्तं मूषिकान्तकरं गृहे ॥ २ ॥
तालकं छागविण्मूत्रं पलाण्डुं सह पेषयेत्।
आलेप्य मूषिकं तेन जीवितञ्च विसर्जयेत्।
तं दृष्ट्वा च गृहं त्यक्त्वा पलायन्ते हि मूषिका: ॥ ३ ॥
मार्जारस्य मलं तालं पिष्ट्वा मूषिकमालिपेत्।
तमाघ्राय गृहं त्यक्त्वा सद्यो निर्यान्ति मूषिका: ॥ ४ ॥
गन्धकं हरितालञ्च ब्राह्मीं त्रिकटुकं समम्।
छागलीमूत्रत: पिष्ट्वा लिप्तं मूषन्तु पूर्ववत् ॥ ५ ॥
मघायां ब्रध्नकं चेत्रे स्थापयेन्मधुकोद्भवम्।
मक्षिका मूषिकाणाञ्च जायते तुण्डबन्धनम् ॥ ६ ॥
मशकाकर्षको दीप: सावरो गुड़तैलज:।

अत्र मन्त्र:।—"पूर्वे ब्रह्मणे बन्ध, पश्चिमे विष्णवे बन्ध, उत्तरे
रुद्राय बन्ध, दक्षिणे यमाय बन्ध, पाताले वासुकये बन्ध, फणा-
ब्रह्माय बन्ध, हुं"। अङ्गुष्ठाभ्यां नम:। करसम्पुटं कृत्वा तालत्रयं दद्यात्।
मूषिकमशकनिवारणं भवति ॥ ७ ॥

रोहिषतृणपुष्पन्तु वर्त्तिमध्ये निवेशयेत् ।
तद्दीपदर्शनादेव क्षिप्रं नश्यन्ति मत्कुणाः ॥ ८ ॥
ममनीयस्य वृक्षस्य पल्लवाग्रेण वर्त्तिकाम् ।
कृत्वा दीपं प्रकुर्वीत क्षारकीटो विनश्यति ॥ ९ ॥
अर्कतूलामयीं वर्त्तिं भावयेत् तारकेन च ।
दीपं तत्कटुतैलेन निःशेषा यान्ति मत्कुणाः ॥ १० ॥
अर्जुनस्य फलं पुष्पं लाक्षा श्रीवासगुग्गुलुम् ।
श्वेतापराजितामूलं भल्लातकविड़ङ्गकम् ॥
धूपं सर्जरसोपेतं प्रदेयं गृहमध्यतः ।
सर्पाश्च मत्कुणा मूषा गन्धाद् यान्ति दिशो दश ॥ ११ ॥
गुड़श्रीवासभल्लात-विड़ङ्गत्रिफलायुतम् ।
लाक्षारसोऽर्कपुष्पञ्च धूपो वृश्चिकसर्पहृत् ॥ १२ ॥
मुस्तसिद्धार्थभल्लात-कपिकच्छूफलं गुड़म् ।
चूर्णं भानुफलोपेतं दहेत् सर्जरसैः समम् ॥
मत्कुणा मशकाः सर्पा मूषिका विषकीटकाः ।
पलायन्ते गृहं त्यक्त्वा यथा युद्धेऽति कातराः ॥ १३ ॥
सर्जरसकल्कमेदोऽर्जुनमूलमरुवककेतकनखोविद्धः ।
एतैर्धूपो रचितः कीटभुजगमशकमक्षिकादिहरः ॥ १४ ॥
राजवृक्षफलं बद्धं खट्वायां मत्कुणापहम् ।
लाक्षासर्जरसोशीर-सर्षपाः पत्रकं पुरम् ॥
भल्लातकविड़ङ्गानि रेणुकं पुष्करं तथा ।
जम्बुलो मशकं हन्ति धूपाद्वा गृहमध्यतः ॥ १५ ॥
अथ क्षेत्रस्य शस्यानामुपद्रवनाशनं जम्बूकादीनां तुण्डबन्धनञ्च ।
बालुकाश्वेतसिद्धार्थान् प्रक्षिपेत् क्षेत्रमध्यतः ।
शलभाः सर्पकीटाश्च वराहमृगमूषिकाः ।
मशकास्तत्र नो यान्ति मन्त्रविद्याप्रसादतः ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः सुरेभ्यो बलजः जपरि परि परि मिलि स्वाहा"। "ओं सुरेभ्यो नमः"। इति नमस्कृत्य इमां विद्यां प्रयोजयेत्। "विद्यां प्रयोजयामीति विद्या मे सिद्ध्यते स्वाहा"। अखिल-जम्बूकानां मृगाणां शलभानाम् अन्येषां प्राणिनां तुण्डबन्धनं करोति ॥ १ ॥

मूषजम्बूककीटानां कुरुते मुखबन्धनम्।
विद्यामङ्कुशनाथस्य मन्त्रं वा भैरवस्य च ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो नगरनाथाय हर हर शिलि शिलि सर्वेषां प्राणिनां तुण्डबन्धनं कुरु कुरु हुं फट् स्वाहा"। बालुकादिभिः सह श्वेतसर्षपान् सप्तवारमभिमन्त्र्य क्षेत्रमध्ये क्षिपेत्, सर्वोपद्रवनाशो भवति ॥ २ ॥

विद्यामङ्कुशनाथस्य मन्त्रं वा भैरवस्य च।
मूषजम्बूककीटानां कुरुते तुण्डबन्धनम् ॥ ३ ॥

अथ पक्ष्यादिभयनिवारणम्।

देवदालीयसिद्धार्थगुटिकां कारयेद् बुधः।
क्षेत्रमध्ये तु निक्षिप्य सर्वपक्षिभयं हरेत् ॥ १ ॥

अथ शस्यवृद्धिः।

पूर्वाषाढ़ाख्य ऋक्षे च वन्दां विभीतसम्भवाम्।
शस्यमध्ये क्षिपेत्तेन शस्यवृद्धिर्भवेद् ध्रुवम् ॥ १ ॥

अथ गोमहिष्यादेर्दुग्धवर्द्धनम्।

"ओं हुङ्कारिणी प्रसव ओं शीतलम्"। अनेन तृणादिकमभिमन्त्र्य भोक्तुं दद्यात् तदा बहुदुग्धं भवति ॥

अथ उच्चाटनम्।

मङ्गलवारे रात्रौ श्मशानाङ्गारं कृष्णवस्त्रेण कृत्वा रक्त-सूत्रेण संवेष्ट्य यस्य गृहे परिक्षिपेत् सप्ताहाभ्यन्तरे तस्य उच्चाटनं भवति ॥ १ ॥

पञ्चाङ्गुलं चित्रकस्य कीलं ग्राह्यं पुनर्वसौ।
सप्ताभिर्मन्त्रितं गेहे खनेदुच्चाटनं भवेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं लोहितमुखे स्वाहा"। अस्य अष्टोत्तरसहस्रजपेन पुरश्चरणम्॥ २॥

ख्यातमौडुम्बरं कीलं मन्त्रितं चतुरङ्गुलम्।
तं यस्य निखनेद्गेहे तस्य चोच्चाटनं भवेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं शिनि शिनि स्वाहा"॥ ३॥

भरण्यामङ्गुलैकन्तु उलूकस्यास्थिकीलकम्।
सप्ताभिर्मन्त्रितं यस्य निखन्योच्चाटनं भवेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं दह दह हल हल स्वाहा"॥ ४॥

काकोलूकस्य पक्षांस्तु हुत्वा ह्यष्टाधिकं शतम्।
यन्नाम्ना मन्त्रयोगेन समस्तोच्चाटनं भवेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भगवते रुद्राय हुं दंष्ट्राकरालाय अमुकं सपुत्रबान्धवैः सह हन हन दह दह पच पच शीघ्रं उच्चाटय उच्चाटय हूं फट् स्वाहा ठः ठः"॥ ५॥

लेपयेत् काकपित्तेन कीलमङ्गुलसम्मितम्।
निखनेद् यस्य भवने तस्य चोच्चाटनं भवेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं क्रीं दण्डिन् दण्डिन् महादण्डिन् नमोऽस्तु ते ठः ठः"॥ ६॥

नरास्थिकीलकं द्वारे निखन्याच्चतुरङ्गुलम्।
अरिद्वारे मन्त्रयुक्तं सद्यरुच्चाटनं भवेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भगवते रुद्राय अमुकं गृह्ण गृह्ण पच पच त्रासय त्रासय त्रोटय त्रोटय नाशय नाशय पशुपतिराज्ञापयति ठः ठः"॥ ७॥

मृतस्य पुरुषस्याथ निर्माल्यं चेलमेव च।
प्रेतालये समागृह्य यस्य गेहे निधापयेत्।

अष्टम्याञ्च चतुर्दश्यां तथैवोच्चाटनं भवेत् ॥

उद्धृतेन शान्तिः ॥ ८ ॥

श्वेतलाङ्गलिकामूलं स्थापयेद् यस्य वेश्मनि।
निखन्य तु भवेत् तस्य सद्य उच्चाटनं ध्रुवम् ॥ ९ ॥
सिद्धार्थं शिवनिर्माल्यं यद्गेहे निखनेद् बुधः।
उच्चाटनं भवेत् तस्य उद्धृते तु पुनः सुखी ॥

यन्त्राण्येव विलिख्यानि ॥ १० ॥

अथ उच्चाटनप्रकारान्तरमाह।

उच्चाटनविधिं वक्ष्ये यथोक्तं श्रीमतोत्तरे।
निम्बपत्रे लिखेन्नाम महिषाश्वपुरीषकैः।
काकपक्षविलेखन्या लेखनीयमनन्तरम् ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं काकतुण्ड धवलामुखि देवि अमुकमुच्चाटय मुकमुच्चाटय हुं फट् स्वाहा"।

एतन्मन्त्रं महादेवि ! लिखित्वा पूर्ववस्तुभिः।
निम्बवृक्षस्थितं सर्वं काकालयं हरेदथ ॥
श्मशानवह्निमानीय धुस्तूरकाष्ठदीपितम्।
वह्निं कृत्वा महातैलैरथवा कटुवस्तुभिः ॥
पूर्वोक्तमनुना तत्र होमयेद् विधिपूर्वकम्।
पञ्चोपचारयोगेन सम्पूज्य धवलामुखीम् ॥
तस्माद्भस्म प्रक्षिपेच्च शत्रोश्च मन्दिरोपरि।
उच्चाटनं भवेत् तस्य सपुत्रपशुबान्धवैः ॥
धूम्रवर्णां महादेवीं त्रिनेत्रां शशिशेखराम्।
जटाजूटसमायुक्तां व्याघ्रचर्मपरिच्छदाम् ॥
कृशाङ्गीमस्थिमालाञ्च कर्त्तृकाञ्च तथाम्बुजम्।
कोटराक्षीं भीमदंष्ट्रां पातालसदृशोदरीम् ॥

इति ध्यात्वा पूजयेत्।

एष योगविधिः ख्यातो वीरतन्त्रे महेश्वरि ! ॥

अथ विद्वेषणम्।

एकहस्ते काकपक्षमुलूकस्य तथाऽपरे।
मन्त्रयित्वा मेलयित्वा कृष्णसूत्रेण बन्धयेत् ॥
अञ्जलि सजलञ्चैव तर्पयेद्धस्तपक्षकैः।
एवं सप्तदिनं कुर्य्यादष्टोत्तरशतं जपेत्।
विद्वेषो जायते तत्र महाकौतुकमद्भुतम् ॥ १ ॥
मार्जारमूषिकाविष्ठा साध्यपुत्तलिका कृता।
नीलवस्त्रेण संवेष्ट्य मन्त्रयित्वा शतेन च ॥
विद्वेषो जायते तत्र भ्रातरौ तातपुत्रकौ।

मन्त्रस्तु।—"ओँ नमो महाभैरवाय श्मशानवासिन्यै अमुकामुकयोर्विद्वेषं कुरु कुरु क्रूं फट्" ॥ २ ॥

एकहस्ते काकपक्षमुलूकस्य तथाऽपरे।
दर्भेण धारयेद् यत्नात् त्रिसप्ताहं जलाञ्जलिम् ॥
रक्ताश्वमारपुष्पैकमन्त्रयुक्तं जलाञ्जलिम्।
नित्यं नित्यं प्रदातव्यमष्टोत्तरसहस्रकम्।
परस्परं भवेद्द्वेषः सिद्धियोग उदाहृतः ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओँ नमः कटौटनी प्रमोटनीकी गौरी गौ[री] अमुकस्य अमुकेन सह काकोलूकादिवत् कुरु कुरु स्वाहा" यन्त्राणि अत्र लेख्यानि ॥ ३ ॥

अथ व्याधीकरणम्।

"ओँ अमुकं हन हन स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण कटुतैला[त्] त्रिकटुं जुहुयात् तदा शत्रुर्वधिरो भवति ॥ १ ॥

भल्लातकरसे गुञ्जां कुर्य्यादतिसुचूर्णिताम्।
क्षिपेद्गात्रे भवेत् कुष्ठं सिताक्षीरैः पुनः सुखी ॥ २ ॥

वानरीफललोमानि विषं भल्लातचित्रकम्।
गुञ्जायुतं क्षिपेद्गात्रे स्याल्लूता वेदनान्विता ॥ ३ ॥
उशीरचन्दनञ्चैव प्रियङ्गुरक्तचन्दनम्।
तगरं पेषयेत् तोयैर्लेपाल्लूतादिनाशनम् ॥ ४ ॥
क्रोड़ीपयस्तैललेपात् पानाद्दै श्वेतकुष्ठहृत्।
ताम्बूले इन्द्रगोपञ्च दत्त्वाऽऽस्ये श्वेतकुष्ठहृत् ॥ ५ ॥
नीत्वा तेन यथापूर्वं भक्ष्या वा सोमराजिका ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय अमुकं रोगेण गृह्ण गृह्ण पच पच ताड़य ताड़य क्लेदय क्लेदय हूं फट् स्वाहा ठः ठः"। उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ६ ॥

क्षिपेन्मृगशिरा-ऋक्षे चिञ्चाकाष्ठस्य कीलकम्।
पञ्चाङ्गुलं रिपोर्गेहे वह्निमान्द्यं प्रजायते ॥ ७ ॥
सामुद्रलवणं वह्निः केवलं वा समुद्रजम्।
बन्धक्या उदरन्यस्तं सर्वमन्तःपुटे पचेत् ॥ ८ ॥
करवीरार्द्रकाष्ठेन तमादाय सुचूर्णयेत्।
खाद्ये पानेऽर्पयेद् यस्य तस्य चक्षुः प्रणश्यति ॥ ९ ॥
उलूकमस्तकं ग्राह्यं लवणेन प्रपूरयेत्।
मृत्पात्रस्थन्तु सप्ताहं अक्षकाष्ठेन चालयेत्।
दृष्टिं स्तम्भयितुं तस्य मरीचाक्षफलं वचा ॥ १० ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं चामुण्डे हन हन दह दह पच पच अमुकं गृह्ण गृह्ण स्वाहा"।

अनेन निम्बपत्रं कटुतैलेन साध्यस्य नाम गृहीत्वा जुहुयात्, स चाशु कुज्वरेण गृह्यते।

अनेन लवणाहुतिमष्टसहस्रं जुहुयात्, स शूलेन कुज्वरेण गृह्यते ॥ ११ ॥

तेनैव वेत्रपत्रमष्टसहस्रं जुहुयात्, स चाशु कुज्वरेण गृह्यते ॥ १२ ॥

रक्तपुष्पं चित्रकरसेन यस्य नामाभिलिख्य भूर्जे अर्कलतिकायां स्थापयेत् स दाहज्वरेण गृह्यते ।

व्याधीकरणयन्त्राण्येव लेख्यानि ॥ १३ ॥

अथ शत्रुभ्रामणम् ।

अश्वत्थकीलमश्विन्यां यस्य गेहे दशाङ्गुलम् ।
स्थापयेद्दीर्घयात्रा स्यात् तस्यापि न हि संशयः ॥ १ ॥
शृगालस्यास्थिकीलञ्च स्थाप्यं स्याच्चतुरङ्गुलम् ।
रिपोर्गेहे चन्द्र ऋक्षे दीर्घयात्रा च तस्य वै ॥ २ ॥

अथ उन्मत्तीकरणम् ।

तालकं धूर्त्तवीजञ्च घनचूर्णन्तु भक्षणे ।
दत्ते मत्तो भवेच्छत्रुः सिताक्षीरैः पुनः सुखी ॥ १ ॥
तालकं लशुनं मूर्ध्नि क्षिप्तं तस्य पिशाचकृत् ।
सुरामांसीसिताक्षीरं भक्षणात् स्यात् सुखावहम् ॥ २ ॥
मध्वाज्याभ्यां स्वर्णमाक्षीं लिप्त्वा तन्नीतकज्जलम् ।
दत्तं यस्याञ्जनं नेत्रे उन्मत्तो वै प्रजायते ॥ ३ ॥
गोघृतं सैन्धवं तुल्यं वराहस्य च पित्तकम् ।
अजाक्षीरेण तद्योज्यं पानेनोन्मत्त्यनाशनम् ॥ ४ ॥
मयूरपारावतकुक्कुटानां ग्राह्यं पुरीषं कनकञ्च तालम् ।
तन्मूर्ध्नि दत्तं कुरुते पिशाचं निवर्त्तते मुण्डितमस्तकेन ॥ ५ ॥
गुड़ं करञ्जवीजञ्च घनचूर्णं समं समम् ।
फलस्यान्ते प्रदातव्यमुन्मत्तो भक्षणाद्भवेत् ॥
शर्कराशतपुष्पाभ्यां क्षीरपाने सुखावहम् ॥ ६ ॥

यन्त्राण्येव । मन्त्रस्तु।—"ओं उन्मत्तकारिणि ठः ठः"। उक्त योगानामयं मन्त्रः ।

अथ मारणम्।

नरास्थिकीलकं पुष्ये गृह्णीयाच्चतुरङ्गुलम्।
निखनेत्तु गृहे यावत् तावत् तस्य कुलक्षयः॥

"ओं ह्रीं फट् स्वाहा"। सहस्रजपात् सिद्धिः॥ १॥

"ओं डं डां डिं डीं डुं डूं डें डैं डों डौं डं डः अमुकं गृह्ण गृह्ण हुं हुं ठः ठः"। अनेन नरास्थिकीलकं सहस्राभिमन्त्रितं चितामध्ये निखनेत्, स ज्वरेण नश्यति॥ २॥

अनेन मन्त्रेण मनुष्यास्थिकीलकं सहस्राभिमन्त्रितं यस्य गेहे निखनेद् यस्य नाम्ना श्मशाने वा निखनेत्, तस्य नाशः स्यात्॥ ३॥

"ओं णं णां णिं णीं णुं णूं णें णैं णों णौं णं णः ठः ठः"। अनेन नरास्थिषड्ङ्गुलकीलकं सहस्राभिमन्त्रितं यस्य नाम्ना गृहे श्मशाने वा निखनेत्, तस्य सर्वनाशो भवति॥ ४॥

अश्वास्थिकीलमश्विन्यां निखनेच्चतुरङ्गुलम्।
शत्रुगेहे निहन्त्याशु कुटुम्बं वैरिणां कुलम्॥

मन्त्रस्तु।—"हुं हुं फट् स्वाहा"। अनेन सप्ताभिमन्त्रितं शत्रुगृहे निखनेत्, आशु वैरिणां कुटुम्बकुलं क्षयं याति॥ ५॥

"ओं सुरेश्वराय स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण—
सर्पास्थ्यङ्गुलमात्रन्तु चाश्लेषायां रिपोर्गृहे।
निखनेत् सप्तधा जप्तं मारयेद्रिपुसन्ततिम्॥ ६॥
निम्बपर्णाङ्गुन्दुकौ ग्राह्या विषं लग्वानरोफलात्।
एतच्चूर्णं प्रदातव्यं शत्रुशय्यासनादिषु।
जायन्ते स्फोटकास्तीव्रा दशाहान्मरणं भवेत्॥ ७॥
आर्द्रायां निम्बवन्दाकं शत्रोः शयनमन्दिरे।
निखनेत् म्रियते शत्रुरुद्धृते च पुनः सुखी॥ ८॥
तथा शिरीषवन्दाकं पूर्वोक्तेनोडुना हरेत्।

शत्रोर्गेहे स्थापयित्वा रिपोर्नाशो भविष्यति ॥ ९ ॥
कृष्णषण्डस्य रक्तेन गङ्गामृत्तिकया सह ।
तिलकं भालदेशे च कृत्वा सम्भावयेत्तु यम् ।
विद्धः स्यात् तत्क्षणादेव प्रोञ्छिते च शुभं भवेत् ॥ १० ॥
कृष्णच्छागाश्वपादस्य खुरस्थं रोमकं हरेत् ।
कृष्णकुक्कुट-काकस्य ग्राह्यं पक्षचतुष्टयम् ॥
सर्वं दग्ध्वा तु भाण्डान्तस्तद्भस्म जलसंयुतम् ।
ललाटे तिलकं कृत्वा वामहस्तकनिष्ठया ।
स्व शिरो नम्यते यस्य तस्य वेधोऽस्मि निश्चितः ॥ ११ ॥
वामदन्तं कुलीरस्य अधोभागस्य चाहरेत् ।
शराग्रे फलकं कुर्य्याद्धनुश्च चितिजिम्भनैः ॥
गवां शिरां गुणं कृत्वा शत्रुं कुर्य्याच्च मृन्मयम् ।
तद्वज्जातेन वाणेन म्रियते तत्क्षणाद्रिपुः ॥ १२ ॥
ऊर्णनाभिश्च षड्बिन्दुः समांसः कृष्णवृश्चिकः ।
यस्याङ्गे तत् क्षिपेच्चूर्णं सप्ताहात् स्फोटनं भवेत् ।
मयूरपुच्छनीलाब्जं पिष्ट्वा लेपः सुखावहः ॥ १३ ॥
रिपुविष्ठां वृश्चिकञ्च खनित्वा तु विनिक्षिपेत् ।
आच्छाद्यावरणेनाथ तत्पृष्ठे मृत्तिकां क्षिपेत् ।
म्रियते मलरोधेन उद्धृतेन पुनःसुखी ॥ १४ ॥

"ओं क्रीं क्षः अमुकं क्षं" । अनेन मन्त्रेण राजिकालवणेन शिवनिर्माल्यानि कटुतैलेन सहसहोमात् शत्रोर्बधः ॥ १५ ॥

अथ अश्वमारणम् ।

कृष्णजीरकचूर्णेन अञ्जिताश्वो न पश्यति ।
तक्रेण क्षालयेच्चक्षुः सुस्थो भवति घोटकः ॥ १ ॥
घ्राणे कुच्छुन्दरीचूर्णं दत्ते पतति घोटकः ।
सुखश्चन्दनपानेन नासायान्तु न संशयः ॥ २ ॥

अश्वास्थिकीलमश्विन्यां कुर्य्यात् सप्ताङ्गुलं पुनः।
निखनेदश्वशालायां मारयत्येव घोटकान्॥
"ओं पच पच स्वाहा"। उक्तयीगेष्वयं मन्त्रः॥ ३॥
भरण्यामुक्तमन्त्रेण चितिकाष्ठस्य कीलकम्।
अष्टाङ्गुलन्तु निखनेदश्वशाला विनश्यति॥
मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भगवते रुद्राय ओं अश्वान् स्वाहा"।

अथ शस्यनाशनम्।

पुनर्वसौ चिताकाष्ठकीलकं त्र्यङ्गुलं क्षिपेत्।
शताभिमन्त्रितं क्षेत्रे शस्यं तत्र विनश्यति॥
"ओं लोहितमुखि स्वाहा"। इति मन्त्रः॥ १॥
आर्द्रायां निक्षिपेत् कीलं भल्लूकस्यास्थिसम्भवम्।
क्षेत्रमध्ये तथा शत्रोः सर्वं शस्यं विनश्यति॥ २॥
विशाखायां कालकाष्ठ-कीलमष्टाङ्गुलं क्षिपेत्।
कदलीवाटिकामध्ये नाशयेत् कदलीफलम्॥ ३॥

अथ रजकस्य वस्त्रनाशनम्।

ग्राहयेत् पूर्वफल्गुन्यां जातीकाष्ठस्य कीलकम्।
अष्टाङ्गुलप्रमाणन्तु निखन्याद्राजके गृहे।
शताभिमन्त्रितं तेन तस्य वस्त्राणि नाशयेत्॥
"ओं कुम्भं स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण साधयेदिति॥

अथ धीवरस्य मत्स्यनाशनम्।

संग्राह्यं पूर्वफल्गुन्यां वदरीकाष्ठकीलकम्।
अष्टाङ्गुलञ्च निखनेन्नाशयेत् धैवरे गृहे॥
"ओं जले स्वाहा"। "ओं मत्स्ये स्वाहा"। इति
[द्व]यस्य तुल्यं फलम्॥ १॥
सप्ताङ्गुलं मघा-ऋक्षे भाल्लातं काष्ठकीलकम्।
गृहीत्वा दासगेहे तु देयं मत्स्यो विनश्यति॥ २॥

कृत्तिकायामर्ककाष्ठ-कीलकञ्चाङ्गुलं चिपेत्।
शत्रोर्वापि तड़ागादौ मत्स्यस्तत्र विनश्यति ॥ ३ ॥

अथ कुम्भकारस्य भाण्डनाशनम्।

हस्तायां त्र्यङ्गुलं कीलं करवीरस्य काष्ठजम्।
निखनेत् कुम्भकारस्य शालायां भाण्डनाशकृत्।
पञ्चाङ्गुलं निम्बकीलं तद्दृक्षे पूर्ववत्फलम् ॥ १ ॥
गोक्षुरं मेषशृङ्गञ्च वीजं वा कोकिलाक्षजम्।
शूकरस्य मलं वापि मूलं वा श्वेतगुञ्जजम्।
पाकस्थाने तु भाण्डानां चिप्तं स्फोटयते ध्रुवम् ॥ २ ॥
तालं करञ्जवीजञ्च टङ्कनेन समन्वितम्।
कृत्वा भाण्डाः स्फुटन्त्येव उक्तानां मन्त्र उच्यते ॥
अत्र मन्त्रः।—"ओं दमन्य दमन्य स्वाहा" ॥ ३ ॥

अथ तैलिकस्य तैलनाशनम्।

मधुकाष्ठकीलकन्तु चित्रायां चतुरङ्गुलम्।
निखनेत् तैलशालायां तैलं तत्र विनश्यति ॥
"ओं दह दह स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण सहस्रजपः ॥ १ ॥
भल्लातकाष्ठं चित्रायां निखनेत् तैलिके गृहे।
अष्टाङ्गुलं तदा तत्र ग्राहको न हि गच्छति ॥ २ ॥

अथ गोपानां दुग्धनाशनम्।

निक्षिपेदनुराधायां जम्बूकाष्ठस्य कीलकम्।
अष्टाङ्गुलं गोपगेहे गोदुग्धं च प्रणश्यति ॥

अथ शाकनाशनम्।

गन्धकं चूर्णितं तत्र निक्षिपेज्जलमिश्रितम्।
नश्यन्ति सर्वशाकानि शेषान्यल्पबलानि च ॥

अथ वारजीविनः पर्णनाशनम्।

नवाङ्गुलं पूगकाष्ठकीलकं निक्षिपेद् गृहे।

ताम्बूलिकस्य क्षेत्रे वा ऋक्षे-शतभिषाह्वये।
तदा तस्य च ताम्बूलं नाशयत्याशु निश्चितम्॥

अथ तन्तुवायस्य सूत्रनाशनम्।

अश्विन्यां जाम्बरं * काष्ठं तन्तुवायगृहे क्षिपेत्।
द्वादशाङ्गुलमानन्तु तन्तुं तत्र छिनत्यलम्॥ १॥

अथ शौण्डिकस्य मदिरानाशनम्।

षोड़शाङ्गुलकं कीलं कृत्तिकायां सितार्कजम्।
शौण्डिकस्य गृहे क्षिप्तं मदिरां नाशयत्यलम्॥

अथ कर्मकारस्य लौहनाशनम्।

रोहिण्यां वदरीकाष्ठकीलमेकादशाङ्गुलम्।
कर्मकारगृहे क्षिप्तं लौहं तप्तं भवेन्न हि॥

अथ नानाकौतुकम्।

शिखिनस्तु शिखाचूर्णं भोजयेद्दिनसप्तकम्।
तद्विष्ठालिप्तहस्तस्य द्रव्यं शक्नोत्यनेकताम्॥ १॥
सप्ताहं तिलतैलेन भावयेदातपे चिरम्।
अङ्कोलवीजचूर्णन्तु योज्यं पेष्यं पुनः पुनः॥
तत्तैलं ग्राहयेद् यत्नात् तैलकारस्य यन्त्रतः।
अथवा कांस्यपात्रे द्वे तेन कल्केन लेपयेत्॥
उत्थाप्य स्थापयेद् घर्मे सम्मुखन्तु परस्परम्।
तयोरधः कांस्यपात्रे पतितं तैलमाहरेत्॥
इदमेवाङ्कुलीतैलं सर्वयोगेषु योजयेत्।
इदमङ्कुलीतैलन्तु मण्डितं तत्क्षणाद्विशेत्।
सफलो जायते वृक्षस्तत्क्षणान्नात्र संशयः॥ २॥
पद्मिनीवीजचूर्णन्तु भाव्यमङ्कुलीतैलतः।

---

* जाम्बरं—जाम्बीर स्थाने छन्दोऽनुरोधात् पठितम्।

न्यस्तं जले महाश्चर्य्यं तत्क्षणात् पुष्पसम्भवः॥ ३॥
यानि कानि च वीजानि जलजस्थलजानि च।
अङ्कलीतैललिप्तानि तानि तान्युद्भवानि च॥ ४॥
यत्किञ्चित् काण्डमूलोत्थं पत्रपुष्पफलादिकम्।
अङ्कलीतैललिप्तन्तु तुल्यरूपं भवेत् ध्रुवम्॥ ५॥
गुञ्जाफलाम्बुपिष्टञ्च लेपयेत् पादुकाद्वयम्।
विना क्लेशं नरो गच्छेत् क्रोशमेकं न संशयः॥ ६॥
लघु दारुमयं पीठं गुञ्जापिष्टेन लेपयेत्।
शुष्कमन्तर्जलैः सार्द्धं उपविष्टं न मज्जति॥ ७॥
गुञ्जावीजं त्वचोन्मुक्तं चूर्णं भाव्यं नृमूत्रकैः।
सप्तवारं ततः काष्ठं लिप्तमङ्कलसम्भवम्॥
तैलमादाय तल्लिप्तं पूर्ववत्पादुकागतिः॥ ८॥
वर्त्तिः सर्जरसैः पूर्णा तैललिप्ता जले स्थिता।
ज्वालिता दीपवर्त्तिस्तु ज्वलत्येव न संशयः॥ ९॥
कटुतुम्बुरत्यतैलेन पारावतचटोद्भवम्।
मलञ्च शिखिमूलञ्च पेषितं गर्दभास्थिजम्॥
ललाटे तिलकं कृत्वा तेनादृश्यः पुनः पुनः।
दशाऽऽस्यो जायते तेन यथा लङ्केश्वरो नृपः॥ १०॥
शिग्रुवीजोत्थितं तैलं पारावतपुरीषकम्।
वराहस्य वसायुक्तं शिखिमूलं समं समम्॥
ललाटे तिलकं तेन यः करोति स वै जनैः।
दृश्यते पञ्चवक्त्रोऽसौ यथा साक्षान्महेश्वरः॥ ११॥
रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां मयूरास्ये विनिक्षिपेत्।
भार्गीवीजं मृदं कृष्णां कृष्णभूमौ निवापयेत्॥
तज्जातभार्गीं संगृह्य तया कुर्य्यात्तु रज्जुकम्।
तद्रज्जुबद्धः पुरुषो मयूरो दृश्यते जनैः॥ १२॥

तद्योगे कृष्णमार्जारवक्त्रे चैरण्डवीजकम्।
तज्जातैरण्डवीजानामेकं वक्त्रेण धारयेत्।
तं प्रपश्यन्ति मार्जारं मनुष्या नात्र संशयः॥ १३॥
शृगालमश्वान् मेषांश्च यद्दिने वापयेत् पृथक्।
मयूरास्ये तदा भार्गी जाता सिद्धिश्च तादृशी॥ १४॥
रक्तगुञ्जाफलं वाप्यं स्त्रीकपाले च सेचयेत्।
जातं फलं क्षिपेद्वक्त्रे स्त्रीरूपो दृश्यते पुमान्॥ १५॥
नरादिसर्वजन्तूनां ग्राह्यं सद्योहृतं शिरः।
तच्च कृष्णचतुर्दश्यां सर्ववीजान्वितं वपेत्॥
भृङ्गीधुस्तूरवीजानि गुल्मं निम्बफलैर्युतम्।
निखनेत् कृष्णभूम्यान्तु बलिपूजासमन्वितम्॥
सेचयेत् फलपर्य्यन्तं यावद्वीजानि चाहरेत्।
तत्तद्वीजे कृते वक्त्रे तत्तद्रूपं भवेत् ध्रुवम्॥
इत्येवं कौतुकं लोके नानारूपस्य दर्शनम्।
मुक्तवीजो भवेत् सुस्थो नात्र कार्य्या विचारणा॥ १६॥
हरितालं शिलाचूर्णं अङ्कुलीतैलभावितम्।
तल्लिप्तवक्त्रशिरसं स्थितं पश्यति वह्निवत्॥
तथैवाङ्कोलतैलेन स्फुरत्येव न संशयः॥ १७॥
सिन्दूरं गन्धकं तालं समं पिष्ट्वा मनःशिलाम्।
तल्लिप्तवस्त्रधृक् चासौ रात्रौ संदृश्यतेऽग्निवत्॥
दूरेऽपि स्थितलोकैश्च रात्रौ तु कौतुकं महत्॥ १८॥
खद्योतभूलताचूर्णे ललाटे तिलके कृते।
रात्रौ संदृश्यते ज्योतिस्तस्मिन् स्थाने तु कौतुकम्॥१९॥
मुनिपुष्परसैः पुष्पैर्घृष्ट्वा स्रोतोऽञ्जनं ततः।
अञ्जिताक्षो नरः पश्येन्मध्याह्ने तारका मयम्॥ २०॥
वाप्यं वार्त्ताकुवीजञ्च नृकपाले मृदा सह।

तज्जातवीजं मूलं वा मुखे प्रक्षिप्य मानवः ।
शतयोजनपर्य्यन्तं पश्येत् सर्वं यथाऽन्तिकम् ॥ २१ ॥
वारिमक्षिकया सार्द्धं तज्जलं यस्य भक्षणे ।
दीयते निःसरेत् तस्य ह्यधोवायुस्तु कौतुकम् ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय। वज्ररूपाय हस हस नृत्य नृत्य तुद तुद नानाकौतुकेन्द्रजालदर्शकाय ठः ठः स्वाहा"। अनेन सर्वयोगानभिमन्त्र्य सिद्धिः। अष्टोत्तरशतजपेन पुरश्चरणम् ॥ २२ ॥

अथ काम्यसिद्धिः ।

पुष्यार्के तु समागृह्य मूलं श्वेतार्कसम्भवम् ।
अङ्गुष्ठप्रमितां तस्य प्रतिमान्तु प्रपूजयेत् ॥
गणनाथस्वरूपान्तु भक्त्या रक्ताश्वमारजैः ।
कुसुमैश्चापि गन्धाद्यैर्हविष्याशी जितेन्द्रियः ॥
पूजयेन्नाममन्त्रैश्च तद्बीजानि नमोऽन्तकैः ।
यान् यान् प्रार्थयते कामान् मासैकेन तु तान् लभेत् ॥
प्रत्येकं काम्यसिद्ध्यर्थं मासमेकं प्रपूजयेत् ॥

गणेशवीजमाह।—"पञ्चान्तकं ओं अन्तरीक्षाय स्वाहा"। अनेन पूजयेत्। पञ्चान्तकं शशिधरं वीजं गणपतेर्विदुः। "ओं ह्रीं पूर्वदयां ओं ह्रीं फट् स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण रक्ताश्वमारपुष्पाणि घृतक्षौद्रयुतानि जुहुयात्। वाञ्छितं ददाति। "ओं ह्रीं श्रीं मानसे सिद्धिकरि ह्रीं नमः"। अनेन मन्त्रेण रक्तकुसुममेकं जप्त्वा नित्यं क्षिपेद्। एवं लक्षं जपेत्। ततो भगवती वरदा अष्टगुणानामेकगुणं ददाति।

अथ वाक्यसिद्धिः ।

कृत्तिकायां स्नुहीवृक्ष-वन्दाञ्च धारयेत् करे ।
वाक्यसिद्धिर्भवेत् तस्य महाश्चर्य्यमिदं स्मृतम् ॥ १ ॥

अनेन ग्राहयेत् स्वाती-नक्षत्रे वदरीभवम्।
वन्दाकं तत्करे धृत्वा यद्वस्तु प्रार्थ्यते जनैः॥
तत्क्षणात् प्राप्यते सर्वं मन्त्रमत्रैव कथ्यते।
"ओं अन्तरीक्षाय स्वाहा"। अनेन ग्राहयेत्॥ २॥

अथ गुप्तधन-गुप्तप्रवेश-चौर-देवदानवादिप्रकाशनम्।

वन्दां शाखोटवृक्षस्थां गोक्षुरं लक्षणापदम्।
अजाक्षीरेण पिष्ट्वा च ललाटे तिलके कृते॥
प्रकाशं जायते सर्वं तच्छृणुष्व समासतः।
धनानि यत्र वा सन्ति ये वा चौरादिकास्तथा॥
गुप्तवेशा महात्मानो गन्धर्वा यक्षिणीश्वराः।
जन्तुर्धातुश्च वृक्षाद्या मर्त्यलोके स्थिता ध्रुवम्॥ १॥
अश्लेषायां शनैर्वारे सायं दाड़िम्बवीजकम्।
रसं संगृह्य तुवरीं कृष्णाष्टम्याञ्च भूमिजे॥
पद्ममूलं मङ्गलेऽहन्यञ्जनं कारयेत् सुधीः।
प्रकाशं पूर्ववत् सर्वं जायते नात्र संशयः॥
इति गुप्तधनादिप्रकाशनम्॥ २॥

अथ धनुर्विद्या।

इन्द्रेण या विद्या पूर्वमर्जुनं प्रति कथिता सा सप्तविंशत्य-
[क्ष]रा। "कालायुत रक्ताधरे ओंकारशतगुण आधारे एकादश-
[श]तसहस्र"। इन्द्र आज्ञा। एतन्मन्त्रेण शरं धृत्वा आकर्णं पूरिते
[ध]नुषि शरं मेलयेत्। सहस्रधा भवति। कलौ दशधा॥ १॥
महादेवेन इन्द्रं प्रति या विद्या कथिता सा सप्तदशाक्षरा।
"चान्दधरगुण रेख काण्ड ब्रह्मज्ञान ओं ओं ओं"। एतन्मन्त्रं
[प]ठित्वा पञ्चधा शरं तदाक्षिपेत् पूर्ववद्भवति।
सर्पात् कवलितं भेकमर्द्धमात्रं समुद्धरेत्।
छित्वा सर्पस्य मुण्डञ्च आतपे शोषयेत् पृथक्॥

पिष्ट्वा पृथग्वटी कार्य्या लक्ष्यबाणप्रदा स्मृता।
लक्ष्ये च भेकतिलकं शराग्रे सर्पमुण्डजम्॥
दत्त्वा तिलकमाकर्णगुणं धनुषि वेधयेत्।
लक्ष्यस्य तिलकं बाणो विध्यत्येव न संशयः॥

अथ धनधान्याक्षयकरणम्।

ऋक्षे च पूर्वफल्गुन्यां दाड़िमीवृक्षसम्भवा।
वृक्षादनी धने देया अक्षयं भवति ध्रुवम्॥ १॥
वन्दाकन्तु मघा-ऋक्षे बहुवारकवृक्षजम्।
धान्यागारे प्रदातव्यमक्षयं भवति ध्रुवम्॥ २॥
शेफालिकाया वन्दाकं हस्तायाश्च समुद्धरेत्।
धान्यमध्ये तु संस्थाप्यं तद्धान्यमक्षयं भवेत्॥ ३॥
भरण्यां कुशवन्दाकं गृहीत्वा स्थापयेद् बुधः।
सम्पूर्णधनधान्यान्तःस्थः करोत्यक्षयं ध्रुवम्॥ ४॥
उडुम्बरस्य वन्दाकं रोहिण्यां ग्राहयेद् बुधः।
स्थापयेत् सञ्चितार्थान्तः सदा भवति चाक्षयम्।
मन्त्रेण मन्त्रितं कृत्वा मन्त्रमत्रैव कथ्यते॥
"ओं नमो धनदाय स्वाहा"॥ ५॥

अथ श्रुतिधर-कवित्वादिकरणम्।

पथ्याघृतम्।

पथ्या वचा कणा शुण्ठी सैन्धवं मरिचं वचा।
शिग्रुं प्रतिपलं चूर्णं द्वाविंशतिपलं घृतम्॥
घृताच्चतुर्गुणं क्षीरं दत्त्वा सर्वं विपाचयेत्।
घृतशेषं पिबेन्नित्यं वाङ्मेधास्मृतिबुद्धिदम्॥ १॥

ब्राह्मीघृतम्।

वचा ब्राह्मीफलं कुष्ठं सैन्धवं तिलपुष्पिकाम्।
चूर्णयित्वा द्रवैर्भाव्यं ब्राह्मीमण्डूकसम्भवैः॥

दिनमेकं ततः पाच्यं घृतं कल्काच्चतुर्गुणम्।
घृताच्चतुर्गुणं देयं क्षीरं ब्राह्मीरसाञ्चितम्।
घृतशेषं समुत्तार्य्य लिहेद्वा बुद्धिदायकम्॥ १॥
द्वे हरिद्रे वचा कुष्ठं पिप्पली विश्वभेषजम्।
अजाजी अजमोदा च यष्टीमधुकसैन्धवम्॥
एतानि समभागानि सूक्ष्मचूर्णानि कारयेत्।
तच्चूर्णं सर्पिषा लेह्यं कार्षिकं वाक्यशुद्धिकृत्।
भक्षयेन्मासमेकन्तु बृहस्पतिसमो भवेत्॥ २॥
ब्राह्मी-मुण्डी-वचा-शुण्ठी-पिप्पली-समचूर्णकम्।
मधुना भक्षयेत् कर्षं नष्टवाक् शुद्धवाग्भवेत्॥ ३॥
वचाऽस्थि करवी गुन्द्रा मुषली मधुकं बला।
अपामार्गस्य पञ्चाङ्गं क्षौद्रेण पूर्ववत् फलम्॥ ४॥
अपामार्गः वचा शुण्ठी विड़ङ्गः शङ्खपुष्पिका।
शतावरी गुड़ूची च समं चूर्णा हरीतकी॥
घृतेन भक्षयेत् सर्वं नित्यं ग्रन्थसहस्रधृक्॥ ५॥
अश्वगन्धा चाजमोदा पाठा कुष्ठं कटुत्रयम्।
शतपुष्पी विश्ववीजं सैन्धवञ्च समं समम्॥
एतदर्द्धं वचा चूर्णं मेलितं मधुसर्पिषा।
भक्षयेत् कर्षमात्रन्तु जीर्णान्ते क्षीरभोजनम्।
सहस्रग्रन्थधारी स्याद् ब्रह्मचारी कविर्भवेत्॥ ६॥
लिहेज्ज्योतिष्मतीतैलं बलया वचया सह।
स्तोकं स्तोकं क्रमेणैव यावन्निष्कचतुष्टयम्।
निर्वाते मधुराशी स्याद् ब्रह्मचारी कविर्भवेत्॥ ७॥
सूर्य्यस्य ग्रहणे वेन्दोः समन्त्रामाहरेद्वचाम्।
चूर्णितां सघृतां भुक्त्वा सप्ताहं वाक्पतिर्भवेत्॥
इत्येवमादियोगानां मन्त्रराजो शिवोदिता।

जप्त्वा मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् पश्चात् तैरेव भक्षयेत् ॥
मन्त्रस्तु।—"ओं क्लं हयग्रीवागीश्वराय नमः"। सहस्रजपः ॥८॥
धात्रीफलरसैर्भाव्यं वचाचूर्णं दिनावधि।
घृतेन लेहयेन्निष्कं वाक्शुद्धिस्मृतिबुद्धिकृत् ॥ ९ ॥
वचाचूर्णं पिबेत् क्षीरैः पुनर्मन्त्रेण मन्त्रयेत्।
भोज्यक्षीरान्नशाल्यन्नं सप्ताहाद् वाक्पतिर्भवेत्।
सप्तमे अष्टमे चैव साक्षात् श्रुतिधरो भवेत् ॥ १० ॥
वचाचूर्णं पिबेत् क्षीरैर्घृतैः क्षौद्रैश्च यत् पुनः।
सप्ताहक्रमयोगेन लेह्यं स्यात् पूर्ववत् फलम् ॥ ११ ॥
पुष्यार्कयोगे संगृह्य श्वेतार्कस्य तु मूलकम्।
छायाशुष्कन्तु तच्चूर्णं मन्त्रेणैवाभिमन्त्रितम् ॥
कर्षमर्द्धपलं वापि प्रातरुत्थाय यः पिबेत्।
तक्रेण सर्पिषा वापि जीर्णान्ते क्षीरभोजनम्।
एवं सप्ताहमात्रेण कविर्भवति बालकः ॥
"ओं महेश्वराय नमः"। अनेनाभिमन्त्र्य पिबेत् ॥ १२ ॥

अथ किन्नरीकरणम्।

विभीतकं कणा शुण्ठी सैन्धवं त्वक् समं समम्।
गोमूत्रेण पिबेत् कर्षं किन्नरैः सह गीयते ॥ १ ॥
जातीपत्रं कणा लाजा मातुलुङ्गदलं मधु।
पलं लेह्यं भवेन्नादः किन्नराधिक एव च ॥ २ ॥
देवदारु कणा व्योषं शताह्वा पत्रकं निशा।
वचासैन्धव-ग्रिग्रुत्थ-मूलं पेष्यं समं समम् ॥
कर्षैकं मधुसर्पिभ्यां मासं लिह्यात् सदा तु यः।
कण्ठशुद्धिर्भवेत् तेन किन्नरैः सह गीयते ॥ ३ ॥
शुण्ठी च शर्करा चैव क्षौद्रेण सह संयुता।
कोकिलस्वर एव स्याद् गुटिका भुक्तिमात्रतः ॥ ४ ॥

आर्द्रकं रङ्कोरण्ट बला ब्राह्मी वचा तथा।
एतच्चूर्णं समांशेन पलैकं वारिणा पिबेत्॥
माघमासे चतुर्दश्यां कृष्णपक्षे दिसप्तकम्।
गन्धर्वसदृशं गानं कोकिलानां स्वरो यथा॥ ५॥
निर्गुण्डीमूलचूर्णन्तु तिलतैलेन लिह्यते।
कण्ठशुद्धिर्भवेत् तस्य किन्नरैः सह गीयते॥ ६॥

अथ चक्षुष्यम्।

वर्षाकाले काकमाची समूला तैलपाचिता।
खादेत् समासतश्चक्षुर्गृध्रदृष्टिर्भवेत् समम्॥ १॥
श्वेतं पुनर्नवामूलं घृतघृष्टं सदाञ्जयेत्।
जलस्रावं निहन्त्याशु तन्मूलञ्च निशायुतम्।
अञ्जने नेत्ररोगाणि न भवन्ति कदाचन॥ २॥
द्विनिशा सैन्धवं त्र्यूषं वीजं कारञ्जकं समम्।
भृङ्गीद्रवैर्युतं वापि तिमिरं पटलं हरेत्॥ ३॥
शम्बूकं वा वराटं वा दग्धं शुष्कं विचूर्णितम्।
अञ्जनान्नवनीतेन हन्ति पुष्पं चिरन्तनम्॥ ४॥
अजामूत्रेण भूधात्रीमूलं पिष्ट्वा च वर्त्तिका।
नवनीतसमायुक्ता हन्ति पुष्पं चिरन्तनम्॥ ५॥
अञ्जनान्नाशयेत् पुष्पं क्षौद्रैर्वा स्वर्णमाक्षिकम्।
मरीचमर्दनात् रक्तैः * वर्त्ती रात्र्यन्धतां जयेत्॥ ६॥
जयन्ती वाऽभया वाथ घृष्टा स्तन्यैर्निशान्धहृत्।
शोणितं चर्मकोपञ्च मांसवृद्धिञ्च नाशयेत्॥ ७॥
अजस्य कृष्णमांसान्तः पिप्पलीं मरिचं क्षिपेत्।
भावयित्वा घृते पक्वा घटिकान्ते समुद्धरेत्।
मध्वाज्यस्तन्यसंपिष्टं रात्र्यन्धहरमञ्जनम्॥ ८॥

* अत्र रक्तैरित्यनेन स्त्रीयरक्तैरित्यर्थः।

अजापित्तगतं व्योषं धूमस्थाने विशोषयेत् ।
चिरविल्वरसैर्घृष्टं रात्र्यन्धहरमञ्जनम् ॥
घृतेन पुष्पं मधुनाऽश्रुपातं तैलेन कण्डूं तिमिरं जलेन ।
रात्र्यन्धकं काञ्जिकया निहन्ति पुनर्नवा* नेत्रनवाङ्कुरी स्यात्॥८॥
चन्द्रोदया वटी। हरीतकी वचा कुष्ठं पिप्पली मरिचानि च ।
विभीतकस्य मज्जा च शङ्खनाभिर्मनःशिला ॥
सर्वमेतत् समं कृत्वा छागीक्षीरेण पेषयेत् ।
नाशयेत् तिमिरं कण्डूं पटलान्यर्वुदानि च ॥
अधिकानि च मांसानि येन रात्रौ न पश्यति ।
अपि द्विवार्षिकं पुष्पं मासेनैकेन नाशयेत् ॥
वर्त्तिश्चन्द्रोदया नाम नृणां दृष्टिप्रसादनी ।
छायाशुष्का वटी कार्य्या नाम चन्द्रोदया वटी ॥१०॥
यस्त्रैफलं चूर्णमपथ्यवर्जी सायं समश्नाति हविर्मधुभ्याम् ।
स मुच्यते नेत्रगतैर्विकारैर्भृत्यैर्यथा क्षीणधनो मनुष्यः ॥ ११ ॥

अथ कर्णस्य बाधिर्य्य-कृमिनाशनम् ।

शिखरिक्षारयुतेन जलकृतकल्केन साधितं तिलजम् ।
अपहरति कर्णनादं बाधिर्य्यञ्चापि पूरणतः ॥ १ ॥
दशमूलकषायेण तैलप्रस्थं विपाचयेत् ।
एतत् कल्कं प्रदायैव बाधिर्य्ये परमौषधम् ॥ २ ॥
नीलोत्र्यधरसे तैलं सिद्धं काञ्जिकसंयुतम् ।
कदुष्णपूरणात् कर्णे निःशेषकृमिनाशनम् ॥ ३ ॥
दन्तेन चर्वयेन्मूलं नन्द्यावर्त्तपलाशयोः ।
तन्नालीपूरिते कर्णे ध्रुवं गोमाक्षिकां जयेत् ॥ ४ ॥
ताम्बूलभक्षणं कृत्वा तत्र सन्दापयेद् बुधः ।
तत्र स्थितास्तु कृमयो नाशमायान्ति निश्चितम् ।

* अत्र श्वेतपुनर्नवा ग्राह्या ।

मुषली वागुजोचूर्णं खादेद्वाधिर्य्यशान्तये ॥ ५ ॥
मनःशिलाऽपामार्गोऽथ मूलं चूर्णं मधुप्लुतम्।
भक्षयेत् कर्षमात्रन्तु बधिरत्वप्रशान्तये ॥ ६ ॥
लशुनामलकं तालं पिष्ट्वा तैले चतुर्गुणे।
तैलाच्चतुर्गुणं क्षीरं पाच्यं तैलावशेषितम् ॥
तत् तैलं निक्षिपेत् कर्णे बाधिर्य्यञ्च विनाशयेत् ॥ ७ ॥

अथ कर्णपालीवर्द्धनम्।

सिद्धार्थं वृहतीञ्चैव ह्यपामार्गं समं समम्।
छागीक्षीरैः प्रलेपोऽयं कर्णपालीं विवर्द्धयेत् ॥ १ ॥
मूषलीकन्दचूर्णन्तु महिषीनवनीततः।
लोड़येत् स्निग्धभाण्डे तु धान्यराशौ निवेशयेत् ॥
सप्ताहादुत्थितं लेप्यं कर्णपाली विवर्द्धते ॥ २ ॥
गुञ्जामूलं कृतं चूर्णं महिषीक्षीरसंयुतम्।
सृतं दधि ततः कुर्य्यान्नवनीतं तदुद्भवम् ॥
कर्णयोर्लेपनं नित्यं वर्द्धते नात्र संशयः ॥ ३ ॥
अश्वगन्धा वचा कुष्ठं गजपिप्पलिका समम्।
महिषीनवनीतेन लेपात् कर्णौ विवर्द्धते ॥ ४ ॥
वराहोत्थेन तैलेन लेपात् कर्णं विवर्द्धयेत्।
चर्मचटकरक्तेन लेपात् कर्णं विवर्द्धयेत् ॥ ५ ॥

अथ दन्तदृढ़ीकरणम्।

यमचिञ्चा जया पुङ्खा मूलं वा हयमारजम्।
चलदन्ता दृढ़ा यान्ति प्रत्येकं दन्तधावनात् ॥ १ ॥
ताम्रपात्रे क्षणं पाच्यमभयाचूर्णकं मधु।
पिष्ट्वा च गुटिका कार्य्या दन्तैर्धार्य्या कृमिं हरेत् ॥ २ ॥
दन्तैर्धार्य्यं स्नुहीमूलं कृमिनाशं करोत्यलम्।
कासीसं घृतसंपक्वं धार्य्यं दन्तैर्व्यथापहम् ॥ ३ ॥

विशालायाः फलं चूर्णं तप्तलौहोपरि क्षिपेत् ।
तद्धूमस्पृष्टदन्तानां कीटपातो भवत्यलम् ॥ ४ ॥
जातीकीलकपत्रं वा चर्वयेत् प्रातरुत्थितः ।
स्थिराः स्युश्चलिता दन्तास्तत्काष्ठैर्दन्तधावनात् ॥
गुञ्जामूलञ्च कर्णाभ्यां बद्धं दन्तक्रमिप्रणुत् ॥ ५ ॥
त्रिसूतं रौप्यमेकञ्च जम्बीररसमर्दितम् ।
जम्बीरफलमध्यस्थं वस्त्रे बद्ध्वा त्र्यहं पचेत् ॥
क्षीरमध्ये समुद्धृत्य गुटिकां तां ततः पुनः ।
भावितं भानुदुग्धेन तालकं सूक्ष्मपेषितम् ॥
तन्मध्ये गुटिकां क्षिप्त्वा वस्त्रे बद्ध्वा दिनत्रयम् ।
मधुभाण्डगतात् पश्चादुद्धृत्य चास्यधारितम् ॥
घर्षणाच्चलितान् दन्तान् सप्ताहात् कुरुते दृढ़ान् ॥ ६ ॥
तालकं भानुदुग्धेन दिनमेकं विमर्दयेत् ।
तद्गर्भे रसहेमोत्थां पिण्डिकां तारसंयुताम् ॥
जम्बीरफलमध्यस्थां दोलायन्त्रे त्र्यहं पचेत् ।
तैलक्षौद्रयुते भाण्डे समुद्धृत्य विधारयेत् ।
दन्तरोगान् हरेत्सर्वान् घर्षणाच्चलिता दृढ़ाः ॥ ७ ॥
चलद्दन्तस्थिरकरं कार्य्यं वकुलचर्वणम् ।
वकुलस्य च वीजन्तु पिष्ट्वा कोष्णेन वारिणा ॥
मुखे च धारयेद्धीमान् दन्तदार्ढ्यकरं परम् ॥ ८ ॥
वकुलस्य त्वचः क्वाथमुष्णं वक्त्रेण धारयेत् ।
दृढ़ाः स्युश्चलिता दन्ता सप्ताहान्नात्र संशयः ॥ ९ ॥

अथ अत्याहारकरणम् ।

त्र्यब्दकेनापि वृक्षस्य पीठं कृत्वाऽऽसने स्थितः ।
योऽसौ भुङ्क्ते घृतैः सार्द्धं भोजनं भीमसेनवत् ॥ १ ॥
सन्ध्यायां प्लक्षवृक्षस्य कर्त्तव्यमभिमन्त्रणम् ।

प्रातः पुष्पाणि संगृह्य मालां शिरसि धारयेत् ॥
कौपीनं संपरित्यज्य भुङ्क्तेऽसौ भीमसेनवत् ॥ २ ॥
उद्भ्रान्तपत्रमादाय कपिलाश्वानदन्तकम् ।
कच्चामिव स्वयं बद्धा भोजने वकवद्भवेत् ॥ ३ ॥
गृहीत्वा मन्त्रितान् मन्त्री विभीतवरपल्लवान् ।
आक्रम्य दक्षिणां जङ्घां विंशत्याहारभुग् भवेत् ॥
मन्त्रस्तु ।—"ओं ,नमः सर्वभूताधिपतये ग्रस ग्रस शोषय
शोषय भैरवीश्चाज्ञापयति स्वाहा"। उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ४ ॥
अधरं कृकलासस्य शिखास्थाने विबन्धयेत् ।
वायुपुत्र इवाश्चर्य्यमसौ भुङ्क्ते न संशयः ॥
"ओं नाभिवेगेन उर्वशी स्वाहा"। अनेनेति ॥ ५ ॥

अथ अनाहारकरणम् ।

अन्त्राणि कृकलासस्य मज्जां कारञ्जवीजिकाम् ।
पिष्ट्वा तद्गुलिकां कृत्वा त्रिलोहेन तु वेष्टिताम् ॥
तां वक्त्रे धारयेद् योऽसौ क्षुत्पिपासा न बाधते ।
"ओं शां चां शरीरममृतमाकर्षय स्वाहा" ॥ १ ॥
पद्मवीजं महाशालीन् छागीदुग्धेन पाचयेत् ।
साज्यं तत्पायसं भुक्त्वा द्वादशाहं क्षुधापहम् ॥ २ ॥
उडुम्बरस्य जम्बीरशालिशिम्बीशिरीषजम् ।
वीजं संचूर्ण्यमारभ्य भुक्त्वा पक्षं क्षुधापहम् ॥ ३ ॥
औडुम्बरफलं पक्वमिङ्गुदीतैलभावितम् ।
भुक्त्वा मासात् क्षुधां हन्ति पिपासाञ्च न संशयः ॥ ४ ॥
अपामार्गस्य वीजानि दुग्धाज्याभ्यां प्रपाचयेत् ।
पायसं छागलीक्षीरैर्भुक्त्वा मासात् क्षुधापहम् ॥
"ओं नमो भगवते रुद्राय अमृतार्कमध्ये संस्थिताय मम
शरीरे अमृतं कुरु कुरु सः स्वाहा"। उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ५ ॥

अथ पादुकासाधनम्।

अञ्जनालेङ्गुदीतैलैः पेषयेत् श्वेतसर्षपान्।
तल्लिप्तहस्तपादस्तु योजनानां शतं व्रजेत्॥ १॥
अङ्कोलतैलसंपिष्टां श्वेतसर्षपलेपिताम्।
पादुकामुष्ट्रचर्मोत्थां समारुह्य शतं व्रजेत्॥ २॥
अङ्कोलस्य तु मूलन्तु तिलतैलेन पाचयेत्।
पादं संजानुपर्य्यन्तं लिप्त्वा दूराध्वगो भवेत्॥

"ओं नमश्चण्डिकायै गगनं गगनं चालय वेशय हिलि हिलि वेगवाहिनि क्लीं स्वाहा"। उक्तयोगद्वयस्यायं मन्त्रः॥ ३॥

गैरिकं सिन्धुजञ्चैव हयमारी च मालती।
समं रुद्रजटा चैव विदार्य्या सह पेषयेत्॥
तल्लिप्तपादः सहसा सहस्रयोजनं व्रजेत्।
वलीपलितनिर्मुक्तो यावदाभूतसंप्लवम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते रुद्राय नमो हरितगदाधराय त्रासय त्रासय क्षोभय क्षोभय चरणे स्वाहा"॥ ४॥

कोकजिह्वां ब्रह्मचारी गुड़लोहेन वेष्टयेत्।
गच्छति मुखे प्रक्षिप्य योजनं शतमेव च॥
आगच्छति तदा तूर्णं स नरो नात्र संशयः॥ ५॥

अथ अनावृष्टिहरणम्।

"हुं श्रीं हुं" इमं मन्त्रं जलं प्रविश्य यदि जपति तदा अनावृष्टिं हरति।

कामरत्ने द्वादशोपदेशः

अथ निधिदर्शकमञ्जनम्।

अञ्जनानान्तु सर्वेषां मन्त्रं साध्यमघोरकम्।
विना घोरेण विद्याश्च नाशयन्ति पदे पदे॥ १॥
यक्षाणां मूर्त्तिमाश्रित्य जपेदष्टसहस्रकम्।

ततः सर्वविधानानि सुसाध्यानि च आहरेत्॥
ओं बहुरूपं विश्वरूपं विद्याधर-महेश्वरम्।
जपाम्यहं महादेवं सर्वसिद्धिप्रदायकम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो रुद्राय रुद्ररूपाय नमो बहुरूपाय नमो विश्वरूपाय नमो विश्वात्मने नमस्तत्पुरुषयक्षाय नमो यक्षरूपाय नम एकस्मै नम एकाय नम एकरौरवाय नम एकयक्षाय नम एकेक्षणाय नमो यक्षाय नमो वरदाय नमः तुद तुद स्वाहा"। सोपवासी जितेन्द्रियो सिद्धिर्भवति॥ २॥

इज्जलानां पत्रकस्य ग्राह्यो यत्नेन पावकः।
दीक्षितस्य गृहे श्रेष्ठं चितायान्तु विशेषतः॥
रजकस्य गृहाद्वापि तस्करस्य गृहाच्च यः॥

"ओं ज्वलितविद्युते स्वाहा" अग्निग्रहणमन्त्रः। "ओं नमो भगवते वासुदेवाय बबन्ध श्रीपतये स्वाहा"। अनेन वर्त्तिमभिमन्त्रयेत्। "ओं नमो भगवते सिद्धिसाधकाय ज्वल ज्वल पत पत पातय पातय बन्ध बन्ध संहर संहर दर्शय दर्शय निधिं मम"। अनेन दीपं ज्वालयेत्। "ओं ऐं मन्त्रसिद्धेभ्यो नमो विश्वेभ्यः स्वाहा"। अनेन कज्जलं ग्राह्यम्। "ओं कालि कालि महाकालि रक्षेदमञ्जनं नमो विश्वेभ्यः स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण यत्किञ्चिदञ्जनद्रव्यमभिमन्त्रयेत्। "ओं सर्व सर्वसहिते सर्वौषधिप्रयाहिते विरते नमो नमः स्वाहा"। अनेन मन्त्रेणाञ्जयेत्। न येगां मूलिकां मन्त्रयेत्। आदौ हेमशलाकया नेत्रमञ्जयित्वा ततस्तयैव शलाकया अञ्जनद्रव्यमञ्जयेत्॥ ३॥

अञ्जयित्वाऽञ्जनं पश्चात् सप्तधारस्य पत्रकम्।
बन्धयेत् प्रतिनेत्रन्तु अच्छिद्रं तदधोमुखम्॥
तस्योपरि सितं वस्त्रं पट्टजं वाऽथ बन्धयेत्।
नाञ्जयादधिकहीनाङ्गं श्वदंष्ट्राग्निदग्धकम्॥

सम्पूर्णाङ्गं शुचिं स्नात्वा द्विदिनं नक्तभोजनम्।
क्षीरशाल्यन्नभोक्ताव्ये द्विदिनान्ते ततोऽञ्जयेत्।
अञ्जितस्य शिखाबन्धः कर्त्तव्यो मन्त्र उच्यते॥

अथ मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते रुद्राय ओं नन्न नन्न महेन्नन विहेन्न विहेन्न मिहेन्न मिहेन्न हर हर रक्ष रक्ष पूजिते यक्ष-कुमारि सुलोचने स्वाहा"।

यक्षाणां मूर्त्तिमाश्रित्य उदयास्तं मनुं जपेत्।
पूर्वमेव समाख्यातं शिखाबन्धं शिवोदितम्॥

अयं सर्वजनेन ज्ञातव्यः॥ ४॥

शरत्काले तु संग्राह्या भूलता रक्तवर्णका।
सिन्दूरपूरितां कृत्वा रवितूलेन लेपयेत्॥
अतिकृष्णतिलात् तैलं ग्राहयेद्दाहयेत् सुधीः।
तैलवर्त्तौ प्रयोगेण कज्जलश्चोत्तरायणम्॥
ग्राहयित्वाऽञ्जनं चक्षुर्निधिं पश्यति साधकः।
प्रमाणञ्च विजानाति गृह्णाति च यथेष्टकम्॥ ५॥
अतिकृष्णस्य काकस्य जिह्वामांसं समाहरेत्।
वेष्टयेद्रवितूलेन वर्त्तिं तैलेन कारयेत्॥
अजाघृतेन दीपन्तु प्रज्वाल्यादाय कज्जलम्।
अञ्जिताक्षो नरस्तेन निधिं पश्यति पूर्ववत्॥ ६॥
सप्तधा पद्मसूत्राणि भावयेदिक्षुजै रसैः।
उद्धृत्य ज्वालयेद्दीपं अङ्कुलीतैलसंयुतम्॥
ग्राह्यं पुष्यत्रयोदश्यां कज्जलं निधिदर्शकम्।
सर्वाञ्जनमिदं सिद्धं शम्भुना परिकीर्त्तितम्॥ ७॥
दीपकज्जलयोः पात्रं कर्त्तव्यं नरमुण्डजम्।
सर्वेषां कज्जलानान्तु सत्यं स्याच्छिवभाषितम्॥ ८॥
रक्तेन कृकलासस्य भावयित्वा मनःशिलाम्।

तेनैवाञ्जितनेत्रस्तु निधिं पश्यति भूगतम् ॥ ९ ॥
गृहीत्वा चानुराधायां वन्दां शाखोटवृक्षजाम्।
गोरोचनां समं पिष्ट्वा त्वञ्जनं निधिदर्शकम् ॥ १० ॥
एतत् सर्वाञ्जनं ख्यातं प्रसिद्धं शिवभाषितम्।
अगस्त्यवृक्षजां कुर्य्यात् पादुकां निधिदर्शिकाम् ॥
पादुकाऽञ्जनयोगेन सिद्धियोगा भवन्ति वै ॥ ११ ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भगवते रुद्राय नम उड्डामरेश्वराय शिलि शिलि धूमले नागवेतालिनि स्वाहा"। अनेन पादुकामभिमन्त्रयेत्।

तुलसीमूलिकां पुष्ये शनिवारे समुद्धरेत्।
निष्पिष्य काञ्जिकेनाथ मधुना पुनरञ्जयेत् ॥
पादजातकुमारो वा कन्यका वापि दृश्यते।
तदानीं नात्र सन्देहः पातालम्बिका अपि ॥

"ओं नमो भगवते रुद्राय कज्जललेपाञ्जनं दर्शय दर्शय स्वाहा ठः ठः"। अनेन मन्त्रेण कज्जलमभिमन्त्रयेत् ॥ १२ ॥

खन्यमाने च सर्पाश्च निःसरन्ति पदे पदे।
औषधेन विना तेभ्यो भयं स्यान्मन्त्रिणामपि ॥
तस्मादौषधयोगेन पादलेपेन तान् जयेत् ॥ १३ ॥

औषधम्।—अर्कस्य करवीरस्य उत्पलस्य च मूलिकाम्।
पिष्ट्वा पादप्रलेपाच्च दूरे गच्छन्ति पन्नगाः ॥ १४ ॥

अथ अदृश्यीकरणम्।

चतुर्लक्षमितं मन्त्रं श्मशाने प्रजपेच्छुचिः।
लग्नवृत्तिस्ततस्तुष्टा पदं यच्छति यक्षिणी ॥
तेनावृतो नरोऽदृश्यो विचरेत् पृथिवीतले।
निधिं पश्यति गृह्णाति न विघ्नैः परिभूयते ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं क्लीं क्लीं स्फें श्मशानवासिनी स्वाहा" ॥ १ ॥

निशाचरं निशि ध्यात्वा जप्तव्यं वामपाणिना।
अदृश्यकारिणीं विद्यां लक्षजाप्ये प्रयच्छति॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो निशाचर महामहेश्वर मम पर्य्यटतः सर्वलोकलोचनानि बन्धय बन्धय देव्याज्ञापयति स्वाहा" ॥२॥

रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां श्मशानान्तःशिवालये।
बलिनान्योपहारेण कुर्य्यादर्चनमुत्तमम्॥
ततो दीपाङ्गलीतैलैर्वर्त्तिः स्यादर्कतन्तुभिः।
प्रज्वाल्य नृकपाले तु तत्पात्रे धृतकज्जलम्॥
अञ्जयेन्नेत्रयुगलं देवैरपि न दृश्यते॥ ३॥
अर्कशाल्मलिकार्पासपट्टपदाब्जतन्तुभिः।
पञ्चभिर्वर्त्तिकाभिश्च नृकपालेषु पञ्चसु॥
नरतैलेन दीपाः स्युः कज्जलं नृकपालतः।
ग्राहयेत् पञ्चभिर्यत्नात् पूर्ववच्च शिवालये॥
पञ्चस्थानीयजातन्तु एकीकुर्य्यात् ततः पुनः।
मन्त्रयित्वाऽञ्जयेन्नेत्रे देवैरपि न दृश्यते॥ ४॥

मन्त्रस्तु।—"ओं हुं फट् स्वाहा"।

कालि कालि महाकालि मांसशोणितभोजिनि!।
रक्तकृष्णमुखे देवि! मा मे पश्यतु मानुषः॥ ४॥

"ओं हुं फट् स्वाहा" एतन्मन्त्रायुतजपात् सिद्धी भवति। उक्ताः सर्वे अदृश्यीकरणप्रयोगाः। अनेन मन्त्रणाष्टोत्तरशताभिमन्त्रिताः अङ्गुलीतैलप्रयोगाः सिद्धा भवन्ति॥ ५॥

अङ्गुलीतैलसंसिक्ता जटा सप्तच्छदोद्भवा।
त्रिलोहवेष्टिता सा तु वटिका कार्य्यते शुभा॥
अदृश्यकारिणी सा तु मुखस्था नात्र संशयः॥ ६॥
तत्तैले सर्षपाः श्वेतास्त्रिलोहेन च वेष्टिता।
अदृश्यकारिणी साक्षात् गुटिका मुखमध्यगा॥ ७॥

कृष्णकाकस्य रुधिरं पित्तं गोमायुसम्भवम् ।
काकारिनखचञ्चापि समभागं विचूर्णयेत् ॥
ऋक्षे पुनर्वसौ वर्त्तिं कृत्वा नेत्रे च रञ्जयेत् ।
अदृश्यो भवति क्षिप्रं सर्वकार्य्यप्रसाधकः ॥ ८ ॥
कृष्णकुक्कुरपुच्छाग्रं निर्माल्यं मृतकस्य च ।
काकनेत्रञ्च मरिचं पिष्ट्वा कार्य्यञ्च मूत्रकैः ॥
कलायार्द्धप्रमाणेन वटीं कृत्वा तु शोषयेत् ।
तेनैवाञ्जितमात्रेण अदृश्यो भवति ध्रुवम् ॥ ९ ॥
नक्तमालस्य तैलेन तत्र श्वेतार्कसूत्रजाम् ।
वर्त्तिं प्रज्वाल्य वज्रस्य दले संगृह्य कज्जलम् ॥
तेनाञ्जनेन मनुजस्त्वदृश्यो भवति ध्रुवम् ॥ १० ॥
सुकृष्णञ्चैव मार्जारं मारयित्वा चतुष्पथे ।
प्रोक्षणं कारयित्वा तु दिनानां पञ्चविंशतिम् ॥
तं संगृह्य प्रयत्नेन चालयेच्छ्रोतवारिणि ।
श्रोतोभेदि यदस्थि स्यात् तद्ग्राह्यं यत्नतोऽभयम् ॥
पूजयित्वा महाकालं गोरोचनसमन्वितम् ।
नकुलस्य तु पित्तेन भावयित्वा प्रपेषयेत् ॥
तद्वर्त्तितिलकादेव नरोऽदृश्यो भवेद् ध्रुवम् ॥ ११ ॥
नृमांसञ्च शिवामांसं यत्नतो ग्राहयेद् बुधः ।
रजस्वलायाः प्रथमरुधिरेण वटीं कुरु ॥
त्रिलोहवेष्टिता सा तु मुखस्थाऽदृश्यकारिणी ॥ १२ ॥
कृष्णमार्जारमुण्डे तु कृष्णगुञ्जां प्रवापयेत् ।
अदृश्यकारकं साक्षात् तत्फलं मस्तके धृतम् ॥ १३ ॥
कोकाया नयनं वामं त्रिलौहेन प्रवेष्टयेत् ।
सा वटी मुखमध्यस्था अदृश्यं कुरुते ध्रुवम् ॥ १४ ॥
दिवाभीतस्य नयनं त्रिलोहेन प्रवेष्टितम् ।

मुखस्थं कुरुतेऽदृश्यं यथेच्छं विचरेन्महीम्॥ १५॥
ऋक्षे चैवानुराधायां वन्दां राक्षसवृक्षजाम्।
मुखे प्रक्षिप्य च नरो ह्यदृश्यः स्यादसंशयः॥ १६॥
शाखोटकस्य वन्दाकं नक्षत्रे मृगशीर्षके।
गृहीत्वा पानमात्रेण अदृश्यो जायते नरः॥ १७॥
भरण्यान्तु समागृह्य वन्दां कार्पाससम्भवाम्।
हस्ते बद्ध्वा ह्यदृश्यः स्यात् स्वात्यां वा निम्बवृक्षजाम्॥१८॥
पिबेदुत्तरषाढ़ायाम् अशोकवृक्षसम्भवाम्।
वन्दां तदा ह्यदृश्यः स्यादश्विन्यां विल्ववृक्षजाम्॥
वन्दाकं वा करे धृत्वा ह्यदृश्यो जायते नरः॥ १९॥

अथ मृतसञ्जीवनी।

मृतसञ्जीवनीं विद्यां प्रवक्ष्यामि समासतः।
लिङ्गमङ्कोलवृक्षाधः स्थापयित्वा प्रपूजयेत्॥
नवं घटञ्च तत्रैव पूजयेल्लिङ्गसन्निधौ।
वृक्षं लिङ्गं घटञ्चैव सूत्रेणैकेन वेष्टयेत्॥
चतुर्भिः साधकैर्नित्यं प्रणिपत्य क्रमेण तु।
एवं द्वितीणि यः कुर्य्यादघोरेण समर्चयेत्॥
पुष्पादिफलपाकान्तं साधनं कारयेद् बुधः।
फलानि पक्वान्यादाय पूर्वोक्तं पूरयेद् घटम्॥
तद्घटं पूजयेन्नित्यं गन्धपुष्पाऽक्षतादिभिः।
ओष्ठवर्ज्यं ततः कुर्य्याद्वाजिनां घर्षयेन्मुखम्॥
तन्मुखे वृंहणं वृक्षं किञ्चित् किञ्चित् प्रलेपयेत्।
विस्तीर्णमुखभागान्तः कुम्भकारकरोद्धृताम्॥
मृत्तिकां लेपयेत् तत्र तानि वीजानि रोपयेत्।
कुण्डल्याकारयोगेन यत्नादूर्द्ध्वमुखैर्नरैः॥
शुष्कं तत् ताम्रपात्रोर्द्ध्वं भाण्डे देयमधोमुखम्।

आतपे धारयेत् तैलं ग्राहयेत्तच्च रक्षयेत्॥
मासार्द्धञ्चैव तत्तैलं मासार्द्धं तिलतैलकम्।
नस्यं देयं मृतस्यैतत् समाकृष्य हि तेन तु॥
तत् कृत्वा जीव्यते सत्यं गतेनापि यमालयम्।
रोगापमृत्युसर्पादिमृतो जीवति हि स्वयम्॥ १॥
पुंशुक्रं पारदं तुल्यं तिलतैलेन मर्दयेत्।
नस्यं देयं मृतस्यैव कालदष्टस्य वा क्षणात्॥
जीव आयाति नो चित्रं महादेवेन भाषितम्॥ २॥
पुष्यभास्करयोगे तु गुड़ूचीमूलमाहरेत्।
कर्षमुष्णजलैः पीतो मृतमृत्युहरो भवेत्॥
"ओं अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरमघोरतरेभ्यः सर्वतः सर्व-सर्वेभ्यो नमस्ते रुद्ररूपेभ्यः"। उक्तयोगानामयं मन्त्रः॥ ३॥

अथ विषनामानि।

शम्भुनोक्तं समासेन विषं स्थावरजङ्गमम्।
योगञ्च कृत्रिमञ्चैव वृश्चिकाद्यैस्तु सम्भवम्॥
क्रमाल्लक्षणमेतेषां मन्त्रयुक्तं वदाम्यहम्।
नाम वक्ष्ये विधानञ्च शम्भुना कीर्त्तितं पुरा॥
बहवो वत्सनाभश्च मुस्तकं पुष्करं विषम्।
क्रूरं शठं कर्मठञ्च हरिद्रा कालकूटजम्॥
इन्द्रवज्रञ्चैव वीरं हरितं गालवं विषम्।
शृङ्गी कर्कटशृङ्गी च मेषशृङ्गी हलाहलम्॥
शाकूटं वज्रशृङ्गी च अञ्जनं पुण्डरीककम्।
सङ्कोचं मधुपाकञ्च मसूरं रोहिणं तथा॥
पञ्चविंशतिभिर्भेदैर्विज्ञेयं स्थावरं विषम्।
एतन्मध्ये ह्यतिक्रूरं सङ्कोचं कालकूटकम्॥

शृङ्गीं मुस्तं वत्सनाभं पञ्चमन्तु विषाविषम् ॥ १ ॥
एषां देहप्रविष्टानां शृणु लक्षणमुच्यते।
वान्तिर्मूर्च्छाऽतिसारञ्च भ्रान्तिं शूलञ्च कम्पनम्।
कासश्वासौ तीव्रदाहं लक्षयेद्दंशने स्वयम् ॥ २ ॥
विषचिकित्सा। पुत्रजीवफलात् मज्जां शीततोयेन पेषयेत्।
भोजने चाञ्जने पाने लेपैः सर्वविषापहाम् ॥
स्थावरं जङ्गमं क्रूरं कृत्रिमं योगजं तथा।
निष्कमात्रं न सन्देहः कालदष्टो हि जीवति ॥ ३ ॥
शाद्वलं टङ्कणं तुत्थं कट्फलं रजनी वचा।
नरमूत्रेण संपिष्य एकैकन्तु विषं हरेत् ॥ ४ ॥
समूलपत्रां सर्पाक्षीं तथैव देवदालिकाम्।
गिरिकर्ण्याश्च वा मूलं नरमूत्रेण पूर्ववत् ॥ ५ ॥
त्रिकटुं देवदालीञ्च नस्ये सर्वविषापहम्।
टङ्कणं देवदालीञ्च जलपाने विषापहाम् ॥ ६ ॥
ब्रह्मदण्डीयमूलञ्च मधुना सह भक्षयेत्।
श्वेताङ्कोलस्य मूले च मुखस्थे तिलकेऽथवा ॥
मुखस्थैरण्डमूलं वा छायाशुष्कं विषापहम् ॥ ७ ॥
नीलसर्पस्य पुच्छन्तु कृकलासस्य पुच्छकम्।
ताम्रेण वेष्टितं कृत्वा मुद्रिकां ताञ्च धारयेत्।
तया स्पृष्टजलं पीतं स्थावरं जङ्गमं हरेत् ॥ ८ ॥
भूनागसत्त्वसञ्जातां मुद्रिकां धारयेत् करे।
न तस्याक्रमते सत्यं विषं स्थावरजङ्गमम् ॥
तत्स्पृष्टोदकपानेन विषं सर्वं विनश्यति ॥ ९ ॥
शिरीषवल्कलं ग्राह्यं रेवत्यां चन्दनान्वितम्।
तद्घृष्टं मर्दितं गात्रे तस्याङ्गे विषनाशनम् ॥ १० ॥
वराहगोधानकुल-शशकुक्कुटपित्तकम्।

श्वेताया गिरिकर्ण्याश्च फलं मूलञ्च पेषयेत् ॥
पाने सर्वविषं हन्ति मृतोऽप्युत्तिष्ठते चणात् ।
नाम्ना चामृतयोगोऽयं स्वयं रुद्रेण भाषितः ॥ ११ ॥
पणवं पटहञ्चैव ह्यनेनैव प्रलेपयेत् ।
मृतोऽपि विषयोगेन श्रुत्वा वाद्यं प्रबुध्यते ॥ १२ ॥
श्वेतापराजितामूलं पीत्वा दुग्धेन मानवः ।
स्थावरञ्च विषं हन्ति उदरस्थं न संशयः ॥
ससिन्धुकाञ्जिकं पीत्वा स्थावराद्यविषं हरेत् ॥ १३ ॥
मन्त्रस्तु ।—"श्रीं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय कुञ्चितामृतमर्चितजटाय ठः ठः स्वाहा" । अनेन सर्वौषधमभिमन्त्रयेत् ॥ १४ ॥

अथ सर्पविषलक्षणम् ।

जातीनां नामरूपाद्याः जङ्गमानामिहोदिताः ।
ब्राह्मणाः श्वेतवर्णास्तु क्षत्रिया रक्तवर्णकाः ॥
वैश्यास्तु पीतवर्णाः स्युः कृष्णवर्णास्तु शूद्रकाः ।
अनन्तः कुलिकश्चैव वासुकिः शङ्खपालकः ॥
तक्षकश्च महापद्मः कर्कोटः पद्म एव च ।
कुलनागाष्टकं ह्येतत् तेषां चिह्नं शिवोदितम् ॥ १ ॥
श्वेतपद्ममनन्तस्य मूर्द्ध्नि पृष्ठे च दृश्यते ।
शङ्खं शेषस्य शिरसि वासुकेः पृष्ठ उत्पलम् ॥
त्रिनेत्राङ्कस्तु कर्कोटस्तक्षकः शशकाङ्कितः ।
ज्वलत्त्रिशूलचन्द्रार्द्धं शङ्खपालस्य मूर्द्धनि ॥
राजवत्तु समोबिन्दुर्महापद्मस्य पृष्ठतः ।
पद्मपृष्ठे च दृश्यन्ते सुरक्ताः पञ्च बिन्दवः ॥
एवं यो वेत्ति जात्यादीन् नाम चिह्नं शिवोदितम् ।
तस्य मन्त्रौषधान्येव सिध्यन्ते नान्यथा पुनः ॥

दूरतस्तस्य सर्पाद्याः पतन्ति गुरुड़े यथा ।
कालाख्या नाम तच्चिह्नं शिवेनोक्तं यथा पुरा ॥ २ ॥
ज्ञेयो दशविधो दंशो भुजङ्गानां भिषग्वरैः ।
भीतोन्मत्तः क्षुधार्त्तश्च आक्रान्तो विषदर्पितः ॥
आहारेच्छः सरोषश्च स्वस्थानपरिरक्षणे ।
नवमो वैरिसन्धानो दशमः कालसंज्ञकः ॥ ३ ॥
उद्याने जीर्णकूपे च वटशृङ्गाटचत्वरे ।
शुष्कवृक्षे श्मशाने च प्लक्षश्लेष्मातशिग्रुके ॥
देवतायतनागारे तथा च शाकवृक्षके ।
एषु स्थानेषु ये दष्टास्ते न जीवन्ति मानवाः ॥ ४ ॥
भ्रूमध्ये चाधरे मूर्द्ध्नि जङ्घे नेत्रे भ्रुवोस्तथा ।
ग्रीवाचिवुककण्ठेषु करमध्ये च तालुके ॥
स्तनयोः स्कन्धयोः कुक्षौ लिङ्गवृषणनाभिषु ।
मर्मसन्धिषु सर्वत्र सर्पदष्टो न जीवति ॥ ५ ॥
रवौ भौमे शनेर्वारे सर्पदष्टो न जीवति ।
अष्टमी पञ्चमी पूर्णा अमावस्या चतुर्दशी ॥
अशुभास्तिथयः प्रोक्ताः सर्पदष्टविनाशिकाः ॥ ६ ॥
कृत्तिका श्रवणा मूला विशाखा भरणी तथा ।
पूर्वास्त्रिस्रस्तथा चित्राऽश्लेषा दष्टो न जीवति ॥ ७ ॥
मध्याह्ने सन्ध्ययोश्चैव ह्यर्द्धरात्रे निशात्यये ।
कालवेला-वारवेला-सर्पदष्टो न जीवति ॥ ८ ॥
सर्पस्य तालुकामध्ये दन्तो योऽङ्कुशसन्निभः ।
विमुञ्चति विषं घोरं तेनायं कालसंज्ञकः ॥ ९ ॥
चक्राकृतिश्च वा दंशः पक्वजम्बूफलाकृतिः ।
सुनीलः श्वेतरक्तो वा त्रिदशोऽपि न जीवति ॥ १० ॥
स्रवेन्मूत्रं पुरीषं वा हृच्छूलं छर्दिदाहकृत् ।

सानुनासिकवाक्यञ्च सन्धिभेदमथापि वा ॥
ताम्राभं नेत्रयुगलं अथवा काकनीलकम्।
वियोगो देवदष्टाख्यस्तं विद्यात् कालपार्श्वगम् ॥ ११ ॥
सेचनादुदकेनाथ शीतलेन मुहुर्मुहुः।
रोमाञ्चो न भवेद् यस्य तं विद्यात् कालभक्षितम् ॥१२॥
वेदना दंशमूलो वा नष्टदंशोऽथवा भवेत्।
तत्क्षणाव् तीव्रदाहश्च सोऽपि कालेन भक्षितः ॥ १३ ॥
सोमं सूर्य्यं तथा दीप्तं न पश्यति च तारकाम्।
दर्पणे सलिले वाऽथ घृते तैलेऽथवा मुखम्।
न पश्येद्वीक्ष्यमाणोऽपि कालदष्टो न संशयः ॥ १४ ॥
ज्ञात्वा कालमकालञ्च पश्चाद् भेषजमाचरेत्।
सर्पदंशे विषं नश्येत् कालदष्टो न जीवति ॥
तस्य तत्रापि कर्त्तव्या चिकित्सा जीवनावधि।
रसदिव्यौषधीनाञ्च प्रभावात् कालजिद्भवेत् ॥ १५ ॥

अथ सर्पविषौषधम्।

सूतकं गन्धकं तुल्यं टङ्कणं रजनीसमम्।
देवदाल्या द्रवैर्मर्घ्यं दिनं निष्कन्तु भक्षयेत् ॥ १ ॥
कालशैलाशनिर्नाम रसः सर्पविषापहः।
नरमूत्रं पिबेच्चानु कालदष्टोऽपि जीवति ॥ २ ॥
श्वेतापराजितामूलं देवदालीयमूलकम्।
वारिणा पेषितं नस्यं कालदष्टोऽपि जीवति ॥ ३ ॥
दधिमधुनवनीतं पिप्पलीशृङ्गवेरम्
मरिचमपि च कुष्ठं चाष्टमं सैन्धवञ्च।
यदि दशति सरोषस्तक्षको वासुकिर्वा
यमसदनगतः स्यादानयेत् तत्क्षणेन ॥ ४ ॥
कटुकीमुषलीमूलं पीत्वा तोयैर्विषापहम्।

वृश्चिकावीरणामूलं लेपात् सर्पविषापहम् * ॥ ५ ॥
वारिणा टङ्कणं पीतमथवाऽर्कस्य मूलकम्।
सैन्धवं वा नृमूत्रेण प्रत्येकं विषनाशनम् ॥ ६ ॥
इन्द्रवारुणिकामूलं शुक्ला वाऽथ पुनर्नवा।
बन्ध्याकर्कोटकीमूलं मुषली शिखिमूलिका † ॥
तण्डुलोदकपानेन प्रत्येकं विषनाशनम् ॥ ७ ॥
भृङ्गराजस्य मूलन्तु त्रिशूल्यानन्तमूलकम्।
तोयैर्वा तण्डुलीमूलं प्रत्येकं विषजिद्भवेत् ॥ ८ ॥
सोमराजीवीजचूर्णं सक्रद्गोमूत्रभावितम्।
चराचरविषघ्नन्तं मृतसञ्जीवनं पिबेत् ॥ ९ ॥
कटुतुम्बुरुद्भवं मूलं सूक्ष्मं गोमूत्रपेषितम्।
छायाशुष्कां वटीं मूत्रैः पाणिलेपो विषापहः ॥ १० ॥
गोमूत्रैर्नरमूत्रैर्वा पुराणेन घृतेन वा।
हरिद्रापानमात्रेण विषं हन्ति चराचरम् ॥
दशवर्षात् परं सर्पिः पुराणमिति कथ्यते ॥ ११ ॥
यदि सर्पविषार्त्तानां सर्वस्थानगतं विषम्।
गोर्च्चारैः रजनीं काथ्य पिबेत् सर्वविषापहाम् ॥ १२ ॥
गोच्चीरैः रजनीकुष्ठं क्वाथ्यमानं विषापहम्।
हरिद्राकुष्ठमध्वाज्यं भुक्तं सर्वविषापहम् ॥ १३ ॥
मूलन्तु श्वेतगुञ्जाया वक्त्रस्थं विषनाशनम्।
पुष्योद्धृतं तस्य मूलं नस्येन विषनाशनम् ॥ १४ ॥
पाठाद्रवेण तन्मूलं पाने स्यात् कालकूटजित्।
अर्कमूलेन संलेप्य दंशं विषहरं महत् ॥

* वृश्चिका—विछुटी इति। वीरणामूल—वेणा इति च भाषा।

† मुषली—तालमूली इति। शिखिमूलिका—अपमार्गः इति च अर्थः।

रक्तचित्रेन्द्रगोपाभ्यां तथा विषविनाशनम्॥ १५॥
सर्पं हरितवर्णञ्च पुच्छाग्रे पाटयेच्छिरः।
शुक्लं कृष्णं पृथक् कार्य्यं नस्यं सर्वविषापहम्॥
शुक्लं शुक्ले दक्षिणाङ्गे कृष्णं कृष्णे च वामके।
मृतसञ्जीवनं ह्येतत् कालदष्टोऽपि जीवति॥ १६॥
तिक्ता कोषातकीक्काथं मध्वाज्यसंयुतं पिबेत्।
तत्क्षणाद्वमयेद् यस्तु विषयोगाद्विमुच्यते॥ १७॥
कटुकी जम्बुमूलं वा तक्राम्लैर्वा पिबेज्जलैः।
तत्क्षणाद्वमयेच्छीघ्रं विषयोगाद्विमुच्यते॥ १८॥
राजवृक्षत्वचं ग्राह्यं शुक्लं कृष्णं पृथक् पृथक्।
शुक्लपक्षे तु शुक्लान्तां चतुर्विंशतिभिः सह॥
मरिचैः पाननिष्ठस्य कृष्णे कृष्णत्वचं तथा।
पीत्वा तैर्निर्विषो दष्टः कथितं हरमेखले॥ १९॥
कुङ्कुमालक्तकं लोध्रं शिला चैवाथ रोचना।
गुटिका लेपनाद्धन्ति विषं स्थावरजङ्गमम्॥ २०॥
द्वे हरिद्रे शिला तालं कुङ्कुमं मुस्तकं जलैः।
गुटिका लेपमात्रेण विषं हन्ति महाऽद्भुतम्॥ २१॥
पूतीकरञ्जबीजस्य मज्जानं कारवेल्लजम्।
पिष्ट्वा पिबेत् ससर्पिष्कं विषं हन्ति न संशयः॥ २२॥
पिप्पलीं मरिचं कुष्ठं गृहधूमं मनःशिलाम्।
तालकं सर्षपान् श्वेतान् गवां पित्तेन लोड़येत्॥ *
गुटिकाऽञ्जननस्येन पानाभ्यञ्जनलेपनात्।
तक्षकेणापि दष्टस्य निर्विषीकुरुते क्षणात्॥२३॥
पथ्या क्षौद्रञ्च मरीचं पत्रं † हिङ्गु शिला वचा।

* "गवां क्षीरेण लोड़येत्" इति पाठान्तरम्।

† पवं पलमिति वा पाठ्यम्।

जलेन गुटिकानस्ये कालदष्टोऽपि जीवति ॥ २४ ॥
अश्वगन्धा मेघनादो गोमूत्रं महिषाक्षकम्।
गृहधूमेन वा लेपः शिरःकण्ठविषं हरेत् ॥ २५ ॥
पञ्चाङ्गमश्वगन्धायाश्छागोमूत्रेण पेषयेत्।
लेपे पाने न सन्देहो नानाविषविनाशनम् ॥ २६ ॥
शिला हिङ्गु वचा व्योषमभयात्वक् च पत्रकम्। *
नस्ये वासुकिदष्टश्च निर्विषं शीतवारिणा ॥ २७ ॥
पुत्रजीवफलान्मज्जां गवां क्षीरेण पेषयेत्।
लेपनाञ्जननस्येन कालदष्टोऽपि जीवति ॥ २८ ॥
कृष्णधुस्तूरमूलस्य चूर्णं ग्राह्यं पलोन्मितम्।
करञ्जतैलकर्षेण वटीं कृत्वा तु धारयेत् ॥
जम्बीरस्य रसैः पीत्वा रौद्रीविषनिवारणम् ॥ २९ ॥
लज्जालुमूलं नील्या वा मूलं स्वच्छेन वारिणा।
पीत्वा रौद्रीविषं हन्ति लेपाद् गुञ्जाबलोद्भवम् ॥ ३० ॥
गृहधूमं हरिद्रे द्वे समूलं तण्डुलीयकम्।
अपि वासुकिना दष्टः पिबेद्दधिघृतान्वितम् ॥ ३१ ॥
तण्डुलीयकमूलन्तु पीतं तण्डुलवारिणा।
तक्षकेणापि दष्टश्च निर्विषं कुरुते ध्रुवम् ॥ ३२ ॥
कौलिक्यमूलनस्येन कालदष्टोऽपि जीवति।

अत्र मन्त्रः।—"ओं आदित्यचक्षुषा दृष्टः दृष्टोऽहं हर विषं स्वाहा" ॥ ३३ ॥

विष्णुक्रान्तोद्भवं मूलं घृतेन त्वग्गतं विषम्।
पयसा रक्तगं हन्ति मांसगं कुष्ठचूर्णतः ॥
अस्थिगं रजनीयुक्तं मेदोगं काकलीयुतम्।
मज्जागं पिप्पलीयुक्तं चण्डालीकन्दसंयुतम् ॥

* व्योषं—त्रिकटुकमित्यर्थः।

शुक्रगं हन्ति लौहित्यं तस्माद्देयाऽपराजिता।
इति भावो भवेद् यस्य आत्मरूपमिदं जगत्॥
तत्सर्वैर्विषकीटाद्यैर्भक्ष्यमाणो न बाध्यते॥ ३४॥
सद्यः सर्पेण दष्टस्य वामनासिकया धृतः।
लेपः कर्णमलेनापि नृमूत्रैः सेचनञ्च वा॥
स्तभ्नते गरलस्तेन नोर्द्धं धावति धातुषु॥ ३५॥
वराहकर्णिकामूलं हस्ते बद्धं विषापहम्॥ ३६॥
शिरीषपुष्पस्वरसे सप्ताहं मरिचं सितम्।
भावितं सर्पदष्टानां पानेऽप्यभ्यञ्जने हितम्॥ ३७॥
स्वच्छन्दभैरवी विद्या कथ्यते विषनाशिनी।

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो भगवति स्वच्छन्दभैरवि महाभैरवि कालकूटविषं स्फोटय स्फोटय विस्फारय विस्फारय खादय खादय अवतारय अवतारय नास्ति विष हलाहलविष संयोगविष स्थावरविष अत्युग्रविष जङ्गमविष कालचक्षुया"। परा इष्टमन्त्रः। "तड़दर्घायण इथय इथय" "ओं कालाय महाकालाय कालमर्द देवि! अमृतगर्भदेवि ओं ओं फट् फट् स्वाहा"। अनेन मन्त्रेण झाड़येत् जलं वाचयेच्च निर्विषः स्यात्। इयं स्वच्छन्दभैरवीविद्या। "ओं क्रूं क्रं मं स्वः हं सः"। अनेनाभिमन्त्रितपानीयपानेनापि मार्जनेन वा निर्विषः स्यात्॥ ३८॥

देवदारु चित्रकञ्च करवीरार्कलाङ्गली।
मूलानि वारिणा पिष्ट्वा कालदष्टहरं पिबेत्॥ ३९॥
मन्त्रौषधप्रयोगेण यदि दष्टो न जीवति।
छेदयेत् तीक्ष्णशस्त्रेण दंशस्थानं भिषग्वरः॥
स्थावरन्तु विषं दद्याद्दष्टो दष्टेन हन्यते॥ ४०॥
यस्तु संरोषितः सर्पो धूमं वक्त्रादिमुञ्चति।
तुण्डाग्रं पेषितं यस्य बहुशस्तेन दंशिताः॥

अशक्यमगदैरन्यैर्विषेणैव चिकित्सयेत् ॥ ४१ ॥
चौरचौद्रघृतैर्युक्तं द्विगुञ्जं पाययेद्विषम् ।
विषेण लेपयेद्दंशं कालदष्टोऽपि जीवति ॥ ४२ ॥
मृतसञ्जीवनं ख्यातं निर्गुण्डी तगरं विषम् ।
पिण्डीतगरमूलञ्च पुष्येणोत्पाद्य योजयेत् ॥
दंशे देयं मृतस्यापि दष्टो जीवति तत्क्षणात् ॥ ४३ ॥
दंशे मृतोऽपि दष्टः कः पुरुषो नाशमेति इति चित्रम् ? ।
सर्पदष्टो यदा वीरस्तं सर्पो दंशते स्वयम् ।
मुक्तोऽसौ म्रियते सर्पः स्वयं निर्विषतां व्रजेत् ॥ ४४ ॥
यद्वा तद्वा फलं दन्तैः सर्पभावेन भक्षयेत् ।
दन्तैर्वा भक्षयेद्भूमिं दण्डवत् पतितो नरः ॥
सर्पभावैः न सन्देहो तस्य नो संक्रमेद्विषम् ।
अत्यन्तविषरोगार्त्तान् जलमध्ये विनिक्षिपेत् ॥ ४५ ॥
मूलं तण्डुलवारिणा पिबति यः प्रत्यङ्गिरासम्भवम् ।
निष्पिष्टं शुचिभद्रयोगदिवसे तस्याऽहिभीतिः कुतः ॥
दर्पादेव फणी यदा दशति तं मोहान्वितो मानवम् ।
स्थाने तत्र स एव याति नियतं चक्री यमस्याचिरात् ॥ ४६ ॥
आषाढ़शुक्लपञ्चम्यां कव्यां शैरीषमूलकम् ।
तण्डुलोदकपानेन सर्पदंशो न जायते ॥
भ्रमाद्वा दंशते सर्पस्तदा सर्पो विनश्यति ॥ ४७ ॥
पुष्ये श्वेतार्कमूलन्तु श्वेतवर्षाभूमूलकम् ।
संगृह्य पेयं तद्दृक्षे स्नात्वा तण्डुलवारिणा ॥
सर्पभीतिविनाशार्थं प्रतिसंवत्सरं नरः ॥ ४८ ॥
मसूरं निम्बपत्राभ्यां खादेन्मेषगते रवौ ।
अब्दमेकं न भीतिः स्याद्विषार्त्तान्नात्र संशयः ॥
यद्वा—मसूरं निम्बपत्राभ्यां योऽत्ति मेषगते रवौ ।

अतिरोषान्वितस्तस्य तक्षकः किं करिष्यति ? ॥ ४९ ॥
कृकलासस्य दन्तांस्तु सितसूत्रेण वेष्टयेत्।
बाहौ बद्ध्वा विषं हन्ति विषं भुक्त्वा न बाध्यते ॥
सर्पवृश्चिकमूषाणां मुखस्तम्भः प्रजायते।
अत्र मन्त्रः।—"ओं शवरि कीर्त्तय कीर्त्तय संजाव संजाव स्वाहा"। सहस्रजपात् सिद्धिः। अनेन मन्त्रेण सूत्रं हस्ते बन्धयेत् ॥ ५० ॥
पातालगारुड़ीमूलं लम्बमानं गृहे स्थितम्।
दृष्ट्वा गच्छन्ति ते दूरं सर्पाद्या विषकीटकाः ॥
अत्र मन्त्रः।—"ओं प्लः सर्पकुलाय स्वाहा। अशेषकुलसर्पकुलाय स्वाहा"। अनेन सप्ताभिमन्त्रितां मृत्तिकां गृहमध्ये क्षिपेत्, सर्पाः पलायन्ते ॥ ५१ ॥

अथ वृश्चिकविषनिवारणम्।

शिरीषबीजं गोमेदं दाड़िमस्य च मूलकम्।
अर्कक्षीरयुतं हन्ति धूपो वृश्चिकजं विषम् ॥ १ ॥
मयूरपारावतकुक्कुटानां ग्राह्यं पुरीषं सह भानुमूलैः।
धूपो निहन्त्याशु विषं समस्तं चतुर्विधं वृश्चिकसर्पजातम् ॥ २ ॥
रजनीचूर्णधूपेन विषं वृश्चिकजं हरेत्।
वस्त्रेणाच्छाद्य गात्राणि धूपधूमञ्च पाययेत् ॥
दंशञ्च धूपयेच्छीघ्रं सर्वधूपेष्वयं विधिः ॥ ३ ॥
तोयैर्वा नागरं नस्यं पिबेद्वा सैन्धवं घृतम्।
अर्कधुस्तूरमूलं वा जलपाने विषापहम् ॥ ४ ॥
पुत्रजीवफलान्मज्जां पलाशोत्थां करञ्जजाम्।
मज्जां तोयैः प्रलेपोऽयं हन्ति वृश्चिकजं विषम् ॥ ५ ॥
हिङ्गु वा जललेपेन वृश्चिकोत्थं विषं हरेत् ॥ ६ ॥
सिक्थकं सप्तधा भाव्यं स्नुह्यर्कपयसाऽऽतपे।
तत्तप्तं वह्निना स्पृष्टं दंशस्थाने विषं हरेत् ॥ ७ ॥

घृतार्कदुग्धलेपेन यष्ट्या वा धूपितेन वा।
बीजपूरकमूलस्य लेपाद्वापि हरीतकी॥
लेपोजातीगुड़ाभ्यां वा हरिद्रालेपनेन वा।
वृश्चिकस्य विषं हन्ति प्रत्येकेन न संशयः॥ ८॥
मातुलुङ्गस्य मूलन्तु रविवारे समुद्धरेत्।
उत्तराभिमुखेनैव क्रूं मन्त्रोच्चारणात् स्पृशेत्।
वामाङ्गे दक्षिणे दष्टे वामदष्टे च दक्षिणे।
मार्जनेन विषं हन्यात् सदंशं दृष्टप्रत्ययम्॥
सप्तधा मार्जनेनैव विषं वृश्चिकजं हरेत्॥ ९॥
कार्पासमूलं चर्वित्वा विषजित् कर्णफुत्कृतैः॥ १०॥
ग्राह्यं हंसपदीमूलं प्रातरादित्यवासरे।
मुखस्थं फुत्कृतं कर्णे विषं वृश्चिकजं हरेत्॥ ११॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं चः फट् स्वाहा"। अनेनापीमार्जयेन्निर्विषी भवति।
"शांखो मांखो मांहीं खोंहीं। अनेन गरुडमन्त्रेण वृश्चिकदष्टं करवीरकाष्ठेनापी मार्जयेन्निर्विषी भवति॥ १२॥

वकुलत्वचबीजं वा निष्पीड्य दंशनस्थले।
प्रलेपाद् वृश्चिकविषहरणञ्चाभिमन्त्रितात्॥

"ओं भं हुं यं क्रं डं वं वं लं चं एं ऐं ओं औं हं हः"।
इति मन्त्रेणाभिमन्त्र्य प्रलेपयेत्॥ १३॥

"हां हीं मं चं ओं" इति मन्त्रेण पीलवृन्तमभिमन्त्र्य तेन मार्जनाद् वृश्चिकविषनाशी भवति।

शिवेन भाषितो योगो नावहेलनमर्हति॥ १४॥

अथ मूषिकविषहरणम्।

शिला तालककुष्ठञ्च भाव्यं निर्गुण्डिकाद्रवैः।
पानं मूषिकदष्टानां दत्तं तीव्रविषं हरेत्॥ १॥
गृहगोधां समादाय पिष्ट्वा तण्डुलवारिणा।

लेपादाखुविषं हन्ति पिबेद्वा चीरपाचिताम्॥ २॥
सर्षपं कुङ्कुमं तक्रं समभागं घृतं पिबेत्।
विषं मूषिकदष्टानां शममाप्नोति तत्क्षणात्॥ ३॥
चिञ्चाफलसमायुक्तं गृहधूमं पलार्द्धकम्।
पुराणाज्येन सप्ताहं लिहत्याखुविषं हरेत्॥ ४॥

अथ कुक्कुरविषनिवारणम्।

गुड़ं तैलार्कदुग्धञ्च लेपाच्छ्वानविषं हरेत्॥ १॥
पिष्ट्वाऽपामार्गमूलञ्च कर्षैकं मधुना लिहेत्।
शुना दष्टविषं हन्ति लेपात् कुक्कुटविष्ठया॥ २॥
उन्मत्तश्वानदष्टानां कुमारीदलसैन्धवम्।
सुखोष्णं बन्धयेत् पिष्टं त्रिदिनान्ते सुखावहम्॥ ३॥

अथ मत्स्यभेकादिविषहरणम्।

शिरीषफलमूलञ्च स्नुक्क्षीरेण सुपेषितम्।
कुष्ठाऽङ्कोठजटामिश्रं पिबेद्भेकविषापहम्॥ १॥
त्र्यूषणं मेघनादा च भेकमत्स्यविषापहा॥ २॥
शृङ्गिमत्स्यविषं स्वेदात् किञ्चिद् घृतसमन्वितात्॥ ३॥

अथ गृहगोधाविषनिवारणम्।

गृहगोधाविषं हन्ति काश्मरीफलनस्यतः॥ १॥

अथ व्याघ्रादिविषनिवारणम्।

वृकव्याघ्रशृगालाख-भल्लूकद्विपवाजिनाम्।
विषं श्वापददंशश्चेद्दहेल्लौहशलाकया॥ १॥
लेपात् सर्वविषं हन्ति मूलं श्वेतपुनर्नवम्।
किमत्र बहुनोक्तेन तत्क्षणाद्विषनाशनम्॥ २॥
चिङ्गटस्याऽदनेनाथ व्याघ्रव्यालविषं हरेत्॥ ३॥
धुस्तूरपत्रतोयेन चूर्णं त्रिकटुसम्भवम्।
उदरस्थं विषं हन्ति व्याघ्रव्यालसमुद्भवम्॥ ४॥

करञ्जतैललेपेन ज्वालां व्याघ्रनखोद्भवाम् ॥ ५ ॥
गोजिह्वामूलिकां पिष्ट्वा जलेन मधुना सह ।
लेपोऽपि सर्वजन्तूनां नखतुण्डविषं हरेत् ॥ ६ ॥
तथा निम्बत्वचञ्चैव शमीवृक्षत्वचं तथा ।
उष्णोदकेन लेपः स्यान्नखदन्तविषापहः ।
तथा दारुहरिद्राया लेपो दन्तविषापहः ॥ ७ ॥

अथ कीटविषनिवारणम् ।

आशोणतण्डुलीमूलं तुलसीमूलिकाऽपि वा ।
तण्डुलोदकपानेन कीटकोत्थं विषं हरेत् ॥ १ ॥
लाङ्गल्या कटुतुम्ब्या वा देवदारुनिशोरपि ।
मूलं वीजं काञ्जिकेन लेपः कीटविषापहः ॥ २ ॥
तिलञ्च सर्षपं कुष्ठं वीजं कारञ्जकं स्मृतम् ।
उद्वर्त्तनात् प्रलेपाद्वा सर्वकीटविषावजित् ॥ ३ ॥
करञ्जवीजसिद्धार्थ-तिलैर्लेपो विषापहः ।
एरण्डतैललेपो वा सर्वकीटविषापहः ॥ ४ ॥
निशा दारुनिशा चैव मञ्जिष्ठा नागकेशरम् ।
एषां लेपो निहन्त्याशु विषं लूतादिसम्भवम् ॥ ५ ॥

अथ सर्वजन्तुविषनिवारणम् ।

पुत्त्रजीवफलान्मज्जां शीततोयेन पेषिताम् ।
लेपनाञ्जननस्यैस्तु पानाद्वा निष्कमात्रतः ॥
व्याघ्रमूषिकगोनाग-वृश्चिकादिविषं हरेत् ।
दुःसहं यद्विषं चाशु विष्फोटञ्च विनाशयेत् ॥ १ ॥
वन्ध्याकर्कोटकीकन्दं जलैः पिष्ट्वा प्रलेपयेत् ।
सर्पमूषिकमार्जार-वृश्चिकादिविषापहम् ॥ २ ॥

अथ उपविषनिवारणम् ।

स्नुह्यर्कोन्मत्तकश्चैव करवीरश्च लाङ्गली ।

वज्री जैपालकः कृष्णा कुष्ठं भल्ला तथैव च ॥
महाकालश्च इत्याद्याः स्मृतास्तूपविषापहाः ॥ १ ॥
ससिन्धुं काञ्जिकं पीत्वा समस्तोपविषं हरेत्।
सारमेयविषं हन्ति घृतेनापि हरीतकी ॥
निम्बपत्रं घृता हन्ति घृतेन मधुना ततः ॥ २ ॥

अथ कृत्रिमविषनिवारणम्।

अनेकविषजीवानां चूर्णञ्चोपविषैर्युतम्।
मिश्रितं नखकेशाद्यैर्लेपयेच्चूर्णसञ्चयम् ॥ १ ॥
कृत्रिमञ्च विष ख्यातं पश्चान्मासाद्धि बाध्यते।
आलस्यं कुरुते जाड्यं कासं श्वासं बलक्षयम् ॥
रक्तस्रावं ज्वरं शोथं पीड़ां चक्षुषि लक्षयेत् ॥ २ ॥
मृतं सूतं मृतं स्वर्णं शुद्धलौहं समाक्षिकम्।
त्रयाणां गन्धकं तुल्यं मर्द्यं कल्कद्रवैर्दिनम् ॥
तच्छुष्कं ससिताक्षौद्रैर्मासमेकं लिहेत् सदा ॥ ३ ॥
वह्निमूलयुतं क्षीरं मनुष्यगरनाशनम् ॥ ४ ॥
पुत्रजीवफलान्मज्जां निष्कमात्रं गवां पयः।
पीत्वा चोग्रं गरं हन्याद्विषं कृत्रिमयोगजम् ॥ ५ ॥
शटीपुष्करमूलञ्च पाच्यं शीतलवारिणा।
तत् पिबेत् शीतलं पाने गरदूषणाज्वरापहम् ॥
क्षीरमुद्गयुतं पथ्यं शाल्यन्नं परमं हितम् ॥ ६ ॥
गृहधूमं जलैः पिष्ट्वा तण्डुलीमूलतुल्यकम्।
तस्माच्चतुर्गुणं चाज्यं घृतात् क्षीरं चतुर्गुणम् ॥
घृतशेषं पचेत् सर्वं पिबेत् सर्वगरापहम् ॥ ७ ॥
समूलपत्रां सर्पाक्षीं जलेन क्वथितां पिबेत्।
नरमूत्रैश्च वा पिष्टं पिबेत् सर्वगरापहम् ॥ ८ ॥
एलातालीशपत्राणि त्र्यूषणं जीरकं समम्।

चूर्णार्द्धा च सिता योज्या भुक्ता गरहरं भवेत् ॥ ८ ॥
पयसा रजनीकुष्ठं मध्वाज्यगृहधूमकम् ।
तण्डुलीमूलसंयुक्तं कर्षं गरहरं पिबेत् ॥ १० ॥

अथ योगजविषनिवारणम् ।

तैलकर्पूरजम्बीर-संयोगाद् योगजं विषम् ।
समांशेन तु मध्वाज्यमेवं संयोगजं विषम् ॥ १ ॥
नारिकेलाम्बुकर्पूरं संयोगाद् योगजं विषम् ॥ २ ॥
मरिचं तुम्बिकामूलं योगजं विषमेव च ।
पुत्त्रजीवफलेनैव रजनीमारनालकैः ॥
देवदानी नृमूत्रैर्वा सर्पाक्षी चेन्द्रवारुणी ।
गिरिकर्णीयमूलं वा प्रत्येकं विषजिद्भवेत् ॥ ३ ॥
मध्वाज्यं काकमाच्यास्तु द्रवैः पिष्ट्वा विषं हरेत् ।
गिरिकर्णीनागपुष्पी-मुण्डीपानाद्विषापहा ॥ ४ ॥

अथ भल्लातकविषनिवारणम् ।

भल्लाततैलसम्पर्कात् स्फोटः संजायते नृणाम् ।
नवनीतं तिलं पिष्ट्वा तल्लेपेन तु तं जयेत् ॥
विम्बीपत्रप्रलेपाद्वा तं जयेत् तत्पदेन वा ॥ १ ॥
भल्लातकस्य मूलञ्च मृत्तिकाभिः प्रलेपयेत् ।
तत्सञ्जातविकाराणि नाशयत्येव निश्चितम् ॥ २ ॥

अथ यक्षिणीसाधनम् ।

सर्वासां यक्षिणीनान्तु ध्यानं कुर्य्यात् समाहितः ।
भगिनीमातृपुत्त्रस्त्री-रूपतुल्यं यथेप्सितम् ॥
भोज्यं निरामिषं चान्नं वर्ज्यं ताम्बूलभक्षणम् ॥ १ ॥
उपविश्याजिनादौ च प्रातः स्नात्वा न कं स्पृशेत् * ।

* न कं स्पृशेत्—न कमपि स्पृशेदित्यर्थः ।

नित्यकृत्यञ्च कृत्वा तु स्थाने निर्जनके जपेत् ॥
यावत् प्रत्यक्षतां यान्ति यक्षिण्यो वाञ्छितप्रदाः ॥ २ ॥
जपेल्लक्षद्वयं मन्त्रं श्मशाने निर्भयो मुनिः।
दशांशं गुग्गुलुं साज्यं हुत्वा तुष्यति विभ्रमा ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं विभ्रमरूपे ! विभ्रमं कुरु कुरु एह्येहि भगवति ! स्वाहा" ॥ १ ॥

शङ्खलिप्तपटे देवीं गौरवर्णां धृतोत्पलाम्।
सर्वालङ्कारिणीं दिव्यां समालिख्यार्चयेत्ततः ॥
जातीपुष्पैः सोपचारैः सहस्रैकं ततो जपेत्।
त्रिसन्ध्यं सप्तरात्रन्तु ततो रात्रिषु निर्जपेत् ॥
अर्द्धरात्रे गते देवी समागत्य प्रयच्छति।
पञ्चविंशति दीनारान् प्रत्यहं तोषिता सती ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं रतिप्रिये स्वाहा" ॥ २ ॥

एकलिङ्गं महादेवं त्रिसन्ध्यं पूजयेत् सदा।
धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्रं त्रिसन्ध्यं त्रिसहस्रकम् ॥
मासमेकं ततो याति यक्षिणी सुरसुन्दरी।
दत्त्वार्घ्यं प्रणमेन्मन्त्री ब्रूते सा "त्वं किमिच्छसि ?" ॥
देवि ! दारिद्र्यदग्धोऽस्मि तन्मे नाशय शङ्करि !।
ततो ददाति सा तुष्टा वित्तायुश्चिरजीवितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं आगच्छ सुरसुन्दरि ! स्वाहा" ॥ ३ ॥

कुङ्कुमेन समालिख्य भूर्जपत्रे सुलक्षणाम्।
प्रतिपत्तः समारभ्य पूजां कृत्वा जपेत्ततः ॥
त्रिसन्ध्यं त्रिसहस्रन्तु मासान्ते पूजयेन्निशि।
संजपेदर्द्धरात्रन्तु समागत्य प्रयच्छति।
दीनाराणां सहस्रैकं प्रत्यहं परितोषिता ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं अनुरागिणि ! मैथुनप्रिये ! स्वाहा" ॥४॥

ध्यात्वा जपेत् ततो रात्रौ सागरस्य तटे शुचिः।
लक्षजप्ये कृते सिद्धिः दत्ते सागत्य वेष्टकः।
रत्नं वरं तथा भोज्यं सौम्यो मन्त्री सुखी भवेत्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं भगवन्! समुद्र! देहि रत्नानि जलवासो क्रीं नमोऽस्तु ते स्वाहा"॥ ५॥

त्रिपथे तु वटस्थाने रात्रौ मन्त्री जपेच्छुचिः।
लक्षत्रयं ततः सिद्धा देवी च वटयक्षिणी॥
वस्त्रालङ्कारकं दिव्यं रसं सर्वरसायनम्।
दिव्याञ्जनञ्च सा तुष्टा साधकाय प्रयच्छति॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं वटवासिनि! यक्षकुलप्रसूते! वटयक्षिणि! एह्येहि स्वाहा"॥ ६॥

वटवृक्षं समारुह्य लक्षमेकं जपेन्मनुम्।
ततः सप्ताभिमन्त्रेण काञ्जिकैः क्षालयेन्मुखम्॥
मासत्रयं जपेद्रात्रौ वरं यच्छति यक्षिणी।
रसं रसायनं दिव्यं क्षुद्रकर्म ह्यनेकधा।
सिद्धानि सर्वकार्य्याणि नान्यथा शङ्करोऽब्रवीत्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमश्चन्द्राद्यावा कर्णकारण स्वाहा"। "ओं नमो भगवते रुद्राय चण्डवेगिने स्वाहा"। मन्त्रद्वयस्यैक एव सिद्धिहेतुः॥ ७॥

चिञ्चावृक्षतले लक्षं मन्त्रमावर्त्तयेच्छुचिः।
शतपुष्पोद्भवैः पुष्पैः सघृतैर्होममाचरेत्॥
ततः सिद्धा भवेद्देवी विशाला कामगामिनी।
ददाति मन्त्रिणे तुष्टा रसं दिव्यं रसायनम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ऐं विशाले! क्रीं क्रीं व्रीं क्लीं क्रीं स्वाहा"॥ ८॥

नरास्थिनिर्मिता माला गले पाणौ च कर्णयोः।

धारयेज्जपमालाञ्च तादृशीञ्च श्मशानतः॥
लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं साधको निर्भयः शुचिः।
ततो महाभया यक्षी दद्यादेनं रसायनम्॥
तस्य भक्षणमात्रेण सर्वरत्नानि चालयेत्।
वलीपलितनिर्मुक्तश्चिरजीवी भवेन्नरः॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं महाभये! क्लीं स्वाहा"॥ ९॥

शुक्लपक्षे जपेत्तावद् यावद्दृश्येत चन्द्रमाः।
प्रतिपत्पूर्वपूर्णान्तं नवलक्षमिदं जपेत्।
अमृतं चन्द्रिकादत्तं पीत्वा जीवोऽमरो भवेत्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं चन्द्रिके! हंसः क्रीं क्लीं स्वाहा"॥१०॥

जप्यं मासत्रयं रक्त-कम्बला सा प्रसीदति।
मृतकोत्थापने कुर्य्यात् प्रतिमां चालयेत्तथा॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं रक्तकम्बले! महादेवि! मृतकमुत्थापय प्रतिमाञ्चालय पर्वतान् कम्पय नीलय विलसत् हुं हुं"॥११॥

अष्टोत्तरशतं जप्त्वा यत्किञ्चित् स्वादुभोजनम्।
तद्बलिर्दीयते तस्यै वटाधो मासमेकतः॥
ततो देवी समागत्य हस्ताद् गृह्णाति भोजनम्।
तत्रैव सा वरं दत्ते नित्यं सान्निध्यकारकम्॥
अतीतानागतं कर्म सुस्थासुस्थं ब्रवीति सा।
प्रतिमाः पर्वतान् सर्वान् चालयत्येव तत्क्षणात्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओंकारमुखे! विद्युज्जिह्वे! ओं हुं चेटके! जय जय स्वाहा"॥ १२॥

पूर्वमेवायुतं जप्त्वा कृष्णकन्याभिमन्त्रिताम्।
हस्तपादप्रलेपेन सुप्ते वक्ति शुभाशुभम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं सनामशक्तिभगवति! कर्णपिशाचिनि! चण्डरोपिणि! वद वद स्वाहा"॥ १३॥

लिम्पेन्मृङ्गोमयैर्भूमिं कुशांस्तत्र समास्तरेत्।
पञ्चोपचारनैवेद्यैर्देवदेवीं प्रपूजयेत्॥
अक्षसूत्रं करे धृत्वा पूर्वमेवायुतं जपेत्।
अर्द्धरात्रे गते देवी सुप्ते वक्ति शुभाशुभम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं आगच्छागच्छ चामुण्डे! श्रीं स्वाहा"॥ १४॥

रोचनैः कुङ्कुमैः क्षीरैः पद्मकाष्टदलं लिखेत्।
नीलवर्णे भूर्जपत्रे मायावीजं दले दले॥
लिखित्वा धारयेन्मूर्ध्नि इमं मन्त्रं ततो जपेत्।
पूर्वमेव तु सप्ताहं कुर्य्यादेवं प्रयत्नतः।
अतीतानागतं सर्वं स्वप्ने वदति देवता॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं चिञ्चि पिशाचिनि! स्वाहा"॥ १५॥

अलाबुमूलिकां पुष्ये तथा सर्पाक्षिमूलिकाम्।
गृह्याभिमन्त्रितां यत्नाद्रक्तसूत्रेण वेष्टयेत्।
मूर्ध्नि बद्ध्वा तु तां सुप्ते वदत्येव शुभाशुभम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते कर्णपिशाचाय स्वाहा"॥१६॥

लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं वटवृक्षतले शुचिः।
बन्धूककुसुमैः पश्चान्मध्वन्नं क्षीरमिश्रितम्॥
दत्ते धूपे दशांशेन जुहुयात् पूर्णयान्वितम्।
ततः सिद्धा भवेद्देवी विचित्रा वाञ्छितप्रदा॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं विचित्रे! विचित्ररूपे! सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा"॥ १७॥

प्रविश्य नगरस्यान्तं लक्षसंख्यं जपेच्छुचिः।
पद्मपत्रैः कृतो होमो घृतोपेतैर्दशांशतः॥
प्रयच्छत्यञ्जनं हंसी येन पश्यति भूनिधिम्।
सुखेन तच्च गृह्णाति न विघ्नैः परिभूयते॥

अथ मन्त्रः।—"ओं हंसि हंसि जने ह्रीं क्लीं स्वाहा" ॥ १८ ॥

लक्षसंख्यं जपेन्मन्त्रं राजद्वारे शुचिः स्थिरः।
सक्षीरैः मालतीपुष्पैः कृतहोमैः सहस्रकैः॥
मदना यक्षिणी सिद्धिं गुटिकां सम्प्रयच्छति।
तया मुखस्थयाऽदृश्यश्चिरस्थायी भवेन्नरः॥

अथ मन्त्रः।—ओं ऐं मदने मदनविडम्बिनि! अनङ्गसङ्गं सन्देहि देहि क्लीं क्लीं स्वाहा" ॥ १९ ॥

लक्षसंख्यं जपेन्मन्त्रं पलाशतरुजेन्धनैः।
मधुनाऽऽज्यैः कृतो होमः कालकर्णी प्रसीदति।
सततं तां स्मरेन्मन्त्री विविधैश्वर्य्यकारिणीम्॥

अथ मन्त्रः।—"ओं ह्रीं क्लीं कालकर्णिके! ठः ठः स्वाहा" ॥२०॥

स्वगृहे संस्थितो रक्तैः करवीरप्रसूनकैः।
लक्षमावर्त्तयेन्मन्त्रं होमं कुर्य्याद्दशांशतः॥
होमे कृते भवेत् सिद्धिर्लक्ष्मीनाम्नी च यक्षिणी।
रसं रसायनं दिव्यं विशालञ्च प्रयच्छति॥

अथ मन्त्रः।—"ओं ऐं लक्ष्मीं श्रीं कमलधारिणीं कलहंसः स्वाह" ॥ २१ ॥

रक्तमाल्याम्बरो मन्त्रं चतुर्दश्यां दिने जपेत्।
ततः सिद्धा भवेद्देवी शोभना भोगदायिनी॥

अथ मन्त्रः।—"ओं अशोकपल्लवाकारकरतले! शोभने! श्रीं क्षः स्वाहा" ॥ २२ ॥

पुण्याऽशोकतलं गत्वा चन्दनेन सुमण्डलम्।
कृत्वा देवीं समभ्यर्च्य धूपं दत्त्वा सहस्रकम्॥
मन्त्रमावर्त्तयेन्मासं नक्तभोजी वनङ्गतः।
रात्रौ पूजां ततः कृत्वा जपेन्मन्त्री निशार्द्धके॥
नटी देवी समागत्य निधानं रसमञ्जनम्।

ददाति मन्त्रिणे मन्त्रं दिव्ययोगञ्च निश्चितम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्लीं क्रीं नटि! महानटि! रूपवति! स्वाहा"॥ २३॥

स्रक् सुगन्धि गृहस्थाने चन्दनेन तु मण्डलम्।
कृत्वा हस्तप्रमाणेन पूजयेत् तत्र पद्मिनीम्॥
धूपं सगुग्गुलुं दत्त्वा जपेन्मन्त्रसहस्रकम्।
मासमेकं ततः पूजां कृत्वा रात्रौ पुनर्जपेत्॥
अर्द्धरात्रे गते देवी समागत्य प्रयच्छति।
निधानं दिव्ययोगञ्च तस्मान्मन्त्री सुखी भवेत्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं पद्मिनि स्वाहा"॥

अथ रसशोधन-मारणञ्च।

अथ वीर्य्यस्तम्भनवाजीकरणादिषु प्रोक्तरसयोगादिसिद्धये रसादिशोधनमारणञ्च। तत्रादौ रसशोधनम्।—

पलादूर्द्ध्वं न कर्त्तव्यं रससंस्कारमुत्तमम्।
अघोरेणैव मन्त्रेण रससंस्कारपूजनम्॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोराघोरतरेभ्यश्च। सर्वतः सर्वसर्वेभ्यो नमस्ते रुद्ररूपेभ्यः नमः"। इति अघोरमन्त्रः।

कुमार्य्या च निशाचूर्णैः दिनं सूतं विमर्दयेत्।
पातयेत् पातनायन्त्रे सम्यक्शुद्धो भवेद्रसः॥
अथवा हिङ्गुलात् सूतं ग्राहयेत् तन्निगद्यते।
पारिभद्ररसैः पेष्यं हिङ्गुलं याममात्रकम्॥
जम्बीराणां द्रवैर्वाथ पाच्यं पातनयन्त्रके।
तत्सूतं योजयेद् योगे सप्तकञ्चुकवर्जितम्॥
रसस्य दशमांशन्तु गन्धं दत्त्वा विमर्दयेत्।
जम्बीरस्य द्रवैर्यामं पाच्यं पातनयन्त्रके॥

पुनर्मर्द्यं पुनः पाल्यं सप्तवारं विशुद्धये।
इत्येवं शुद्धिराख्याता यथेष्टैकप्रकारिका॥

अथ रसमारणम्।

युक्तं सर्वस्य सूतस्य तप्तखल्ले विमर्दनम्।
अजाशकृत्तुषाग्निन्तु भूगर्त्ते त्रितयं क्षिपेत्॥
तस्योपरि स्थितं खल्लं तप्तखल्लमिदं भवेत्।
खल्लं लोहमयं शस्तं पाषाणोत्थमथापि वा॥
अजीर्णं चाप्यबीजञ्च यत्सूतं घातयेन्नरः।
ब्रह्महा स दुराचारो मन्त्रद्रोही महेश्वरि!॥
रामठं पञ्चलवणं तथा क्षारचतुष्टयम्।
त्रिकटुं शृङ्गवेरञ्च मातुलुङ्गरसाप्लुतम्॥
पिण्डमध्ये रसं दत्त्वा स्वेदयेत् सप्तवासरम्।
मारणालेपमृद्भाण्डे ग्रासार्थी जायते ध्रुवम्॥
एतदेव रसं यत्नाज्जम्बीरनीरसंयुतम्।
दिनैकं धारयेद्घर्मे मृत्पात्रे वा मृतो भवेत्॥
तदा ग्रासः प्रदातव्यः स्वर्णशुद्धिः शनैः शनैः।
चतुर्दशदिनान्यन्तः क्रमाज्जीर्णस्य चालयेत्॥
सूतं स्वर्णं व्योमशङ्ख-तुल्यं रम्भाद्रवैर्दिनम्।
मर्दयेद्बीजसंयुक्तं चार्वाचारणयन्त्रके॥
सर्वकैर्मूलिकाद्रावैर्दिनमेकन्तु मर्दयेत्।
गर्भयन्त्रगतं पाच्यं मन्त्रयेत् पूर्ववद्रसम्॥
ब्रह्मदण्डी मेघनादा चित्रकः कटुतुम्बिका।
वज्रवल्ली बला कन्या त्रिकट्वर्कस्नुहीपयः॥
कन्दो रम्भा च निर्गुण्डी लज्जा जाती जयन्तिका।
विष्णुक्रान्ता हस्तिशुण्डी दद्रुघ्नो भृङ्गराट् पटुः॥
गुडूची लाङ्गली नीरकणाकालीमहोरगाः।

काकमाची च दन्ती च सर्पाची चार्द्धचन्द्रिका ॥
एता समस्ता व्यस्ता वा देया ह्यष्टादशाधिकाः ।
उक्तस्थाने प्रयोक्तव्या रसराजस्य सिद्धये ॥
बालुकायन्त्रः ।
हिङ्गुलशुद्धिः । मेषीचीराम्लवृचाणां दरदं घर्मभावितम् ।
सप्तवारं प्रयत्नेन शुद्धिमायाति निश्चितम् ॥
गन्धकशुद्धिः । शुकपच्छसमच्छायो नवनीतसमप्रभः ।
मसृणः कठिनः स्निग्धः श्रेष्ठो गन्धः स उच्यते ॥
साज्यभाण्डे पयः चिप्त्वा मुखं वस्त्रेण वेष्टयेत् ।
तत्पूर्वं चूर्णितं गन्धं श्रावेण बोधयेत् पुनः ॥
भाण्डं निक्षिप्य भूम्यन्ते रुद्ध्वा देयं पुटं लघु ।
तत्चीरेण द्रुतं गन्धं शुद्धं योगेषु योजयेत् ॥
गन्धं घृते विपक्तव्यं यावत्तैलनिभं भवेत् ।
वस्त्रेणान्तरितं कृत्वा चालयेत् त्रिंशदन्तरम् ॥
पुनर्विंशति संग्राह्यं शुद्धग्रष्टद्वादश क्रमात् ।
अष्टमाषं चतुर्थं वाप्यर्द्धञ्चैव समांशकम् ॥
प्रतिग्रासे तप्तखल्ले दिनमम्लेन मर्दयेत् ।
विना यन्त्रे चिपेत् तच्च जम्बीररससंयुतम् ॥
तद्यन्त्रं धारयेद्धर्मे दिनं स्याज्जारितो रसः ।
तं पटुचारगोमूत्रं स्नुक्चीराम्लैः प्रलेपिते ॥
दृढवस्त्रे वह्निर्बद्ध्वा मृद्घटे स्वेदयेद् बुधः ।
काञ्जिके चारसंयुक्ते यन्त्रे पाच्यं त्र्यहर्निशम् ॥
तदुद्धृत्य रसं देयं खल्ले संमर्दयेत् चणम् ।
संमर्द्य पूर्ववत् पेष्यं यन्त्रे लिप्तपुटे पुनः ॥
क्रमे पाकेन दिवसे त्रिभिर्ग्रासः प्रजीर्य्यति ।
जीवितं न यतः तस्माद्बीजं दत्त्वा विमर्दयेत् ॥

प्रतिग्रासं तप्तखल्ले यथाशक्त्या च जारयेत्।
तं जीर्णं मारयेत् सूतं मारणं कथ्यते द्रवैः॥
अङ्कोलस्य शिफाम्बाद्भिः पिष्ट्वा खल्ले विमर्दयेत्।
सूतं गन्धकसंयुक्तं दिनान्ते तद्विशोधयेत्॥
पुटयेद्भूधरे यन्त्रे दिनान्ते तन्मृतं भवेत्।
कृष्णधुस्तूरतैलेन सूतं मर्द्यं द्वियामकम्॥
दिनैकं तत्पचेद् यन्त्रे कटुपाके न संशयः।
रसं गन्धं समं मर्द्यं दिनं निर्गुण्डिकाद्रवैः॥
वज्रमूषान्वितं ध्मातं भस्म सूतं भवेन्मलम्।
सूतमूर्णां रसं गुञ्जां मधुलाचाञ्च टङ्कणम्॥
मर्दयेद् भृङ्गजद्रावैर्दिनैकं ध्मापयेत् पुनः।
ध्माते भस्मत्वमायाति शुद्धस्फटिकसन्निभः॥
द्विपलं सूतराजस्य पलैकं गन्धकस्य च।
कन्यानीरेण संमर्द्य दिनमेकं निरुत्तरम्॥
बद्ध्वा तद्भूधरे यन्त्रे दिनैकं मारयेत् पुटात्।
इत्येवं जारिते सूते मारणं परिकीर्त्तितम्॥
अथवा मासयोग्यन्तु हन्यागन्धान्वितं रसम्।
सूतञ्च घनसत्त्वञ्च मर्दयेत् कङ्कुलीद्रवैः॥
दिनैकं गोलकञ्चैव शोषयेदातपे खरे।
गर्भयन्त्रगतं पाच्यं त्रिदिनन्तु महाग्निना॥
करीषाग्नौ दिवारात्रौ पचित्वा भस्मतां नयेत्॥

समाप्तम्।

दत्तात्रेयतन्त्रम् ।

श्रीदत्तात्रेय उवाच ।

कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरम् ।
दत्तात्रेयस्य पप्रच्छ शङ्करं लोकशङ्करम् ॥ १ ॥
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा समूचे भक्तवत्सलम् ।
भक्तानाञ्च हितार्थाय कालमन्त्रं प्रकथ्यताम् ॥ २ ॥
कलौ सिद्धिर्महाकाल ! मन्त्रतन्त्रविधायिका ।
कथयस्व महादेव ! देवदेवं महेश्वरम् ॥ ३ ॥
सन्ति नानाविधा लोके यन्त्रमन्त्राभिचारिकाः ।
आगमोक्ताः पुराणोक्ता वेदोक्ता डामरे तथा ॥ ४ ॥
उड्डीशे मेरुतन्त्रे च कालचण्डेश्वरे तथा ।
राधातन्त्रे च देवेश ! तारातन्त्रेऽमृतेश्वरे ॥ ५ ॥
तत्सर्वं कीलकं कृत्वा कलौ वीर्य्यविवर्जितम् ।
ब्राह्मणाः कामवशगास्तेषां कारणसिद्धये ॥ ६ ॥
कीलकञ्च विनामन्त्रं कार्य्यसिद्धिप्रदं नृणाम् ।
कथयस्व महादेव ! कृपां कुरु मम प्रभो ! ॥ ७ ॥
श्रीईश्वर उवाच । शृणु सिद्धिं महायोगिन् ! सर्वयोगविशारद ! ।
मन्त्रविद्यां महागुप्तां देवानामपि दुर्लभाम् ॥ ८ ॥
तवाग्रे कथितो ह्येष मन्त्रविद्याशिरोमणिः ।
गुह्याद् गुह्यं महागुह्यं गुह्यं गुह्यं पुनः पुनः ॥९॥
गुरुभक्ताय दातव्यं नाभक्ताय कदाचन ।
शिवभक्तैकमनसि दृढ़चित्तसमन्विते ॥ १० ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि शृणु श्रेयस्तथाऽऽत्मनः ।
कलौ सिद्धं महामन्त्रं विना कालेन कथ्यते ॥ ११ ॥

न तिथिर्न च नक्षत्रं नियमो नास्ति वासरः।
न पूजा न जपो होमो न च कालादिनिर्णयः॥ १२॥
केवलं मन्त्रतन्त्रेण औषधी सिद्धिरूपिणी।
यस्य साधनमात्रेण क्षणं सिद्धिश्च जायते॥ १३॥
मारणं मोहनं स्तम्भं विद्वेषोच्चाटनं वशी।
आकर्षणम् इन्द्रजालं यक्षिणी च रसायनम्॥ १४॥
कालज्ञानम् अनाहारं तथैव निधिदर्शनम्।
बन्ध्यापुत्रवतीयोगं मृता च मृतजीवितम्॥ १५॥
वाजीकरणविद्या च भूतग्रहनिवारणम्।
सिंहव्याघ्रभयं सर्पवृश्चिकानां तथैव च॥ १६॥
विषादिनाशनञ्चैव नान्यथा शङ्करोदितम्।
गोप्यं गोप्यं महागोप्यं गोप्यं गोप्यं पुनः पुनः॥ १७॥

सर्वोपरिमन्त्रः।—"ओं परं ब्रह्म परमात्मने ओं नमः उत्पत्तिस्थितिप्रलयकराय ब्रह्महरिहराय त्रिगुणात्मने सर्वकौतुकानि दर्शय दत्तात्रेय! नमः तन्त्राणि सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ १८॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे प्रथमः पटलः।

अथ मोहनम्।

श्रीईश्वर उवाच। तुलसीवीजचूर्णन्तु सहदेवीरसेन च।
तिलकञ्च रवौ वारि मोहनं सर्वतो जगत्॥ १॥
हरितालम् अश्वगन्धां पेषयेत् कदलीरसे।
गोरोचनासमायुक्तं तिलकं लोकमोहनम्॥ २॥
शृङ्गीचन्दनसंयुक्तः वचाकुष्ठसमन्वितः।
धूपो ग्राह्यस्तथा वस्त्रे मुखे चैव विशेषतः।
राजप्रजापक्षिपशु-दर्शनान्मोहकारकः॥ ३॥

सिन्दूरं कुङ्कुमञ्चैव गोरोचनसमन्वितम्।
धात्रीरससमायुक्तं तिलकं लोकमोहनम्॥ ४॥
मनःशिलाञ्च कर्पूरं पेषयेत् कदलीरसे।
अनेनैव तु तन्त्रेण तिलकं लोकमोहनम्॥ ५॥
श्वेतार्कमूलं सिन्दूरं पेषयेत् कदलीरसे।
अनेनैव तु तन्त्रेण तिलकं लोकमोहनम्॥ ६॥
भृङ्गराजो ह्यपामार्गः लज्जालू सहदेविका।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं मोहयेन्नरः॥ ७॥
श्वेतगुञ्जारसं पेष्यं ब्रह्मदन्त्याश्च मूलकम्।
लेपमात्रे शरीराणां मोहनं सर्वतो जगत्॥ ८॥
श्वेतार्कमूलमादाय श्वेतचन्दनसंयुतम्।
अनेन तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं मोहयेन्नरः॥ ९॥
विल्वपत्रं गृहीत्वा तु छायाशुष्कन्तु कारयेत्।
कपिलापयसा तेन वटिं कृत्वा तु गोलकम्॥
एभिस्तु तिलकं कृत्वा मोहनं सर्वतो जगत्॥ १०॥
विजयापत्रमादाय श्वेतसर्षपसंयुतम्।
अनेन लेपनादेव मोहयेत् सर्वतो जगत्॥ ११॥
गृहीत्वा तुलसीपत्रं छायाशुष्कन्तु कारयेत्।
अश्वगन्धासमायुक्तं विजयावीजसंयुतम्॥ १२॥
कपिलादुग्धसार्द्धेन वटी रत्तिप्रमाणतः।
भक्षिता प्रातरुत्थाय मोहयेत् सर्वतो जगत्॥ १३॥
पञ्चाङ्गदाड़िमं पिष्ट्वा श्वेतगुञ्जासमन्वितम्।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा मोहयेत् सर्वतो जगत्॥ १४॥
कटुतुम्बीवीजतैल-वर्त्तिज्वालासु कज्जलम्।
गृहीत्वा चाञ्जयेन्नेत्रं मोहनं भवति ध्रुवम्॥ १५॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे मोहनं नाम द्वितीयः पटलः।

अथ अग्निस्तम्भनम्।

ईश्वर उवाच। अथातः सम्प्रवक्ष्यामि अग्निस्तम्भनमुत्तमम्।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ १॥
वसां गृहीत्वा माण्डूकीं कौमारीरसपेषिताम्।
लेपमात्रे शरीराणाम् अग्निस्तम्भः प्रजायते॥ २॥
अर्कदुग्धं समादाय कुमारीवारि पेषयेत्।
लेपमात्रे शरीराणाम् अग्निस्तम्भः प्रजायते॥ ३॥
कदलीरसमादाय कुमारीरसपेषितम्।
लेपमात्रे शरीराणाम् अग्निस्तम्भः प्रजायते॥ ४॥
मण्डूकस्य वसा ग्राह्या कर्पूरेणैव संयुता।
लेपमात्रे शरीराणाम् अग्निस्तम्भः प्रजायते॥ ५॥
कुमारीकन्दमादाय कदलीकन्दसंयुतम्।
लेपमात्रे शरीराणाम् अग्निस्तम्भः प्रजायते॥ ६॥
पिप्पलीमरिचं शुण्ठीं चर्वयित्वा पुनः पुनः।
दीप्ताङ्गारे नरैर्भुक्तैः न वक्त्रं दह्यते क्वचित्॥ ७॥
आज्यं शर्करया पीत्वा चर्वयित्वा च नागरम्।
तप्तलोहे मुखे क्षिप्ते वक्त्रं न दह्यते क्वचित्॥ ८॥

अथ मन्त्रः।—"ओँ नमो अग्निरूपाय मम शरीरे स्तम्भनं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः।

अथ आसनस्तम्भनम्।

चर्मकारस्य कुण्डानां मलं ग्राह्यं तथा रजः।
चटकीरुधिरे र्युक्तं यस्याग्रे तद् विनिक्षिपेत्॥ १॥
तस्य स्थाने भवेत् स्तम्भः सिद्धियोग उदाहृतः।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ २॥
श्वेतगुञ्जाफलं क्षिप्तं नृकपाले तु मृत्तिकाम्।
बलिं दत्त्वा तु दुग्धस्य तस्य वृद्धो भवेद् यदा॥ ३॥

तस्य शाखा लता ग्राह्या यस्याग्रे तां विनिक्षिपेत्।
तस्य स्थाने भवेत् स्तम्भः सिद्धियोग उदाहृतः॥ ४॥

अथ मन्त्रः।—"ओं नमो दिगम्बराय अमुकासनस्तम्भनं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥

अथ बुद्धिस्तम्भनम्।

उलूविष्ठां * गृहीत्वा तु छायाशुष्कान्तु कारयेत्।
ताम्बूले यस्य दातव्यं बुद्धिस्तम्भनमुत्तमम्॥ १॥
भृङ्गराजरसैर्भाव्यं सिद्धार्थं श्वेतनामकम्।
एभिस्तु तिलकं दत्त्वा बुद्धिस्तम्भनमुत्तमम्॥ २॥
सहदेवीमपामार्गं लौहपात्रे च पेषयेत्।
तिलकं सर्वभूतानां बुद्धिस्तम्भकरं भवेत्॥ ३॥

मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते शत्रूणां बुद्धिं स्तम्भय स्तम्भय स्वाहा"॥

अथ शस्त्रस्तम्भनम्।

पुष्यार्केण समुद्धृत्य विष्णुक्रान्तास्वमूलकम्।
वक्त्रे शिरसि धार्य्येत शस्त्रं संहरते नृणाम्॥ १॥
वराहव्याघ्रभूपाल-चौरशत्रुभये जयम्।
जातीमूलं मुखे क्षिप्तं शस्त्रस्तम्भनमुत्तमम्॥ २॥
करे सुदर्शनामूलं बद्धा स्तम्भनशस्त्रकम्।
केतकी मस्तके चैव तालमूलं मुखे स्थितम्॥
खर्जूरीचरणे हस्ते खड्गस्तम्भः प्रजायते।
एतानि त्रीणि मूलानि चूर्णेन च घृतैः पिबेत्॥
अहोरात्रं ततः शस्त्रैर्यावज्जीवं न बाध्यते।
आयान्तं शैवशस्त्रञ्च सम्मुखे सन्निवारयेत्॥ ३॥
गृहीत्वा पुष्यनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकम्।
लेपमात्रे शरीराणां सर्वशस्त्रनिवारणम्॥ ४॥

* उलूकविष्ठामित्यत्र उलूविष्ठामिति निर्देशः।

खर्जूरी मुखमध्यस्था कटीबद्धा च केतकी।
भुजदण्डस्थिते चार्के सर्वशस्त्रनिवारणाः ॥ ५ ॥
पुष्यार्के श्वेतगुञ्जाया मूलमुद्धृत्य धारयेत्।
हस्ते चास्त्रभयं नास्ति संग्रामेषु कदाचन ॥ ६ ॥
गृहीत्वा रविवारे तु विल्वपत्रञ्च कोमलम्।
पिष्ट्वा विससमं सद्यः शस्त्रस्तम्भनलेपनात् ॥ ७ ॥

अथ मन्त्रः।—"ओं अहो कुम्भकर्ण महाराक्षस निकषागर्भ-
भूत परसैन्यस्तंभन महाभगवन्! रुद्रोपजयति स्वाहा"।
ष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ ८ ॥

वलेपः।—विष्णुक्रान्तीयवीजानि मन्त्रभावेण ग्राहयेत्।
तत्तैलं ग्राहयेत् पात्रे विषञ्चैव समन्वितम् ॥
भल्लाततैलसंयुक्तम् अहिफेनञ्च संयुतम्।
परमूत्रञ्च संयुक्तं धुस्तूरवीजचूर्णकम् ॥
तालञ्चैव रसं युक्तं गन्धकञ्च मनःशिला।
गन्धकञ्चैव संयुक्तं वटिका क्रियते नरैः ॥
पञ्चटङ्कप्रमाणानि शस्त्रलेपन्तु कारयेत्।
रणे दारुणशस्त्रौघं खण्डं खण्डं प्रजायते ॥
शस्त्रं दृष्ट्वा पलायन्ते यथा युद्धेषु कातराः।
तथा भवति शस्त्रञ्च न भयं विद्यते क्वचित् ॥ १ ॥

अथ मन्त्रः।—"ओं नमो विकरालरूपाय महाबलाय परा-
माय अमुकस्य भुजबलं बन्धय बन्धय दृष्टिं स्तम्भय स्तम्भय
तय पातय महोगि हुं"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ २ ॥

अथ सेनानिस्तम्भनम्।

मन्त्राभावेण गृह्णीयात् श्वेतगुञ्जाविधानकम्।
निखनेच्च श्मशाने वै पाषाणं तत्र दापयेत् ॥

अष्टौ च योगिनी पूज्या रौद्री माहेश्वरी तथा ।
वाराही नारसिंही च वैष्णवी च कुमारिका ॥
लक्ष्मीर्ब्राह्मी च संपूज्या गणेशो वटुकस्तथा ।
क्षेत्रपालः सदा पूज्यः सेनास्तम्भो भविष्यति ॥
पृथक् पृथक् बलिं दत्वा दशनामविभागतः ।
मांसं मद्यं तथा पुष्पं धूपं दीपाबलिक्रियाम् ॥
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

मन्त्रः।—"ओं नमः कालरात्रि त्रिशूलधारिणि ! मम शत्रु सैन्यस्तम्भनं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ २ ॥

अथ सेनापलायनम् ।

भौमवारे गृहीत्वा तु काकोलूकौ तु पक्षिणौ ।
भूर्जपत्रे लिखेन्मन्त्रं तस्य नाम समन्वितम् ॥
गोरोचनैः गले बद्धा काकोलूकस्य पक्षिणः ॥
सेनानीसम्मुखं गच्छेत् नान्यथा शङ्करोदितम् ॥
शब्दमात्रे सैन्यमध्ये पलायन्तेऽतिनिश्चितम् ।
राजाप्रजागजाद्याश्च नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ १ ॥

मन्त्रः।—"ओं नमो भयङ्कराय खड्गधारिणे मम शत्रुसैन्य पलायिनं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ २ ॥

श्मशानभस्मनाऽऽलिप्य मृत्तिकापात्रमध्यतः ।
रिपुनामसमायुक्तं नीलसूत्रेण बन्धयेत् ।
गर्त्तकुण्डे विनिक्षिप्तो पाषाणोपरि दीयते ।
स्तम्भनं कुरुते सैन्यं सिद्धियोग उदाहृतः ॥ ३ ॥

अथ गोमहिष्यादिस्तम्भनम् ।

उष्ट्रस्यास्थि चतुर्दिक्षु निखनेद् भूतले ध्रुवम् ।
गोमहिष्यादिकास्तम्भः सिद्धियोग उदाहृतः ॥ १ ॥

उष्ट्रलोमं गृहीत्वा तु पशूपरि विनिक्षिपेत् ।
पशूनां भवति स्तम्भः सिद्धियोग उदाहृतः ॥ २ ॥

मनुष्यस्तम्भनम् ।—धृत्वा रजस्वलावस्त्रं गोरोचनसमन्वितम् ।
यस्य नाम क्षिपेत् कुम्भे सद्यः स्तम्भनकारकः ॥३॥

मेघस्तम्भनम् ।— इष्टकाद्वयमादाय श्मशानाङ्गारसंपुटे ।
स्थापयेद् वनमध्ये च मेघस्तम्भनकारकम् ॥४॥

निद्रास्तम्भनम् ।—मूलं वृहत्याः मधुकं पिष्ट्वा नस्यं समाचरेत् ।
निद्रास्तम्भनमेतद्धि मूलदेवेन भाषितम् ॥५॥

नौकास्तम्भनम् ।—तरण्यां क्षीरकाष्ठस्य कीलं पञ्चाङ्गुलं क्षिपेत् ।
नौकास्तम्भनमेतद्धि मूलदेवेन भाषितम् ॥६॥

जलस्तम्भनम् ।— पद्मकं नाम यद्द्रव्यं सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ।
वापीकूपतड़ागादौ निक्षिपेत् स्तम्भते जलम् ॥

मन्त्रः ।—"ओं नमो भगवते रुद्राय जलं स्तम्भय स्तम्भय ठः ठः ठः" । अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥७॥

गर्भस्तम्भनम् ।— एरण्डवीजं ऋत्वन्ते भुक्तं स्तम्भनगर्भकम् ।
कटिबद्धं हंसमूलं गर्भस्तम्भनकं परम् ॥ ८ ॥
सिद्धार्थमूलं शिरसि बद्ध्वा कान्तं रमेत्तु या ।
न गर्भं धारयेत् सा स्त्री मुक्तेन लभते पुनः ॥९॥
धुस्तूरमूलचूर्णन्तु योनिस्थं स्तम्भनम्मतम् ।
तण्डुलीमूलतोयेन देयं तण्डुलवारिणा ॥ १० ॥
धूपितो योनिरन्ध्रेषु निम्बकाष्ठेन युक्तितः ।
ऋत्वन्ते दीयते तत्र गर्भदुःखविवर्जिता ॥

अत्र मन्त्रः ।—"ओं गर्भं स्तम्भय स्तम्भय स्वाहा" ॥ अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ ११ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे स्तम्भनं नाम चतुर्थः पटलः ।

अथ विद्वेषणम्।

ईश्वर उवाच।—विद्वेषो नरनारीणां विद्वेषो राजमन्त्रिणः।
महाकौतुकविद्वेषं शृणु सिद्धिं प्रयत्नतः॥ १॥
एकहस्ते काकपक्षम् उलूपक्षं करेऽपरे।
मन्त्रयित्वा मिलत्यग्रं कृष्णसूत्रेण बन्धयेत्॥
अञ्जलिञ्च जले चैव तर्पयेत् हस्तपक्षकैः।
एवं सप्तदिनं कुर्य्यादष्टोत्तरशतं जपेत्॥
गृहीत्वा गजकेशञ्च गृहीत्वा सिंहकेशकम्।
गृहीत्वा मृत्तिकापादं पुत्तलिं निखनेद्भुवि॥
अग्निस्तस्योपरि स्थाप्यो मालतीकुसुमाहुतिः।
विद्वेषं कुरुते तस्य नान्यथा शङ्करोदितम्॥ २॥
मार्ज्जारविष्ठामादाय विष्ठामादाय मौषिकीम्।
पादानां मृत्तिकायुक्तां पुत्तलिं क्रियते ततः॥
नीलवस्त्रेण संवेष्ट्य मन्त्रयित्वा शतेन च।
विद्वेषं तत्क्षणाच्चैव भ्रातरौ तातपुत्त्रकौ॥ ३॥
गृहीत्वा सर्पदन्तञ्च गृहीत्वा बभ्रुरोमकम्।
चिताभस्मसमायुक्तां गुटिकां कारयेन्नरः॥
उद्याने निखनेद्भूमौ मन्त्रयित्वा सनामकम्।
विद्वेष तत्क्षणाच्चैव नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ४॥
सभायां धूपयन् बभ्रु-रोमकाहियकञ्चुकैः।
विद्वेषं जायते सत्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ५॥
गृहीत्वा श्वानरोमाणि मार्जारस्य तथा नखम्।
सभायां दीयते धूपो विद्वेषं जायते तदा॥ ६॥
गृहीत्वा शिखिविष्ठाञ्च सर्पदन्तञ्च पेषयेत्।
ललाटे तिलकं कृत्वा विद्वेषो जायते क्षणात्॥७॥

गृहीत्वा गजदन्तञ्च गृहीत्वा सिंहदन्तकम्।
पेषयेत् नवनीतेन तिलकं द्वेषकारकम्॥ ८॥
अश्वकेशं गृहीत्वा तु माहिषं केशमुत्तमम्।
सभायां दीयते धूपं विद्वेषो जायते ध्रुवम्॥ ९॥
सल्लकीकण्टकं धृत्वा निखनेद् द्वारतो भुवि।
कलहो जायते नित्यं विद्वेषं जायते तदा॥ १०॥
यस्य,यस्य भवेद्वैरं जीवाजीवो भवेत् तदा।
तत्पदोर्मृत्तिकायुक्तं शत्रुपांशुसमन्वितम्॥
पुत्तली क्रियते सम्यक् श्मशाने निखनेद्भुवि।
विद्वेषो जायते सत्यं सिद्धियोग उदाहृतः॥ ११॥
अत्र मन्त्रः।—"ओं नमो नारायणाय अमुकं अमुकेन सह
विद्वेषं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ १२॥
इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे विद्वेषो नाम पञ्चमः पटलः।

अथ उच्चाटनम्।

ईश्वर उवाच। येन हृतं गृहं कन्या धनं पुत्त्रः कलत्रकम्।
उच्चाटनबधं कुर्य्याद् दुष्टदण्डो विधीयते॥ १॥
ब्रह्मदण्डी चिताभस्म शिवलिङ्गे प्रलेपयेत्।
सिद्धार्थञ्चैव संयुक्तं शनिवारे क्षिपेद् गृहे॥
उच्चाटनं भवेत् तस्य जायते मरणान्तिकम्।
विना मन्त्रेण सिद्धिश्च सिद्धियोग उदाहृतः॥ २॥
सिद्धार्थं शिवनिर्माल्यं यद्गृहे निखनेन्नरः।
उच्चाटनं भवेत्तस्य उद्धृते च पुनः सुखी॥ ३॥
काकपक्षे रवौ वारे यद्गृहे निखनेन्नरः।
उच्चाटनं भवेत्तस्य नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ४॥

उलूविष्ठां गृहीत्वा तु सिद्धार्थसहसंयुतम् ।
यस्याङ्गे निःक्षिपेच्चूर्णं तस्य उच्चाटनं परम् ॥ ५ ॥
उलूपक्षे कुजे वारे यद्गृहे निखनेन्नरः ।
उच्चाटनं भवेत्तस्य विना मन्त्रेण सिद्ध्यति ॥ ६ ॥
गृहीत्वौडुम्बरं कीलं मन्त्रेण चतुरङ्गुलम् ।
तं यस्य निखनेद्गेहे तदाऽस्योच्चाटनं भवेत् ॥ ७ ॥
काकोलूकस्य पक्षन्तु हुत्वा चाष्टाधिकं शतम् ।
यन्नाम्ना मन्त्रयोगेन तदाऽस्योच्चाटनं भवेत् ॥ ८ ॥
गृहीत्वा नरकङ्कालं निखनेच्चतुरङ्गुलम् ।
मन्त्रयुक्तं गृहद्वारे सद्य उच्चाटनं भवेत् ॥ ९ ॥

मन्त्रः ।—"ओं नमो भगवते रुद्राय दंष्ट्राकरालाय अमुकं सपुत्रबान्धवैः सह हन हन दह दह पच पच शीघ्रम् उच्चाटय उच्चाटय हुं फट् स्वाहा ठः ठः" । अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ १० ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे उच्चाटनं नाम षष्ठः पटलः ।

अथ सर्वजनवशीकरणम् ।

ईश्वर उवाच ।—ब्रह्मदण्डीवचाकुष्ठ-चूर्णैस्ताम्बूलदापनात् ।
रवौ वारे कृते योगः सर्वलोकवशङ्करः ॥ १ ॥
गृहीत्वा वटमूलञ्च जलेन सह घर्षयेत् ।
विभूत्या संयुतो भाले तिलको लोकवश्यकृत् ॥२॥
पुष्ये पुनर्नवामूलं करे सप्ताभिमन्त्रितम् ।
बद्ध्वा सर्वत्र पूजार्हः सर्वलोकवशङ्करः ॥ ३ ॥
अपामार्गस्य मूलन्तु कपिलापयसाऽन्वितम् ।
ललाटे तिलकं कृत्वा वशीकुर्य्याज्जगत्त्रयम् ॥ ४ ॥

गृहीत्वा सहदेवीञ्च छायाशुष्काञ्च कारयेत्।
ताम्बूले दत्तचूर्णन्तु सर्वलोकवशङ्करम्॥ ५॥
रोचनासहदेवीभ्यां तिलको लोकवश्यकृत्।
गृहीत्वौडुम्बरं मूलं ललाटे तिलकं कृतम्॥
प्रियो भवति सर्वेषां दृष्टमात्रो न संशयः।
ताम्बूलेन प्रदातव्यं सर्वलोकवशङ्करम्॥ ६॥
देवदानी,च सिद्धार्थं गुटिकां कारयेद् बुधः।
मुखे निक्षिप्य सर्वेषां सर्वलोकवशङ्करम्॥ ७॥
कुङ्कुमं तगरं कुष्ठं हरितालं मनःशिलाम्।
अनामिकाया रक्तेन तिलको सर्ववश्यकृत्॥ ८॥
गोरोचनां पद्मपत्रं प्रियङ्गुं रक्तचन्दनम्।
एकीकृत्याञ्जयेन्नेत्रे सर्वलोकवशङ्करम्॥ ९॥
गृहीत्वा श्वेतगुञ्जान्तु छायाशुष्कान्तु कारयेत्।
कपिलापयसाक्तेन तिलको लोकवश्यकृत्॥ १०॥
श्वेतदूर्वां गृहीत्वा तु कपिलादुग्धपेषणात्।
लेपमात्रे शरीराणां सर्वलोकवशङ्करम्॥ ११॥
श्वेतमर्कं गृहीत्वा तु छायाशुष्कन्तु कारयेत्।
कपिलापयसाक्तेन तिलको सर्ववश्यकृत्॥ १२॥
विल्वपत्राणि संगृह्य मातुलुङ्गं तथैव च।
अजादुग्धेन संपेष्य तिलको लोकवश्यकृत्॥ १३॥
कुमारीकन्दमादाय विजयावीजसंयुतम्।
तिलकं क्रियते भाले सर्वलोकवशङ्करम्॥ १४॥
हरितालमश्वगन्धां सिन्दूरं कदलीरसम्।
तिलकं क्रियते भाले सर्वलोकवशङ्करम्॥ १५॥
अपामार्गस्य वीजानि छागीदुग्धेन पेषयेत्।
लेपमात्रे शरीराणां सर्वलोकवशङ्करम्॥ १६॥

हरितालं तुलसिकां कपिलादुग्धपेषिताम्।
अनेन तिलकं भाले सर्वलोकवशङ्करम् ॥ १७ ॥
धात्रीफलरसै र्भाव्या अश्वगन्धा मनःशिला।
अनेन तिलकं भाले सर्वलोकवशङ्करम् ॥ १८ ॥

मन्त्रः।—"ओँ नमः सर्वलोकवशङ्कराय कुरु कुरु स्वाहा"।
अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः।

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे वश्यकरं नाम सप्तमः पटलः।

अथ स्त्रीवशीकरणम्।

ईश्वर उवाच।—रविवारे गृहीत्वा तु कृष्णधुस्तूरपुष्पकम्।
शाखालतां गृहीत्वा तु पत्रं मूलं तथैव च ॥
पिष्ट्वा कर्पूरसंयुक्तं कुङ्कुमं रोचनं समम्।
तिलके स्त्री वशीभूता यदि साक्षादरुन्धती ॥ १ ॥
काकजङ्घा वचा कुष्ठं शुक्रशोणितमिश्रितम्।
दत्त्वा तु भोजने बाला श्मशाने क्रन्दते सदा ॥२॥
चिताभस्म वचा कुष्ठं कुङ्कुमं रोचनं समम्।
चूर्णं स्त्रीशिरसि क्षिप्त्वा वशीकरणमुत्तमम् ॥ ३ ॥
जिह्वामलं दन्तमलं नासाकर्णमलं तथा।
ताम्बूलेन प्रदातव्यं वशीकरणमद्भुतम् ॥ ४ ॥
भौमवारे लवङ्गञ्च स्त्रियाः शिरसि निक्षिपेत्।
बुधवारे समुद्धृत्य खाने पाने वशीभवेत् ॥ ५ ॥
करपादनखानाञ्च तद्भस्म क्रियते नरैः।
खाने पाने प्रदातव्यं वशीकरणमद्भुतम् ॥ ६ ॥
शनिवारे गृहीत्वा तु वनितापादपांशुकम्।
वामे पुत्तलिकां कृत्वा तत्केशसंयुतां कृताम् ॥

नीलवस्त्रेण संवेष्ट्य स्ववीर्य्येण च संयुताम् ।
सिन्दूरलेपितां कृत्वा निखनेद्द्वारवामके ॥
उल्लङ्घ्य वशमायाति प्राणैरपि धनैरपि ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं देवानामपि दुर्लभम् ॥ ७ ॥
ब्रह्मदण्डी चिताभस्म यस्याङ्गे निक्षिपेन्नरः ।
वशीभवति सा नारी नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ८ ॥
पूगीफलं गृहीत्वा तु चन्द्रवारयुते मृगे ।
खण्डकं वीर्य्यसंयुक्तं ताम्बूलं वश्यकारकम् ॥ ९ ॥
ताम्बूलरसमध्ये च पिष्ट्वा तालं मनःशिलाम् ।
भौमे तु तिलकं कृत्वा वशीकृच्चैव योषिताम् ॥ १० ॥
सिन्दूरं कदलीकन्दं पेषयेद् गुरुवासरे ।
अनेन तिलकं कृत्वा सद्यो नारी वशीभवेत् ॥ ११ ॥
गोदन्तं नरदन्तञ्च पिष्ट्वा तैलेन पेषयेत् ।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा कान्तावश्यकरं परम् ॥ १२ ॥
—मलं गृहीत्वा तु खाने पाने प्रदापयेत् ।
वशीभवति सा नारी विना मन्त्रेण सिध्यति ॥१३॥
स्वमूत्रसंयुतं कुष्ठं दत्तं पर्णेन वश्यकृत् ।
मलं जैह्वं जातीफलं ताम्बूले वश्यकारकम् ॥
गृहीत्वोलूकमांसन्तु खाने पाने प्रदापयेत् ।
सिद्धियोगमिदं सत्यं विना मन्त्रेण सिध्यति ॥ १४ ॥
यवचूर्णं हरिद्रा च गोमूत्रं घृतसर्षपाः ।
ताम्बूलरससंयुक्तमनेन मर्दयेत् सुधीः ॥
मुखं भवति पद्माभं पादौ पद्मदलोपमौ ।
प्रियो भवति सर्वेषां स्त्रीषु राजकुलेषु च ॥ १५ ॥
गोरोचनं पद्मपत्रं पेषयेत् तिलकं कृतम् ।
शनिवारे कृते योगे वशीभवति कामिनी ॥ १६ ॥

गृहीत्वा मालतीपुष्पं पट्टसूत्रेण वर्त्तिका ।
भृगुवारे नृकपाले एरण्डतैलकज्जलम् ॥
कज्जलेनाञ्जयेन्नेत्रं दृष्ट्वा नारी वशीभवेत् ।
विना मन्त्रेण सिद्धिः स्यान्नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

मन्त्रः ।—"ओं नमः कामाख्या-देवि ! अमुकीं मे वशं कुरु कुरु स्वाहा" । अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ १७ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे स्त्रीवशीकरणं नाम अष्टमः पटलः ।

अथ पुरुषवशीकरणम् ।

ईश्वर उवाच ।—गोरोचनं पद्मपत्रं कदलीरससंयुतम् ।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा पतिवश्यकरं परम् ॥ १ ॥
पञ्चाङ्गं दाड़िमं पिष्ट्वा श्वेतसर्षपसंयुतम् ।
—लेपे पतिं दासं करोत्यपि च दुर्भगा ॥ २ ॥
मालतीपुष्पसंयुक्तं कटुतैलं सुपाचितम् ।
एतल्लिप्त—नारी रतौ मोहयते पतिम् ॥ ३ ॥
भौमे पूगीफलं भुक्तं प्रातर्गूथात् समाहरेत् ।
अखण्डं जलनिर्धौतं ताम्बूले पतिवश्यकृत् ॥ ४ ॥
जिह्वामलं सलवणं खाने पाने प्रदापयेत् ।
पतिवश्यकरं सत्यं दासदासस्तु जायते ॥

मन्त्रः ।—"ओं नमो महापार्च्चिणि पतिं मे वश्यं कुरु कुरु स्वाहा" । अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ ५ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे पुरुषवशीकरणं नाम नवमः पटलः ।

अथ राजवशीकरणम् ।

ईश्वर उवाच ।—कुङ्कुमं चन्दनञ्चैव कर्पूरं तुलसीदलम् ।
गवां क्षीरेण तिलकं राजवश्यकरं परम् ॥ १ ॥

करे सुदर्शनामूलं बद्धा राजप्रियो भवेत्।
हरितालमश्वगन्धा कर्पूरञ्च मनःशिला।
अजाक्षीरेण तिलकं राजवश्यकरं परम्॥ २॥
धृत्वा सुदर्शनामूलं पुष्यानक्षत्रवासरे।
कर्पूरं तुलसीपत्रं पेषयेत्कपिलवस्त्रके॥
विष्णुक्रान्तानि बीजानि तैलं प्रज्वाल्य दीपके।
कज्जलं पातयेद्रात्रौ शुचिपूर्वः समाहितः॥
कज्जलेनाञ्जयेन्नेत्रं राजवश्यकरं परम्।
चक्रवर्त्ती भवेद्वश्यश्चान्यलोकेषु का कथा॥३॥
अपामार्गस्य बीजानि गृहीत्वा पुष्यभास्करे।
खाने पाने प्रदातव्यं राजवश्यकरं परम्॥

मन्त्रः।—"ओं नमो भास्कराय त्रिलोकात्मने अमुकमहीपतिं वशी कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥४॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे राजवशीकरणं नाम नवमः पटलः।

अथ आकर्षणम्।

...वर उवाच।—आकर्षणविधिं वक्ष्ये शृणु सिद्धिं प्रयत्नतः।
राजा प्रजा च सर्वेषां सत्यमाकर्षणं भवेत्॥ १॥
कृष्णधुस्तूरपत्राणां रसं रोचनसंयुतम्।
भूर्जपत्रे लिखेन्मन्त्रम् अश्वमारकलेखनैः॥
यस्य नाम लिखेन्मध्ये खदिराङ्गारतापनात्।
शतयोजनमायाति नान्यथा शङ्करोदितम्॥ २॥
अनामिकाया रक्तेन लिखेन्मन्त्रञ्च भूर्जके।
यस्य मध्ये लिखेन्नाम मधुमध्ये च निक्षिपेत्॥
तदा चाकर्षणं याति सिद्धियोग उदाहृतः।
यस्मै कस्मै न दातव्यं देवानामपि दुर्लभम्॥ ३॥

नृकपाले लिखेन्मन्त्रं गोरोचनरसेन च।
तापयेत् खदिराङ्गारैः त्रिसन्ध्यन्तु प्रयत्नतः॥
उर्वशी चापि स्वायाति नान्यथा शङ्करोदितम्।
यस्मै कस्मै न दातव्यं देवानामपि दुर्लभम्॥

मन्त्रः।—"ओँ नमो आदिपुरुषाय अमुकम् आकर्षणं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ ४॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे आकर्षणं नाम दशमः पटलः।

अथ त्वरितवश्यादिसिद्धियोगः।

वश्याकर्षणविद्वेष-स्तम्भनोच्चाटनादिकम्।
कर्माणि कुर्य्यादिष्टानि मन्त्रेणानेन मन्त्रवित्॥१॥

आलिख्य मन्त्रेण विदर्भितं तत् साध्याह्वयं तालवरस्य पत्रे।
प्राणान् प्रतिष्ठाप्य शतं यथाऽष्टौ जप्त्वा धृतश्चेत् शरणं प्रयाति॥२॥

पर्णान्यष्टौ वै साहस्रं जप्त्वा दत्तं भुक्त्यै यस्याः।
वश्या नित्यं प्रत्युद्देशाद्दास्यत्यर्थान् प्रार्थ्यान् भोगान्॥३॥

मन्त्रं जप्त्वा पञ्चककमलं यः कनकाह्वयपञ्चकयुक्तम्।
लेह्यभोज्यविधिषु प्रतियोज्यं सास्य याति वशमामरणान्तम्॥४॥

मूलं मूलकशुद्धभागसहितं चित्राह्वयस्य त्वचम्
पुष्पं वीजस्ववीर्य्यहस्तिकुसुमं स्वर्णासिकान्तर्जलम्।
पत्रं रोहिणमङ्गपञ्चकमलं तद्भाण्डयुक्तं मिथो
दत्तं वा पुरुषस्य तद्धृतमिदं वश्याङ्गनामन्मथैः॥५॥

अष्टोत्तरशतं जप्त्वा हयमारप्रसूनकम् *।
सप्तरात्रौ क्षिपेद् यस्या मूर्ध्नि सास्य वशीभवेत्॥६॥

भूर्जे साध्यविदर्भितं मनुमिमं संलिख्य कौलालमृत्-
स्नाकाकल्पितपुत्तली हृदि कृतं प्राणान् प्रतिष्ठाप्य च।

---

* हयमारः—श्वेतकरवीरम्।

जप्त्वा सप्तदिनं त्रिसन्ध्यमथ तामालोड्य भाण्डीरसैः *
लिम्पेद्वश्यमवश्यमेव भविता चान्येषु जन्मस्वपि ॥ ७॥
अष्टोत्तरशतं जप्त्वा समूलकाण्डां कृताञ्जलिं † शिरसा।
धारयति सर्वलोकप्रियो भवेन्नियतमेव मन्त्रिवरः ॥८॥
तच्छतमश्ववल्ली लक्ष्मी पुष्पाणि धारयेदेवम्।
समुद्राभद्रकविष्णुप्रियाश्च मुषलीं समन्त्रजापेन ॥९॥

सयष्टिमधुकां दूर्वां सहाञ्चैव यथा धृताम्।
शिरसा सा तथैवैकं स्वर्गकल्याणदायकम् ॥१०॥

दशरविवसुरुद्रराममनुवासवाच्चिविश्वदेवभागे।
अञ्जल्यादि-क्रमशः संयोज्या दशकमखिलवश्यकरम् ॥११॥
प्रत्येकं शतमष्टौ जप्त्वा संयोज्य च दशकमपिष्ट्वा।
गुटिकीकृत्य सहस्राष्टं जप्त्वा गुटिकया रचिता ॥
तिलकक्रिया सुरनारीनरलोकरञ्जनादिकम् ॥१२॥
कपिलाघृतदीपितया तत्तच्चूर्णैर्विगर्भया वर्त्त्या।
मृन्मय आमशरावे प्रयतात्मतया सुकज्जलं पात्यम् ॥
कज्जलमुद्धृतमिव तत् कर्पूरयुतं सहस्रपरिजप्तम्।
दिनमनुदिननयनयुतं कुर्य्यादखिललोककस्य वश्यकरम् ॥१३॥

आत्मानं कुक्कुटं ध्यात्वा स्वकीयगणशक्तया।
साध्यां शृङ्खलया कण्ठे बद्ध्वा कर्षमनुव्रजेत् ॥१४॥
सहस्रमर्द्धरात्रे तु रात्रित्रयमतन्द्रितः।
तुरीयकुक्कुटस्यान्ते साध्यनाम स्वकर्म च।
जपेत् संयोज्य वश्यादि-कार्य्येषु सकलेष्वपि ॥१५॥
यामारभ्य जपेदेनं पेषितं सा मदालसा।
विभ्रस्तसदार्द्रवसना मदनाकुलचेतना ॥

* भाण्डी—भार्गी।

† कृताञ्जलि—लज्जावतीम्।

उत्फुल्लगुह्यजघना शिथिलांशुकभूषणा।
चलत्पादपरिन्यासा स्फुरद्रोमाञ्चकञ्चुका॥
कामानलोष्णनिश्वासा शोभिताधरपल्लवा।
विकीर्णकेशपाशासौ वेपिता घूर्णितेचणा।
रचिताञ्जलिरायाति स्वयमस्यालयं निशि॥१६॥
साध्याख्यानविदर्भितं मनुमिमं ताम्बूलपत्रोदरे
लेखन्या प्रतिलिख्य कर्मसहितं प्राणान् प्रतिष्ठाप्य च।
जप्त्वाऽष्टौ शतमर्कदुग्धजनितं दीपे त्रिरात्रान्तरे
गुप्तं दीपशिखाग्निना स्वयममुं वश्योवशी चाश्रयेत्॥१७॥
भूर्जे मन्त्रममुं विलिख्य सकलं साध्याह्वया संपुटम्
प्राप्तप्राणमथाष्टकोत्तरशतं जप्तं त्रिरात्रं पुनः।
चौद्रचारघृतेष्विदं पृथगपि प्रक्षिप्य मन्त्रं जपन्
आकर्षत्यचिरादभीष्टवनितां नागादिलोकादपि॥१८॥
आलिख्यैव शरावके मनुमिमं तन्नामकर्मान्वितम्
रात्रौ रोचनया प्रणीतपवनं जप्त्वा च साष्टौ शतम्।
तस्या नाभिमुखाङ्गजन्मभवनं सन्तापयन् खादिरे
वह्नौ चेत्तमनङ्गवेगविवशा योषा समायाति च॥१९॥
नाभिमात्रजले स्थित्वा साध्यनाम विदर्भितम्।
जपेत् सहस्रं त्रिदिनमिष्टामाकर्षयेद् ध्रुवम्।
उलूककाकयोः पचौ गृहीत्वा मन्त्रवित्तमः॥२०॥
मन्त्रेणालिख्य वै शरावे निशायाञ्च साध्याचरसम्पुटितम्।
मन्त्रं स्थापितपवनं सहस्रजप्तं चतुष्पथे निखनेत्।
स्तम्भनमेतदवश्यं भविता जगतां नात्र सन्देहः॥२१॥
मन्त्रं स्थापितपवनं निजकृतप्राणप्रतिष्ठकं कृत्वा।
प्रतिकृतिमथवा ध्यायन् श्मशानाङ्गारे मृतकवसनजातम्।
सम्यगधिष्ठितपवनां छन्नतनाम्नीञ्च समन्त्रललाटाम्॥२२॥

मनाधिष्ठितपवनां सहस्रजप्तां प्रतिष्ठितप्राणाम्।
ध्नं प्रतितीक्ष्णतरं स्तम्भनमतितीक्ष्णाम्बुनिक्षिप्ताम्॥२३॥
लिखितमन्त्रचितामयकीलकं सहितकर्मसनाम समाहृतम्।
तजपं त्रिसहस्रकसंख्यया पथि खनेदथ याननिवारणम्॥२४॥
हितनिम्बतरौ रिपुनामयुक् मनुमिमं निशया कृतनामकम्।
वसहस्रजपादिषु साधितं पथि खनेत् स्वकसैन्यनिरोधनम्॥२५

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे दशमपटलान्तर्गत-
त्वरितवश्यादिसिद्धयोग:।

अथ इन्द्रजालकौतुकम्।

र उवाच।—इन्द्रजालं विना रक्षां न करोतीति निश्चितम्।
रक्षामन्त्रो महामन्त्रः सर्वसिद्धिप्रदायकः॥

मन्त्रः।—"ओं नमो नारायणाय विश्वम्भराय इन्द्रजाल-
ौतुकानि दर्शय दर्शय सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन
द्धिः।

अथ रक्षामन्त्रः।—"ओं परं ब्रह्म परमात्मने मम शरीरे
ाहि पाहि कुरु कुरु"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ १॥

ष्टबन्धम्।— बाला तालकपञ्चाङ्गं वेष्टितं कनकेन तु।
दृष्टिमात्रे दृष्टिबन्धं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ २॥

ंदर्शनम्।— भौमवारे सर्पमुखे क्षिप्त्वा कार्पासबीजकम्।
बीजादुद्भूतकार्पासं वर्त्तिरैरण्डतैलके।
तद्वर्त्तिं ज्वालयेद्रात्रौ सर्पवत् पश्यति ध्रुवम्॥३॥

श्चिकदर्शनम्।—वृश्चिकस्य मुखे बीजं क्षिपेत् कार्पाससम्भवम्।
तद्वर्त्तिं ज्वालयेद्रात्रौ वृश्चिकं पश्यति ध्रुवम्।
वर्त्तिशीलं प्रकर्त्तव्यं महाकौतुककौतुकम्॥ ४॥

लदर्शनम्।—कार्पासस्य च बीजानि नकुलस्य मुखे क्षिपेत्।

रवौ वारि कृते योगे नान्यथा शङ्करोदितम् ।
तद्वर्त्तिं ज्वालयेत् सन्ध्यां नकुलं पश्यति ध्रुवम् ॥५॥

सर्पदर्शनभेदः ।—एरण्डतैलजं दीपं शमीपुष्पाहिकञ्चुकम् ।
मण्डूकवसया दीपे सर्वं पश्यति सर्पवत् ॥ ६ ॥

सरटदर्शनम् ।— हृदयं कृकलासस्य ग्राहयेद्विधिपूर्वकम् ।
तमेव तालपत्रेण वेष्टितं मुखदृश्यकृत् ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं देवानामपि दुर्लभम् ॥ ७ ॥

तिमिरे दर्शनम् ।—उलूकस्य कपालेन घृतेनाहृतकज्जलम् ।
तेन नेत्राञ्जनं कृत्वा रात्रौ पठति पुस्तकम् ॥८॥

मीनजीवनम् ।—भल्लातैलेन मत्स्यन्तु लेपयेत् सर्वगात्रकम् ।
निक्षिप्ते जलमध्ये तु तत्क्षणान्मीनजीवितम् ॥ ९ ॥

मार्जारीकरणम् ।—चन्द्रवारे च निक्षिप्ते मुखे मार्जारके ध्रुवम् ।
जायते वीज एरण्डं मुखे धृत्वा विड़ालकम् ॥१०॥

मातङ्गीकरणम् ।—अङ्कोलवीजे निक्षिप्ते गुरुवारे द्विपानने ।
मन्त्रेण सिञ्चयेन्नित्यं यावद्वीजे फलं भवेत् ॥
त्रिलौहवेष्टितं कृत्वा एकवीजं मुखे स्थितम् ।
मत्तमातङ्गवीर्य्यस्तु वायुतुल्यपराक्रमः ॥

त्रिलौहम् ।— दश हेम द्विषट् ताम्रं षोड़शं रौप्यभागकम् ।
एवं संख्या त्रिलौहस्य ज्ञातव्या सर्वकर्मणि ॥११॥

तुरगीकरणम् ।—हयानने तु तद्वीजं रविवारे विनिक्षिपेत् ।
जायन्ते सुफला वृक्षास्तद्वीजं ग्राहयेत् पुनः ॥
त्रिलौहैर्वेष्टितं कृत्वा मुखमध्ये च धारितम् ।
महाबलो महातेजो जायते च तुरङ्गमः ॥ १२ ॥

वृषभीकरणम् ।—वृषानने तु तद्वीजं निक्षिपेद्भुवि निश्चितम् ।
तद्वीजं मुखमध्यस्थं त्रिलौहैर्वेष्टितं कुरु ।
महाबलो महातेजा जायते वृषभश्च सः ॥ १३ ॥

मृगीकरणम्।— मृगानने तु तद्बीजं निक्षिपेद् भूतले ध्रुवम्।
त्रिलौहवेष्टितं बीजं मृगराजसमो भवेत्॥ १४॥
सिंहीकरणम्।—तद्बीजं सिंहवक्त्रे च निक्षिपेच्च महीतले।
त्रिलौहवेष्टितं बीजं मुखमध्ये च धारितम्।
महाबलो महातेजा जायते सिंहरूपधृक्॥१५॥
कुक्कुरीकरणम्।—शुनो वक्त्रे तु तद्बीजं निक्षिपेद् भूतले ध्रुवम्।
त्रिलौहवेष्टितं कृत्वा मुखे क्षिप्वा च कुक्कुरः॥१६॥
मयूरीकरणम्।—मयूरमुखमध्यस्थं तद्बीजन्तु विनिक्षिपेत्।
त्रिलौहवेष्टितं कृत्वा मयूरो दृश्यते जनैः॥ १७॥
यानि कानि च जीवानि जलस्थलभवानि च।
अङ्कोलबीजे निक्षिप्ते मुखे भूमितले ध्रुवम्॥
तद्बीजं मुखमध्यस्थं त्रिलौहैर्वेष्टितं कुरु।
तत्तद्रूपो भवेन्मर्त्त्यो नान्यथा शङ्करोदितम्॥१८॥
हणदर्शनम्।— कृकलासस्य रक्तेन दर्पणार्द्धस्य लेपनात्।
धारयेच्च गिरेर्मूर्ध्नि ग्रहणं दृश्यते जनैः॥ १९॥
अदृश्यीकरणम्।—खञ्जरीटं सजीवन्तु गृहीत्वा फाल्गुने क्षिपेत्।
पञ्जरे रक्षयेत् तावद् यावद्भाद्रपदं लभेत्॥
अदृश्यं जायते सत्यं देवैरपि न दृश्यते।
करेण च शिखा ग्राह्या त्रिलौहैर्वेष्टितां कुरु॥
गुटिका मुखमध्यस्था अदृश्यो जायते ध्रुवम्।
यस्मै कस्मै न दातव्यं देवैरपि न दृश्यते॥ २०॥
अङ्कोलस्य तु बीजानि तत्तैलं ग्राहयेत् पुनः।
धूपं दत्त्वा तु तत्तैलं सर्वसिद्धिप्रदायकम्॥ २१॥
पद्मोत्पादनम्।—पद्मबीजं क्षिपेत्तैले निक्षिपेच्च तड़ागके।
तत्क्षणाज्जायते चर्य्यां तत्क्षणात् कर्मणोद्भवः॥२२॥
आम्रोत्पादनम्।—तत्तैलमाम्रबीजन्तु निक्षिपेद्बिन्दुमात्रतः।

जायते सफलो वृक्षो नान्यथा शङ्करोदितम् ॥२३॥
यानि कानि च वीजानि अङ्कोलतैललेपनात्।
सफलो जायते वृक्षः सिद्धियोग उदाहृतः ॥ २४ ॥
शवमुखे बिन्दुमात्रं तत्तैलं निक्षिपेद् यदि।
एकया स भवेज्जीवो नान्यथा शङ्करोदितम् ॥२५॥

खण्डदर्शनयोगः।—वर्षाकाले मयूरन्तु कीटकेनैव भोजयेत्।
तद्विष्ठागोमयं युक्तं मृत्तिकासंयुतं ततः ॥
लेपयेदेव सर्वाङ्गे खण्डः खण्डः प्रजायते।
लोके भवति चाश्चर्य्यं महाकौतुककौतुकम् ॥२६॥

अदृश्यीकरणम्।—मयूरन्तु शिलां तालं भोजयेद्दिनसप्तकम्।
तद्विष्ठां लेपयेद्धस्ते अदृश्यो भवति ध्रुवम् ॥ २७ ॥

प्रतापवर्द्धनम्।— शिग्रुवीजोत्थितं तैलं पारावतपुरीषकम्।
वराहस्य वसायुक्तं गृहीत्वा च समं समम् ॥
गर्दभस्य वसायुक्तं हरितालं मनःशिला।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा यथा लङ्केश्वरो नृपः ॥२८॥

महेश्वरीकरणम्।—विल्वपत्रं गृहीत्वा तु कृष्णसर्पवसा समम्।
वृषकेशं गृहीत्वा तु गन्धकञ्च मनःशिलाम् ॥
एभिस्तु तिलकं कृत्वा यथा साक्षात् सदाशिवः।
यस्मै कस्मै न दातव्यं गोपितं न प्रकाशयेत् ॥२९॥

ब्रह्मदर्शनयोगः।—ब्रह्मवृक्षस्य पुष्पन्तु श्वेतं ग्राह्यं प्रयत्नतः।
पेषयेन्नवनीतेन अश्वगन्धा मनःशिलाः।
एभिस्तु तिलकं कृत्वा यथा साक्षात् पितामहः॥३०॥

पद्मदर्शनयोगः।—पयस्विन्याः मृतं बालं तद्गृहे निखनेन्नरः।
हरिद्राग्रन्थिसंयुक्तम् अजादुग्धेन सिञ्चयेत् ॥
यावत् फलति तद्वृक्षस्तां हरिद्रां समाहरेत्।
श्वेतदूर्वाबलारसैश्च हरिद्रां तां प्रपेषयेत्।

तल्लिप्तदेहपुरुषः पञ्चधा दृश्यते नरैः ॥ ३१ ॥

पिशाचीकरणम्।—यस्य नामान्वितं मन्त्रं नृकपाले लिखेत् सति !।
भौमे चितायां निक्षिप्ते पिशाचो जायते नरः ॥३२॥

मत्तीकरणम्।—उलूकविष्ठां गृहीत्वा त्वेरण्डतैलेन पेषयेत्।
यस्याङ्गे निक्षिपेद्बिन्दुं क्षिप्तो हि जायते ध्रुवम् ॥३३॥

सूर्यदर्शनम्।— मातुलङ्गस्य वीजेन तैलं ग्राह्यं प्रयत्नतः।
लेपयेत् ताम्रपात्रेण मध्याह्ने च विलोकयेत् ॥
रथेन सहिताकारं भास्करं पश्यति ध्रुवम्।
विना मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् सिद्धियोग उदाहृतः ॥३४

दृष्टिबन्धयोगः।—वराहक्रान्तिकामूलं सिद्धार्थस्नेहलेपितम्।
मुखे प्रक्षिप्य लोकानां दृष्टिबन्धं करोत्यलम् ॥३५॥

सद्यो मारणम्।—सर्पदन्तं गृहीत्वा तु कृष्णवृश्चिककण्टकम्।
कृकलासरक्तयुक्तं सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ॥
यस्याङ्गे निक्षिपेच्चूर्णं सद्यो याति यमालयम्।
विना मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् सिद्धियोग उदाहृतः ॥३६

सर्वनर्त्तनयोगः।—पल्लिपुच्छं गृहीत्वा तु वर्त्तिम् ऋतुमतीवसा।
ज्वालिता च रवौ वारे यैर्दृष्टं नृत्यकारकम् ॥३७॥

नटनर्त्तनम्।— कूर्मभुक्तं हरितालं सप्ताहं भोजयेद् ध्रुवम्।
तद्विष्ठा करलेपेन नटा नृत्यन्ति कौतुकम् ॥३८॥

मूत्रस्तम्भनम्।— भौमवारे गृहीत्वा तु मृत्तिकां रिपुमूत्रतः।
कृकलासमुखे क्षिप्ता कण्टकवृक्षबन्धनम् ॥
मूत्रबन्धो भवेत् तस्य उद्धृते च पुनः सुखी।
विना मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् सिद्धियोग उदाहृतः ॥३९

अग्निदर्शनम्।— सिन्दूरं गन्धकं तालं संपिष्टा च मनःशिलाम्।
तल्लिप्तवस्त्रं शिरसि अग्निश्च दृश्यते ध्रुवम् ॥ ४० ॥

तारकादर्शनम्।—कोद्रवतृणमादाय कार्पासं धवलं तथा।

वर्त्तिं कृत्वा ज्वालयेत् तु कज्जलं पातयेन्निशि ॥
कज्जलेनाञ्जयेन्नेत्रे दृश्यते चैव तारकाः ।
गोमूत्रेणैव प्रक्षाल्य न पश्यत्येव तारकाः ॥ ४१ ॥

अश्वदृष्टिरोधः ।—कृष्णजीरकचूर्णेन अञ्जितोऽश्वो न पश्यति ।
तक्रेण क्षालयेच्चक्षुः सुस्थो भवति घोटकः ॥४२॥

अश्वमारणम् ।— अश्वास्थिकीलमश्विन्यां कुर्य्यात् सप्ताङ्गुलं ततः ।
निखनेदश्वशालायां मारयत्येव घोटकान् ॥४३॥

रजतीकरणम् ।—गृहीत्वा मृत्तिकां गन्धं कदलीरससंयुतम् ।
ताम्रपात्रे प्रलिप्तेन जायते रौप्यभाजनम् ॥४४॥

आकाशगमनम् ।—कृकलासाण्डमादाय छिद्रेण पारदं क्षिपेत् ।
सम्मुखे भास्करं कृत्वा आकाशं गच्छति ध्रुवम् ॥४५॥

दुग्धीकरणम् ।—अर्कक्षीरं वटक्षीरं क्षीरमौडुम्बरं तथा ।
गृहीत्वा पात्रकं लिप्तं जलपूर्णं करोति च ।
दुग्धं सञ्जायते तत्र महाकौतुककौतुकम् ॥४६॥

गुड़ीकरणम् ।— पत्रं गृहीत्वा गुञ्जायाः प्रथमं भक्षयेन्नरः ।
पश्चाच्च मृत्तिकां भुङ्क्ते कृष्णारात्रौ तु कौतुकम् ।
मृत्तिका गुड़वत् भाति महाकौतुककौतुकम् ॥४७॥

राक्षसीकरणम् ।—अङ्कोलतैललिप्ताङ्गो दृश्यते राक्षसाकृतिः ।
पलायन्ते नराः सर्वे पशुपक्षिमृगादयः ॥ ४८ ॥

खेचरदर्शनम् ।—अङ्कोलस्य तु तैलेन दीपं प्रज्वालयेन्नरः ।
रात्रौ पश्यति भूतानि खेचराणि महीतले ॥४९॥

शस्त्रोत्तेजनम् ।—अङ्कोलतैललिप्तानि शस्त्राणि यानि कानि च ।
दृष्ट्वा वै मूर्च्छितो भूत्वा पतत्येव महीतले ॥
रणे दारुणशस्त्रौघं दृष्ट्वैव च पलायते ।
नरादि-सर्वजीवानां नान्यथा शङ्करोदितम् ॥५०॥

मूत्रदीपनम् ।— त्रिदिनं भोजनं कृत्वा तिलं सर्षपसंयुतम् ।

तन्मूत्रे ज्वालिते दीपे महाकौतुककौतुकम्॥ ५१॥

वशीकरणम्।—नृकपाले रवौ वारे तण्डुलैः पायसं कृतम्।
छायाशुष्कन्तु तच्चूर्णं कृत्वा खाने प्रदीयते॥
यावज्जीवं वशं याति नारी वा पुरुषोऽपि वा।
अदासो दास्यतां याति प्राणैरपि धनैरपि॥५२॥

युग्ममुद्रायोगः।—मण्डूकद्वितयं ग्राह्यम् एका नार्य्यपरो नरः।
तद्द्वयोमुखमध्ये च मुद्रां स्वर्णञ्च दीयते॥
श्मशाने गर्त्तमध्ये च निखनेद् भूतले ध्रुवम्।
युग्मसंज्ञा चितावामे चितापुरुषदक्षिणे॥
एकादशदिनं यावत् गन्धकं धूपयेत् ततः।
तद्दिने च गृहीत्वा तु मुद्रिकां ग्राह्य यत्नतः॥
युग्मसंज्ञां मुद्रिकाञ्च त्रिलौहैर्वेष्टितां क्रियात्।
दक्षिणे बाहुमूले च कण्ठस्थाने विशेषतः॥
धारयेच्च इमां सत्यं सिद्धियोग उदाहृतः।
युग्मसंज्ञा मुद्रिका च संसारे दीयते तथा॥
व्यापकं तस्य कृत्वा तु यथेच्छं सुखमाप्नुयात्।
क्षणमात्रे हस्तमध्ये आगच्छति न संशयः॥
यावज्जीवन्नरः सत्यं तावत् कौतुककौतुकम्।
युग्मसंज्ञा इयं सत्यं सिद्धियोग उदाहृतः॥ ५३॥

वस्तुवर्द्धनम्।— रविवारे गृहीत्वा तु मार्जारीनालमादरात्।
यस्य वस्तुनि निक्षिप्तं तद्वस्तु वर्द्धयेत् ध्रुवम्॥५४॥

कलहनाशनम्।—नालिकां तक्रसंपिष्टमृत्तिकायुक्तपुत्तलीम्।
निखनेद् गृहमध्ये च कलहं नाशयेदियम्॥५५॥

कलहकृद्योगः।—शल्लकीकण्टकं ग्राह्यं नव वा पञ्चभिः सह।
सौर्य्यहे निखनेद्द्वारे कलहो भवति ध्रुवम्॥५६॥

क्रौवीकरणम्।— बुधवारे शनिवारे गृह्णीयात् सरटं बुधः।

शत्रुर्मूत्रयते यत्र धीरस्तं तत्र निक्षिपेत्॥
निखनेद्भूमिमध्ये च उद्धृते च पुनः सुखी।
नपुंसकं भवेत् सत्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥५७॥

प्रमदाकर्षणम्।—चाटकं मैथुनं पश्येद् यावद् वारं करोति च।
तावद् ग्रन्थिश्च सूत्रेण दीयते कौतुकं महत्॥
कृकलासस्य रक्तेन लेपितं सूत्रग्रन्थिकम्।
आगच्छति महारूपाऽबला स्वच्छन्दचारिणी॥
स्खलिता मध्यग्रन्थिश्चेत् योषिद्वीर्य्यं स्रवत्यलम्।
विना मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् सिद्धियोग उदाहृतः॥५८॥

पुंस्त्ववर्द्धनयोगः।—गृहीत्वा विजयावीजं यत्नात् तैलानि ग्राहयेत्।
तत्तैलमहिफेनञ्च विषं जातीफलं तथा॥
धुस्तूरवीजचूर्णन्तु गृहीत्वा तु समं समम्।
नवनीतेन तैलेन पेषयेत् सर्वमौषधम्॥
अष्टयामे कृते तन्त्रे महाकौतुककौतुकम्।
तत्तैलं बिन्दुमात्रेण लिङ्गलेपेन कारयेत्॥
भोगैषिणः न तृप्यन्ति जायते मुषलोपमम्।
दृष्टं दीर्घं भवेत्सद्यः सिद्धियोग उदाहृतः॥५९॥

शस्यारिकीलनम्।—रविवारे गृहीत्वा तु मृत्तिकाभाण्डसम्मुखम्।
तस्य मध्ये स्थितं कृत्वा अर्ककीलं नवाङ्गुलम्॥
सुश्वेतदूर्वया युक्तम् अश्वगन्धां मनःशिलाम्।
ताम्बूलसंयुतं कृत्वा तुलसीपत्रकैः सह॥
अपामार्गपत्रयुक्तं धात्रीपत्रं तथैव च।
वटपत्रं तयोर्मध्ये घृतं मिष्टान्नदुग्धकम्॥
मुखे वस्त्रेण संवेष्ट्य निखनेत् शस्यमध्यके।
तस्योपरि भूर्जपत्रे सदा पञ्चदशीं लिखेत्॥
शलभा मृगपा मूषा शृगालाः कीटकं तथा।

पशुपक्षिनराश्चौराः जायन्ते कीलितास्तदा ॥
वसुन्धरा शस्यपूर्णा न विघ्नं परिभूयते।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥६०॥

विघ्नविनाशनम्।—गन्धकं हरितालञ्च गोमूत्रञ्च विषं तथा।
सूक्ष्मचूर्णमयं कृत्वा वह्निःकिञ्चिद्विनिक्षिपेत् ॥
विघ्नाः सर्वे पलायन्ते यथा युद्धेषु कातराः।
विना मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् सिद्धियोग उदाहृतः।
इन्द्रजालं महाविद्यां विद्यानां सर्वमुत्तमम् ॥६१॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे इन्द्रजालकौतुकदर्शनं नाम
एकादशः पटलः।

अथ यक्षिणीमन्त्रसाधनम्।

ईश्वर उवाच।—शृणु सिद्धिं महायोगिन् यक्षिणीमन्त्रसाधने।
यस्य साधनमात्रेण नृणां सर्वे मनोरथाः ॥
अश्वत्थवृक्षमारुह्य जपेदेकाग्रमानसः।
धनदात्री यक्षिणी च धनं प्राप्नोति मानवः ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ऐं क्लीं श्रीं धनं कुरु कुरु स्वाहा"। अयुतजपेन सिद्धिः ॥ १ ॥

चूतवृक्षमारूढो जपेदेकाग्रमानसः।
अपुत्रो लभते पुत्रं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रां क्रीं क्रूं पुत्रं कुरु कुरु स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥२॥

वटवृक्षमारूढो जपेदेकाग्रमानसः।
महालक्ष्मीर्यक्षिणी च स्थिरा लक्ष्मीश्च प्राप्यते ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्रीं क्लीं महालक्ष्म्यै नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ३ ॥

अर्कमूलसमारूढो जपेदेकाग्रमानसः।
यक्षिणी च जया नाम सर्वकार्य्ये जयङ्करी ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं जयं कुरु कुरु स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥ ४ ॥

धात्रीमूलसमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
अशुभक्षययक्षिण्यो अशुभक्षयकारिकाः ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ऐं क्लीं नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ५ ॥

तुलसीमूलमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
अकस्माद्राज्यमाप्नोति नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं क्लीं क्लीं नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ६ ॥

अङ्कोलवृक्षमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
राजाधिराजो भवति नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रौं नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ७ ॥

कुशमूलसमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
सर्वकार्य्याणि सिध्यन्ति नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं वाङ्मयायै नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ८ ॥

अपामार्गसमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
वाचां सिद्धिर्भवेत् सत्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं भारत्यै ईं नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ९ ॥

उडुम्बरसमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
भवेत् पुस्तकसंसिद्धिः सर्वविद्याश्चतुर्दश ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं ह्रीं श्रीसारदायै नमः"। अयुतं जपेत् ॥ १० ॥

निर्गुण्डीमूलमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
विद्याप्राप्तिर्भवेन्नित्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं सरस्वत्यै नमः"। अयुतं जपेत् ॥ ११ ॥

श्वेतगुञ्जासमारूढ़ो जपेदेकाग्रमानसः।
सन्तोषा नाम यक्षिण्यो ददते वाञ्छितं फलम् ॥

अत्र मन्त्रः।—"ओं जगन्मात्रे नमः"। अयुतं जपेत् ॥ १२ ॥

एकलिङ्गं महादेवं त्रिकालं पूजयेत् सदा ।
धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्रं संयतस्त्रिसहस्रकम् ॥
मासमेकं ततो याति यक्षिणी सुरसुन्दरी ।
"देवि ! दारिद्र्यदग्धोऽस्मि तस्य नाशकरी भव" ॥
दत्त्वाऽर्घ्यं प्रणमेन्मन्त्री वदेत् सा "त्वं किमिच्छसि?"।
ततो ददाति सा तुष्टा वित्तायुश्चिरजीवितम् ॥

अत्र मन्त्रः ।—"ओं ह्रीं आगच्छ आगच्छ सुरसुन्दरि! स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥ १३ ॥

कुङ्कुमेन समालिख्य भूर्जपत्रे सुलक्षणे ।
प्रतिपत्तः समारभ्य पूजां कृत्वा जपेत्ततः ॥
त्रिसन्ध्यं त्रिसहस्रन्तु मासान्ते पूजयेन्निशि ।
संजपेदर्द्धरात्रे तु समागत्य प्रयच्छति ॥
दीनाराणां सहस्रन्तु प्रत्यहं परितोषिता ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अत्र मन्त्रः ।—"ओं अनुरागिणि मैथुनप्रिये! स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥ १४ ॥

शुक्लपक्षे जपेत् तावद् यावत् पश्येत् क्षपाकरम् ।
प्रतिपत् पूर्वमारभ्य एकलक्षमिदं जपेत् ॥
अमृता यक्षिणी नाम अमृतं दीयते तया ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं पीत्वा तदमरो भवेत् ॥

अत्र मन्त्रः ।—"ओं क्लीं चन्द्रिके ! हंसः ओं क्लीं स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥ १५ ॥

पूर्वमेवायुतं जप्त्वा कृष्णकन्याऽभिमन्त्रणम् ।
हस्तपादप्रलेपेन स्वप्ने वक्ति शुभाशुभम् ॥
त्रैलोक्ये यादृशी वार्त्ता तादृशी कथयेत् फलम् ।
कर्णपिशाचिनी नाम नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

अथ मन्त्रः।—"ओं क्रीं चण्डवेगिनि वरदे! स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥ १६ ॥

अलर्के मूलिकापुष्पे तथा सर्पाक्षिमूलिकाम्।
ग्राह्याभिमन्त्रितां यच्च रक्तसूत्रेण वेष्टयेत् ॥
मूर्ध्नि बद्ध्वा कृता सुप्तः वक्तव्यञ्च शुभाशुभम्।
त्रैलोक्ये यादृशी वार्त्ता तादृशीं कथयेदलम् ॥

अथ मन्त्रः।—"ओं नमो भगवते रुद्राय कर्णपिशाचाय स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥ १७ ॥

प्रविश्य नगरस्यान्तं लक्षसंख्यं जपेन्मनुम्।
पद्मपत्रैर्घृतोपेतैः कृत्वा होमं दशांशतः ॥
प्रयच्छत्यञ्जनं हंसो येन पश्यति भूनिधिम्।
सुखं तमनुगृह्णाति न विघ्नैः परिभूयते ॥

अथ मन्त्रः।—"ओं हंसि हं याने! क्रीं क्लीं स्वाहा"। अयुतं जपेत् ॥१८॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे यक्षिणीसाधनं नाम द्वादशः पटलः ॥

अथ रसायनम्।

ईश्वर उवाच।—गोमूत्रं हरितालञ्च गन्धकञ्च मनःशिलाम्।
समं समं गृहीत्वा तु यावत् शुष्यति पेषणात् ॥
एकादशदिनं यावत् यत्नेन रक्षयेत् शुचिः।
मन्त्रेण धूपदीपादिनैवेद्यैर्दुग्धमिश्रितैः ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो हरिहराय रसायनं सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा"। अयुतजपेन सिद्धिः ॥ १ ॥

तद्वटीं गोलकं कृत्वा वस्त्रेण वेष्टयेत् पुनः।
मृत्तिकां लेपयेत् तच्च छायाशुष्कन्तु कारयेत् ॥
गर्त्ते कुण्डे विनिक्षिप्ते पलाशकाष्ठवह्निना।
ज्वालयेदष्टयामन्तु नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

तद्भस्म जायते सिद्धिं विद्धि सिद्धिसमाकुलम्।
ताम्रपात्रे अग्निमध्ये बिन्दुमात्रं नियच्छति॥
तत्क्षणाज्जायते स्वर्णं नान्यथा शङ्करोदितम्।
दातव्यं गुरुभक्ताय न दद्याद् दुष्टमानसे॥
सिद्धपीठे भवेत् सिद्धिर्गायत्रीलक्षजापनैः।
यस्मै कस्मै न दातव्यं दातव्यं शिवभक्तके॥
अग्निमुखद्विजातीनां पाचकानां विशेषतः।
गोप्यं गोप्यं महागोप्यं देवानामपि दुर्लभम्॥
रसप्रतिक्रियां कृत्वा गोप्यं नैव प्रकाशयेत्।
वनितापुत्रमित्रादिगोप्यं सिद्धिप्रदायकम्॥
आनीय बहुयत्नेन सम्बलं तोलकद्वयम्।
वसुराद्यं शिवञ्चाद्यं मायाबिन्दुसमन्वितम्॥
बीजत्रयञ्चाष्टशतं प्रजपेत् सम्बलोपरि।
अशीतितोलकं मानं कृष्णधेनुसमुद्भवम्॥
दुग्धमानीय यत्नेन चाष्टोत्तरशतं जपेत्।
वस्त्रयुक्तेन सूत्रेण दुग्धमध्ये विनिक्षिपेत्॥
उत्तापं ज्वालयेद्धीमान् मन्दमन्देन वह्निना।
रिपुर्वेदार्द्धपर्य्यन्तमर्द्धशेषं भवेद् यदि।
तदैवोत्तोल्य तद्द्रव्यं दग्धं तोये विनिक्षिपेत्॥ २॥

ततः परीक्षा कर्त्तव्या।

निर्धूमं पावके द्रव्यं दृष्ट्वा उत्थाप्य यत्नतः।
तत्रैव प्रजपेन्मन्त्रं सर्वमङ्गलमात्मकम्॥
सार्द्धेन तोलनं ताम्रं वह्निमध्ये विनिक्षिपेत्।
यथा वह्निस्तथा ताम्रं दृष्ट्वा उत्थाप्य यत्नतः॥
गुञ्जाप्रमाणं तद्द्रव्यं सत्यं सत्यं हि शङ्करि!।
रौप्यं भवति तद्द्रव्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ३॥

अन्यमतेन।—कृष्णसर्पमेकं गृहीत्वा तस्य मुखे शिववीर्य्यं पूरयित्वा सर्पस्य मुखं गुदञ्च बद्ध्वा नूतनमृन्मयस्थालीमध्ये संस्थाप्य स्थालीमुखं मृदादिना संलिप्य निर्जनस्थाने प्रातरारभ्य पुनः प्रातर्यावत् वह्निना ज्वालं दद्यात्। ततः शुभक्षणे स्थालीमुखमुद्धृत्य सर्पभस्म विहाय शिववीर्य्यं गृह्णीयात्। ततस्तोलकमितं ताम्रं गालयित्वा तस्मिन् गलितताम्रे रक्तिकामात्रं तत् शिववीर्य्यं दद्यात्, तेन तत्क्षणादेव तत् ताम्रं सुवर्णीभूतं जायत इति। आदौ शिवार्चनं कृत्वा पश्चात् प्रयोग एष प्रकर्त्तव्यः॥ ४॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे रसायनं नाम त्रयोदशः पटलः।

अथ मृत्युकालज्ञानम्।

शृणु सिद्धिं महायोगिन् दत्तात्रेय! महामुने!।
मनुष्याणां हितार्थाय मृत्युज्ञानञ्च कथ्यते॥ १॥
दातव्यं गुरुभक्ताय न दद्याद्दुष्टमानसे।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ २॥
न दृष्टा नासिका येन नेत्रभ्रमरदृष्टिकः।
षण्मासाभ्यन्तरे मृत्युर्यदि पाति पितामहः॥ ३॥
न दृष्टाऽरुन्धती येन सप्तर्षीणाञ्च मध्यतः।
षण्मसाभ्यन्तरे मृत्युर्यदि रक्षति ईश्वरः॥ ४॥
स्नानस्य समये चैव मृत्युज्ञानं निरीक्षते।
हृदि शुष्कं भवेद् यस्य षण्मासस्तस्य जीवनम्॥ ५॥
बुद्धिज्ञानं क्रियाहीनं विपरीतन्तु जायते।
द्विमासेन भवेन्मृत्युः सत्यमेव न संशयः॥ ६॥
गतिचालनपादानां खण्डितं खण्डितं पदम्।
मासेन मृत्युमाप्नोति अथवा पक्षशेषतः॥ ७॥

दलद्वादशचक्रस्थं मृत्युकालञ्च वीक्षितम्।
चैत्रादिमाससंख्यानि लिख्यन्ते दलद्वादशे ॥ ८ ॥
मेषादिराशयः स्थाप्याः सूर्य्यादिर्लिख्यते ग्रहः।
जन्मऋक्षं जन्मराशिं वीक्षते मृत्युकालके ॥ ९ ॥
शनिभौमकेतुराहु-राशिविद्धे तु कष्टभाक्।
ऋक्षविद्धे राशिविद्धे कालमृत्युर्न संशयः ॥ १० ॥
सूर्य्यवेधे मनस्तापं बुधे सौख्यं प्रवर्त्तते।
तीर्थयात्रा हि जीवे च चन्द्रे स्त्रीसुखसम्पदः ॥ ११ ॥
भृगुवेधे राज्यलाभं मासे मासे विचारयेत्।
वर्षं द्वादशमासानि मृत्युकाले वदन्ति च ॥ १२ ॥
अहोरात्रं यदैकत्र वहते पात्रमध्यतः।
तदा तस्य भवेदायुः सम्पूर्णवत्सरत्रयम् ॥ १३ ॥
अहोरात्रद्वयं पश्येत् पिङ्गलायां सदागतिम्।
तस्य वर्षद्वयं प्रोक्तं जीवितं तत्त्ववेदिभिः ॥ १४ ॥
त्रिरात्रं वहते यस्य वायुरेकपुरे स्थितः।
संवत्सरं तदा आयुः प्रवदन्ति मुनीश्वराः ॥ १५ ॥
रात्रौ चन्द्रं दिवा सूर्य्यं मासमेकं निरन्तरम्।
पश्येन्मृत्युर्नरस्यास्य षण्मासाभ्यन्तरे ध्रुवम् ॥ १६ ॥
शशाङ्कं वारयेद्रात्रौ दिवा यस्य दिवाकरम्।
इत्यभ्यासरतो नित्यं स योगी नात्र संशयः ॥
अत्र मन्त्रः।—"ओँ नमः कालरूपाय कालज्ञानं कुरु कुरु
स्वाहा"। अयुतजपात् सिद्धिः ॥ १७ ॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे मृत्युकालज्ञानं नाम
चतुर्दशः पटलः।

अथ अनाहारः।

ईश्वर उवाच।—अन्त्राणि कृकलासस्य मज्जां कारञ्जवीजिकाम्।
पिष्ट्वा तु वटिकां कृत्वा त्रिलौहेन तु वेष्टयेत्॥
तां वक्त्रे धारयेद् यस्तु क्षुत्पिपासा न बाधते।
यस्मै कस्मै न दातव्य नान्यथा शङ्करोदितम्॥ १॥
पद्मवीजं महेशानि! छागीदुग्धेन पेषयेत्।
साज्यं तत् पायसं कृत्वा भोक्तव्यं द्वादशं दिनम्॥२॥
अपामार्गस्य वीजानि अजादुग्धेन पाचयेत्।
पायसं वटिका क्षारैर्भुक्ता मासं क्षुधापहा॥ ३॥
कोकिलाक्षस्य वीजञ्च विजयावीजसंयुतम्।
तुलसीवीजसंयुक्तं ताम्बूलमूलसंयुतम्॥
छागीदुग्धेन संपिष्य वटिका क्रियते नरैः।
भक्षयेत् प्रातरुत्थाय क्षुत्पिपासा न बाधते॥ ४॥
पद्मवीजमपामार्गं तुलसीवीजसंयुतम्।
धात्रीवीजसमायुक्तं वटिका क्रियते नरैः॥
तस्य भक्षणमात्रेण तस्योपरि गवां पयः।
क्षुत्पिपासाहरं नित्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ५॥
ओषधिः कुण्डली नाम द्विहस्तोऽस्याश्च काण्डकः।
एरण्डसदृशं पत्रं पुष्पञ्चापि सुलक्षणम्॥
तस्याः कन्दं समादाय ताम्बूलटङ्कमात्रतः।
भक्षणं प्रातरुत्थाय क्षुत्पिपासाहरं परम्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः सिद्धिरूपाय मम शरीरे अमृतं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ ६॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे अनाहारः नाम पञ्चदशः पटलः।

अथ अत्यन्ताहार:।

धातकीनामवृक्षस्य पत्रं सितोपलैर्युतम्।
पलं भुङ्क्ते घृतैः सार्द्धं भोजने भीमसेनवत्॥ १॥
सन्ध्यायां पुष्पवृक्षस्य कर्त्तव्यमभिमन्त्रणम्।
प्रातः पुष्पाणि संगृह्य माला शिरसि धार्य्यते॥
कौपीनं संपरित्यज्य भोजने भीमसेनवत्।
यस्मै कस्मै न दातव्यं सिद्धियोग उदाहृतः॥ २॥
उष्ट्रानुपत्रमादाय कपिलाश्वानदन्तकम्।
कट्यामिव द्वयं बद्ध्वा भोजने भीमसेनवत्॥ ३॥
गृहीत्वा मन्त्रितं मन्त्री विभीततरुपल्लवम्।
धारयेद्दक्षिणे हस्ते विषमाहारभुग् भवेत्॥ ४॥
अधरं कृकलासस्य शिखास्थाने च बन्धयेत्।
वायुपुत्र इवाश्चर्य्यं स भुङ्क्ते वरपर्वतम्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः सर्वभूताधिपतये ग्रसय ग्रसय शोषय
षय क्षोभय क्षोभय भैरवो आज्ञापयति स्वाहा"। अयुतजपेन
द्धि:॥ ५॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे अत्यन्ताहारः नाम षोड़शः पटलः॥

अथ निधिग्रहणम्।

र उवाच।—शिरीषवृक्षपञ्चाङ्गं कटुतैलेन पाचितम्।
विषञ्चैव समायुक्तं धुस्तूरवीजसंयुतम्॥
पञ्चाङ्गं करवीरञ्च श्वेतगुञ्जासमन्वितम्।
उष्ट्रविष्ठासमायुक्तं गन्धकञ्च मनःशिला॥
धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्रं निधिस्थाने विशेषतः।
पलायन्ते निधिं त्यक्त्वा यथा युद्धेषु कातराः॥

राक्षसाः भूतवेतालाः देवदानवपन्नगाः ।
सुखेन गृह्णाति निधिं न विघ्नैः परिभूयते ॥

मन्त्रन्तु ।—"ओं नमो विघ्नविनाशाय निधिग्रहणं कुरु कु
स्वाहा" । अयुतजपेन सिद्धिः ॥ १ ॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे निधिग्रहणं नाम सप्तदशः पटलः ।

अथ वन्ध्यागर्भधारणम् ।

ईश्वर उवाच ।—जन्मवन्ध्या काकवन्ध्या मृतवत्सा क्वचित् स्त्रियः ।
तासां पुत्त्रहितार्थाय शम्भुना सूचितं पुरा ॥१॥
पत्रमेकं पलाशस्य गर्भिणी-पयसाऽन्वितम् ।
ऋत्वन्ते तच्च पीत्वा हि वन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ॥
एवं सप्तदिनं कुर्य्यात् शोकोद्वेगविवर्जितम् ।
पतिसङ्गं गता सा च नात्र कार्य्या विचारणा ।
क्षीरशाल्यन्नमुद्गञ्च लघ्वाहारं प्रदापयेत् ॥२॥
एकमेव तु रुद्राक्षं सर्पाक्षीकर्षमात्रकम् ।
एकवर्णगवां क्षीरम् ऋतुकाले प्रदापयेत् ॥
एवं सप्तदिनं कुर्य्याद् वन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥३॥
देवदानीयमूलानि ग्राहयेत् पुष्यभास्करे ।
ऋत्वन्ते तानि पीतानि एकवर्णगवां पयः ॥
एवं सप्तदिनं कुर्य्याद् वन्ध्या पुत्त्रवती भवेत् ।
उद्वेगभयशोकञ्च दिवा रात्रिञ्च वर्जयेत् ॥ ४ ॥
शीततोयेन संपिष्य शरपुङ्खीयमूलकम् ।
कर्षं पीत्वा लभेद् गर्भं सा नारी पतिसङ्गमे ॥५॥
समूलो सहदेवी च ग्राह्या पुष्यार्कवासरे ।
छायाशुष्कन्तु तच्चूर्णम् एकवर्णगवां पयः ॥

पूर्ववत् पीयते नार्य्या बन्ध्या भवति पुत्त्रिणी।
यस्मै कस्मै न दातव्यं सिद्धियोग उदाहृतः ॥ ६ ॥
नागकेशरचूर्णन्तु नूतनं गव्यदुग्धकम्।
पिबेत् सप्तदिनं दुग्धं घृतैर्भोजनमाचरेत् ॥
ऋत्वन्ते लभते गर्भं सा नारी पतिसङ्गतः।
सिद्धियोगमिदं चूर्णं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ७ ॥
पुत्त्रजीवकपत्रैकं पिबेत् चीरे ऋतौ च या।
पतिसङ्गकृता नारी सत्यं पुत्रवती भवेत् ॥८॥
कदम्बपत्रं श्वेतायाः वृहत्या मूलमेव च।
एतानि समभागानि अजाचीरेण पेषयेत् ॥
त्रिरात्रं पञ्चरात्रं वा पिबेदेतन्महौषधम्।
सत्यं पुत्त्रवती बन्ध्या नान्यथा शङ्करोदितम् ॥९॥
वीजं गोक्षुरकस्यैवं पिबेन्निर्गुण्डिकारसैः।
त्रिरात्रं पञ्चरात्रं वा बन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ॥१०॥
कर्कोटवीजचूर्णन्तु एकवर्णगवां पयः।
घृतेन पीयमाने तु बन्ध्या भवति पुत्त्रिणी ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः सिद्धिरूपाय अमुकीं पुत्त्रवतीं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ ११ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे बन्ध्यागर्भधारणं नाम अष्टादशः पटलः।

अथ मृतवत्सासुतजीवित्वम्।

गर्भसञ्जातमात्रेण पक्षे मासि च वत्सरे।
पुत्त्रो म्रियेत वर्षादौ यस्याः सा मृतवत्सिका ॥ १ ॥
गृहीत्वा शुभनक्षत्रे त्वपामार्गस्य मूलकम्।
गृहीत्वा लक्ष्मणामूलम् एकवर्णगवां पयः ॥
पीत्वा सा लभते गर्भं दीर्घजीवी सुतो भवेत्।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥२॥

बन्ध्या कर्कोटिकाकन्दं पीतं मोचारसेन च।
ऋतुकाले तु सप्ताहं दीर्घजीवी सुतो भवेत्॥
अत्र योगः प्रकर्त्तव्यो यथाशङ्करभाषितम्॥ ३॥
मार्गशीर्षेऽथवा ज्येष्ठे पूर्णायां लेपिते गृहे।
नूतनं कलसंपूर्णं गन्धतोयेन कारयेत्॥
शाखाफलसमायुक्तं नवरत्नसमन्वितम्।
सुवर्णमुद्रिकायुक्तं षट्कोणमण्डले स्थितम्॥
तन्मध्ये पूजयेद्देवीमेकान्तोनामविश्रुताम्।
गन्धपुष्पाक्षतैर्धूपैर्दीपैर्नैवेद्यसंयुतैः।
अर्चयेद् भक्तिभावेन मत्स्यमांसैः समद्यकैः॥
वाराही च तथा चैन्द्री ब्राह्मी माहेश्वरी तथा।
कौमारी वैष्णवी देवी षट्सु पत्रेषु मातरः॥
पूजयेन्मन्त्रबीजेन दधिपिण्डानि कारयेत्।
सप्तसंख्याप्रमाणानि षट्संख्या षट्सु पत्रतः॥
सप्तमन्तु पृथक् कृत्वा श्रुतिस्थाने विशेषतः।
तद्भुक्ते गृहमागच्छेत् कन्यका वटवः स्त्रियः॥
भोजयेद्दक्षिणां दत्त्वा प्रमाणं कारयेत् ततः।
विसृज्य देवतां तस्यां नद्यां तत्कलसोदकम्॥
स्वकुलं वीक्षयेत् धीमान् शुभेन शुभमादिशेत्।
विपरीते पुनः कार्य्यं योगान्तरसुसिद्धिदम्॥
प्रतिवर्षमिदं कुर्य्याद्दीर्घजीविसुतं लभेत्।
सिद्धियोगमिदं ख्यातं नान्यथा शङ्करोदितम्॥

मन्त्रस्तु।—"ओँ परमं ब्रह्मपरमात्मने अमुकीगर्भे दीर्घजीविसुतं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ ४॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे मृतवत्सासुतजीवित्वं नाम ऊनविंशः पटलः।

अथ काकवन्ध्याप्रयोगः।

पूर्वं पुत्रवती या सा क्वचिद्वन्ध्या भवेद् यदि।
काकवन्ध्या तु सा ज्ञेया चिकित्सा तत्र कथ्यते ॥१॥
विष्णुक्रान्तां समूलान्तु पिष्ट्वा माहिषदुग्धके।
महिषीनवनीतेन ऋतुकाले तु भक्षयेत् ॥
एवं सप्तदिनं कुर्य्यात् पथ्यमुक्तञ्च पूर्ववत्।
गर्भं सा लभते नारी काकवन्ध्या सुशोभनम् ॥२॥
मूलन्तु हयगन्धायाः ग्राहयेत् पुष्यभास्करे।
पेषयेन्माहिषक्षीरैः पलार्द्धं भक्षयेत् सदा ॥
सप्ताहाल्लभते गर्भं काकवन्ध्या चिरायुषम्।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

मन्त्रस्तु।—"ॐ नमः शक्तिरूपाय अस्याः गृहे पुत्रं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः ॥ ३ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे काकवन्ध्यापुत्रकरणं नाम विंशः पटलः।

अथ विवादविजयम्।

ईश्वर उवाच।—मार्गशीर्षे च पूर्णायां शिखिमूलन्तु बन्धयेत्।
बाहौ शिरसि वा धार्य्यं विवादे विजयी भवेत् ॥१॥
कृष्णसर्पकपाले तु शवस्त्रिकयान्विते।
श्वेतगुञ्जां क्षिपेत् तत्र तस्या मूलं समाहरेत् ॥
ललाटे तिलकं कुर्य्यात् पश्येत्तं पञ्चधा रिपुः।
खगणैर्भक्ष्यमाणस्तु पतितश्च ततो भुवि ॥२॥
करे सुदर्शनामूलं बद्ध्वा राजकुले जयी ॥३॥

जयामूलं राजकुले मुखसंस्थं जयप्रदम् ॥ ४ ॥
लिप्यन्ते यानि शस्त्राणि ह्यपामार्गरसेन वै ।
जायन्ते तानि संग्रामे रक्तसाराणि निश्चितम् ॥ ५ ॥
गृहीत्वा पुष्यनक्षत्रे श्वेतगुञ्जीयमूलकम् ।
धारयेद्दक्षिणे हस्ते द्रुतं कार्य्ये जयो भवेत् ॥ ६ ॥
धुस्तूरं करवीरञ्च ह्यपामार्गस्य मूलकम् ।
हरितालसमायुक्तं तिलकं सुदिने कृतम् ॥ ७ ॥
अजाक्षीरेण संपिष्य रणे राजकुले जयी ।
विवादे दूतकार्य्ये च नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो विश्वरूपाय अमुकस्य अमुकेन विजयं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेनैव सिद्धिः ॥ ८ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे विवादविजयं नाम एकविंशः पटलः ।

अथ वाजीकरणम् ।

ईश्वर उवाच ।—

बलेन नारी परितोषमेति न हीनवीर्य्यस्य कदापि सौख्यम् ।
अतो बलार्थं रतिलम्पटस्य वाजीविधानं प्रथमं विधत्ते ॥१॥
वल्कलं चूतवृक्षस्य मृत्पात्रे सुष्ठु निक्षिपेत् ।
तस्योपरि जलं क्षिप्तं तत्र वस्त्रञ्च दापयेत् ॥
प्रातः दुग्धेन सार्द्धं तत् यः पिबेन्मकरध्वजम् ।
धातुवृद्धिकरं लोके बलपुष्टिकरं तथा ॥ २ ॥
कुमारीकन्दमादाय गवां क्षीरेण यः पिबेत् ।
बलपुष्टिकरं धातुर्जायते मकरध्वजः ॥ ३ ॥
गृहीत्वा तु रवौ वारे भाण्डकां शुचिपूर्वकम् ।
छायाशुष्कन्तु तच्चूर्णम् अश्वगन्धासमन्वितम् ॥

मुषलीं गोक्षुरश्चैव विजयाबीजसंयुतम् ।
एकवर्णगवां क्षीरैर्यः पिबेत् टङ्कमात्रतः ॥
बलपुष्टिकरं देहस्तम्भनं धातुवृद्धिदम् ।
सिद्धियोगमिदं तन्त्रं कामदेवो भवेन्नरः ॥ ४ ॥
अश्वत्थफलं संग्राह्यं छायाशुष्कन्तु कारयेत् ।
पिबन् दुग्धेन सार्द्धं वै जायते मकरध्वजः ॥ ५ ॥
गृहीत्वा शुभनक्षत्रे ब्रह्मदण्डीयमूलकम् ।
सार्द्धं माहिषदुग्धेन यः पिबेन्मकरध्वजः ॥ ६ ॥
गृहीत्वा चामृतामूलं रविवारेऽभिमन्त्रितम् ।
छायाशुष्कन्तु तच्चूर्णं शर्कराभक्षणाद्बली ॥
महासौख्यकरं पुंसां तस्योपरि गवां पयः ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नारी भवति किङ्करी ॥
मन्त्रस्तु ।—"ओं नमः अमुकस्य बलपराक्रमं कुरु कुरु स्वाहा" ।
अष्टोत्तरशतजपात् सिद्धिः ॥ ७ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे वाजीकरणं नाम द्वाविंशः पटलः ।

अथ स्त्रीद्रावणम् ।

शिलाकाश्मीरतगरं कुसुम्भक्षौद्रलेपनात् ।
द्रावणं कुरुते स्त्रीणां विना मन्त्रेण सिध्यति ॥ १ ॥
बृहतीफलमूलानि पिप्पली मरिचानि च ।
रोचना मधुना सार्द्धं लिङ्गलेपाद् द्रवः स्त्रियाः ॥ २ ॥
क्षौद्रगन्धकलेपेन शिलायुक्तेन तत्फलम् ।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ३ ॥
शशिटङ्कणपिप्पल्यः शूरणं मदनं फलम् ।
एतेन लिङ्गलेपेन शीघ्रं द्रवति कामिनी ॥ ४ ॥

मातुलुङ्गरसैर्लिप्तं स्त्रीणान्तु द्रवकारकम्।
सिद्धियोगमिदं ख्यातं सुलभं मानुषैर्मुने! ॥ ५ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे स्त्रीद्रावणं नाम त्रयोविंशः पटलः।

अथ वीर्य्यस्तम्भनम्।

कर्पूरं टङ्कणं युक्तं तुल्यं स्यान रसं मधु।
लिम्पेल्लिङ्गं मर्दयित्वा स्थित्वा यामं तथैव च॥
ततः प्रक्षालयेल्लिङ्गं रमेद्रामां यथोचितम्।
वीर्य्यस्तम्भकरं पुंसां सम्यङ् नागार्जुनोदितम्॥ १ ॥
कृकलासस्य पुच्छाग्रं मूषिकाप्रियतन्तुभिः।
धार्य्यं कनिष्ठिकां वेष्ट्य नरो वीर्य्यं न मुञ्चति॥ २ ॥
मधुना पद्मबीजानि पिष्ट्वा नाभिं प्रलेपयेत्।
यावत्तिष्ठत्यसौ लेपस्तावद्वीर्य्यं न मुञ्चति॥ ३ ॥
चटिकातन्तुमुद्धृत्य नवनीतेन वेष्टयेत्।
तेन लेपयते पादौ शुक्रस्तम्भः प्रजायते॥
यावन्न स्पृशते भूमिं तावद्वीर्य्यं न मुञ्चति।
यस्मै कस्मै न दातव्यं नारीगर्वहरं परम्॥ ४ ॥
शशिसूतकटङ्कणमागधकं घृतशूरणक्षौद्रकशङ्ख्युतम्।
मुनिपत्ररसे यदि लिङ्गमयं वनितामदगर्वहरं कथितम्॥५॥
स्थूलं मीनं समादाय सम्यक् स्वर्णेन वेष्टयेत्।
लिङ्गे चोद्घटिते किञ्चिदग्रे वीर्य्यं न मुञ्चति॥ ६ ॥
शूकरस्य तु दंष्ट्राग्रं दक्षिणञ्च समाहरेत्।
कटिदेशे च बध्नीयात् शुक्रस्तम्भः प्रजायते॥ ७ ॥
कट्फलं शुण्ठिकाक्काथं विनामूलेन भक्षति।
वीर्य्यं द्रावयते पुंसां सिद्धियोग उदाहृतः॥ ८ ॥

शूरणं तुलसीवीजं ताम्बूलैः सह भक्षयेत्।
न मुञ्चति नरो वीर्य्यं नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ९॥
डुण्डुभो नाम यः सर्पः कृष्णवर्णं तमाहरेत्।
तस्यास्थि धारयेत् कट्यां नरो वीर्य्यं न मुञ्चति॥ १०॥
रक्तापामार्गमूलन्तु सोमवारेऽभिमन्त्रितम्।
भौमे प्रातः समुद्धृत्य कट्यां बद्धा तु वीर्य्यधृक्॥ ११॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे वीर्य्यस्तम्भनं नाम चतुर्विंशः पटलः।

अथ लिङ्गवर्द्धनादियोगः।

वराहवसया लिङ्गं मधुना सह लेपयेत्।
स्थूलं दृढं दीर्घलिङ्गं जायते मुषलोपमम्॥ १॥
मवर्द्धनम्।— निशामङ्गन्तु चूर्णञ्च भावितं नागवारिणा।
खाने पाने प्रयुक्तेन षण्डत्वं * जायते नृणाम्॥२॥
त्वविनाशनम्।—तिलगोक्षुरयोश्चूर्णं छागीदुग्धेन पाचितम्।
शीतलं मधुना युक्तं षण्डत्वनाशनं ध्रुवम्॥३॥
मिनीमोहनम्।—आर्द्रकं गन्धकञ्चैव राजवृक्षञ्च टङ्कणम्।
संपेष्य सममात्राणि निक्षिपेन्निरुपद्रवे।
स्थापयेद्दक्षिणे हस्ते शीघ्रं द्रावयति स्त्रियः॥४॥
मधुसैन्धवसंयुक्तं पारावतमलान्वितम्।
एतल्लिप्ते द्रवेन्नारी दासीवत् कुरुते रतिम्।
सिद्धियोगमिदं ख्यातं नान्यथा शङ्करोदितम्॥५॥
नसङ्कोचनम्।— प्रक्षालनं भगे नित्यं कृत्वाऽऽमलककल्ककैः।
वृद्धाऽपि कामिनी कामं बालावत् कुरुते रतिम्॥६

---

* षण्डत्वम्—उद्रिक्तवीर्य्यवृषत्वं, न तु क्लीवत्वमिति दिक्।

लोमशातनम्।—लिम्पेद् योनावारकं तु छागीदुग्धेन पेषितम्।
लोमशान्तमिदं ज्ञेयम् उष्णतोयेन चालयेत् ॥७॥
स्तनोत्थानम्।—पद्मबीजञ्च सितया भक्षयेत् पद्मवारिणा।
हठात् स्त्रियः स्तनद्वन्द्वं मासेन कुरुते दृढ़म् ॥ ८ ॥
मुण्डीचूर्णकषायेण युक्तं तैलेन पाचितम्।
पतितं यौवनं तस्माद् दृढ़ं लेपात् स्तनद्वयम् ॥ ९ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे लिङ्गवर्द्धनस्तनोत्थानादि-
नाम पञ्चविंशः पटलः।

अथ केशरञ्जनम्।

काकोलीपत्रमूलं सहचरसहितं केतकीनाञ्च कन्दम्।
छायाशुष्कञ्च भृङ्गं त्रिफलरसयुतं तैलमध्ये निधाय ॥
तत् क्षिप्तं लौहपात्रे क्षितितलनिहिते मासमेकञ्च यावत्।
केशाः काशप्रकाशा अलिकुलसदृशा यान्ति वै पक्षमात्रात् ॥१॥
विष्णुक्रान्तानि पुष्पाणि तैलैरण्डे च पाचयेत्।
केशान् लेपयते तेषां कृष्णवर्णञ्च जायते ॥ २ ॥
त्रिफला लौहचूर्णन्तु वारिणा पेषयेत् समम्।
द्वयं तुल्येन तैलेन पाचयेन्मृदुवह्निना ॥
तैलतुल्यैर्भृङ्गरसैर्यावत् तैलञ्च पाचयेत्।
स्निग्धभाण्डगतं भूमौ स्थितं मासात् समुद्धरेत् ॥
सप्ताहं लेपयेत् पेष्य कदलीरससंयुतम्।
रुद्रजटायुतञ्चापि त्रिफलेन समन्वितम् ॥
सप्ताहलेपः कर्त्तव्यः केशाः स्युर्भ्रमरोपमाः।
यावज्जीवं न सन्देहो नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ३ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे केशरञ्जनं नाम षड्विंशः पटलः।

अथ केशपातनम्।

तोशातकीवीजसमुद्भवेन तैलेन केशा न पुनर्भवन्ति ॥ १ ॥
ातवाख्यपालाशविड़ङ्गवह्निशतावरीगोच्चुरकाऽमृतञ्च।
ष्ठीप्रयुक्तं मधुशर्कराभ्यां निशि प्रलेह्यन घृतेन मिश्रम्॥
वृद्धश्च कुष्ठजीर्णश्च बलहीनोऽपराक्रमः।
भक्षयेत् प्रातरुत्थाय तरुणो जायते नरः॥ २ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे केशपातनं नाम सप्तविंशः पटलः।

अथ भूतग्रहनिवारणम।

शिरीषपत्रपुष्पञ्च रवौ वारे समुद्धरेत्।
उलूविष्ठां गृहीत्वा तु उष्ट्ररोमन्तु संयुतम्॥
शुनीविष्ठासमायुक्तं मार्जारस्यैव संयुतम्।
गोमयञ्चैव संयुक्तं गन्धकं संयुतं ततः॥
श्वेतगुञ्जासमायुक्तं कटुतैलेन पाचयेत्।
धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्रं भूतबाधा विनश्यति॥
राक्षसा भूतवेताला देवमानवखेचराः।
डाकिनी प्रेतनी चैव धूपं दृष्ट्वा पलायते॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः श्मशानवासिने भूतादिपलायनं कुरु
कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपात् सिद्धिः॥ १ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे भूतग्रहनिवारणं नाम अष्टाविंशः पटलः।

अथ ग्रहदोषपीड़ानिवारणम्।

ईश्वर उवाच।—अर्कमूलञ्च धुस्तूरं अपामार्गस्य मूलकम्।
वटदूर्विकयोर्मूलं आश्वत्थं मूलमेव च॥
शमीपत्रमाम्रपत्रं पत्रमौडुम्बरं तथा।
पात्रस्थन्मयमध्यस्थं दुग्धं घृतसमन्वितम्॥

तण्डुलं चणकं मुद्गं गोधूमं तिलसंयुतम्।
गोमूत्रं सर्षपाः श्वेताः कुशाश्चन्दनसंयुताः॥
मधु संमिश्रयेत् तत्र सन्ध्याकाले शनौ दिने।
अश्वत्थमूले खननं ग्रहोपद्रवनाशनम्॥
महादारिद्र्यहरणं महापातकनाशनम्।
चिरं जीवति लोके च ग्रहपीड़ा न बाधयेत्॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमो भास्कराय अमुकस्य सर्वग्रहाणां पीड़ानाशनं कुरु कुरु स्वाहा"। अष्टोत्तरशतजपेन सिद्धिः॥ १॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे ग्रहदोषपीड़ानिवारणं नाम एकोनत्रिंशः पटलः।

अथ सिंहव्याघ्रसर्पवृश्चिकादिभयनाशनम्।

ईश्वर उवाच।—सिंहं दृष्ट्वा नमस्कारं मन्त्रं जाप्यं पुनः पुनः।
सर्वे सिंहाः पलायन्ते नान्यथा शङ्करोदितम्॥१॥

मन्त्रस्तु।—"ओं नमः अग्निरूपाय क्रों नमः"।

पुष्यार्के च गृहीत्वा तु श्वेतार्कस्य तु मूलकम्।
धारयेद्दक्षिणे हस्ते सिंहबाधाभयं न हि॥२॥

अथ सर्पनिवारणम्।

आस्तीकं मुनिराजञ्च नमस्कृत्य पुनः पुनः।
स्वप्ने सर्पभयं नास्ति नान्यथा शङ्करोदितम्॥ ३॥
गृहीत्वा पुष्यनक्षत्रे अमृतामूलकं हरेत्।
तन्मालां धारयेत् कण्ठे सर्पबाधाभयं न हि॥४॥

अथ व्याघ्रभयनिवारणम्।

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे धुस्तूरमूलकं तथा।
धारयेद्दक्षिणे बाहौ व्याघ्रबाधाभयं न हि॥५॥

अथ वृश्चिकभयनिवारणम्।

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे ह्यपामार्गस्य मूलकम्।
धारयेद्दक्षिणे कर्णे वृश्चिकानां भयं न हि ॥ ६ ॥

अथ अग्निभयनिवारणम्।

उत्तरस्मिंश्च दिग्भागे मारीचो नाम राक्षसः।
तस्य मूत्रपुरीषाभ्यां हुतोऽग्निः स्तम्भितो भवेत् ॥

इति मन्त्रेण सप्ताञ्जलिसलिलं अग्निमध्ये निक्षिपेत्। अग्निः शाम्यति ॥ ७ ॥

गृहीत्वा रविवारे तु हयमारकमूलकम्।
धारयेद्दक्षिणे हस्ते अग्निबाधाभयं न हि ॥८॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रसर्पवृश्चिकाग्निभयनाशनं नाम विंशः पटलः।

षट्कर्मदीपिका।

कृत्वा देवीं नमस्कृत्य तथा त्रिपुरसुन्दरीम्।
भद्रकालीञ्च देवेशीं तथा षट्कर्मदेवताम् ॥
श्रीकृष्णविद्यावागीश-भट्टाचार्य्येण धीमता।
क्रियते विदुषां प्रीत्यै कृत्या पल्लवदीपिका ॥१॥

क्रोधाज्ज्वलन्तीं ज्वलनं वमन्तीम्
सृष्टिं दहन्तीं दितिजं ग्रसन्तीम्।
भीमं नदन्तीं प्रणमामि कृत्यां
रोरूयमाणां क्षुधयोग्रकालीम् ॥ २ ॥

उन्मत्तभैरवीतन्त्रात् फेत्कारीडामरात्तथा।
तथा च मालिनीतन्त्रात्तथा कालोत्तरादपि ॥
सिद्धयोगीश्वरीतन्त्रात् योगिनीजालसंवरात्।
सर्वतन्त्रात् समाकृष्य षट्कर्मविधिरुच्यते ॥

पुस्तके लिखिता विद्या येन सुन्दरि ! जप्यते ।
सिद्धिर्न जायते देवि ! कल्पकोटिशतैरपि ॥
गुरुं विनाऽपि शास्त्रेऽस्मिन्नाधिकारः कथञ्चन ।
अथाभिधास्ये शास्त्रेऽस्मिन् सम्यक् षट्कर्मलक्षणम् ।
सर्वतन्त्रानुसारेण प्रयोगफलसिद्धिम् ॥ ३ ॥

अथ षट्कर्मणां सार्वकालिकत्वम् ।

षट्कर्मणां सार्वकालिकत्वमाह यथा स्मृतिः ।
नैमित्तिकानि काम्यानि निपतन्ति यथा तथा ॥४

तथाह मनुः ।— स्ववीर्य्याद्राजवीर्य्याच्च स्ववीर्य्यं बलवत्तरम् ।
तस्मात् स्वेनैव वीर्य्येण निगृह्णीयादरीन् द्विजः ॥५

अथ षट्कर्माणि ।

शान्तिवश्यस्तम्भनानि विद्वेषोच्चाटने तथा ।
मारणान्तानि शंसन्ति षट्कर्माणि मनीषिणः ॥६।

अथ षट्कर्मणां लक्षणम् ।

रोगकृत्याग्रहादीनां निरासः शान्तिरीरिता ।
वश्यं जननां सर्वेषां विधेयत्वमुदीरितम् ॥ ७ ॥
प्रवृत्तिरोधः सर्वेषां स्तम्भनं समुदाहृतम् ।
स्निग्धानां * द्वेषजननं मिथो विद्वेषणं मतम् ॥८॥
उच्चाटनं स्वदेशादेर्भ्रंशनं परिकीर्त्तितम् ।
प्राणिनां प्राणहरणं मारणं समुदाहृतम् ॥
स्वदेवतादिकालादीन् ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥९

अथ षट्कर्मणां देवताः ।

रतिर्वाणी रमा ज्येष्ठा दुर्गा काली † यथा क्रमात्
षट्कर्मदेवताः प्रोक्ताः कर्मादौ ताः प्रपूजयेत् ॥१०॥

---

* स्निग्धानां—परस्परमित्रभावापन्नानाम् ।

† कालीति—भद्रकाली ।

अथ षट्कर्मणां दिङ्‌नियमः।

ईशचन्द्रेन्द्रनिर्ऋतिवाय्वग्नीनां दिशो मताः।
क्रमेण कर्मषट्केषु प्रशस्ताः ककुभः स्मृताः॥११॥

अथ षट्कर्मणां ऋतुकालादिनिर्णयः।

सूर्य्योदयात् समारभ्य घटिका * दशकं क्रमात्।
ऋतवः स्युर्वसन्ताद्या अहोरात्रे दिने दिने॥
वसन्तग्रीष्मवर्षाश्च शरद्धेमन्तशैशिराः॥ १२ ॥

प्रकारान्तरम्।

वसन्तश्चैव पूर्वाह्ने ग्रीष्मो मध्याह्न उच्यते।
वर्षा ज्ञेया पराह्ने तु प्रदोषे शिशिरः स्मृतः॥
अर्द्धरात्रौ शरत्काल ऊषा हेमन्त उच्यते।
अन्ये च ऋतवः सर्व्वे सायाह्नादौ प्रकीर्त्तिताः॥ १३ ॥
हेमन्तः शान्तिके प्रोक्तो वसन्तो वश्यकर्मणि।
शिशिरः स्तम्भने ज्ञेयो ग्रीष्मे विद्वेष ईरितः॥
प्रावृडुच्चाटने ज्ञेया शरन्मारणकर्मणि॥ १४ ॥

अथ षट्कर्मणां तिथिवारनियममाह।

प्रयोक्तव्यानि विधिना स च सम्प्रोच्यतेऽधुना।
द्वितीया च तृतीया च पञ्चमी सप्तमी तथा॥
बुधेज्यकाव्यसोमाश्च शान्तिकर्मणि कीर्त्तिताः॥ १५ ॥
गुरुचन्द्रयुता षष्ठी चतुर्थी च त्रयोदशी।
नवमी पौष्टिके शस्ता चाष्टमी दशमी तथा॥
पुष्टिर्धनजनादीनां वर्द्धनं परिकीर्त्तितम्॥ १६ ॥
दशम्येकादशी चैव भानुशुक्रदिने तथा।
आकर्षणे त्वमावास्या नवमी प्रतिपत्तथा॥१७॥

* घटिका—अत्र दण्डरूपा।

पौर्णमासी मन्दभानुयुक्ता विद्वेषकर्मणि।
षष्ठी चतुर्दशी तद्वदष्टमी मन्दवारकाः॥
उच्चाटने तिथिः शस्ता प्रदोषेषु विशेषतः॥ १८॥
चतुर्दश्यष्टमी कृष्णा अमावास्या तथैव च।
मन्दारार्कदिनोपेता शस्ता मारणकर्मणि॥ १९॥
बुधचन्द्रदिनोपेता पञ्चमी दशमी तथा।
पौर्णमासी च विज्ञेया तिथिःस्तम्भनकर्मणि॥ २०॥
शुभग्रहोदये कुर्य्याद् शुभान्यशुभकोदये।
रौद्रकर्माणि रिक्तार्के मृत्युयोगे च मारणम्॥ २१॥

अथ षट्कर्मणां नक्षत्रनियममाह।

स्तम्भनं मोहनञ्चैव वशीकरणमुत्तमम्।
माहेन्द्रे वारुणे चैव कर्त्तव्यमिह सिद्धिदम्॥ २२॥
ज्येष्ठा चैवोत्तराषाढ़ा चानुराधा च रोहिणी।
माहेन्द्रमण्डलं ह्येतत् सर्वकर्मप्रसिद्धिदम्॥ २३॥
स्यादुत्तरभाद्रपदा मूला शतभिषा तथा।
पूर्वभाद्रपदाऽश्लेषा ज्ञेया वारुणमध्यगाः॥
पूर्वाषाढ़ा तु तत्कर्मसिद्धिदा शम्भुना स्मृता॥ २४॥
विद्वेषोच्चाटनं वह्निवायुयोगे च कारयेत्।
स्वाती हस्ता मृगशिरा चित्रा चोत्तरफल्गुनी॥
पुष्या पुनर्वसुर्वह्निमण्डलस्थाः प्रकीर्त्तिताः॥ २५॥
अश्विनी भरणी चार्द्रा धनिष्ठा श्रवणा मघा।
विशाखा कृत्तिका पूर्वफल्गुनी रेवती तथा॥
वायुमण्डलमध्यस्थास्तत्तत्कर्मप्रसिद्धिदाः॥ २६॥

कालविशेषश्च।

वश्यं पूर्वेऽह्नि मध्याह्ने विद्वेषोच्चाटनं तथा।
शान्तिपुष्टी दिनस्यान्ते सन्ध्याकाले च मारणम्॥२७॥

अथ षट्कर्मणां लग्ननियममाह।

कुर्य्याच्च स्तम्भनं कर्म हर्य्यच्चे वृश्चिकोदये।
द्वेषोच्चाटादिकं कर्म कुलीरे वा तुलोदये॥
मेषकन्याधनुर्मीने वश्यशान्तिकपौष्टिकम्।
मारणोच्चाटने चासौ रिपुभेदविनिग्रहे॥ २८॥

अथ भतोदये षट्कर्मनियमो यथा।

जलं शान्तिविधौ शस्तं वश्ये वह्निरुदीरितः।
स्तम्भने पृथिवी शस्ता विद्वेषे व्योम कीर्त्तितम्॥
उच्चाटने स्मृतो वायुर्भूम्यग्नी मारणे मतौ।
तत्तद्भूतोदये सम्यक् तत्तन्मण्डलसंयुतम्।
तत्तत् कर्म विधातव्यं मन्त्रिणा निश्चितात्मना॥ २९॥
परचक्रभयादौ वा तीव्ररूपे महाभये।
न कालनियमो गम्यः प्रयोगाणां कदाचन॥३०॥

अथ षट्कर्मदिङ्नियमस्तु तन्त्रान्तरे।

इन्द्रे स्तम्भनमुच्चाटमग्नौ सर्वाभिचारकम्।
याम्ये रक्षसि विद्वेषः शान्तिर्वारुणवायवे॥
कुलोत्सादं मरुद्भागे यक्षे कलहविग्रहौ।
कुर्वीत नोदितं कर्म यच्चान्यद् ब्रह्मणः पदे *॥३१॥

अथ षट्कर्मणां वर्णभेदमाह।

वश्ये चाकर्षणे क्षोभे रक्तवर्णं विचिन्तयेत्।
निर्विषीकरणे शान्तौ पुष्टौ चाप्यायने सितम्॥
पीतं स्तम्भनकार्य्येषु धूम्रमुच्चाटने स्मृतम्।
उन्मादे शक्रगोपाभं † कृष्णवर्णन्तु मारणे॥ ३२॥

---

* ब्रह्मणः पदे—ऐशान्यामित्यर्थः।

† शक्रगोपः,—रक्तवर्णकीटविशेषः।

अथ उत्थितसुप्तोपविष्टादयः ।

उत्थितं मारणे ध्यायेत् सुप्तमुच्चाटने प्रभुम् ।
उपविष्टं सुरेशानि ! सर्वत्रैवं विचिन्तयेत् ॥३३॥
आसीनं श्वेतरूपन्तु सात्त्विके समुदाहृतम् ।
पीतवर्णं राजसे तु रक्तं श्याममुदाहृतम् ॥
यानमार्गस्थितं तूर्णं कृष्णं तामस उच्यते ॥३४॥
सात्त्विकं मोक्षकामानां राजसं राज्यमिच्छताम् ।
तामसं शत्रुनाशार्थं सर्वव्याधिनिवारणम् ॥
सर्वोपद्रवशान्त्यर्थं तामसन्तु विचिन्तयेत् ॥३५॥

अथ मन्त्रस्याधिष्ठातृदेवतामाह ।

रुद्रारतार्क्ष्यगन्धर्वयक्षरक्षोऽहिकिन्नराः ।
पिशाचभूतदैत्येन्द्रसिद्धाः किंपुरुषासुराः ॥
सर्वेषामपि मन्त्राणाम् एते पञ्चदश स्मृताः ।
केचिदष्टादशप्राहुः समाशाणां नृणां मताः ॥ ३६ ॥

अथ मन्त्राणां वर्णसंख्याभेदे संज्ञा, कार्य्यविशेषेषु च तेषां प्रयोगश्च ।

क्रूरः शनिः पञ्चवर्णैः षड्भिर्वर्णैस्तु शृङ्खलः ।
क्रकचः सप्तभिः शूलश्चाष्टाभिर्नवभिः पविः ॥
शक्तिश्च दशभिश्चैकादशभिः परशुः स्मृतः ।
चक्रं द्वादशभिर्वर्णैः कुलिशः स्यात्त्रयोदशैः ॥
चतुर्दशैस्तु नाराचो भुषुण्डी पञ्चवर्णिका * ।
पद्मं षोड़शभिर्वर्णैर्मन्त्रच्छेदे तु कर्त्तरी ॥
भेदे तु कथिता सूची भञ्जने मुद्गरः स्मृतः ।
मुषलं क्षोभणे बन्धे शृङ्खलः क्रकचश्छिदि ॥
घाते शूलं पविं स्तम्भे शक्तिं बन्धे च कर्मणि ।
विद्वेषे परशुश्चक्रं सर्वकर्मसु योजयेत् ॥

---

* पञ्चवर्णिका—पञ्चदशवर्णात्मिका ।

उत्सादे * कुलिशः शस्तो नाराचः सैन्यभेदने।
भुषुण्डी मारणे पद्मं शान्तिपुष्ट्यादिकर्मणि॥
चक्रन्तु रञ्जकं कर्म सर्वत्रैवं प्रयोजयेत्।
क्वचिदेवं दर्शितन्तु वामाचारविरोधनम्॥
सहस्राक्षरमन्त्रादेः प्रयोगो विधिदर्शनात्॥३७॥

अथ कार्य्यविशेषे योजनपल्लवादिनिर्णयः।

पञ्चाशद्वर्णरूपात्मा मातृका परमेश्वरी।
तत्रोत्पन्ना महाकृत्या त्रैलोक्यभयदायिनी।
यथा कामो जपः कार्य्यो मन्त्रणामपि मे शृणु॥३८॥
मन्त्रादौ योजनं नाम्नः पल्लवः परिकीर्त्तितः।
मारणे विघ्नसंहारे ग्रहभूतनिवारणे॥
उच्चाटने च विद्वेषे पल्लवः परिकीर्त्तितः।
मन्त्रान्ते नामसंस्थानं योग इत्यभिधीयते॥
शान्तिके पौष्टिके वश्ये प्रायश्चित्तविशोधने।
मोहने दीपने योगान् प्रयुञ्जन्ति मनीषिणः॥
स्तम्भनोच्चाटनोच्छेदविद्वेषेषु स चोच्यते॥ ३९॥
नाम्न आद्यन्तमध्येषु मन्त्रः स्याद्रोध उच्यते †।
मन्त्राभिमुख्यकरणे सर्वव्याधिनिवारणे॥
ज्वरग्रहविषाद्यार्त्ति-शान्तिकेषु स चोच्यते।
सम्मोहने स एवाथ मन्त्राणामक्षराणि च॥ ४०॥
एकैकान्तरितं यत्तु ग्रथनं परिकीर्त्तितम्।
तच्छान्तिके विधातव्यं नामाद्यन्ते यथा मनुः॥

* उत्सादे—उच्चाटे।

† नाम्न आदौ—अनुलोमेन, अन्ते विलोमक्रमेण इति भावः।

तत् सम्पुटं भवेत्तत्तु कीलने परिभाषितम्।
स्तम्भे मृत्युञ्जये इच्छेद्रचादिषु च सम्पुटम्॥ ४१॥

पुनः सम्पुटमाह भट्टधृतम्।

मन्त्रमादौ वदेत्सर्वं साध्यसंज्ञामनन्तरम्।
विपरीतं पुनश्चान्ते सम्पुटं तत्स्मृतं बुधैः॥

इति वचनानुसारात् साध्यनामादौ अनुलोमेन तत्पश्चा विलोमेन मन्त्राक्षराणि लिखितव्यानि इत्यर्थः॥ ४२॥

मन्त्रार्णद्वन्द्वमेकैकं साध्यनामाक्षरं क्रमात्।
कथ्यते सविदर्भस्तु वश्याकर्षणपौष्टिके॥ ४३॥

अथ कर्मविशेषे हुं फट् वषडादीनि।

बन्धनोच्चाटने द्वेषे सङ्कीर्णे हुं पदं जपेत्।
फट्कारं छेदने हुं फट् रिष्टिग्रहनिवारणे॥
पुष्टौ चाप्यायने वौषट् बोधने मलिनौ कृतौ।
अग्निकार्य्ये जपेत् स्वाहां नमः सर्वत्र चार्च्चने॥ ४४॥
शान्तिपुष्टिवशद्वेषाकृष्युच्चाटनमारणे।
स्वाहा स्वधा वषट् हुं च वौषट् फट् योजयेत् क्रमात्॥
वश्याकर्षणसन्तापज्वरे स्वाहां प्रकीर्त्तयेत्।
क्रोधोपशमने शान्तौ प्रीतौ योज्यं नमो बुधैः॥
वौषट् सम्मोहनोद्दीप-पुष्टिमृत्युञ्जयेषु च।
हुंकारं प्रीतिनाशे च छेदने मारणे तथा॥
उच्चाटने च विद्वेषे वौषट् चाभ्योकृतौ वषट्।
मन्त्रोद्दीपनकार्य्येषु लाभालाभे वषट् स्मृतम्॥४५॥

अथ स्त्रीपुंनपुंसकमन्त्रनियममाह।

स्त्रीपुंनपुंसकत्वेन त्रिधा स्युर्मन्त्रजातयः।
स्त्रीमन्त्रा वह्निजायान्ता नमोऽन्ताश्च नपुंसकाः॥
हुं फट् पुमांस इत्युक्ता वश्यशान्त्यभिचारके।
क्षुद्रक्रियाद्युपध्वंसे स्त्रियोऽन्यत्र नपुंसकाः॥ ४६॥

अथ आग्नेयसौम्यत्वादिमन्त्रधर्मः।

ताराद्याग्निविषप्रायो मन्त्र आग्नेय उच्यते।
सौम्याश्च मनवः प्रोक्ता भूयिष्ठेन्दमृताचराः॥
आग्नेयमन्त्राः सौम्याः स्युः प्रायशोऽन्ते नमोऽन्विताः।
मन्त्रः शान्तोऽपि रौद्रत्वं हुं फट् पल्लवितो यदि॥ ४७॥

अथ मन्त्राणां सुप्तप्रबुद्धकालाः।

सुप्तः प्रबुध्यमानोऽपि मन्त्रः सिद्धिं न गच्छति।
स्वापकालो वामवहो जागरो दक्षिणावहः॥
स्वापकाले तु मन्त्रस्य जपो न च फलप्रदः।
आग्नेयाः सम्प्रबुध्यन्ते प्राणे चरति दक्षिणे॥
वामे चरति सौम्याश्च प्रबुद्धा मन्त्रिणां सदा।
नाड़ीद्वयगते प्राणे सर्वे बोधं प्रयान्ति च।
प्रयच्छन्ति फलं सर्वे प्रबुद्धा मन्त्रिणां सदा॥ ४८॥

अथ आसनानि।

आसनानि प्रवक्ष्यामि कर्मणां विहितान्यपि।
पद्मासनं पौष्टिके तु शान्तिके स्वस्तिकासनम्॥
आकृष्टे पौष्टिके तद्वद्विद्वेषे कुक्कुटासनम्।
अर्द्धस्वस्तिकमुच्चाटे अर्द्धस्थापनपार्ष्णिकम्॥
मारणे स्तम्भने तद्वद्विकटं परिकीर्त्तितम्।
वश्ये भद्रासनं तेषां कथ्यते चाथ भावना॥ ४९॥

अथ विकटकुक्कुटासनयोर्लक्षणं यथा।

जानुजङ्घान्तरालेषु भुजयुग्मं प्रवेशयेत्।
विकटासनमेतत् स्यादुपविश्योत्कटासने॥
कृत्वोत्कटासनञ्चैव समपादद्वयं ततः।
वश्ये मेषासनं प्रोक्तम् आकृष्टिर्व्याघ्रचर्मणि॥
उष्ट्रासनं तथोच्चाटे विद्वेषे तुरगासनम्।

मारणे माहिषं चर्म मोक्षे हस्त्यजिनं भवेत्।
अथवा कम्बलं रक्तं सर्वकर्मसु कारयेत्॥ ५०॥

अथ षण्मुद्राः।

षण्मुद्राः क्रमशो ज्ञेयाः पद्मपाशगदाह्वयाः।
मुषलाशनिखड्गाख्याः शान्तिकादिषु कर्मसु॥ ५१॥

अथ देवध्यानमाह।

शान्तिपौष्टिकवश्येषु सौन्दर्यातिशयान्विताः।
सर्वाभरणसन्दीप्ताः प्राप्तकालमनोरथाः।
ध्यातव्या देवताः सम्यक् सुप्रसन्नाननाम्बुजाः॥
आकर्षणेऽपि तद्वच्च वड़िशैरिव मत्स्यकान्।
साध्यमाकर्षणे द्वेषे भर्त्स्यमानं जनैरिव।
बध्यमानो जनैर्दण्डैर्दारितस्तस्करो यथा॥
उलूको वा यथा रिष्टैर्मन्तव्योच्चाटने रिपुः।
यत्किञ्चित् शवमारुह्य सन्दष्टौष्ठपुटः क्रुधा।
कर्म कुर्यात् ततो मन्त्री यथा क्रूरेषु कर्मसु॥ ५२॥

इति श्रीकृष्णानन्दविद्यावागीशभट्टाचार्य्यकृतायां षट्कर्मदीपिकायां
सामान्यधर्मः प्रथमोद्देशः।

अथ रक्षार्थम्।

ग्रामे च निर्जने देशे विदध्यादभिचारकम्।
यत्राभिचारहोमन्तु कुर्याच्च भुवि साधकः॥
तत्राभितो भटैः रक्षां कारयेदात्मसिद्धये।
न चेच्चान्यः क्षितिपतिश्चारैर्ज्ञात्वा निहन्त्यमुम्॥ १॥ *

---

* अभितः,—चतुर्दिक्षु ; भटैः,—योद्धृभिः निकटे रक्षितव्यः। चारैः,—दूतैः।

अथ कुण्डम्।

विद्वेषे चाभिचारे च त्रिकोणं कुण्डमिष्यते।
द्विमेखलं कोणमुखं * हस्तमात्रन्तु सर्वतः॥
उच्चाटनन्तु नैर्ऋत्यां शत्रुपक्षस्य कारयेत्।
उत्सादनन्तु वायव्यां देवानामपि कारयेत्॥
शत्रूणां तापने शस्तं योन्याख्यमग्निकोणगम्।
अर्द्धचन्द्रन्तु याम्यायां † शत्रूणां मारणे स्थितम्॥
त्रिकोणं नैर्ऋते कुण्डं रिपूणां व्याधिवर्द्धनम्।
दाहायाग्नौ च विद्वेषे कुण्डं पूर्णेन्दुसन्निभम्।
चतुरस्रञ्च कर्त्तव्यं द्वेषादौ तु विचक्षणैः॥
कुण्डं सुलक्षणं कृत्वा तत्र कर्माणि साधयेत्।
चतुरस्रे भवेद्वश्यमाकर्षः स्यात् त्रिकोणके॥
कर्षणस्तम्भने देवि! विद्वेषञ्च त्रिकोणके।
अथैवोच्चाटनं प्रोक्तं षट्कोणे मारणं स्मृतम्॥
उदीच्यां ‡ पौष्टिके कुण्डं वारुण्यां शान्तिकादिषु।
उच्चाटे चानिले कुण्डं याम्ये च मारणं भवेत्॥
मानहीनादिकं § दोषं नास्ति कुण्डेऽभिचारके।
शुभेषु स्युर्विवाहान्ताः क्रियास्ताः क्रूरकर्मणि।
मारणान्ताः समुद्दिष्टा वह्नेरागमवेदिभिः॥ २॥
ततो राज्ञातिविद्वांसमथर्वश्रुतिपारगम्।
बहुभिर्द्रविणैर्वस्त्रैर्नानारत्नैर्विभूषणैः।
पूजयित्वा ततः पश्चाद् विधिना वृणुयाद्द्विजम्॥

* कोणमुखं—नैर्ऋत्यादि।

† याम्यायां मण्डपस्य इति शेषः।

‡ उदीच्यां मण्डपस्य ग्रामस्य वा इति शेषः।

§ मानं—हस्तादिमानम्।

व्रतोऽप्युत्साहसंयुक्तः सर्वरक्षापरायणः।
यत्नतो मारणं कर्म कुर्य्याद्राज्ञो हितेच्छया॥
वित्तशाठ्यं परित्यज्य सर्वकर्माणि कारयेत्।
वित्तशाठ्यं निहन्त्याशु पुत्रमायुर्यशोधनम्।
देशरक्षणधर्मेण न स्वयं पापभाग् भवेत्॥
तेजोनाशो भवेदादौ बलनाशस्ततो भवेत्।
सपत्नस्य ततो नाशस्त्रिस्रश्चावृत्तयस्ततः।
त्रिरावृत्तौ फलालाभे त्रिरावृत्तं पुनश्चरेत्॥ ३॥

अथ यथोत्तरं प्रयोगोत्कर्षः।

वश्यात् स्तम्भनमुत्कृष्टं स्तम्भनान्मोहनं महत्।
मोहनाद्द्वेषणं श्रेष्ठं द्वेषादुच्चाटनं वरम्॥
उच्चाटनादपि महन्मारणं सर्वतोमहत्।
मारणादधिकं कर्म न भूतं न भविष्यति॥
तत्रैव दक्षिणे चित्तं कृत्वा मारणमारभेत्।
शान्तिपुष्टी दिनस्यान्ते सन्ध्याकाले तु मारणम्॥ ४॥

अथ कुम्भस्थापनम्।

आङ्गिरसे। शान्तिके स्वर्णकुम्भञ्च नवरत्नैर्विभूषितम्।
तदभावे रौप्यकुम्भं ताम्रं वापि सुलक्षणम्॥
अभिचारे लौहकुम्भं स्थापयेत् सुसमाहितः।
उत्सादे काचकुम्भञ्च मोहने रैत्यकुम्भकम्॥
उच्चाटने च मृत्कुम्भं कालमण्डलसंस्थितम्।
सर्वकर्मणि वा कुर्य्यात् कुम्भं ताम्रमयं तथा॥ ५॥
तत्तत्कुम्भञ्च संस्थाप्य रुद्रं देवीञ्च पूजयेत्।
उपचारक्रमेणैव देवं ध्यायेद् यथाविधि॥
शूलहस्तं महारौद्रं सर्ववैरिनिसूदनम्।